

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2015

SPRAWOZDANIE
BIBLIOTEKI NARODOWEJ
ZA ROK 2015

BIBLIOTEKA NARODOWA
WARSZAWA 2016

OPRACOWANIE

Małgorzata Kozłowska

PROJEKT GRAFICZNY I SKŁAD

Grupa PROJEKTOR

FOTOGRAFIE

Janusz Drzewucki, Bogdan Kuc (Instytut Książki), Agata Lipińska, Martyna Marcinkowska, Danuta Matloch (MKiDN), Grzegorz Mazurowski, Bartek Warzecha

W projekcie szaty graficznej publikacji wykorzystano rysunki Teofila Kwiatkowskiego (1809–1891), pochodzące z przechowywanej dotąd w zbiorach rodzinnych spuścizny artysty. Kolekcja, zakupiona na paryskiej aukcji, wzbogaciła w 2015 roku zbiory Biblioteki Narodowej.

Copyright © Biblioteka Narodowa, Warszawa 2016

ISSN 0137-2734

Nakład: 300 egz.

Druk: Drukarnia Read Me

Biblioteka Narodowa
al. Niepodległości 213
02-086 Warszawa
www.bn.org.pl

Spis treści

5–7

ŚWIATOWY KONGRES
BIBLIOTEKARSTWA
ODBĘDZIE SIĘ W POLSCE

9–19

01 KALENDARIUM

21–37

02 GROMADZENIE
ZBIORÓW

39–59

03 OPRACOWANIE
ZBIORÓW.
BIBLIOGRAFIA
NARODOWA.
FUNKCJE CENTRALNE

61–71

04 UDOSTĘPNIANIE
ZBIORÓW

73–81

05 NOWOCZESNE
TECHNOLOGIE
PROCESÓW
BIBLIOTECZNYCH

83–93

06 OCHRONA
I KONSERWACJA
ZBIORÓW

95–105

07 BIBLIOTEKI
CYFROWE

107–131

08 DZIAŁALNOŚĆ
NAUKOWA

133–145

09 WSPÓŁPRACA
MIĘDZYNARODOWA

147–161

10 WYDARZENIA,
WYSTAWY, PROMOCJE

162–173

ARCHIWUM TEOFILA
KWIATKOWSKIEGO
W BIBLIOTECE
NARODOWEJ

175–183

11 DZIAŁALNOŚĆ
WYDAWNICZA

185–191

12 ZADANIA ZLECONE
PRZEZ MINISTRA
KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

193–207

13 STRUKTURA
ORGANIZACYJNA
BIBLIOTEKI NARODOWEJ

Światowy kongres bibliotekarstwa odbędzie się w Polsce

To był zbieg okoliczności. Tego samego dnia, podczas międzynarodowej konferencji otwierającej publiczną dyskusję o nowym projekcie Biblioteki Narodowej — deskryptorach BN — otrzymałem wiadomość o wyborze przez zarząd Międzynarodowej Federacji Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) Polski jako kandydata do organizowania Światowego Kongresu Bibliotek i Informacji w roku 2017. I tak oto dwa najważniejsze z różnych powodów projekty BN w 2015 roku zostały ogłoszone tego samego dnia. Deskryptory — oficjalnie, kongres IFLA — jeszcze nieoficjalnie.

Rok 2015 został zamknięty rozstrzygnięciem konkursu na modernizację przestrzeni publicznych BN, w tym czytelń. Wygrał projekt autorstwa pracowni architektonicznej Konior Studio prowadzonej przez Tomasza Koniora. Propozycja przekształceń w szerokim kontekście przestrzeni miejskiej uwzględnia większe otwarcie Centralnej Biblioteki Państwa, zmiany w praktyce udostępniania zbiorów wynikające z obecnych możliwości biblioteki i dostosowane do oczekiwań użytkowników. Prace związane z realizacją projektu będą przeprowadzone w 2016 roku. Biblioteka Narodowa ma nadzieję na uzyskanie finansowania tej ważnej inwestycji ze środków krajowych i europejskich.

Konsekwencją przygotowania nowych rozwiązań w sposobie katalogowania, rozszerzenia katalogowania rzeczowego poprzez wprowadzenie deskryptorów BN, były istotne zmiany organizacyjne w BN. Powołano Zakład Katalogowania Dziedziny, w którym docelowo będą zatrudnieni katalogerzy odpowiedzialni za katalogowanie książek, artykułów czasopism i publikacji zbiorowych z danej dziedziny. Będą oni dbać o poprawną terminologię używaną w opisach katalogowych oraz hasłach wyszukiwawczych. Liczymy na ich bliską współpracę z pracownikami podobnych komórek w wyspecjalizowanych bibliotekach w celu tworzenia jak najlepszych opisów katalogowych.

Historycznym wydarzeniem w Bibliotece Narodowej było powołanie Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych podnoszącego rangę dotychczasowej pracy zespołu konserwatorów, ale także wyznaczającego nowe zadania i wymagania wobec nich. Nie ograniczając zakresu zabiegów konserwatorskich nad zbiorami BN, nowa placówka naukowa będzie rozwijać swoje ważne funkcje eksperckie, przeprowadzać szkolenia oraz kontynuować i rozszerzać tematykę prac naukowych.

W związku z planowaną przebudową przestrzeni publicznej Narodowej Książnicy i scentralizowaniem kontaktu czytelnika z bibliotekarzem utworzono Zakład Udostępniania Zbiorów. Usprawnieniu prac związanych z digitalizacją obiektów służy nowo powołany Zakład Zbiorów Cyfrowych, łączący funkcje dotychczasowego Zakładu CBN POLONA i Zakładu Reprografii i Digitalizacji Zbiorów.

Rozwijają się intensywnie prace badawcze i współpraca międzynarodowa BN. Wszystkie czasopisma naukowe BN

są punktowane na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wychodzące dopiero trzy lata „Polish Libraries” znalazło się tam po raz pierwszy, od razu z wysoką oceną 9 punktów.

Podziękowania za pracę w 2015 r. należą się Pracownikom i Współpracownikom Biblioteki. Osobnego uznania wymaga praca Marty Cichoń, kierującej Pracownią Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego BN, za Jej wyjątkowej jakości wkład i zaangażowanie w stworzenie z katalogów BN nowoczesnego serwisu bibliograficznego. Szczególnie należy docenić fakt, że Marta Cichoń nie poprzestawała na diagnozie i omawianiu potrzebnych zmian, ale je skutecznie i satysfakcjonująco wprowadzała w życie. Nie byłoby to możliwe bez znakomitej współpracy i nadzoru Zofii Żurawińskiej, pełniącej funkcję bibliotekarza systemowego i zastępcy kierownika Instytutu Bibliograficznego. Jej również serdecznie dziękuję.

W październiku zakończyła pracę na stanowisku zastępcy dyrektora Ewa Potrzebnicka, która kontynuuje ją obecnie w BN jako pełnomocnik dyrektora ds. narodowego zasobu bibliotecznego. Wyrażam podziękowanie za Jej wieloletnią pracę na różnych stanowiskach w BN, przede wszystkim w ostatnich latach jako jednej z moich najbliższych współpracowniczek. Dziękuję za pełne oddanie i znakomite funkcjonowanie Sekretariatu Naukowego, którym kierował Dominik Cieszkowski, od 2015 roku — mój zastępca.

dr Tomasz Makowski
dyrektor Biblioteki Narodowej

01.

KALENDARIUM

STYCZEŃ**7**

W ramach projektu konserwacji i rewitalizacji Pałacu Rzeczypospolitej przeprowadzone zostały archeologiczne prace badawcze, które wykazały, że na niewielkich powierzchniach zachowały się pozostałości warstw historycznych, poświadczających peryferyjny charakter osadnictwa poprzedzającego budowę Pałacu.

15

Tomasz Lach, syn Zofii Komedowej-Trzcńskiej, przekazał w darze Bibliotece Narodowej cenne materiały ze swojego prywatnego archiwum, związane z Krzysztofem Komedą.

22

W Bibliotece Narodowej odbyła się konferencja prasowa podsumowująca dotychczasowe efekty realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2014–2020. Minister kultury i dziedzictwa narodowego prof. Małgorzata Omiłanowska i minister edukacji Joanna Kluzik-Rostkowska podpisały list intencyjny w sprawie tworzenia, prowadzenia oraz promowania programów wspierających rozwój czytelnictwa.

23

Opublikowano raport *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku*, prezentujący wyniki badań przeprowadzanych cyklicznie przez BN wspólnie z TNS Polska na reprezentatywnej próbie obywateli powyżej 15 roku życia.

28

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość przekazania Bibliotece Narodowej archiwum Franciszki i Stefana Themersonów z udziałem ich spadkobierczyni Jasi Reichardt, prof. Małgorzaty Omiłanowskiej, minister kultury i dziedzictwa narodowego oraz dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej.

LUTY**3**

W Bibliotece Narodowej już po raz trzynasty wręczono nagrody miesięcznika „Magazyn Literacki KSIĄŻKI” za Książki Roku 2014 oraz dyplomy dla wydawców, autorów i tłumaczy za Książki Miesiąca. Przyznano ponadto tytuły Wydawcy Roku 2014 (wydawnictwo Prószyński Media), Wydarzenie Roku 2014 (wydawnictwo Arkady za serię „Skarby Sztuki”), a Człowiekiem Roku 2014 został Tadeusz Zysk.

9–12

Zastępca dyrektora ds. rozwoju Mikołaj Baliszewski oraz Marta Cichoń z Zespołu Bibliotekarza Systemowego BN wzięli udział w konferencji OCLC EMEA Regional Council Meeting organizowanej we Florencji.

17

Do zbiorów kartograficznych Biblioteki Narodowej trafiła rzadka, trzyczęściowa mapa tzw. Galicji Zachodniej w skali ok. 1:530 000, zakupiona na aukcji sopockiego antykwariatu AB. Jest to pierwsza tak szczegółowa mapa administracyjna nowego wówczas kraju koronnego Austro-Węgier.

19

Przekazanie do zbiorów Biblioteki Narodowej cennego archiwum Franciszki i Stefana Themersonów stało się okazją do zorganizowania spotkania *Themersonowie. Prawdopodobieństwo dziury w niebie*.

22

Krzysztof Najder podarował BN listy Zbigniewa Herberta do swojej matki, Krystyny Podgóreckiej.

26–27

Przedstawiciele Zarządu International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

złożyli w Bibliotece Narodowej wizytę związaną z planami organizacji kongresu IFLA w 2017 roku w Polsce.

MARZEC

9

Fundacja im. Zbigniewa Herberta ogłosiła nazwisko laureata tegorocznej Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta. Został nim Ryszard Krynicki, wybitny polski poeta i tłumacz wierszy, współtwórca Wydawnictwa a5. Biblioteka Narodowa jest partnerem Nagrody.

11

W siedzibie Biblioteki Narodowej w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się Gala Fundacji Dziedzictwa Kulturowego. Podczas uroczystości z udziałem Piotra Żuchowskiego, wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego i dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN, zaprezentowano szereg projektów konserwatorskich i promocyjnych, jakie Fundacja zrealizowała na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa za granicą w ciągu ostatnich dwóch lat. Zasłużonym konserwatorom oraz twórcom i mecenasom Fundacji wręczono wysokie odznaczenia państwowe i resortowe.

11

Tadeusz Strugała подарował BN materiały z archiwum Tadeusza i Moniki Strugałów.

18

Na konferencji prasowej „Kultura Dostępna” z udziałem prof. Małgorzaty Omilanowskiej, minister kultury i dziedzictwa narodowego, zaprezentowano dane dotyczące udostępniania zasobów przez instytucje kultury. Uczestnikami spotkania, które odbyło się w siedzibie Narodowego Instytutu Audiowizualnego, byli także: dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej; Michał Merczyński, dyrektor NInA oraz Kinga Jakubowska, prezes zarządu Fundacji Legalna Kultura. Dyrektor Tomasz Makowski zaprezentował najnowsze dane dotyczące POLONY — Cyfrowej Biblioteki Narodowej.

19

W Bibliotece Narodowej ogłoszono nominacje do 8. edycji Nagrody Literackiej m. st. Warszawy — prestiżowego wyróżnienia przyznawanego przez warszawski samorząd. Kandydatów do nagrody zgłaszali wydawcy, księgarze i bibliotekarze oraz czytelnicy. W konferencji, podczas której ogłoszono nominacje, udział wzięli: Ewa Malinowska-Grupińska, przewodnicząca Rady m. st. Warszawy; Włodzimierz Paszyński, zastępca Prezydenta m. st. Warszawy;

dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej; Tomasz Thun-Janowski, dyrektor Biura Kultury; Andrzej Makowiecki, przewodniczący Jury; Karolina Głowacka, sekretarz Jury.

25–27

Zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w posiedzeniu Komitetu ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA (Committee on Copyright and other Legal Matters) w Hadze.

26

Odbyło się kolejne posiedzenie Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznych. W trakcie spotkania przyjęto sprawozdanie z działalności Rady za rok 2014 i plan prac na rok 2015.

KWIECIEŃ

13

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA znalazła się w gronie trzech serwisów internetowych nominowanych do nagrody TVP Kultura „Gwarancje Kultury” — w kategorii Kultura w sieci. Jurorzy docenili POLONĘ „za inteligentne i humorystyczne prezentowanie zbiorów Cyfrowej Biblioteki Narodowej. Za umiejętne wykorzystanie mediów społecznościowych do promowania polskiej kultury”.

16–19

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w XXI Targach Wydawców Katolickich w Arkadach Zamku Królewskiego w Warszawie.

20

Ogłoszono Program Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” na rok 2015, realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnicstwa na lata 2014–2020. W roku 2015 poszerzono dotychczasową ofertę zakupu o możliwość nabywania bieżących czasopism kulturalnych i społeczno-kulturalnych.

20–21

W Bibliotece Narodowej odbyła się międzynarodowa konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”. Spotkanie otworzył dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej referatem *Biblioteki w 2015 r. Stan obecny, postulaty zmian, szanse i zagrożenia*. Na konferencji licznie reprezentowane były środowiska bibliotekarskie i akademickie, twórcy oprogramowania bibliotecznego oraz specjaliści z zagranicy. Obrady transmitowano na żywo za pośrednictwem internetu.

20–22

Zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w konferencji „PERSIST”, organizowanej w Paryżu przez UNESCO.

24

Jury pod przewodnictwem prof. Andrzeja Z. Makowieckiego ogłosiło laureatów Nagrody Literackiej m. st. Warszawy. Znaleźli się wśród nich: Andrzej Stasiuk, Urszula Koziół, Anna Piwkowska, Emilia Bojańczyk, Elżbieta Markowska i Katarzyna Naliwajek-Mazurek. Uroczystość odbyła się w Bibliotece Narodowej, która jest partnerem Nagrody.

27

W Bibliotece Narodowej odbyło się pierwsze posiedzenie Zespołu Sterującego ds. zakupu nowości wydawniczych do bibliotek z udziałem dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych w sprawie przygotowania Kryteriów i zasad rozdziału środków.

28

Ewa Tuwim-Woźniak podarowała BN rękopisy wierszy swego Ojca, Juliana Tuwima.

MAJ

6–8

Zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w konferencji „EBLIDA” w Rydze.

11

Na kolejnym posiedzeniu Rada ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznych wydała opinię o projekcie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia krajowego rejestru utraconych dóbr kultury i powołała zespół roboczy ds. zaopiniowania wniosku Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o zaliczenie części jej zbiorów do narodowego zasobu bibliotecznego.

12

Uruchomiono serwis informacyjny Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej „Między słowami”.

14–17

Biblioteka Narodowa uczestniczyła w VI Warszawskich Targach Książki na Stadionie Narodowym w Warszawie.

18–19

W Bibliotece Narodowej odbyło się specjalistyczne szkolenie „Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych”.

18–20

Zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w konferencji CENL w Bernie.

27

Rozpoczęła się realizacja drugiej edycji projektu Fundacji Legalna Kultura — Kultura Na Widoku, którego partnerem jest Biblioteka Narodowa. Ponad 900 utworów w cyfrowej wersji znalazło się na instalacjach Kultury Na Widoku, które przez pięć miesięcy podróżowały po Polsce. Posiadaczom smartfonów, tabletów i użytkownikom internetu umożliwiono pobranie interesujących ich utworów.

29

Wiesława Różewiczowa podarowała BN zbiór listów Henryka i Romany Voglerów do Tadeusza Różewicza.

30

Uroczyste zainaugurowano w Bibliotece Narodowej Ogólnopolską Noc Bibliotek. Pierwszym punktem programu było wspólne czytanie *Lokomotywy* Juliana Tuwima — w wykonaniu zaproszonych artystów

oraz przedstawicieli organizatorów i patronów wydarzenia. BN reprezentował jej dyrektor dr Tomasz Makowski. W inauguracji wzięła udział prof. Małgorzata Omilanowska, minister kultury i dziedzictwa narodowego oraz Ewa Dudek, wiceminister edukacji narodowej.

CZERWIEC**1**

W Bibliotece Narodowej odbyło się posiedzenie Zespołu Sterującego ds. zakupu nowości wydawniczych do bibliotek, w sprawie akceptacji podziału dotacji na rok 2015 nadesłanych przez wojewódzkie biblioteki publiczne. Zaproponowany podział całej dotacji w wysokości 25 mln zł uwzględnił 2495 bibliotek, tj. o 8 bibliotek więcej niż liczba umów zawartych z bibliotekami w roku 2014.

2–7

Zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w spotkaniu Międzynarodowej Federacji Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA — International Federation of Library Associations and Institutions) w Stambule.

10

Joanna Kędzielska przekazała do BN archiwum Ziemowita Feddeckiego,

w tym również maszynopis *Doktora Żywago* z odręcznymi poprawkami Borysa Pasternaka.

15–16

Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski wzięł udział w obradach Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej ds. ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Obradom, które odbyły się w Olsztynie, współprzewodniczyli Piotr Żuchowski, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz Ihor Lichowij, pierwszy zastępca ministra kultury Ukrainy. W trakcie obrad Komisji strony omówiły możliwości wzajemnej wymiany dóbr kultury.

18

Grupa przedstawicieli norweskiej Biblioteki Narodowej odbyła studyjną wizytę w BN. Jej celem było szczegółowe zapoznanie się z systemem 24-godzinnego opracowania zbiorów wpływających w ramach egzemplarza obowiązkowego, a także ze zmianami w opracowaniu rzeczowym związanymi z Deskryptorami BN.

19

Po gruntownej konserwacji na szczycie tympanonu Pałacu Rzeczypospolitej powróciła rzeźba przedstawiająca Marka Waleriusza zwanego Corwinusem (Krukiem).

20

W Ogrodzie Krasieńskich obchodzono po raz trzeci zorganizowane przez Bibliotekę Narodową *Imieniny Jana Kochanowskiego*, plenerowe święto literatury polskiej, które zgromadziło kilkutyśięcną widownię. Tegorocznymi bohaterami Imienin — poza Janem Kochanowskim — byli Franciszka i Stefan Themersonowie, a także Jan Długosz w ustanowionym z okazji 600. rocznicy urodzin Roku Długosza i ks. Jan Twardowski — w 100. rocznicę urodzin. Ich twórczość stanowiła punkt wyjścia do odbywających się na trzech scenach dyskusji o polskiej literaturze. Impreza zgromadziła wielu pisarzy, poetów, literaturoznawców, publicystów, aktorów i muzyków. Finałem wydarzenia był mecz poetycki z udziałem gwiazd, *Pieśń świętojańska* Kochanowskiego w wykonaniu Ani Rusowicz oraz dancing z zespołem Mitch&Mitch.

22

Julian Kornhauser, polski poeta, prozaik, literaturoznawca i tłumacz, ofiarował BN do „Kolekcji polskiej literatury współczesnej” wybór materiałów z prywatnego archiwum. Są wśród nich rękopisy niepublikowanych wierszy, notatki warsztatowe do książki o twórczości Zbigniewa Herberta *Uśmiech Sfinksy* (2001), a także przekłady poezji z krajów dawnej Jugosławii.

23–26

Zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w Konferencji LIBER w Londynie.

29

Na kolejnym posiedzeniu Krajowej Rady Bibliotecznej, zgodnie z art. 7 pkt. 2 ust. 6 ustawy o bibliotekach, opiniowano wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

30

Zakończono przedsięwzięcie pn. Modernizacja układów wentylacji i klimatyzacji budynku „C” Biblioteki Narodowej przy al. Niepodległości 213 w Warszawie w ramach II konkursu programu priorytetowego *System zielonych inwestycji (GIS — Green Investment Scheme) Część 5 — Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych*. Inwestycja miała na celu uzyskanie efektu ekologicznego poprzez zmniejszenie emisji CO₂ do atmosfery. Łączna kwota dofinansowania inwestycji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wyniosła 5,1 mln zł.

LIPIEC**1**

Maria Iwaszkiewicz-Wojdowska przekazała do BN dzienniki Bogdana Wojdowskiego i blisko 100 listów Męża do siebie.

SIERPIEŃ**14–21**

W kongresie IFLA, który odbył się w Kapsztadzie, uczestniczyli przedstawiciele Biblioteki Narodowej: zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera, zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora ds. rozwoju Miłkołaj Baliszewski, kierownik Korpusu Publikacji Polskich Grażyna Federowicz.

25

Przez 6 dni, począwszy od 25 sierpnia, w specjalnej „Strefie Słów”, jaka pojawiła się w katowickiej galerii handlowej Silesia City Center, można było posłuchać audiobooków z kanonu światowej i polskiej literatury, czytanych m.in. przez Macieja Stuhra, Magdalenę Cielecką, Edytę Olszówkę, Andrzeja Chyrę i Annę Seniuk. Akcję „5 minut dla słowa” wspierała m.in. Biblioteka Narodowa.

31

Anna Sułkowska podarowała BN archiwum Ewy Sułkowskiej-Bierezin, zawierające m.in. korespondencję Ewy i Jacka Bierezinów oraz bogate materiały dotyczące Polonii amerykańskiej.

WRZESIEŃ**2–4**

Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski oraz zastępca dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebnicka wzięły udział w XXXVII Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie w Rapperswilu.

5

W czwartej edycji ogólnopolskiej akcji „Narodowe Czytanie” pod Honorowym Patronatem Pary Prezydenckiej wspólnie czytano *Lalkę* Bolesława Prusa.

7

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA udostępniła kolekcję *Tatry*, poświęconą dziewiętnastowiecznym przyrodnikom i etnografom badającym kulturę Podhala.

11

Odbyło się inauguracyjne posiedzenie Zespołu ds. rozwoju Deskryptorów

Biblioteki Narodowej. Spotkanie otworzył dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele BN oraz bibliotek różnych typów, m.in.: przewodniczący — Mikołaj Baliszewski, zastępca dyrektora ds. rozwoju; wiceprzewodniczący — Zofia Żurawińska, bibliotekarz systemowy BN, i Jakub Kalinowski, kierownik Pracowni Deskryptorów BN; sekretarz — Kacper Trzaska z Pracowni Deskryptorów BN. Głównym punktem obrad było przedyskutowanie i przyjęcie uwag do *Zasad indeksowania Deskryptorami Biblioteki Narodowej*.

12

Na Krakowskim Przedmieściu, przy pomniku Bolesława Prusa odbyła się ósma edycja Festiwalu Wokulskiego — imprezy organizowanej pod patronatem Biblioteki Narodowej przez Warszawską Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa oraz Urząd Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

15

Krzysztof Wierzbiański przekazał do BN listy Zenona Przesmyckiego i Władysława Reymonta z archiwum Konstantego Laszczki.

21

Organizacja OCLC (Online Computer Library Center) zaprosiła

Bibliotekę Narodową do grupy siedmiu wiodących bibliotek, które wezmą udział w projekcie pilotażowym *Person Entity Lookup*, mającym na celu zbadanie, w jaki sposób korzystanie z *linked data* wpłynie na procesy biblioteczne. Oprócz Biblioteki Narodowej w projekcie uczestniczy sześć amerykańskich instytucji bibliotekarskich i naukowych: Cornell University, Harvard University, Library of Congress, National Library of Medicine, Stanford University i University of California w Davis.

21–23

Zastępca dyrektora ds. rozwoju Mikołaj Baliszewski wziął udział w 23. Międzynarodowym spotkaniu panelowym przedstawicieli ISMN oraz ISBN (23rd International ISMN Panel Meeting & ISBN Annual General Meeting) w Indonezji.

24

W Toruniu odbyło się wyjazdowe posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, która opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

24

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA udostępniła już ponad milion obiektów.

PAŹDZIERNIK**6**

Na konferencji z udziałem minister edukacji narodowej Joanny Kluzik-Rostkowskiej oraz prof. Małgorzaty Omilanowskiej, minister kultury i dziedzictwa narodowego, omawiano szczegóły podjętej przez Radę Ministrów uchwały w sprawie ustanowienia programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”, który jest odpowiedzią na niski poziom czytelnictwa wśród Polaków.

7–9

W BN gościli przedstawiciele Biblioteki Narodowej Białorusi. Celem wizyty było spotkanie zespołu ekspertów do spraw bibliotecznych przy Polsko-Białoruskiej Komisji Konsultacyjnej do spraw Dziedzictwa Kulturalnego.

9

W Bibliotece Narodowej odbyło się przekazanie rękopisu Wojciecha Alberta Sowińskiego *FLa Perle du Bresil, opera de Felicien David, fantaisie brillante pour piano. op. 82* do zbiorów BN. Rękopis został ofiarowany przez stowarzyszenie przyjaciół kultury polskiej Cercle Européen de Soutien à la Culture Polonaise. W wydarzeniu udział wzięli: prezes Stowarzyszenia François de Waresquiel, wiceprezes

Danuta Dubois, prof. Adam Wibrowski, dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski oraz prof. Irena Poniatowska, przewodnicząca Rady Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina i Vincenzo Manno, ambasador Zakonu Maltańskiego w Polsce. Uroczystość uświetniło prawykonanie utworu przez Radosława Sobczaka, cenionego pianistę, profesora Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

22–25

Biblioteka Narodowa była uczestnikiem 19. Międzynarodowych Targów Książki w Krakowie, a także organizatorem spotkania „Odpowiadamy na głosy wydawców — e-isbn 2.0”, w czasie którego prowadzący wyjaśniali uczestnikom Targów rolę ISBN jako nowoczesnego multinarzędzia dla wydawców.

23–24

W Płocku, w ramach Festiwalu „Skarpa” odbyła się konferencja „Common Room: przemoc — pomiędzy awersją a fascynacją”, poświęcona działalności artystycznej Franciszki i Stefana Themersonów. Patronat nad wydarzeniem, zorganizowanym przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Płocku oraz Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, objęła Biblioteka Narodowa.

24

Biblioteka Narodowa rozpoczęła cykl PIERWSZE/NAJSTARSZE, w ramach którego co miesiąc prezentowane są najstarsze i najważniejsze zabytki kultury oraz historii polskiej dokumentujące początki państwa polskiego. Tym razem pokazany został *Rocznik dawny* — to właśnie na jego karcie widnieje wiadomość o przybyciu do Polski czeskiej księżniczki Dobrawy w roku 965 i o chrzcie Mieszka I w roku następnym. Cykl jest realizowany w ramach obchodów 1050. rocznicy Chrztu Polski.

24

Dzień Otwarty w Pałacu Rzeczypospolitej, zorganizowany w ramach projektu „Konserwacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie — europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”. W Sali Rycerskiej wyeksponowano specjalnie wybraną kolekcję starodruków poświęconą Skandynawii (w tym m.in. łacińską i niemiecką wersję *Eddy i Historię o ludach Północy* Olafa Magnusa) oraz kolekcję rękopisów, m.in.: *W Malstromm* Stanisława Przybyszewskiego (rękopis wykonany przez Dagny Juel, żonę Przybyszewskiego), *Dolę* Władysława Reymonta, *Wyrok Zeusa* Henryka Sienkiewicza oraz *Notes warsztatowy* Czesława Miłosza i „wyklejanki” Wisławy Szymborskiej.

27

W Bibliotece Narodowej odbyło się drugie seminarium z cyklu BIBLIOTEKA NOWA. Tegoroczną edycję zatytułowano: „Nowe koncepcje — nowe biblioteki. Praktyczne przykłady z czterech krajów europejskich”. Na przykładach duńskim, fińskim, holenderskim i niemieckim omawiane były zagadnienia wpływu ogólnokrajowych koncepcji rozwoju bibliotek na funkcjonowanie konkretnych placówek.

28

Ludmiła Murawska przekazała BN m.in. listy Mirona Białoszewskiego i portret poety narysowany przez Józefa Czapskiego.

28

W Pałacu Rzeczypospolitej, w miejscu przechowywania Archiwum Zbigniewa Herberta, odbyło się uroczyste spotkanie upamiętniające 91. rocznicę urodzin Poety. W wieczorze uczestniczyli m.in. Adam Zagajewski, Edward Hirsch oraz Katarzyna Herbert.

30

Dr Wojciech Tomaszewski został laureatem konkursu Varsaviana im. Hanny Szwanckowskiej za wydaną nakładem Biblioteki Narodowej książkę *Kronika życia muzycznego w Warszawie w latach 1836–1840*.

Publikacja powstała w ramach pracy naukowej prowadzonej w Instytucie Książki i Czytelnictwa BN.

LISTOPAD

12

W Bibliotece Narodowej powstał Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, który będzie kontynuował i rozwijał znakomite tradycje zapoczątkowane utworzeniem w 1929 r. przez prof. Bonawenturę Lenarta Pracowni Konserwatorskiej BN oraz przejmie zadania realizowane dotychczas przez cztery zakłady konserwatorskie BN.

19

Podczas gali w Pałacu Rzeczypospolitej uhonorowano zwycięzców tegorocznej edycji Rankingu Bibliotek. Tytuł lidera obroniła Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin (kujawsko-pomorskie), która zwyciężyła także rok temu.

21

W Bibliotece Narodowej otwarto wystawę *70 lat działalności Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie* z okazji 70-lecia istnienia Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie, 65-lecia Nagrody Literackiej i 40-lecia pisma „Pamiętnik Literacki”. Zaprezentowano — po raz pierwszy szerokiej

publiczności — bogaty dorobek i historię działalności londyńskiej placówki, której celem od początku istnienia (1946) była pomoc polskim pisarzom oraz obrona wolności myśli i słowa wobec narzuconej Polsce cenzury.

26

Archiwum Jazzu Polskiego w Bibliotece Narodowej, którego działalność zapoczątkowało w 2011 roku pozyskanie spuścizny Krzysztofa Komedy, wzbogaciło się o kolejny cenny dar. Włodek Pawlik — kompozytor, pianista jazzowy, laureat nagrody Grammy 2014 — podarował do Archiwum Jazzu Polskiego zeszyty nutowe ze swoimi kompozycjami m.in. do filmu *Rewers*, a także kompozycjami do utworów Czechowicza, Iwaszkiewicza i Miłosza.

26–29

Biblioteka Narodowa była uczestnikiem XXIV Targów Książki Historycznej w Arkadach Zamku Królewskiego w Warszawie.

28

W ramach cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE w Pałacu Rzeczypospolitej odbył się pokaz *Sakramentarza tyńskiego*. Ten bogato zdobiony kodeks to nie tylko jeden z najstarszych (XI w.) rękopisów przechowywanych w Polsce, lecz także

bezcenne źródło do dziejów benedyktynów w Polsce.

GRUDZIEŃ

1

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody im. Jerzego Giedroycia, przyznawanej osobom i instytucjom, które przyczyniają się do budowania dobrych stosunków Polski z państwami Europy Środkowo-Wschodniej. Laureatem Nagrody, wręczanej już po raz piętnasty, został Tomasz Venclova — litewski poeta, krytyk i tłumacz.

8

Zmarł Janusz Odrowąż-Pieniążek, historyk literatury, pisarz, muzealnik, wieloletni dyrektor Muzeum Literatury w Warszawie. Od roku 1977 przez trzy kadencje zasiadał w Radzie Naukowej Biblioteki Narodowej.

12

W Bibliotece Narodowej odbyła się prezentacja zbiorów biblijnych Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA oraz Gala Konkursu na najlepsze opowiadanie inspirowane Ewangelią i duchowością chrześcijańską „ZIARNA” 2015. Uroczystość, z udziałem Jarosława

Sellina, sekretarza stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego; dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej; Piotra Wojciechowskiego, przewodniczącego jury, Ernesta Brylla, prof. Krzysztofa Koehlera i Grzegorza Lecha Królikiewicza, uświetnił koncert Adama Struga, złożony z polskich pieśni tradycyjnych opartych na historiach Starego i Nowego Testamentu.

17

Marek Sołtysik przekazał BN materiały z archiwum Ireneusza Iredeńskiego, w tym ponad 70 listów Iredeńskiego do żony Maszy z więzienia w Sztumie.

17

W Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się Gala Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala, ustanowionej przez Bibliotekę Narodową w 2015 roku. Nagroda nawiązuje do idei Nagrody im. Andrzeja Kijowskiego, przyznawanej w latach 1985–1989 przez Komitet Kultury Niezależnej, a następnie w latach 1995–2008 przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu (Ossolineum) i w latach 2010–2012 przez Bibliotekę Narodową. Nagrodę przyznano Przemysławowi Dakowiczowi „za odważną, oryginalną pozawczo i artystycznie refleksję nad destrukcją polskiej świadomości historycznej, opisaną w książce *Afazja polska*

(Wydawnictwo Sic!, 2015) oraz w innych tomach eseistycznych i poetyckich opublikowanych w ciągu ostatnich lat”.

17

Odbyło się posiedzenie Krajowej Rady Bibliotecznej, która opiniowała wnioski o łączenie bibliotek z innymi instytucjami kultury.

19

W kolejnym pokazie z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE Biblioteka Narodowa zaprezentowała dzieło Jana Długosza *Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, należące do najwybitniejszych osiągnięć późnośredniowiecznego dziejopisarstwa europejskiego.

02.

GROMADZENIE
ZBIORÓW

Gromadzenie i wieczyste archiwizowanie dorobku piśmienniczego Rzeczypospolitej Polskiej jest nadrzędnym zadaniem Biblioteki Narodowej. Gromadzeniem objęte są publikacje krajowe: książki i czasopisma, druki ulotne (dokumenty życia społecznego), mapy (dokumenty kartograficzne), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), publikacje elektroniczne, ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne), a także rękopisy. Włączane do zbiorów i archiwizowane są również publikacje polskie lub dotyczące Polski ukazujące się poza jej granicami, piśmiennictwo innych narodów powstające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub przechowywane niegdyś w historycznych polskich księgozbiorach, jak też najważniejsze współczesne publikacje zagraniczne z zakresu humanistyki. BN jako biblioteka naukowa prenumeruje najważniejsze czasopisma zagraniczne i bazy danych.

Na koniec 2015 r. zbiory Biblioteki Narodowej, obejmujące książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r., druki ulotne (dokumenty życia społecznego), publikacje elektroniczne, rękopisy, starodruki (xv–xviii w.), nuty (dokumenty muzyczne), nagrania dźwiękowe i audiowizualne (dokumenty dźwiękowe i audiowizualne), ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne),

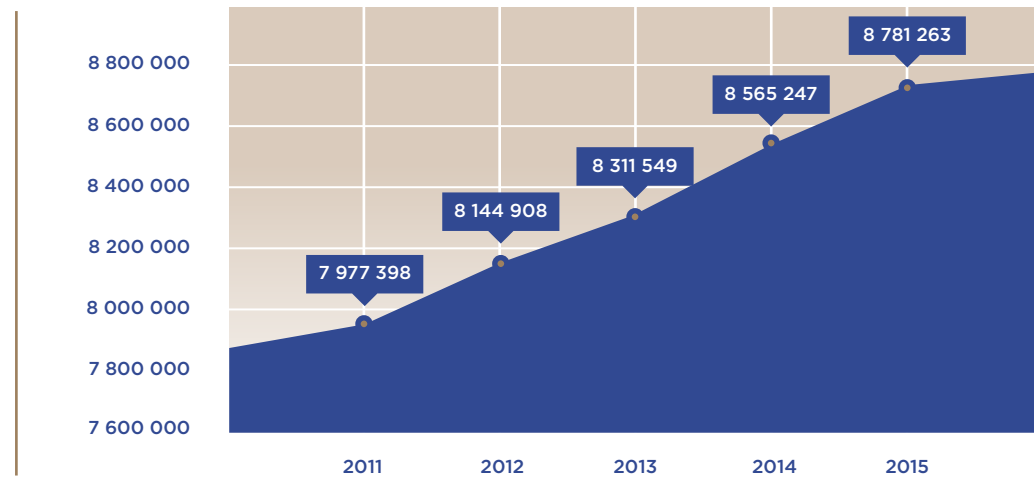
mapy (dokumenty kartograficzne) i mikrofilmy, liczyły 8 781 263 wol./j. (w 2014 r. — 8 565 247 wol./j.), a wraz z dubletami, których było 164 883, łącznie 8 946 146 wol./j. Zbiory BN przechowuje się w magazynach, które zajmują powierzchnię ok. 13 000 m². Zasoby główne rozmieszczone są na 10 kondygnacjach w 11-kondygnacyjnym budynku magazynowym.

Zbiory zgromadzone w 2015 r., objęte rejestracją, pochodziły z:

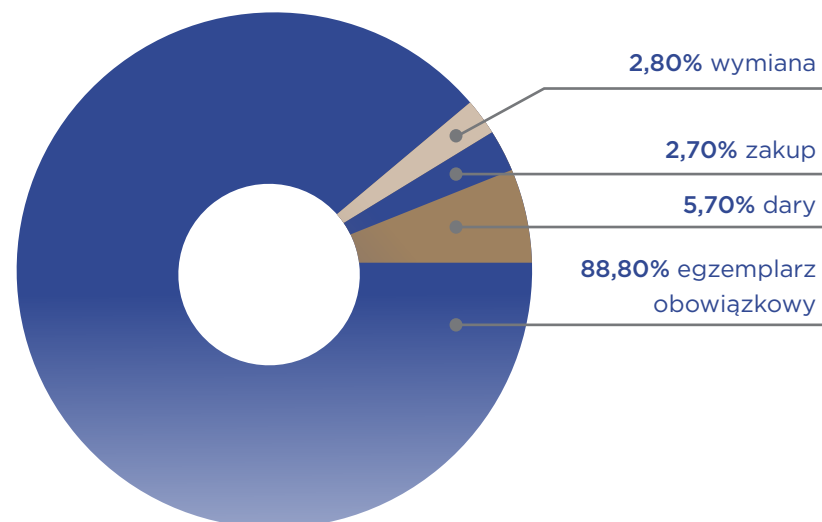
- wpływu egzemplarza obowiązkowego — 172 634 wol./j. (w 2014 r. — 188 148 wol./j.)
- zakupów — 5336 wol./j. (w 2014 r. — 3839 wol./j.)
- wymiany krajowej i zagranicznej — 5374 wol./j. (w 2014 r. — 6491 wol./j.)
- darów — 11 123 wol./j. (w 2014 r. — 33 505 wol./j.)

łącznie zgromadzono 194 467 wol./j (w 2014 r. — 231 983 wol./j).

Tempo gromadzenia zbiorów w Bibliotece Narodowej w latach 2011–2015 w wol./j.
(bez dubletów)

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia w 2015 r.

Wpływ materiałów bibliotecznych objętych rejestracją ZGIUZ w 2015 r.

RODZAJ WYDAWNICTW	JEDN.	ŹRÓDŁO POZYSKANIA				RAZEM
		EGZEMPLARZ OBOWIĄZKOWY	ZAKUP	WYMIANA	DARY	
książki (wydawnictwa zwarte)	wol.	66 647	3 318	2 758	5471	78 194
czasopisma (wydawnictwa ciągłe)*	tyt.	7 638	522	2 201	133	10 494
druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	35 430	52	384	4 830	40 696
nagrania dźwiękowe i audiowizualne**	j.	10 229	911	8	49	11 197
publikacje elektroniczne***	j.	50 243	0	16	74	50 333
zbiory specjalne (razem) w tym:	wol./j.	2 447	533	7	566	3 553
• rękopisy	j.	0	72	0	20	92
• starodruki	wol.	0	92	0	14	106
• ikonografia	j.	0	65	0	283	348
• mapy	j.	1 666	67	3	202	1 938
• nuty	j.	781	237	4	47	1 069
RAZEM	WOL./J.	172 634	5 336	5 374	11 123	194 467

* Wpływ egzemplarza obowiązkowego czasopism w 17 351 rocznikach, w 182 297 jednostkach.

** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe nagrań dźwiękowych i audiowizualnych wpływające bezpośrednio do Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych.

*** W tej liczbie znajdują się egzemplarze obowiązkowe dokumentów elektronicznych wpływające bezpośrednio do Zakładu Dokumentów Elektronicznych (od 1 listopada 2015 r. – do Zakładu Katalogowania Dziedziny) oraz innych komórek BN.

**Szczegółowy stan liczebny zbiorów Biblioteki Narodowej
(stan na dzień 31 grudnia 2015 r.)***

LP	RODZAJ DOKUMENTÓW	JEDNOSTKA	ZBIORY	DUBLETY
1.	ZBIORY GŁÓWNE (1.1-1.4)	WOL./J	7 345 814	-
1.1	Książki (wydawnictwa zwarte) od 1801 r., w tym:	wol.	3 063 960	-
1.1.2	• ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich	wol.	51 458	-
1.1.3	• druki nowsze wilanowskie	wol.	21 112	-
1.1.4	• zbiory bibliologiczne	wol.	339 445	-
1.2	Czasopisma (wydawnictwa ciągłe) od 1801 r.	wol.	1 014 219	-
1.3	Druki ulotne (dokumenty życia społecznego)	j.	2 619 476	-
1.4	Publikacje elektroniczne	j.	236 144	-
2.	ZBIORY SPECJALNE (2.1-2.8)	WOL./J.	1 435 449	-
2.1	Rękopisy	wol./j.	32 233 wol./ 22 226 j.	-
2.2	Starodruki	wol.	183 169	-
2.3	Nuty	j.	128 025	-
2.4	Nagrania dźwiękowe i audiowizualne	j.	236 338	-
2.5	Ryciny, rysunki, fotografie (dokumenty ikonograficzne)	j.	369 153	-
2.6	Mapy	j.	135 290	-
2.7	Mikroformy	j.	274 794	-
2.8	Zbiór negatywów ikonograficznych	j.	103 447	-
RAZEM		WOL./J.	8 781 263	164 883
ZBIORY I DUBLETY RAZEM		WOL./J.	8 946 146	

* Stan zbiorów BN nie obejmuje zbiorów Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich.

Egzemplarz obowiązkowy

W 1780 r. prekursorka Biblioteki Narodowej — Biblioteka Rzeczypospolitej, zwana Biblioteką Załuskich, uzyskała prawo do otrzymywania bezpłatnych egzemplarzy wszystkich książek publikowanych na terytorium polskim. Przywilej ten potwierdziły dla Biblioteki Narodowej władze II Rzeczypospolitej. Obecnie na mocy ustawy o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych z 7 listopada 1996 r. oraz rozporządzenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad i trybu ich przekazywania, a także zmieniającego je rozporządzenia z 24 maja 1999 r., Bibliotece Narodowej przekazywane są po dwa egzemplarze wszystkich publikacji wydawanych w Polsce: książek, czasopism, gazet, druków muzycznych, atlasów, map, globusów oraz druków ulotnych dokumentujących życie społeczne, jak również dokumentów dźwiękowych, audiowizualnych i elektronicznych. Stanowi to uregulowaną prawnie podstawę tworzenia przez Narodową Książnicę kompletnego archiwum piśmiennictwa polskiego, co służy, podobnie jak w innych krajach, zachowaniu dziedzictwa kulturowego, opracowywaniu bibliografii narodowej i sporządzaniu statystyki wydawniczej.

W 2015 r. rejestracją objęto 172 634 wol./j (w 2014 r. — 188 148 wol./j.) przekazane Bibliotece Narodowej

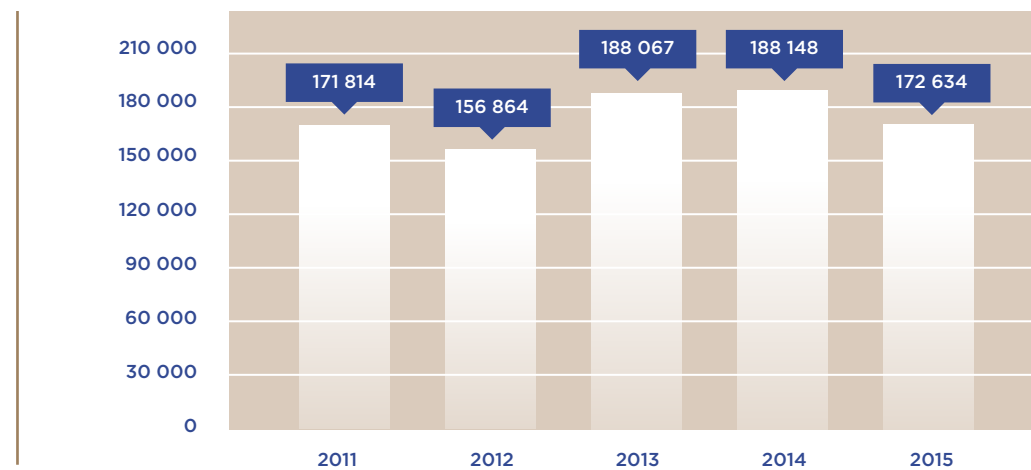
przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego o łącznej wartości szacowanej na 6 262 289, 65 zł (w 2014 r. — 8 347 207, 30 zł). W 2015 r. w stosunku do całości wpływu materiałów bibliotecznych egzemplarz obowiązkowy stanowił 88,80% (w 2014 r. — 81,10%).

Od 2012 r. obowiązują w BN nowe zasady rejestracji wstępnej egzemplarza obowiązkowego, dzięki którym zminimalizowano wewnętrzne procedury związane z wpływem egzemplarza obowiązkowego, co znacznie przyspieszyło proces katalogowania zbiorów (zwłaszcza książek), przekazywanych jako egzemplarz obowiązkowy do BN. Rejestracją zajmują się poszczególne Zakłady: książek — Zakład Katalogowania Dziedzinnego, czasopism — Zakład Czasopism, druków ulotnych — Zakład Dokumentów Życia Społecznego, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych — Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych, dokumentów elektronicznych — Zakład Dokumentów Elektronicznych (który z dniem 1 listopada 2015 r. wszedł w skład Zakładu Katalogowania Dziedzinnego), nut — Zakład Zbiorów Muzycznych, map — Zakład Zbiorów Kartograficznych. Dzięki zmianie każdy egzemplarz obowiązkowy, po rejestracji w Kancelarii BN, następnego dnia rano dostarczany jest do odpowiedniego zakładu i od razu przydzielany katalogerom. Czas katalogowania nie przekracza doby — pełne opisy formalne

i rzeczowe, wprowadzane przez tę samą osobę, w dniu następnym widoczne są już w katalogu BN. Po sporządzeniu opisu każda książka otrzymuje wszystkie znaki

własnościowe i zostaje zabezpieczona przed wyniesieniem poza BN.

Wpływ egzemplarza obowiązkowego w latach 2011–2015 (w j./wol./tyt.)

Wpływ egzemplarza obowiązkowego według typów dokumentów w latach 2011–2015 (w j./wol./tyt.)

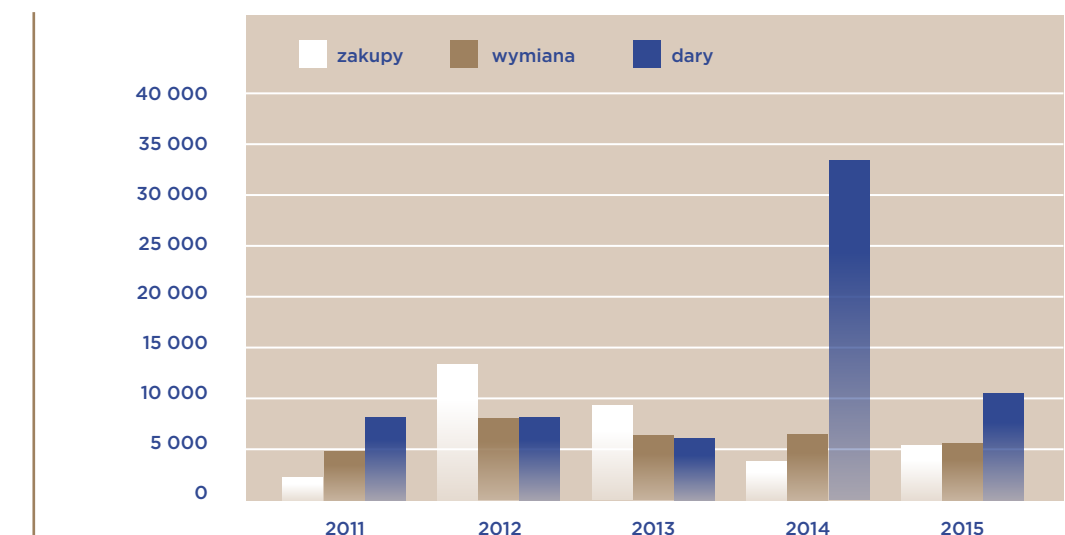
ROK	KSIĄŻKI	CZASOPISMA	DRUKI ULOTNE	DOKUMENTY	NAGRANIA DŹWIĘKOWE I AUDIOWIZUALNE	ZBIORY SPECJALNE
2011	66 688	9 283	66 823	6 972	16 746	5 302
2012	60 542	7 756	51 782	22 860	10 282	3 642
2013	66 157	8 455	43 322	58 340	10 049	1 744
2014	66 454	7 338	39 110	62 841	9 987	2 418
2015	66 647	7 638	35 430	50 243	10 229	2 447

Zakupy, wymiana i dary

Publikacje powstałe przed powołaniem BN, Narodowa Książnica kupuje w antykwariatach krajowych i zagranicznych, na aukcjach i od osób prywatnych lub wymienia z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi.

Podobnie postępuje z publikacjami, których brakuje w zasobie BN z powodu strat wojennych lub nieprzekazania egzemplarza obowiązkowego przez zobowiązany do tego podmiot.

Wpływ materiałów bibliotecznych według sposobu nabycia (zakupy, wymiana, dary) w latach 2011–2015 (w wol./j.)

Zakup zabytkowych dzieł narodowego piśmiennictwa pojawiających się na rynku antykwarycznym, a także pozyskiwanie najcenniejszych kolekcji prywatnych, uzupełnia zasób Narodowej Książnicy znacznie zdekompletowany w czasie II wojny światowej. Od 2012 r. działa w strukturze BN Samodzielne Stanowisko Pracy do spraw Zakupu Materiałów Bibliotecznych, którego zadaniem jest gromadzenie informacji o ofertach zakupu materiałów bibliotecznych kierowanych do komórek merytorycznych, jak również przekazywanie komórkom informacji o katalogach i aukcjach antykwarycznych oraz przedstawianie do akceptacji Dyrekcji BN wytypowanych materiałów wraz z ich wyceną.

W 2015 r. Biblioteka Narodowa przystąpiła do 17 aukcji antykwarycznych, podczas których zakupiono 391 pozycji katalogowych (w tym: 89 starodruków, 43 mapy, 35 rękopisów, 19 druków muzycznych oraz 158 wol./j. książek i czasopism do zbiorów nowszych). Rozpatrzo no również 69 ofert zgłoszonych do sprzedaży przez osoby prywatne (oferty starodruków, rękopisów, nut, nagrań, czasopism i książek). Łącznie w 2015 r. zakupiono 5336 wol./j. (w 2014 r. — 3839 wol./j.).

Do najcenniejszych obiektów zakupionych w 2015 r. na aukcjach i od osób prywatnych należą: archiwum Ziemowita Feddeckiego, w tym maszynopis *Doktora Żywago* z odręcznymi poprawkami Borysa Pasternaka, listy Władysława Mickiewicza, materiały dotyczące Jerzego Andrzejewskiego z archiwum Józefa Mariana Chudka (w tym juvenilia), listy i rękopisy Mirona Białoszewskiego, listy Kazimiery Iłakowiczówny do Melanii Platter-Zyberk, materiały z archiwum Ireneusza Iredyńskiego, w tym ponad 70 listów Iredyńskiego do żony Maszy z więzienia w Sztumie.

Zbiory BN wzbogaciły także rzadkie druki nienotowane w bibliografiach: *Ewangelion sircz Błgowieście bgodchnowennych ewangelist. Za privilejem JE. Korolew. Mtti a za blgostowieniem stiejszych patriach i bgolibiwago Je. Mltigdna otca Atanasia Żeliborskago, ěpa Lwowska*

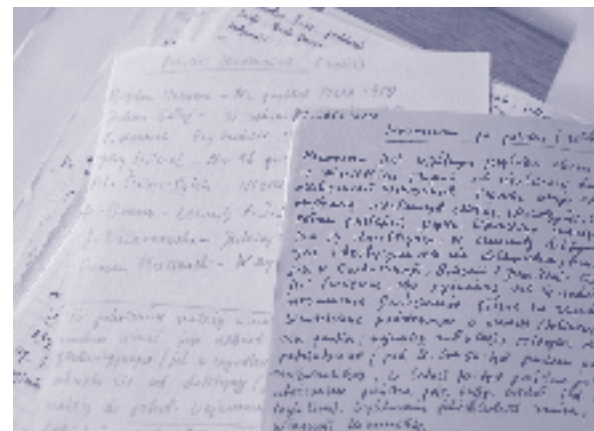
Galic i Kamm Podol. — W Lwowie: w typografii Michała Sliozki, 1665; *Triodion si est Tripesnec. S(via)toi Velikoi Piatdesjatnicy o(t) Ellinskago Izsledovan [...]Tszczanijem że i izdiveniem Brastva pri Chrame Uspenia pr(esvja)tyja Bgomtre, v Typogra(fi i)ch) izdaesja*. — Ve Lvove, 1699; Franciszek Gertner: *Stoletni kalendarz od roku 1800 aż do 1900 [...]*. Wydany roku 1799 w Krakowie. Przedrukowany w Poczajowie w Druk. xx. Bazylianów.

Wśród zakupionych muzykaliów uwagę zwraca: klocek warszawianów — 40 wydawnictw nutowych z lat 1860–1870 w oprawie ze skóry, zawierających popularną muzykę taneczną oraz *Prélude à l'après-midi d'un faune : fac-similé du manuscrit autographe de la partition d'orchestre / Claude Debussy*; [wstęp Denis Herlin]. Paris: Bibliothèque nationale de France; [Turnhout]: Brepols, 2014.

Interesującą kolekcję obiektów ikonograficznych uzupełnił zakupiony na paryskiej aukcji w 2015 r. zbiór 171 rysunków Teofila Kwiatkowskiego (1809–1891), wybitnego polskiego malarza epoki romantyzmu, pochodzących z przechowywanej dotąd w zbiorach rodzinnych spuścizny artysty. Kolekcja ta jest swoistym artystycznym archiwum, złożonym z drobnych szkiców i rysunkowych notatek, w większości naklejonych przez autora na arkusze błękitnego papieru.

Zbiory kartograficzne uzupełniła niezwykle rzadka mapa: *Topographisch militairische Charte von den Königreichen Preussen und Polen und dem Grossherzogthum Posen in 85 Sectionen / unternommen von dem Geographischen Institut; entworfen und gezeichnet von F. W. Streit und C. F. Weiland*. — Weimar : im Verlage des Geograph. Instituts, 1815, miedzioryt, 1 mapa na 85 ark.

Dzięki wymianie z bibliotekami krajowymi i zagranicznymi uzupełniono zbiory o 5374 wol./j. (w 2014 r. — o 6491 wol./j.) o wartości szacowanej na 534 586,00 zł (w 2014 r. — 569 876,11 zł).

Rękopisy Juliana Kornhausera

Zbiory BN stale powiększają się dzięki hojności darczyńców. W 2015 r. do Narodowej Książnicy trafiły m.in. cenne archiwa: poetki Ludmiły Marjańskiej (dar Marii Marjańskiej-Czernik), Ewy Sułkowskiej-Bierezin ze zbiorem listów Ewy i Jacka Bierezinów i materiałami dotyczącymi Polonii amerykańskiej (dar Anny Sułkowskiej), Tadeusza i Moniki Strugałów (dar Tadeusza Strugały), a także rękopisy wierszy Juliana Tuwima (dar Ewy Tuwim-Woźniak) oraz wyjątkowy rękopis muzyczny *La Perle du Brésil, opéra de Félicien David, fantaisie brillante pour piano. op. 82* Wojciecha Alberta Sowińskiego (dar stowarzyszenia przyjaciół kultury polskiej — Cercle Européen de Soutien à la Culture Polonaise).

Zbiór amerykańskich poloników nutowych nieistniejącego już wydawnictwa Cantus Quercus Press z Kalifornii wydanych na początku XXI w. podarował Bibliotece Narodowej dyrygent Marcin Łukasz Mazur, a kolekcję amerykańskich poloników nutowych z lat 1920–1938 przekazał muzykolog Jerzy Gołoś.

Od 2013 r. tworzona jest w BN Kolekcja Polskiej Literatury Współczesnej, w ramach której gromadzone są rękopisy przekazywane BN przez aktywnych twórczo pisarzy, poetów, tłumaczy, historyków literatury i krytyków literackich. Do tego wydzielonego zbioru swe rękopisy utworów oraz materiały warsztatowe i pamiątki prywatne przekazali w 2015 r.: Piotr Mitzner, Aleksander Jurewicz, Antoni Libera, Danuta Cirlić-Straszyńska, Ewa Sonnenberg, Eugeniusz Tkaczyszyn-Dycki, Krystyna Dąbrowska, Tadeusz Nyczek, Jan Sochoń, Marzanna Bogumiła Kielar, Maciej Melecki, Adam Ziemiannin, Julian Kornhauser, Krzysztof Lisowski, Andrzej Zawada, Bohdan Zadura, Janusz Szuber i Janusz Rudnicki.

Zbiory BN powiększyły się także o kolekcje związane z polskim jazzem. Do tworzonego od 2011 r. Archiwum Jazzu Polskiego trafiły w 2015 r. przekazane przez darczyńców materiały archiwalne Lory Szafran, Ewy Wana, Doroty Miśkiewicz i Włodka Pawlika, Ryszarda Wolańskiego, Jerzego Bojanowskiego, Barbary Brudko (materiały dotyczące Grzegorza Brudko), Teresy i Rafała Trzaskowskich (materiały dotyczą Andrzeja Trzaskowskiego), Andrzeja Dąbrowskiego.

Najcenniejsze nabytki pozyskane do zbiorów Biblioteki Narodowej w 2015 r.

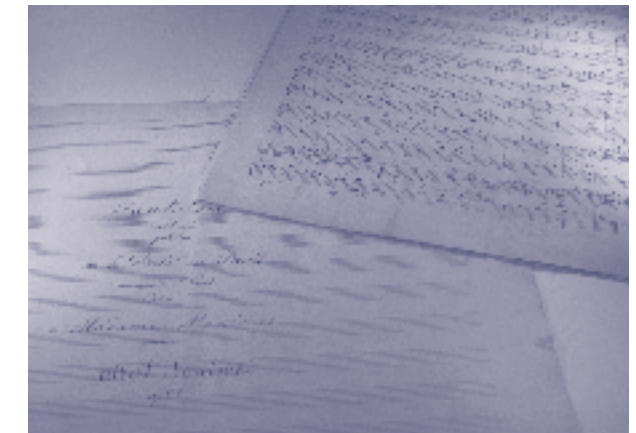
Rękopisy

Zakupy

- Archiwum Ziemowita Feddeckiego, w tym maszynopis *Doktora Żywago* z odręcznymi poprawkami Borysa Pasternaka
- Materiały z archiwum rodziny Ostrowskich, w tym ponad 100 listów hr. Antoniego Ostrowskiego do żony
- *Encyklopedia prawa podług wykładu profesora dra J. Kasznicy*. Autor — Józef Kasznica (1834–1887) był profesorem encyklopedii prawa i prawa kanonicznego w Szkole Głównej w Warszawie, w Cesar skim Uniwersytecie Warszawskim i w Uniwersytecie Lwowskim
- Listy Władysława Mickiewicza
- Materiały dotyczące Jerzego Andrzejewskiego z archiwum Józefa Mariana Chudka, w tym juvenilia
- Listy i rękopisy Mirona Białoszewskiego
- Listy Czesława Miłosza do Elżbiety Morawiec
- Materiały z archiwum Jerzego Wyszomirskiego
- Listy Kazimiery Hłakowiczówny do Melanii Plater-Zyberk
- Listy Zenona Przesmyckiego i Władysława Reymonta do Konstantego Laszczki
- Korespondencja z archiwum Ewy Lipskiej
- Rękopisy Mirona Białoszewskiego
- Materiały z archiwum Ireneusza Iredyńskiego, w tym ponad 70 jego listów pisanych z więzienia w Sztumie do żony Maszy
- Korespondencja z archiwum Marii Iwazkiewicz-Wojdowskiej oraz dzienniki Bogdana Wojdowskiego

Dary

- Archiwum poetki Ludmiły Marjańskiej (dar Marii Marjańskiej-Czernik)
- Rękopisy i maszynopisy Andrzeja Piotrowskiego (dar Lidii Klimczak-Piotrowskiej)
- Archiwum Ewy Sułkowskiej-Bierezin ze zbiorem listów Ewy i Jacka Bierezinów i materiałami dotyczącymi Polonii amerykańskiej (dar Anny Sułkowskiej)
- Archiwum Tadeusza i Moniki Strugałów (dar Tadeusza Strugały)
- Archiwum Aleksandra Kulikowskiego (dar Feliksa Kulikowskiego)
- Rękopis muzyczny *La Perle du Brésil, opéra de Félicien David, fantaisie brillante pour piano. op. 82* Wojciecha Alberta Sowińskiego (dar Cercle Européen de Soutien à la Culture Polonaise)
- Materiały z archiwum Zbigniewa Raszewskiego (dar Magdaleny Raszewskiej)
- Pamiętniki Stanisławy Madeyowej (dar Marka Tracza)
- Materiały z archiwum Andrzeja Ryszkiewicza (dar Michała Ryszkiewicza)
- Materiały dotyczące rodziny Rudnickich (dar Aliny Rudnickiej)
- Rękopisy wierszy Juliana Tuwima (dar Ewy Tuwim-Woźniak)
- Listy Jerzego Panka i Jana Zycha do Elżbiety Dzikowskiej (dar Elżbiety Dzikowskiej)
- Listy Henryka i Romany Voglerów do Tadeusza Różewicza (dar Wiesławy Różewiczowej)
- Listy Zbigniewa Herberta do przyjaciółki, Krystyny Podgóreckiej, 1 v. Najderowej (dar Krzysztofa Najdera)

Rękopis muzyczny *La Perle du Brésil, opéra de Félicien David, fantaisie brillante pour piano. op. 82* Wojciecha Alberta Sowińskiego

Starodruki

Zakupy

Nienotowane w bibliografiach

- *Ewangelion sirecz Błgowieście bgodchnowennych ewangelist. Za priwilejem JE. Korolew. Młti a za błgostoweniem stiejszych patriach i bgolibiwago Je. Młtigdna otca Atanasia Żeliborskago, ěpa Lwowskago Galic i Kamm Podol.* — W Lwowie: w typografii Michajła Sliozki, 1665
- *Triodion si est Tripesnec. S(via)toi Velikoi Piatdesjatnicy o(t) Ellinskago Izsledovan [...]. Tszczanijem že i iżdiveniem Brastva pri Chrame Uspenia pr(esvja)tyja Bgomtre, v Typogra(fi i) i(ch) izdaesja.* — Ve Lvove, 1699
- Franciszek Gertner: *Stoletni kalendarz od roku 1800 aż do 1900 [...]. Wydany roku 1799 w Krakowie. Przedrukowany w Poczajowie w Druk. xx. Bazylianów*

Rzadkie polonica

- [Tekst aprobacji i zaprzysiężenia postanowień Konstytucji 3 Maja 1791 przez reprezentację władz i obywateli Krakowa]: *Działo się w Krakowie, przed Xięgami Ziemiańskimi Województwa Krakowskiego, Powiatów Krakowskiego, Proszowskiego, i Xięstwa Siewierskiego, Dnia Ośmnastego Miesiąca Lutego, Roku Pańskiego Tysiąc Siedmset Dziewięćdziesiąt Drugiego. Do Xiąg niniejszych Ziemiańskich Woiewództwa Krakowskiego, Powiatów Proszowskiego, i Xięstwa Siewierskiego osobiście przyszedłszy Orodzony Tomasz Wolicki, niżey wyrazić mianą Uchwałę na Seymiku w Krakowie przez Obywateli Województwa, Powiatów i Xięstwa iako wyżej postanowioną Rękami JJ.ww. Prezesa, Marszałka i Assessorów podpisaną, do wpisania w Xięgi niniejsze podał [...] Zaczęliśmy Obrady od zaprzysiężenia Bogu i Oyczyźnie Konstytucji Rządowej, w dniach Trzeciego i Piątego Maia, Roku Tysiąc, Siedmset, Dziewięćdziesiąt Pierwszego, przez Nayiaśnieysze Skonfederowane Rzeczy-Pospolitey Stany, uchwaloney [...] Tę tedy walną Ustawę Rządu Polskiego, My zgromadzone Obywatelstwo, wraz z Kommissyą Cywilno-Woyskową, nayuroczyścicy zaprzysięgłszy, Podpisem Rąk własnych stwierdziliśmy. — Kraków: [s.n.], 1792*
- Aristoteles: *Oekonomiki Arsitotelesowej to iest Rządu domowego z dokładem księgi dwoie [...].* — Kraków: w Drukarni Łazarzowej, 1602
- *Eloge de la Reine de France fait au Seminaire des Dames du St. Sacrament de Varsovie & prononcé par Mdlle la Palatine d'Inovroclav.* — [S.l. : s.n., 2 poł. XVIII w.]
- Giovanni Battista Chiarello: *Historia degl' avvenimenti dell' armi Imperiali contro a' ribelli, et Ottomani, Confederationi, e Trattati seguiti fr' le Potenze di Cesare, Polonia, Venetia e Moscovia.* — Venetia: presso Stefano Curti, 1687
- Kacper Kazimierz Cieciszowski: [List pasterski:] *W panstwie jego jmpersorskiej mosci Pawła I [...]* ogłaszamy wam śmierć dwóch naygodnieyszych

- mężów, to iest [...] xcia Krzysztofa Hilarego Szembeka biskupa płockiego i j. w. Ludwika Podhorodeńskiego kasztelana czerniechowskiego [...]. — [Berdyczów: s.n., 1797]
- Maciej Kazimierz Sarbiewski: *Lyricorum libri iv. Epodon lib. unus alterque Epigrammatum.* — Mediolani: ex Typographia Io. Petri Ramellati ad instantiam Antonii Petrarchae Bibliopolae, 1645
- Stanisław Hozjusz: *Traicte des sectes et heresies de nostre te[m]ps, pour cognoistre leur origine et les fruitz qui en sont issus, avec la confusion et contradiction de la doctrine des nouueaux euangelistes de ce temps [...].* — A Paris: chez Nicolas Chesneau, 1561

Muzykalia

Zakupy

- Klocek varsavianów — 40 wydawnictw nutowych z lat 1860–1870 w oprawie ze skóry, zawierających popularną muzykę taneczną (kompozycje Johanna Straussa, Josefa Straussa, J. Offenbacha, L. Lewandowskiego i in.)
- *Prélude à l'après-midi d'un faune: fac-similé du manuscrit autographe de la partition d'orchestre* / Claude Debussy; [wstęp Denis Herlin]. Paris: Bibliothèque nationale de France; [Turnhout]: Brepols, 2014

Dary

- Zbiór amerykańskich poloników nutowych (z utworami: M. Sawy, G. G. Gorczyckiego, Z. Noskowskiego, F. Chopina, M. Ł. Mazura, A. Koszewskiego) nieistniejącego już wydawnictwa Cantus Quercus Press z Kalifornii wydanych na początku XXI w. (dar dyrygenta Marcina Łukasza Mazura)

- Zbiór amerykańskich poloników nutowych z lat 1920–1938 z utworami L. Cieszykowskiego, J. Maklakiewicz, W. K. Noblewskiego, A. Noska, S. Sieji, W. Świerczka, Z. Noskowskiego (dar muzykologa Jerzego Gołosa)

Kartografia

Zakupy

- *Topographisch militairische Charte von den Königreichen Preussen und Polen und dem Grossherzogthum Posen in 85 Sectionen* / unternommen von dem Geographischen Institut; entworfen und gezeichnet von F. W. Streit und C. F. Weiland. — Maasstab [ca 1:180 000]. — Weimar: im Verlage des Geograph. Instituts, 1815
- *Mapa poglądowa światowego przemysłu górniczego = General survey map of the world's mining industry and means of communication = Carte universelle de l'industrie miniere et des voies de communication = Übersichtskarte der Welt-Bergbauindustrie und der Kommunikation* / S. Korytko. — Skala 1:60 000 000. — Lwów: [s.n.], 1937
- *Avstro-Vengriâ — Galiciâ : seriâ naglâdnyh" kart" b" bol'som" masštabě / sostav. M. D. Rudometov".* — Masštab" 1:1 260 000. — Moskva: M. L. Larsen", [191.]
- *A map of Poland: engraved for the Military Chronicle.* — [Ca 1:3 000 000]. — [London]: by J. Davis, 1813
- *Mapa drogowa województwa kieleckiego* / oprac. w Oddziale drogowym Dyrekcji Robót Publicznych w Kielcach. — Podziałka 1:300 000. — [Kielce]: [Dyrekcja Robót Publicznych w Kielcach], 1929 (Warszawa: Zakł. Graf. Wierzbicki i S-ka)
- *Mapa dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych w województwie warszawskim* / oprac.

- w Dyrekcji Robót Publicznych. — Podziałka 1:300 000. — [Warszawa]: [Dyrekcja Robót Publicznych], 1928 (Warszawa: Zakł. Graf. Wierzbicki i S-ka)
- *Galicja i Lodomeryja: z księstwami Bukowiną, Oświęcimem, Zatorem i wielkiem księstwem krakowskiem: dla użytku szkół ludowych* / ułożył i rysował Wł. Miczyński. — [Ca 1:1 000 000]. — Rzeszów: nakład księgarni J. A. Pelara, [1872] (Wien: druk Zamarskiego)
- *Stadtplan von Gotenhafen: Maßstab 1:15 000* / angefertigt durch das Stadtvermessungsamt Gotenhafen. — Maßstab 1:15 000. — Gotenhafen: herausgegeben von der Stadtverwaltung Gotenhafen — Vermessungsamt, 1942
- *Baronatus Carolato Bethaniensis in Silesia Inferiore: Illustr. ac Generos. Domini, D. Georgii a Schönaich Liberi Baronis Bethaniae Carolati, Milkaviensis, Sac. Caes. Majest. Consilarii ac per Silesiam & Lusatiam utramque Cancellarii, dum viveret, procuratione delineatus.* — [Ca 1:75 000]. — Amstelodami: Apud Joannem Blaeu, [1662]
- *Varsovie / Decaen.* — Echelle 1:20 000. — Strasbourg: Lith.ie a l'Ecole d'art.ie de Strasbourg, [post 1830]

Ikonografia

Zakupy

- Najliczniejszy i najcenniejszy nabytek stanowi, zakupiona na paryskiej aukcji, kolekcja 171 rysunków Teofila Kwiatkowskiego (1809–1891). Zaprezentowano ją szerzej w aktualnej edycji *Sprawozdania Biblioteki Narodowej*.

Ponadto wśród zakupionych obiektów znalazły się:

- Zespół rysunków satyrycznych Karola Ferstera, pseudonim Charlie (1902–1986), cenionego polskiego rysownika, karykaturzysty i współpracownika wielu czasopism: przedwojennego „Ilustrowanego Kuryera Codziennego”, a po wojnie — „Przekroju”, „Szpilek” i „Życia Warszawy”
- Dwa satyryczne rysunki Stanisława Toegla (1902–1986), prawnika, żołnierza AK, rysownika współpracującego z prasą konspiracyjną, Lwowianina, który walczył w powstaniu warszawskim. Toegel dostał się do obozu jenieckiego w Getyndze, gdzie stworzył karykaturalny, przejmujący rysunkowy obraz hitlerowskiego okrucieństwa (cykle *Hitleria da Furiosa* oraz *Hitleria da Macabra*). Po wyzwoleniu przez Brytyjczyków Toegel trafił do obozu dla tzw. dipisów w Osnabrück, gdzie powstały zakupione rysunki: *Autokarykatura* i *Karykatura Wilhelma Keitla*
- Cykl ośmiu ilustracji Przemysława Woźniaka do książki *Bajki Pana Bałagana* Jerzego Niemczuka. Ilustracje ukazały się w wydaniu bajek opublikowanym w 1989 roku przez Młodzieżową Agencję Wydawniczą w Warszawie

Ryciny o tematyce historycznej

- Grafika autorstwa włoskiego artysty Giacoma Zatty przedstawiająca epizod z porwania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w roku 1771, będąca egzemplarzem *avant la lettre* (bez sygnatur)
- Rycina, dotycząca tego samego wydarzenia, autorstwa angielskiego rytownika Jamesa Neagele'a (1765–1822), która ukazuje Jana Kuźmę, składającego królowi przysięgę wierności przy młynie na Marymoncie
- Anonimowa rycina francuska wydana w Metz przez Fabrique d'images de Gangel et P. Didion w roku 1867, ilustrująca scenę zamachu na cara Aleksandra II, przeprowadzonego w Paryżu przez polskiego emigranta Antoniego Berezowskiego
- Pochodząca z 1834 roku akwaforta z widokiem Krakowskiego Przedmieścia wykonana przez Fryderyka Dietricha (1779–1847) według rysunku Juliusza Schürera (1808–1879). W publicznych zbiorach polskich notowane są zaledwie dwa egzemplarze tej ryciny. Zakupiona odbitka jest jedynym znanym egzemplarzem kolorowanym w epoce
- Rysunek przedstawiający Fabrykę Żelugi Parowej Andrzeja hr. Zamoyskiego na Solcu. Na rewersie znajduje się autograf niepublikowanego wiersza dyrektora Fabryki Jana Kryspina Pietraszka (1828–1880), inżyniera, autora publikacji technicznych i popularyzatorskich. Wraz z Antonim Barcińskim był on konstruktorem pierwszej polskiej lokomobili, zbudowanej w roku 1857 właśnie w Fabryce Andrzeja Zamoyskiego. Rysunek, datowany na 21 listopada 1858 r., jest najprawdopodobniej wykonaną przez samego Pietraszka kopia litografii odbitej w Litografii Banku Polskiego przez Juliana Ceglińskiego według kompozycji Gallego, a zamieszczonej w wydawnictwie *Księga Świata* 1857 z. 1, m. s. 5–8 jako ilustracja artykułu Pietraszka *Zakłady żelugi parowej na Solcu w Warszawie*. Wiersz na stronie verso odnosi się natomiast do budowy statków parowych w Warsztach Żelugi. Jest sygnowany i datowany na 25 listopada 1858 r.

- Dwie rzadkie fotografie z przełomu XIX i XX w. przedstawiające Kłodzko oraz Duszniki Zdrój. Widoki wykonane są skomplikowaną techniką crystoleum, polegającą na przeniesieniu emulsji fotograficznej z odbitki na szkło i ręcznym kolorowaniu kompozycji farbami. Tak wykonany barwny obraz był zabezpieczony od spodu drugą szybą. Zakupione odbitki są dodatkowo zdobione masą perłową
- Dwa unikatowe albumy wypełnione zdjęciami zgromadzonymi przez Witolda Grzesiewicza (1900–1987), pracownika Francuskiej Kompanii Górnej i Dolnego Konga, podczas jego pobytu w Afryce w latach 1929–1938. Oba woluminy rozpoczynają komentarze odręcznie wpisane przez Witolda Grzesiewicza. Większość fotografii została wykonana przez samego Grzesiewicza. W albumach znalazło się również ponad 150 fotografii autorstwa jego przyjaciela, polskiego podróżnika i fotografa prowadzącego zakład fotograficzny w Léopoldville (dzisiejsza Kinszasa) — Kazimierza Ostoi Zagórskiego (1883–1944). Fotografie obydwu autorów należą do nurtu fotografii krajoznawczej. Albumy są częścią spuścizny po wnuczce Grzesiewicza, Małgorzacie Grzesiewicz-Sałacińskiej, która opublikowała wspomnienia dziadka oraz część zgromadzonych przez niego fotografii w wydawnictwach: *Mój pobyt w Kongo 1929–1938* (Warszawa, 2009), *Karty pocztowe Kazimierza Zagórskiego z kolekcji Witolda Grzesiewicza* (Warszawa, 2009) oraz *Moja babcia Moatina: w poszukiwaniu afrykańskich korzeni* (Poznań, 2008). Fotografie Kazimierza Ostoi Zagórskiego z cyklu *L'Afrique qui disparue* od kilku lat są obiektem wielkiego zainteresowania na świecie. Prezentowane były na kilku znaczących wystawach, m.in. w Smithsonian Institution w Waszyngtonie w roku 2002, podczas paryskiego *Mois de la photo* w roku 2004 i w warszawskiej Zachęcie w roku 2005. Zbiory zdjęć Zagórskiego przechowywane są m.in. w Yale University Library. W Polsce jedynie Muzeum Etnograficzne w Warszawie posiada kolekcję prac Zagórskiego. Fotografie Grzesiewicza nie były zaś dotąd notowane w zbiorach polskich muzeów i bibliotek.

Albumy są dokumentem życia i działalności Polaków w odległym Kongo, gdzie w latach 1929–1938 przebywało ich zaledwie czterech, a także świadectwem nieistniejących już kultur kontynentu afrykańskiego

Nagrania dźwiękowe

Zakupy

- 348 tytułów płyt szelakowych, akustycznych z lat 1900–1914
- 19 wałków fonograficznych powstałych do 1918 roku. Kolekcja zawiera m.in. pierwszą wydaną w całości operę rozpowszechnioną przez wytwórnię Adama Klimkiewicza, zbiór po hr. Ostrowskiej oraz płyty nigdy nieodtworzone. Cały zbiór odnosi się do najstarszych zabytków kultury dźwiękowej

03.

OPRACOWANIE ZBIORÓW.
BIBLIOGRAFIA
NARODOWA.
FUNKCJE CENTRALNE

Od 1 stycznia 2012 r. wszystkie książki, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne wpływające do Biblioteki Narodowej jako egzemplarze obowiązkowe są katalogowane w ciągu 24 godzin od momentu ich dostarczenia do BN. Do końca 2013 r. trwały prace pozwalające na identyczny tryb dla wszystkich wpływających publikacji w ramach egzemplarza obowiązkowego, w tym czasopism. Tryb ten obowiązuje w BN od 1 stycznia 2014 r.

Opracowanie zbiorów

Zintegrowany system

biblioteczny BN

Dokumenty biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA, który obsługuje od kwietnia 2013 r. główny katalog komputerowy, natomiast bazę dla Katalogów Centralnych i Bibliografii (KCB) obsługuje system MILLENNIUM. W grudniu 2014 r. została włączona także baza dla Narodowego Zasobu Bibliotecznego (NZB), obsługiwana również w systemie MILLENNIUM. System działa w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest pomocniczo moduł administracyjny i moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych.

Do katalogu głównego, obsługiwanego przez system SIERRA, wprowadzane są wszystkie typy dokumentów gromadzonych w BN. Tradycyjny katalog kartkowy obejmuje opisy książek i czasopism wydanych tylko w latach 1801–1999 (opisy te stopniowo są przenoszone do katalogu komputerowego w ramach retrokonwersji). W tworzeniu bazy danych w systemie SIERRA brali

udział bibliotekarze z wielu komórek organizacyjnych BN, gromadzący i opracowujący zbiory dokumentów różnego typu: książki i czasopisma, druki ulotne, nuty, mapy, ikonografię, nagrania dźwiękowe i audiowizualne, publikacje elektroniczne, mikroformy, starodruki i rękopisy.

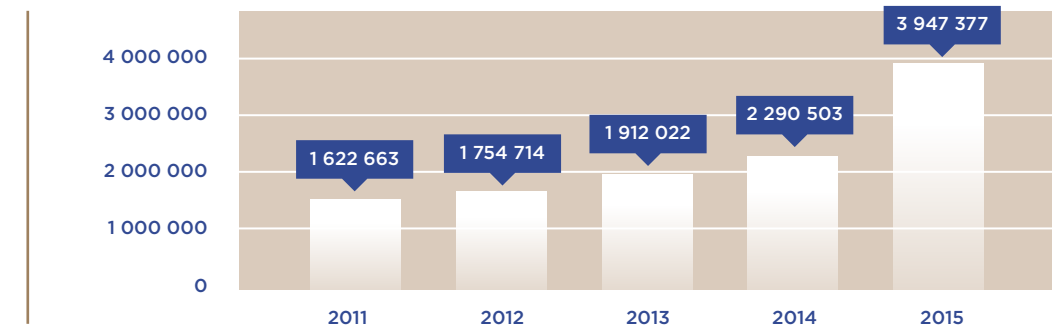
W 2015 r. baza znacząco wzrosła i powiększyła się o 2 352 859 rekordów (w 2014 r. — o 937 400) różnych dokumentów bibliotecznych. Według danych na dzień 31 grudnia 2015 r. baza liczyła 9 831 103 rekordy (w 2014 r. — 7 607 173), w tym rekordów:

- bibliograficznych — 3 947 377,
- egzemplarza — 3 804 802,
- zasobu czasopism — 116 777,
- wzorcowych — 1 899 948,
- zamówień — 9774,
- dostawców — 233,
- rachunków — 3350,
- czytelnika — 48 842.

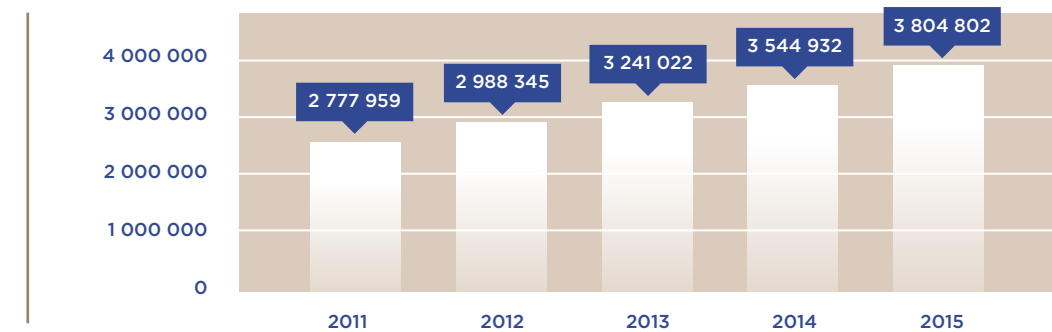
Stan katalogu głównego o BN na 31 grudnia 2015 roku

RODZAJ REKORDU	STAN NA 31.12.2014	USUNIĘTO W 2015 (MELIORACJA)	PRZYBYŁO W 2015	STAN NA 31.12.2015
Bibliograficzne	2 290 503	-964	1 657 838	3 947 377
Wzorcowe:				
• formalne	943 482		267 223	1 318 662
• przedmiotowe	671 964		59 153	581 286
RAZEM	1 615 446	-41 874	326 376	1 899 948
Egzemplarza	3 544 932	-83 262	343 132	3 804 802
Zasobu czasopism	111 651	-2 779	7 905	116 777
Zamówień	7 009	-7	2 772	9 774
Czytelnika	34 520	-43	14 365	48 842
Dostawców	230	-	3	233
Rachunków	2 882	-	468	3 350
RAZEM	7 607 173	-128 929	2 352 859	9 831 103

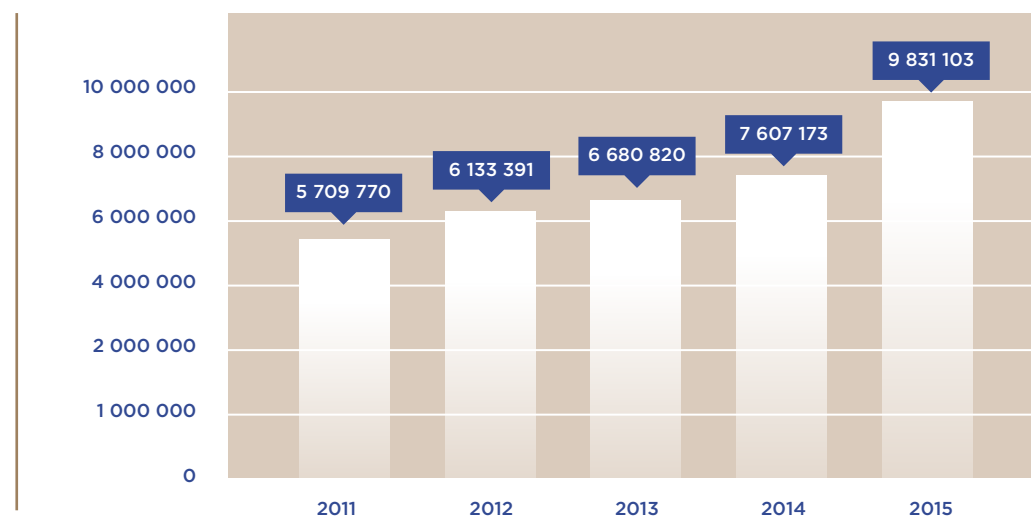
Liczba rekordów bibliograficznych w bazie katalogu głównego BN w latach 2011-2015

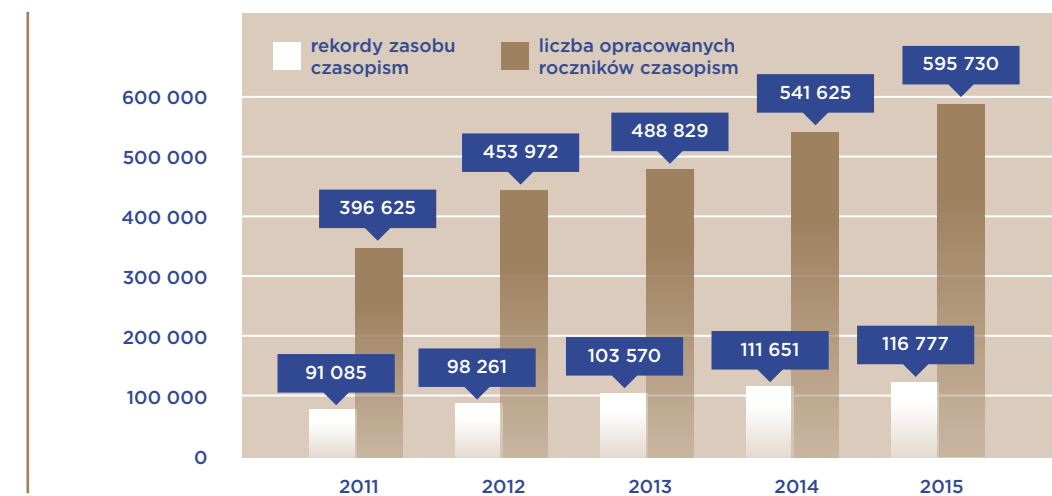
Liczba rekordów egzemplarza w bazie katalogu głównego BN w latach 2011-2015

Liczba rekordów ogółem w bazie katalogu głównego BN w latach 2011-2015

Liczba rekordów zasobu czasopism i opracowanych roczników czasopism w bazie katalogu głównego BN w latach 2011-2015

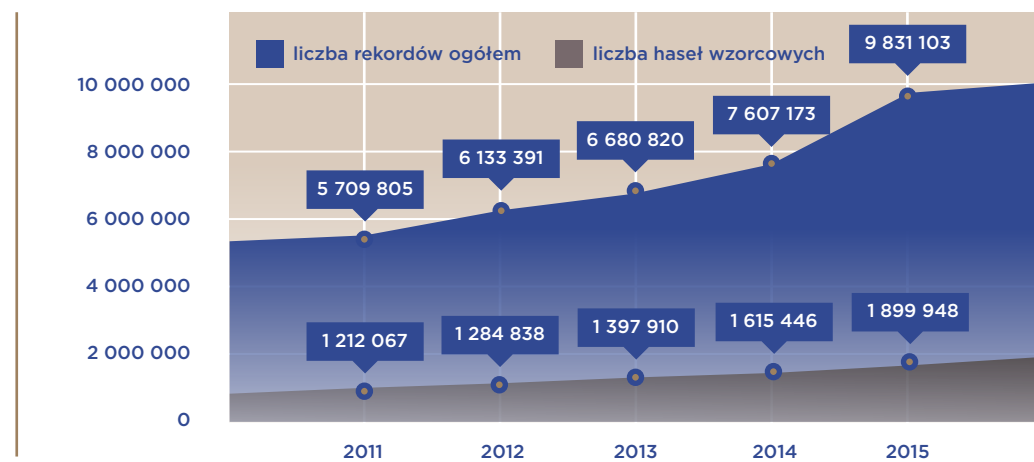
Baza Katalogi Centralne i Bibliografie (KCB)

Baza ta obsługiwana jest jeszcze w systemie MILLENIUM. Sukcesywnie przygotowywane są i przenoszone do niej dane z baz dotychczas prowadzonych w systemie MAK. Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism, który jako pierwszy rozpoczął pracę w tej bazie, od 1 kwietnia 2014 r. podjął się wprowadzania bibliografii artykułów z czasopism polskich do katalogu głównego, prowadzonego w systemie SIERRA, a artykułów z gazet i tygodników polskich od 1 lipca 2014 r. W ciągu 2015 r. wszystkie opisy artykułów z gazet i tygodników oraz opisy artykułów z czasopism polskich zostały przeniesione do katalogu głównego.

Na koniec 2015 r. baza KCB liczyła 833 928 rekordów bibliograficznych (w 2014 r. — 1 859 109), w tym: Centralny katalog książek zagranicznych — 661 016, Bibliografia polska 1901–1939 — 51 603, Bibliografia poloników zagranicznych — 116 788, Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich — 4521. Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

W roku 2015 r. przybyły 43 782 rekordy: 10 580 wprowadzone przez Pracownię Poloników Zagranicznych, 26 225 przeniesione z baz w systemie MAK: Dzieła Jana Pawła II : bibliografia publikacji wydanych poza Polską (13 029); Przekłady literatury polskiej (1971–) — (8044); Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich (4521); Centralny katalog książek zagranicznych (7608). Baza będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne bibliografie i katalogi centralne.

Tempo wzrostu liczby rekordów ogółem i haseł wzorcowych w bazie katalogu głównego BN w latach 2011–2015

Kartoteki wzorcowe

Na koniec 2015 r. liczba haseł wzorcowych w bazie katalogu głównego BN wynosiła 1 899 948 (w 2014 r. — 1 615 446), w tym:

- rekordów haseł formalnych — 1 318 662 (w 2014 r. — 943 482),
- rekordów haseł przedmiotowych — 581 286 (w 2014 r. — 671 964).

Baza haseł wzorcowych powiększyła się w 2015 r. o 326 376 rekordów (w 2014 r. o 220 472), usunięciu poddano 41 874 rekordy (w 2014 r. — 2936).

Retrokonwersja. Zespół Zadaniowy Korpus Publikacji Polskich

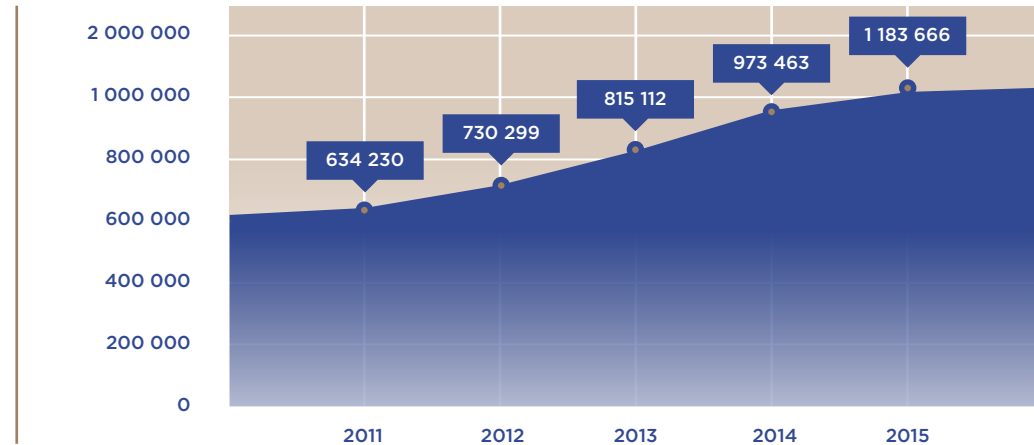
Uznając retrokonwersję za jedno z ważniejszych zadań stojących przed Biblioteką Narodową, w strukturze BN powołano w 2012 r. Zespół Zadaniowy „Korpus Publikacji Polskich”, który rok później przejął zadania Zakładu Retrokonwersji i Zakładu Opracowania Rzeczowego. Celem Zespołu jest przygotowanie i wprowadzenie do bazy katalogowej rekordów bibliograficznych książek, czasopism, map, nagrań, druków ulotnych i nut. Prace Zespołu finansowane były zarówno ze środków własnych BN, jak i z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W 2015 r. pracownicy Zespołu wprowadzili do systemu 95 210 rekordów (w 2014 r. — 74 945), założyli 108 819 rekordów egzemplarza (w 2014 r. — 122 890) i wprowadzili 44 455 haseł wzorcowych (w 2014 r. — 30 889). W ramach prac nad retrokonwersją, w 2015 r. wykonano także 130 954 opisy

katalogowe, w tym: 77 168 książek, 23 870 roczników czasopism, 4160 starodruków, 7645 nut, 14 508 nagrań i 3594 map. Prace nad retrokonwersją prowadzone były równocześnie w innych komórkach organizacyjnych BN (głównie w Zakładzie Książki), przy czym proces ten był z natury rzeczy ograniczony ze względu na podstawowe zadania tych komórek, tj. opracowanie bieżącego wpływu materiałów bibliotecznych. Łącznie w 2015 r. wprowadzono do systemu 210 203 rekordy (w 2014 r. — 158 351).

Liczba rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2011–2015

ROK	LICZBA REKORDÓW WPROWADZONYCH W DANYM ROKU	STAN NA KONIEC DANEGO ROKU
2011	53 250	634 230
2012	93 069	730 299
2013	84 823	815 112
2014	158 351	973 463
2015	210 203	1 183 666

Tempo wzrostu liczby rekordów wprowadzonych w ramach retrokonwersji w latach 2011–2015

Język haseł

przedmiotowych Biblioteki

Narodowej (JHP BN)

W 2015 r. Pracownia Języka Haseł Przedmiotowych Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad rozwojem słownictwa i metodyki JHP BN. Prowadzono prace związane z bieżącą kontrolą rekordów wzorcowych i bibliograficznych pod względem merytorycznym i formatowym, tworzono nowe rekordy wzorcowe. W rezultacie tych działań dokonano 23 154 modyfikacji.

W ramach prac nad kartoteką wzorcową JHP BN kontynuowano działania melioracyjne związane ze zmianami słownictwa JHP BN. Monitorowano proces

udostępniania danych użytkownikom zewnętrznym oraz aktualizowano kartotekę wzorcową prezentowaną w witrynie BN (baza MAK).

Inne prace metodyczne zrealizowane w Pracowni JHP BN związane były m.in. z prezentacją w witrynie internetowej Biblioteki Narodowej informacji o hasłach nowych, usuniętych i zmodyfikowanych oraz o zmianach w polach 1XX haseł słownikowych.

Prowadzono także szkolenia w zakresie opracowania przedmiotowego dla pracowników komórek BN, udzielano konsultacji.

Uniwersalna klasyfikacja dziesiąta (UKD)

Pracownia UKD Instytutu Bibliograficznego kontynuowała prace nad kartoteką wzorcową UKD, która została opublikowana w witrynie BN w grudniu 2011 r. W 2015 r. do kartoteki dodano 1100 rekordów wzorcowych oraz wprowadzono noty stosowania i przykłady wyodrębnione w toku prowadzonych prac korektorskich. Dokonano także weryfikacji rekordów wzorcowych pod kątem przygotowania odpowiedników słownych do wybranych haseł indeksowych.

Pracownia UKD przygotowała i ogłosiła na stronie internetowej BN kolejne numery „Biuletynu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej”: nr 42 (Animacja kultury); nr 43 (Aktywność społeczna); nr 44 (Wykazy działów UKD); nr 45 (Uzależnienia); nr 46 (Poddziały analityczne poddziałów wspólnych miejsca); nr 47 (Wpływ przemysłu na środowisko); nr 48 (Dział 929 Biografie i pamiętniki).

Kontynuowano prace nad *Poradnikiem Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, w ramach których opracowano rozdziały: I Charakterystyka UKD; II Słownictwo UKD. Gramatyka UKD; XI Dział 6 Medycyna. Nauki techniczne. Rolnictwo; XI Dział 7 Sztuka. Rozrywki. Sport; XI Dział 8 Językoznawstwo. Literatura.

W pracowni UKD przeprowadzono także weryfikację opracowania rzeczowego związaną z publikacją „Przewodnika Bibliograficznego” oraz prowadzono modyfikację zapisów UKD w katalogu BN (łącznie 24 000 rekordów).

Prowadzone były prace obejmujące przegląd słownictwa MRF oraz wstępne ustalenia zasad zapisu, które miały na celu przygotowanie do edycji nowych tablic skróconych UKD i tablic przejścia, w tym działów:

37 Pedagogika, 159.9 Psychologia, 91 Geografia, 338.48 Turystyka; 005 Zarządzanie; 658 Organizacja przedsiębiorstwa; 331 Praca; 334 Spółdzielczość; 902/904 Archeologia.

W ramach współpracy z Konsorcjum UKD wprowadzono do pliku wzorcowego UKD (Multilingual MRF — baza tłumacza) odpowiedniki słowne, normy stosowania do 4000 symboli UKD.

W 2015 r. zorganizowano dwa zebrania Zespołu do spraw Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej. Na pierwszym, które odbyło się w dniach 23–24 marca 2015 r. w BN i w Bibliotece Politechniki Warszawskiej, zaprezentowano działy UKD przygotowane do planowanego wydania skróconego. Drugie zebranie, które odbyło się 28–29 września 2015 r. w BN, poświęcono prezentacji przygotowanych działów UKD.

Bibliografia narodowa

Do statutowych obowiązków Biblioteki Narodowej jako narodowej centrali bibliograficznej należy opracowywanie i wydawanie bieżącej i retrospektywnej bibliografii narodowej. Składają się na nią:

w zakresie książek

- Przewodnik Bibliograficzny
- Polonica Zagraniczne. Bibliografia
- Bibliografia polska 1901–1939
- Bibliografia podziemnych druków zwartych z lat 1976–1989

w zakresie czasopism

- Bibliografie wydawnictw ciągłych
- Bibliografia Zawartości Czasopism

w zakresie dokumentów elektronicznych

- Bibliografia Dokumentów Elektronicznych

w zakresie dokumentów dźwiękowych

- Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych (publikacja Bibliografii została w 2012 r. zawieszona)

w zakresie dokumentów kartograficznych

- Bibliografia Dokumentów Kartograficznych

Opracowywane są także bibliografie specjalne:

- Bibliografia Bibliografii Polskich
- Polska Bibliografia Bibliologiczna
- Wykaz Polskich Bibliografii Niepublikowanych
- Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABIN)
- Przekłady literatury polskiej
- Dzieła Jana Pawła II: bibliografie publikacji wydanych poza Polską

Pracownia Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego prowadzi od czterech lat blog tematyczny *Porządek Rzeczy* poświęcony m.in. zagadnieniom związanym z katalogowaniem i bibliografią, interesującym publikacjom, normom, standardom bibliograficznym oraz informacjom na temat prac badawczych i wdrożeniowych w zakresie bibliografii, prowadzonych w Polsce i na świecie. W Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii Instytutu Bibliograficznego redagowany jest także słownik terminologiczny z zakresu Bibliografii i Katalogowania *Sternik*: sternik.bn.org.pl.

Przewodnik Bibliograficzny

„Przewodnik Bibliograficzny” jest podstawowym członem bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym w cyklu tygodniowym książki publikowane w Polsce. „Przewodnik Bibliograficzny” rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego ani kryteriów wartościujących. Od 2010 r. bieżąca bibliografia narodowa jest udostępniana w formie tygodnika w pliku PDF oraz bibliograficznej bazy danych, zamieszczanych na stronie internetowej BN. Pracownia Przewodnika Bibliograficznego działa od 2012 r. w ramach Zakładu Książki BN.

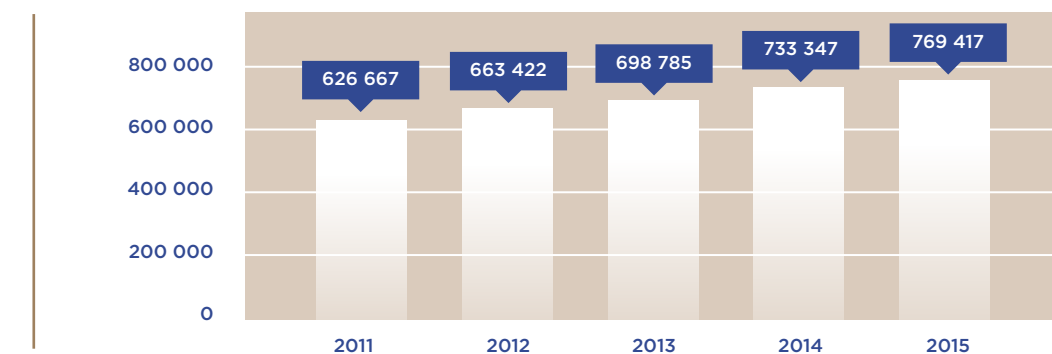
W 2015 r. opracowano 52 zeszyty bibliografii bieżącej wydawnictw zwartych oraz 5 zeszytów uzupełnień, zawierających łącznie 36 070 pozycji (w 2014 r. —

35 280). Dostępna w witrynie BN bibliograficzna baza danych „Przewodnika Bibliograficznego” za lata 1973–2015 zawierała na koniec 2015 r. 769 417 opisów.

Liczba rekordów „Przewodnika Bibliograficznego” opracowanych w latach 2011–2015

ROK	LICZBA REKORDÓW „PRZEWODNIKA BIBLIOGRAFICZNEGO”
2011	33 557
2012	36 755
2013	34 645
2014	35 280
2015	36 070

Liczba opisów bibliograficznych w bazie danych „Przewodnika Bibliograficznego” w latach 2011–2015

Polonica Zagraniczne.

Bibliografia

Bibliografia rejestruje książki na podstawie uznanych za polonicum egzemplarzy pozyskiwanych do zbiorów BN poprzez kupno, dary i wymianę publikacji. Oprócz opisów sporządzonych z autopsji bibliografia zamieszcza opisy książek pozyskane z wielu źródeł bibliograficznych, m.in. w wyniku analizy bibliografii narodowych krajów europejskich i pozaeuropejskich, drukowanych katalogów książek, bibliografii specjalnych i katalogów on-line większych bibliotek światowych. Pracownia Bibliografii Poloników Zagranicznych została w kwietniu 2013 r. włączona do Zakładu Książki. Bibliografia prezentowana jest w postaci bazy danych na stronach internetowych BN. W 2015 r. na podstawie autopsji bieżącego wpływu książek do BN opisano 3228 pozycji (w 2014 r. — 2187), a ze źródeł bibliograficznych wytypowano i wpisano do bazy danych 8185 pozycji (w 2014 r. — 7821).

Bibliografia polska

1901–1939

Jest to retrospektywna bibliografia narodowa, stanowiąca kontynuację chronologiczną *Bibliografii polskiej* XIX w. Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice II Rzeczypospolitej z 1939 r. Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 r. do końca sierpnia 1939 r. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy map, albumy rycin.

Bibliografia polska 1901–1939 udostępniana jest w następujących formach:

- w wersji drukowanej (17 tomów — A–Korn)
- na stronie internetowej BN w bazie danych w programie MAK
- w formie plików PDF zamieszczonych na stronie internetowej BN
- w postaci cyfrowej w CBN POLONA.

W 2015 r. Zakład Bibliografii Polskiej 1901–1939 wprowadził do bazy łącznie 3205 opisów (w 2014 r. — 7186), dzięki czemu liczyła ona na koniec 2015 r. 223 619 opisów. W 2015 r. ukazał się tom 17 *Bibliografii* (Kn–Korn), zawierający 6457 pozycji, kontynuowano prace nad tomem 18 (Koro–Krn).

Bibliografia

podziemnych druków zwartych

z lat 1976–1989

Bibliografia rejestruje druki zwarte, które zostały wydane poza cenzurą przez nielegalne wydawnictwa, partie polityczne, grupy i ruchy religijne itp. w latach 1976–1989. Bibliografia obejmuje również wydania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” w okresie legalnej działalności „Solidarności”. Bibliografia podejmuje trud ukazania całego okresu nielegalnego rynku wydawniczego od powstania nielegalnych organizacji i partii politycznych aż do zmiany ustroju w 1989 r. W Bibliografii uwzględniono 6513 pozycji.

Bibliografie

wydawnictw ciągłych

W bibliografii wydawnictw ciągłych uwzględnia się wydawnictwa ciągłe publikowane w Polsce, niezależnie od języka tekstu, o częstotliwości od dziennika do rocznika, czasopisma publikowane nieregularnie, wydawnictwa zbiorowe, kalendarze, sprawozdania. Pracami nad bibliografią zajmuje się od 2011 r. Zakład Czasopism. W 2015 r. przejrano i zarejestrowano 55 438 roczników, w tym 20 255 roczników bieżącego wpływu i 35 183 roczniki retrospektywnie. Na podstawie tego materiału wprowadzono, uzupełniono i zredagowano opisy czasopism w następujących bazach bibliograficznych:

- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych — dostępna na stronie internetowej BN w bazach danych, które rejestrują tytuły czasopism ukazujących się w danym roku. Bazy rocznikowe Bibliografii nie są już uzupełniane i zawierają obecnie: rocznik 2010 — 7391 pozycji, rocznik 2009 — 7376 pozycji, rocznik 2008 — 7281 pozycji, rocznik 2007 — 7292 pozycji, rocznik 2006 — 7116 pozycji, a roczniki 2001–2005 — 10 621 pozycji.
- Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł — publikowana kwartalnie na stronie internetowej BN w formie plików PDF. W 2015 r. sporządzono opisy i zredagowano cztery numery kwartalnika zawierającego 734 pozycje oraz opracowano roczną kumulację kwartalnika za 2014 r., nr 1–4 — zawierającą 928 pozycji.

Kontynuowano także prace nad retrospektywną Bibliografią Niezależnych Wydawnictw Ciągłych z lat 1976–1990, udostępnianą w bazie danych znajdującej się na stronie internetowej BN. Baza zawiera obecnie 5957 tytułów.

Bibliografia

Zawartości Czasopism

Zadaniem bibliografii jest rejestrowanie artykułów opublikowanych w polskich czasopismach, bez względu na język publikacji, wpływających jako egzemplarz obowiązkowy do Biblioteki Narodowej. Bibliografia Zawartości Czasopism jest bibliografią selekcyjną, nie rejestruje zawartości wszystkich czasopism wydawanych w Polsce. Do Zakładu Bibliografii Zawartości Czasopism BN wpłynęło w 2015 r. w ramach egzemplarza obowiązkowego 3709 woluminów czasopism (w 2014 r. — 3350). Zarejestrowano 173 nowe tytuły (w 2014 r. — 184). Na koniec 2015 r. Bibliografia Zawartości Czasopism rejestrowała zawartość 2572 tytułów czasopism (w 2014 r. — 2327).

W 2015 r. opisy artykułów z czasopism były dostępne w czterech bazach internetowych:

- Artykuły z czasopism polskich (MAK 21, 2005–) — do bazy wprowadzono w 2015 r. 39 984 rekordy bibliograficzne (w 2014 r. — 48 663). Na koniec 2015 r. baza MAK liczyła 565 089 rekordów (rekordy BZCZ i Zespołu Zadaniowego „Merkuriusz”)
- Artykuły z czasopism polskich (MAK BN 1996–2004) — na koniec 2010 r. baza liczyła 395 318 rekordów (jest to baza zamknięta, nie wprowadza się do niej nowych opisów)
- Artykuły z gazet i tygodników polskich (MAK BN 1996–2004) — baza zamknięta w 2004 r. Liczy 104 697 rekordów
- Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników Polskich (Wspólna Baza BN i Bibliotek Publicznych „Prasa”) — prowadzona we współpracy z 10 wojewódzkimi bibliotekami publicznymi i dwiema bibliotekami pedagogicznymi, aktualizowana codziennie. W 2015 r. rejestrowana była zawartość 7 dzienników, 16 tygodników i 2 miesięczników.

Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism wprowadził do bazy 4343 opisy (w 2014 r. — 3967), a współpracujące z BN biblioteki 25 815 opisów (w 2014 r. — 27 342). Łącznie wprowadzono 30 158 rekordów (w 2014 r. — 31 309). Na koniec 2015 r. baza liczyła 293 114 opisów bibliograficznych

Wszystkie bazy zawierały łącznie na koniec 2015 r. 1 358 218 opisów (w 2014 r. — 1 241 939).

Od stycznia 2010 r. Zakład współpracuje z Federacją FIDES w tworzeniu Elektronicznej Bibliografii Teologicznej. Bibliografia Nauk Teologicznych powstaje w oparciu o opisy bibliograficzne tworzone w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism BN. Udostępniana jest nieodpłatnie w internecie z serwera Federacji FIDES. W omawianym okresie przesyłane były każdego miesiąca po zakończeniu prac redakcyjnych opisy bibliograficzne 200 tytułów czasopism teologicznych rejestrowanych w Bibliografii Zawartości Czasopism.

Zakład Bibliografii Zawartości Czasopism pracuje w systemie SIERRA. Opisy bibliograficzne wprowadzane są do katalogu głównego BN, dzięki czemu są dostępne bezpośrednio po odkryciu rekordów, bez potrzeby oczekiwania na aktualizację bazy MAK, która przeprowadzana była w połowie każdego miesiąca. Prace redakcyjne nad PDF prowadzone są w systemie MAK.

We wrześniu 2014 r. Biblioteka Narodowa rozpoczęła projekt Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych „Merkuriusz”. Jego celem jest przekształcenie do postaci cyfrowej i stworzenie opisów bibliograficznych artykułów, które w latach 2002–2014 ukazały się na łamach polskich periodyków umieszczonych na liście punktowanych czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W 2015 r. opracowano ok. 1960 tytułów czasopism, czego wynikiem było stworzenie 242 094 opisów bibliograficznych z pełnym opracowaniem formalnym i rzeczowym. Jako niezbędne uzupełnienie utworzono 157 089

rekordów wzorcowych osobowych. Wszystkie metadane były na bieżąco przekazywane w celu publikacji do CBN POLONA.

Bibliografia

Dokumentów Elektronicznych

Jest bibliografią selekcyjną, rejestruje publikacje, których wydawca lub współwydawca ma siedzibę na terenie Polski oraz wydawnictwa ogłoszone poza terenem państwa, jeżeli ich wydawcą lub współwydawcą są instytucje krajowe lub ich agendy zagraniczne. Nie stosuje się kryterium językowego i wartościującego. Dobór i selekcja publikacji jest przeprowadzana na podstawie kryteriów formalnych. Opracowaniem bibliografii zajmował się Zakład Dokumentów Elektronicznych, od 1 listopada 2015 r. — Zakład Katalogowania Dziedziny. Publikowana jest na stronie internetowej BN w formacie PDF. Baza zawierała na koniec 2015 r. 7070 rekordów (w 2014 r. — 5561).

Polska

Bibliografia Bibliologiczna

Opracowaniem tej Bibliografii zajmował się Zakład Dokumentacji Księgoznawczej (od listopada 2015 r. — Zakład Zbiorów Bibliologicznych). Łącznie baza Polskiej Bibliografii Bibliologicznej 1995–2013, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2015 r. 97 125 opisów. Do końca roku bazę w internecie odwiedziło 244 733 użytkowników.

Bibliografia Analityczna

Bibliotekoznawstwa

i Informacji Naukowej (BABIŃ)

Baza Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej 1990–2014, udostępniona na stronie internetowej BN, liczyła na koniec 2015 roku 5891 opisów (w 2014 r. — 5596). Biblioteka Narodowa prowadzi w formie bloga serwis BABIN 2.0, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych. W 2015 r. odnotowano 11 475 jego unikalnych użytkowników, którzy obejrzeni 33 681 stron serwisu. Opracowano też i dodano nową zakładkę pn. „Otwarte Zasoby” z listą źródeł bibliologicznych (bazy danych, katalogi, biblioteki cyfrowe, repozytoria, słowniki, wyszukiwarki, czasopisma) w wolnym dostępie.

Funkcje centralne

Biblioteka Narodowa jako centralna biblioteka Rzeczypospolitej Polskiej pełni wiele funkcji o znaczeniu ogólnopolskim. Jest centralną biblioteką dziedziczną w zakresie bibliotekoznawstwa i nauki o książce, informacji naukowej i archiwistyki, prowadzi katalogi centralne, odpowiada za statystykę wydawnictw i statystykę bibliotek publicznych, a także pełni ważną rolę w normalizacji bibliograficznej w skali kraju. BN prowadzi również działalność szkoleniową w zakresie doskonalenia zawodowego bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej, oferując różnorodne kursy, warsztaty specjalistyczne, seminaria, konwersatoria, zajęcia problemowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych oraz informatycznych systemów bibliotecznych.

ISBN, ISMN, ISSN

Biblioteka Narodowa jest odpowiedzialna za przydzielanie numerów identyfikacyjnych wydawcom książek (ISBN), oznaczanie czasopism (ISSN), nadawanie numerów identyfikacyjnych wydawcom druków muzycznych (ISMN) oraz za przekazywanie danych do właściwych

organizacji międzynarodowych. W 2013 r. zlikwidowano Zakład Znormalizowanych Numerów Wydawnictw, równolegle wyodrębniając w strukturze BN Samodzielne stanowisko pracy oraz Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów ISBN i ISMN. Powołano też Pracownię Narodowy Ośrodek ISSN, działającą w ramach Zakładu Czasopism.

Krajowe Biuro ISBN

W roku 2015 nadawanie numerów ISBN odbywało się przede wszystkim za pośrednictwem serwisu e-ISBN, otwartego 24 października 2014 r. Nowe narzędzie służy do błyskawicznego nadawania i zarządzania numerami ISBN oraz powiązanych z nimi danymi. Jest to pierwsza w Polsce e-usługa publiczna skierowana do branży wydawniczej. Serwis e-ISBN, oparty na otwartej specyfikacji ONIX 3.0, służy ułatwieniu przepływu zestandaryzowanych metadanych na rynku książki i podniesieniu jakości informacji w obiegu publicznym. Ma on przede wszystkim usprawnić i unowocześnić obecne procedury

przyznawania numerów. Wydawcy mogą ograniczyć czas poświęcany na występowanie o kolejne pule numerów ISBN oraz przekazywanie informacji o numerach wykorzystanych. Dzięki funkcjonalnościom aplikacji wydawca może traktować serwis elektronicznego nadawania ISBN jako miejsce zarządzania swoją produkcją wydawniczą. Serwis e-ISBN od początku funkcjonowania zyskał uznanie wydawców. Dodatkowym atutem elektronicznego systemu jest możliwość śledzenia nowości wydawniczych przez niezarejestrowanych użytkowników, wśród nich — księgarzy i bibliotekarzy.

W 2015 r. przydzielono wydawcom książek 3228 pul numerów (w 2014 r. — 3082), w tym 2464 nowe (w 2014 r. — 2359) i 763 kontynuacje (w 2014 r. — 723). Stan bazy polskich wydawców na koniec 2015 r. wynosił 46 400 rekordów (w 2014 r. — 41 924), w tym 4506 wydawców zarejestrowało się w okresie 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. w nowym systemie e-ISBN. Jak co roku BN przygotowała sprawozdanie dla Międzynarodowej Agencji ISBN w Londynie.

Krajowe Biuro ISMN

W 2015 r. przydzielono wydawcom 18 pul numerów (w 2014 r. — 15), w tym dla 16 nowych wydawców i 2 pule jako kontynuację. Stan bazy na koniec 2015 r. wynosił 186 rekordów (w 2014 r. — 168). Przekazano roczne sprawozdanie do Międzynarodowej Agencji ISMN w Berlinie.

Narodowy Ośrodek ISSN

W 2015 r. nadano numery ISSN 1408 tytułom wydawnictw ciągłych (w 2014 r. — 1366), w tym dokonano 527 rezerwacji przed wydaniem pierwszego numeru (w 2014 r. — 504), a 462 rezerwacje numerów zamieniono na numery stałe (w 2014 r. — 480). Stała baza danych w systemie MAK liczyła na koniec 2015 r. 42 900 rekordów (w 2014 r. — 42 250). Do Międzynarodowego Ośrodka ISSN w Paryżu wysłano 20 plików (w 2014 r. — 22) z danymi, zawierającymi w sumie 1131 rekordów (w 2014 r. — 2850), w tym 650 opisów nowych tytułów i 481 zmodyfikowanych (w 2014 r. — odpowiednio 1450 i 1400).

Statystyka wydawnictw

Do zadań Biblioteki Narodowej należy przygotowanie urzędowej statystyki polskiej produkcji wydawniczej, tworzonej na podstawie danych o publikacjach zarejestrowanych w bieżącej bibliografii narodowej i ukazującej się jako rocznik „Ruch Wydawniczy w Liczbach — Polish Publishing in Figures”. Jest to unikatowy zbiór danych na temat ukazujących się na terenie Polski książek i czasopism. Pierwszy, próbny zeszyt „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” ukazał się w 1955 r. Kolejne zeszyty wychodzą w cyklu rocznym, prezentując dane za rok ubiegły. Od 2011 r. rocznik publikowany jest w postaci dokumentu elektronicznego dostępnego on-line na stronie internetowej BN. Materiałem dla statystyki jest nadsyłany do Biblioteki Narodowej egzemplarz obowiązkowy druków opublikowanych przez wydawców mających swoją siedzibę na terenie kraju. W statystyce ujmuje się te wydawnictwa nieperiodyczne, które

zarejestrowane zostały w bieżącej bibliografii narodowej — „Przewodniku Bibliograficznym”. Wydawnictwa periodyczne (gazety i czasopisma) opracowywane są bezpośrednio na podstawie kolejnych zeszytów nadsyłanych jako egzemplarz obowiązkowy. W roku 2015 ukazał się 59 tom rocznika „Ruchu Wydawniczego w Liczbach” za rok 2013.

Do Głównego Urzędu Statystycznego zostały także przekazane dane statystyczne o produkcji wydawniczej w Polsce za rok 2014. Dane przekazywane do GUS uwzględniane będą przy przygotowaniu „Małego Rocznika Statystycznego”, „Rocznika Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej” i rocznika „Kultura”. Przekazano też dane o wydawnictwach dla Warszawy i województwa mazowieckiego jako materiał do opracowania „Rocznika Statystycznego Warszawy”. Udzielano informacji i konsultacji z zakresu statystyki polskiej produkcji wydawniczej instytucjom i osobom prywatnym. Ponadto Instytut Książki i Czytelnictwa BN prowadził statystykę obejmującą bibliotekarstwo publiczne w Polsce, ukazującą się jako rocznik „Biblioteki Publiczne w Liczbach”. W 2015 r. ukazał się kolejny tom periodyku — „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2011.

Prace normalizacyjne

Na mocy umowy z Polskim Komitetem Normalizacyjnym Biblioteka Narodowa w roku 2015 kontynuowała prowadzenie Sekretariatu Komitetu Technicznego nr 242 do spraw Informacji i Dokumentacji.

W 2015 r. prowadzono prace redakcyjne nad normą PN-ISO 2789 Informacja i dokumentacja — Międzynarodowa statystyka biblioteczna (norma została opublikowana w kwietniu 2016 r.). Toczyły się też prace

związane z przygotowaniem technicznym konferencji jubileuszowej KT 242, w której wzięli udział pracownicy Instytutu Bibliograficznego. Posiedzenia Komitetu Technicznego odbyły się w dniach 30 października i 14 grudnia 2015 roku.

Katalogi centralne

Biblioteka Narodowa posiada największą w Polsce bazę informacji o czasopismach polskich i piśmiennictwie zagranicznym znajdującym się w bibliotekach polskich. Tworzenie bazy dostępnej zarówno w formie katalogu kartkowego, jak i bazy elektronicznej, możliwe jest dzięki bardzo dobrej współpracy BN z bibliotekami polskimi, które przekazują informacje o swoich zbiorach. Dane w katalogach pochodzą od blisko tysiąca bibliotek krajowych i ponad dwudziestu zagranicznych. Od 2013 r. pracami nad katalogami centralnymi zajmują się Zakład Informacji Naukowej (od 1 listopada 2015 r. Pracownia Informacji Naukowej) — w zakresie książek i czasopism zagranicznych i Zakład Czasopism — w zakresie czasopism polskich. Prowadzone są trzy katalogi: Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801-, Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801-, Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801-1950.

Kartoteki kartkowe katalogów centralnych książek i czasopism zagranicznych oraz czasopism polskich gromadzonych w bibliotekach polskich zawierają około 7 000 000 kart i liczba ta nie ulega większym zmianom, zaś liczba opisów zarejestrowanych w bazach danych, dostępnych od 1997 roku w sieci lokalnej i internecie, jest sukcesywnie uzupełniana. Biblioteka Narodowa prowadzi także specjalny Centralny Katalog Starych Druków oraz Centralny Katalog Rękopisów Muzycznych (w Polsce) do I poł. XIX w.

Stan kartotek katalogów centralnych na dzień 31 grudnia 2015 r.

NAZWA KARTOTEKI	LICZBA KART
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1801-1996	4 843 190
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1801-1970	Okolo 1 800 000 (ok. 45 000 tytułów)
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801-1950	179 888
Sigla bibliotek polskich	2 760
RAZEM	6 825 838

Liczba rekordów w bazach danych katalogów centralnych według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.

NAZWA BAZY	LICZBA REKORDÓW
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1975-1986*	373 175
Centralny Katalog Książek Zagranicznych 1987-*	284 907
Centralny Katalog Czasopism Zagranicznych 1971-2010**	76 087
Centralny Katalog Czasopism Polskich 1801-1950	36 038
Sprawozdania	6 848
Wykaz siglów bibliotek	1 697

* Baza została przeniesiona do systemu MILLENNIUM do Bazy Katalogi Centralne i Bibliografie (KCB).

** W związku z kumulacją pojedynczych roczników czasopism przyrost tej bazy w 2015 r. był ujemny.

Bazy

EWIDENCJA i BIBLIOS

Zgodnie z zapisami ustawy o bibliotekach Biblioteka Narodowa prowadzi w odrębnej bazie EWIDENCJA wykaz bibliotek naukowych oraz bibliotek należących do ogólnopolskiej sieci bibliotecznej. Na koniec 2015 r. baza prowadzona przez Zakład Dokumentacji Księgoznawczej BN liczyła 25 711 rekordów bibliotek oraz 1389 rekordów bibliotek naukowych. Status biblioteki naukowej ma jednocześnie 30 bibliotek tworzących ogólnokrajową sieć biblioteczną. Baza jest dostępna w sieci lokalnej BN oraz na stronie internetowej BN. Biblioteka Narodowa prowadzi także informacyjną bazę BIBLIOS, która na koniec 2015 r. liczyła 9465 opisów bibliotek (w 2014 r. — 9500), uzupełnianych na podstawie rozsyłanych ankiet i z danych pobieranych między innymi z internetu. Baza jest dostępna w sieci lokalnej i w internecie.

Doskonalenie

zawodowe

i szkolenia bibliotekarzy

Rolę komórki odpowiedzialnej za doskonalenie zawodowe bibliotekarzy oraz pracowników informacji naukowej pełni Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, utworzony w 2007 r. (pod nazwą Zakład Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej) jako jednostka organizacyjna Biblioteki Narodowej w związku z likwidacją Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej im. Heleny Radlińskiej w Warszawie. ZEB organizuje kursy,

warsztaty specjalistyczne i problemowe, przede wszystkim z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, obsługi komputerowych baz danych, informatycznych systemów bibliotecznych itp. Ogólnopolski zakres działalności Zakładu obliguje go do zapewnienia jakości kształcenia i doskonalenia w dwóch obszarach działania: wspieranie działań kadry kierowniczej bibliotek i zatrudnionych w niej pracowników oraz diagnozowanie i określanie potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego bibliotekarzy, a także pracowników informacji związanych z obiegiem książki i dokumentów.

W roku 2015 Zakład Edukacji Bibliotekarskiej przeprowadził następujące szkolenia:

- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD — poziom podstawowy
- Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem UKD — poziom zaawansowany
- Informacja w bibliotekach XXI wieku: transformacja form, metod i narzędzi
- Wprowadzenie do formatu MARC 21
- Profilaktyka konserwatorska zbiorów bibliotecznych
- Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży — krajobraz literacki znany i nieznan
- Identyfikacja i ochrona fotografii
- Katalogowanie w JHP BN — poziom podstawowy
- Obsługa tablic interaktywnych w procesie nauczania
- Program EXCEL — poziom podstawowy
- Program EXCEL — poziom średniozaawansowany
- Format MARC 21 — warsztaty dla zaawansowanych
- Inicjacja czytelnicza dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii
- Psychologiczne aspekty pracy bibliotekarza

Łącznie ZEB przeprowadził w 2015 r. 41 szkoleń, w tym 19 w Bibliotece Narodowej (196 uczestników)

i 22 szkolenia zewnętrzne (313 uczestników). Przeszkolonych zostało 509 uczestników.

Zakład zaangażowany był również w przygotowania ważnych wydarzeń organizowanych przez BN. Należały do nich: konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, warsztaty dla nauczycieli „Polona.pl — wykorzystanie zasobów cyfrowych w nauczaniu” oraz szkolenia dla bibliotek wdrażających system ACADEMICA.

Jeśli chodzi o działalność mającą na celu rozwijanie oferty edukacyjnej związanej z platformą szkoleń elektronicznych, ZEB brał aktywny udział w realizacji trzech prezentacji multimedialnych poświęconych projektowi Mercuriusz:

- Mercuriusz — polskie publikacje naukowe w systemie elektronicznych wypożyczeń międzybibliotecznych ACADEMICA
- Podstawy prawa autorskiego
- Utwory osierocone, utwory niedostępne w obrocie handlowym — nowe instytucje prawa autorskiego

Zakład Edukacji Bibliotekarskiej kontynuował praktykę stałego diagnozowania potrzeb w zakresie doskonalenia i kształcenia zawodowego bibliotekarzy wśród pracowników wszystkich typów bibliotek, w szczególności bibliotek publicznych — uczestników szkoleń.

04.

UDOSTĘPNIANIE
ZBIORÓW

Biblioteka Narodowa jest największą w Polsce biblioteką, udostępniającą zbiory prezencyjnie — w czytelniach i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Do dyspozycji czytelników przeznaczono mieszczące się w gmachu głównym BN: Informatorium, Czytelnię Ogólną, Czytelnię Humanistyczną, Czytelnię Bibliologiczną, Czytelnię Kartograficzną, Czytelnię Muzyczną, Czytelnię Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych, a w siedzibie Biblioteki w Pałacu Rzeczypospolitej — Czytelnię Zbiorów Specjalnych (od grudnia 2015 r. — Czytelnię Rękopisów i Starodruków). Ponadto BN sprawuje pieczę nad czytelnią specjalną Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich w Domu Literatury w Warszawie.

Rosnąca liczba czytelników wymusza konieczność dostosowania przestrzeni czytelniczych do wymagań użytkownika korzystającego w Bibliotece Narodowej zarówno z zasobu w formie tradycyjnej, jak również ze zbiorów cyfrowych dostępnych wyłącznie w budynku biblioteki. Duża część publikacji poszukiwanych przez czytelników już teraz jest dostępna w POLONIE i nie wymaga wizyty w gmachu BN. Stale wzrastają oczekiwania czytelników dotyczące standardów udostępniania, tj. dostępu do elektronicznych czasopism, źródeł informacji, elektronicznych książek i baz danych. Biblioteka Narodowa obsługuje czytelników indywidualnych i instytucjonalnych, krajowych i zagranicznych:

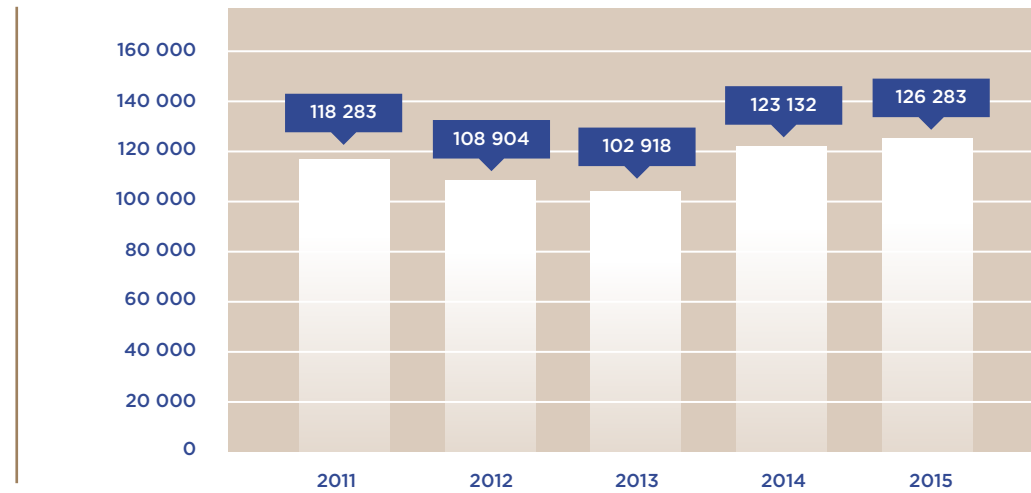
udziela informacji bibliotecznych, bibliograficznych (m.in. wskazywanie źródeł, uzupełnianie danych bibliograficznych, pomoc w sporządzaniu zestawień bibliograficznych), faktograficznych. Przez cały 2015 r. czytelnicy mogli korzystać ze zbiorów Biblioteki Narodowej od poniedziałku do soboty w godz. od 8:30 do 20:30.

Stan księgozbioru podręcznego wynosił na koniec 2015 r. 20 094 tytuły w 33 292 woluminach (w 2014 r. — 19 666 tytułów). Mimo trendu spadkowego w bibliotekach, liczba osób korzystających z czytelni rośnie.

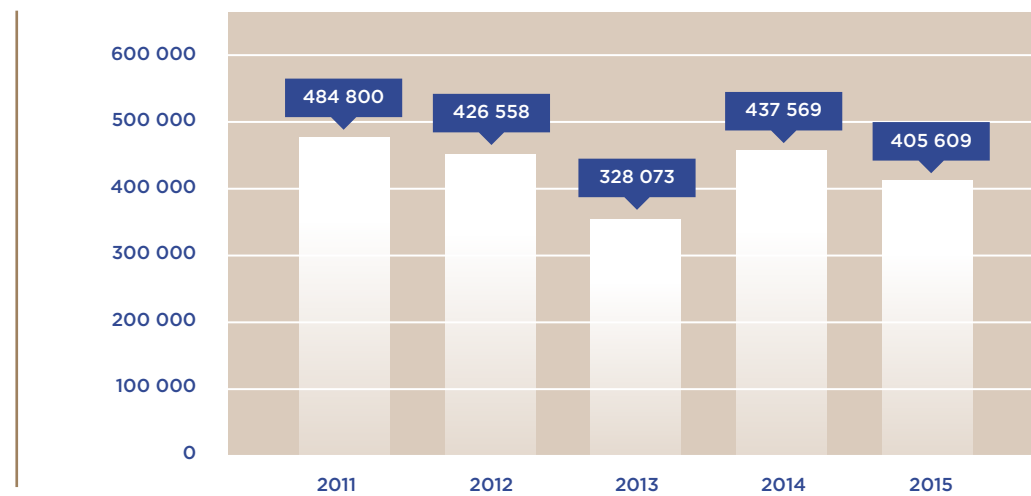
Udostępnianie zbiorów w czytelniach

Ogółem w 2015 r. Bibliotekę Narodową odwiedziły 126 283 osoby (w 2014 r. — 123 132), którym w czytelniach udostępniono 405 609 wol./j. (w 2014 r. — 437 569).

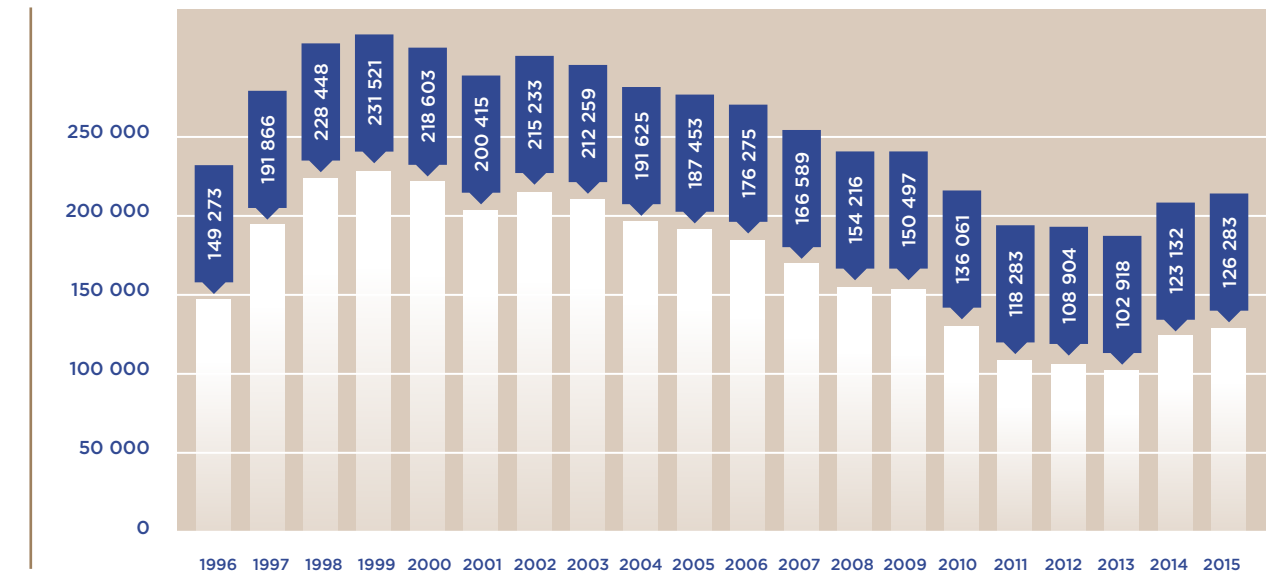
Liczba osób odwiedzających czytelnie BN w latach 2011–2015

Liczba udostępnionych woluminów/jednostek w czytelniach BN w latach 2011–2015

Liczba czytelników Biblioteki Narodowej w latach 1996–2015

W 2015 r. zarejestrowano 14 225 nowych czytelników (w 2014 r. — 16 371).

Przez lata najliczniejszą grupę wśród nowych czytelników BN stanowili studenci (blisko 50%). Od 2012 r. ulega to stopniowej zmianie. W 2015 r. studenci stanowili 33% (4711 osób), pracownicy naukowcy — 8,5% (1225 osób), uczniowie — 4,5% (645 osób), nauczyciele — 2% (250 osób), zaś najliczniejszą grupę tworzyli przedstawiciele innych zawodów — 52% (7394 osoby).

Od 2012 r. w Bibliotece Narodowej działa Punkt Dostępu Osób Niepełnosprawnych do Zbiorów BN. Opracowane są zasady korzystania przez osoby niepełnosprawne ze zbiorów BN, w tym szczególnie zasady rejestracji czytelników posiadających orzeczenie o niepełnosprawności, działają stanowiska wyposażone w nowoczesny sprzęt dostępny dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną i motoryczną. Prowadzono także szkolenia pracowników BN pod kątem pomocy w korzystaniu ze stanowisk przez osoby niepełnosprawne.

Odwiedziny w czytelnich Biblioteki Narodowej w latach 2013–2015

CZYTELNIE	2013	2014	2015
OGÓLNA	84 824 (w tym 6676 osób korzystających z mikrofilmów)	96 876 (w tym 6914 osób korzystających z mikrofilmów)	100 159 (w tym 6473 osoby korzystające z mikrofilmów)
Humanistyczna	12 309	18 300	15 467
Bibliologiczna	3555	3 643	4 410
Muzyczna	356	266	452
Nagrań Dźwiękowych i Audiowizualnych	50	169	205
Zbiorów Specjalnych ¹ (od grudnia 2015 r. — Rękopisów i Starodruków)	1 208	1 452	996
Dokumentów Życia Społecznego ²	470	2 078	2 153
Kartograficzna ³	146 (w tym 96 dotyczy zbiorów kartograficznych i 50 — zbiorów ikonograficznych)	348 (w tym 147 dotyczy zbiorów kartograficznych i 201 — zbiorów ikonograficznych)	219 (w tym 103 dotyczy zbiorów kartograficznych i 116 — zbiorów ikonograficznych)
Biblioteki Donacji Pisarzy Polskich	-	-	2 222
OGÓŁEM OSÓB	102 918	123 132	126 283

1) Z powodu remontu Pałacu Rzeczypospolitej w maju i czerwcu 2015 r. Czytelnia Zbiorów Specjalnych była nieczynna.

2) Od 2014 r. druki ulotne (dokumenty życia społecznego) udostępniane są w Czytelni Bibliologicznej i Czytelni Humanistycznej.

3) Od 2012 r. zbiory ikonograficzne udostępniane są w Czytelni Kartograficznej.

Witryna internetowa BN

W 2015 roku rozwijano serwisy internetowe Biblioteki Narodowej ze szczególnym uwzględnieniem multimediów i blogów. Odnotowano 570 655 użytkowników strony BN.ORG.PL (w 2014 r. — 522 627). Wzrosła także do 1 327 544 liczba wizyt (sesji) na stronie (w 2014 r. — 1 244 853 sesje). Minimalnie spadła łączna liczba odsłon poszczególnych podstron: w 2015 r. zanotowano 6 683 241 odsłon strony (w 2014 r. — 6 778 729).

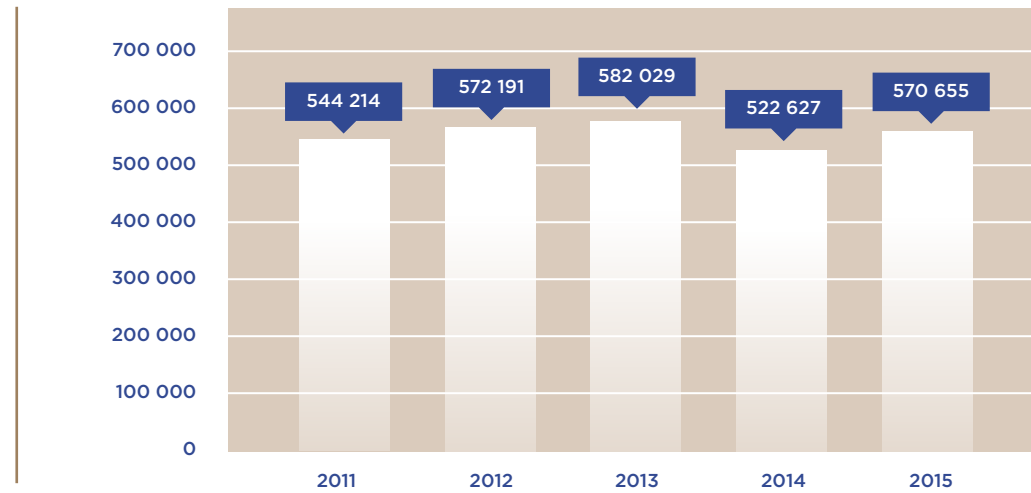
W portalu społecznościowym FACEBOOK na koniec roku 2015 liczba zarejestrowanych fanów BN przekroczyła 18 000. Do 31 grudnia 2015 roku Biblioteka Narodowa udostępniła w internecie łącznie 214 filmów dokumentujących działalność Biblioteki oraz stanowiących materiały promocyjne, szkoleniowe i instruktażowe (serwis YOUTUBE, profile Biblioteki Narodowej i POLONY). Filmy obejrzało ponad 126 000 osób.

Na stronie BN działa również siedem, cieszących się dużym zainteresowaniem, serwisów informacyjnych prowadzonych w formie blogów:

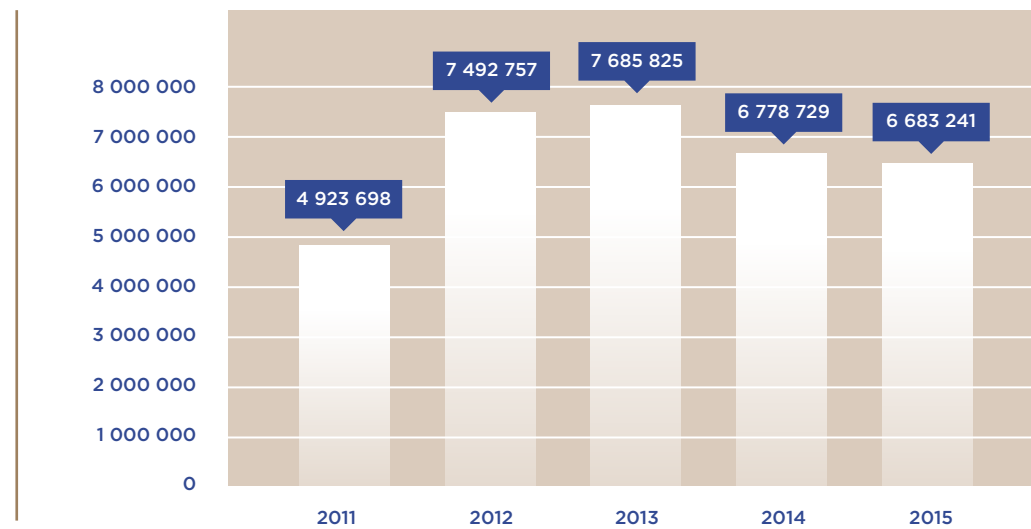
- *BABIN 2.0*, informujący o treści wybranych artykułów z najważniejszych i najbardziej reprezentatywnych dla bibliotekoznawstwa i informacji naukowej tytułów fachowych pism zagranicznych
- *Dobre Zachowanie*, redagowany przez pracowników zakładów BN zajmujących się konserwacją zbiorów bibliotecznych w całości poświęcony sprawom ochrony i konserwacji zbiorów
- *Fabryka Języka*, poświęcony Językowi Haseł Przedmiotowych BN
- *POLONA/blog*, prowadzony przez pracowników Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, na którym umieszczane są teksty i prace plastyczne inspirowane zbiorami prezentowanymi w CBN POLONA

- *Porządek Rzeczy*, poświęcony m.in. wydarzeniom i publikacjom związanym z zagadnieniami katalogowania i bibliografii
- *Winien czy ma*, prowadzony przez pracowników Oddziału Finansowo-Księgowego BN, poświęcony tematyce finansów i księgowości w instytucjach kultury
- *Między Słowami* — nowy serwis informacyjny Pracownicy Deskryptorów Biblioteki Narodowej

Liczba unikalnych użytkowników witryny bn.org.pl w latach 2011–2015

Liczba odsłon witryny bn.org.pl w latach 2011–2015

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA

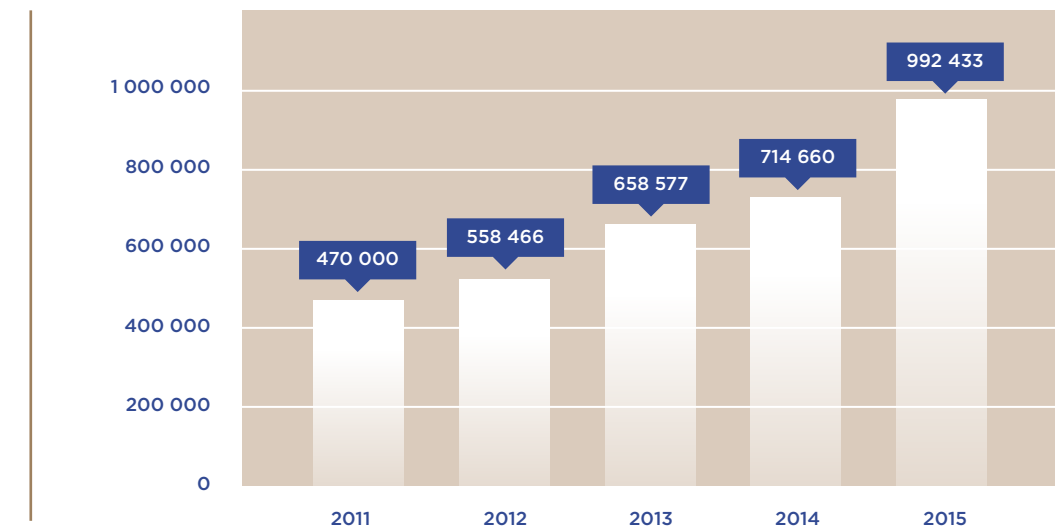
Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA jest obecnie najnowocześniejszym tego typu portalem w Polsce i jednym z najnowocześniejszych na świecie. W 2015 r. umieszczono w niej aż 819 482 publikacje cyfrowe (w 2014 r. — 305 574), dzięki czemu w jej zasobie znalazło się na koniec roku 1 124 305 obiektów. Utworzono

17 nowych kolekcji. Działający od czerwca 2013 r. fanpage POLONA na portalu społecznościowym FACEBOOK zgromadził na koniec 2015 r. ponad 29 tysięcy fanów.

Zgodnie z danymi wygenerowanymi przez system Google Analytics, CBN POLONA zanotowała w 2015 r. 992 433 sesje (w 2014 r. — 714 660). Rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut.

Więcej na temat CBN POLONA w rozdziale poświęconym bibliotekom cyfrowym.

Liczba wizyt na stronie cBN POLONA w latach 2011–2015

Informacja biblioteczna

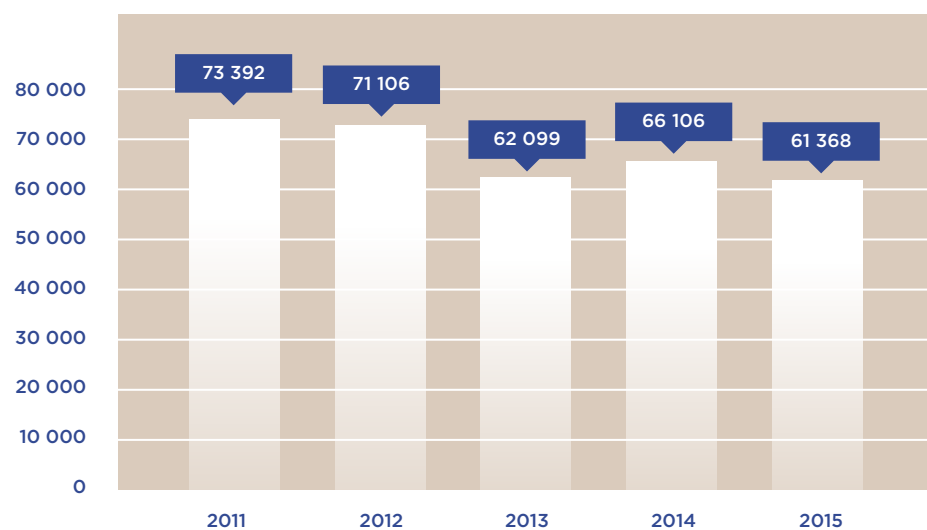
Biblioteka Narodowa, korzystając z katalogów własnych zbiorów, katalogów centralnych, polskich i obcych źródeł informacyjnych, udzielała odpowiedzi na pytania czytelników w dwóch punktach informacyjnych: „A” — przy wejściu do BN i „C” — przy katalogach rzeczowym czasopism i centralnym (punkt informacyjny „C” został zlikwidowany 1 marca 2015 r.) oraz w Informatorium. Informatorium odwiedziło w 2015 r. 9035 osób (w 2014 r. — 9926), a dwa punkty informacyjne łącznie — 42 083 osoby (w 2014 r. — 45 535). Pomocą w korzystaniu ze źródeł informacji służą także pracownicy Czytelni Zbiorów Specjalnych (od grudnia 2015 r. — Czytelni Rękopisów i Starodruków) w Pałacu Rzeczypospolitej. BN odpowiada też na kwerendy pisemne i telefoniczne, krajowe i zagraniczne. W 2015 r. Pracownia Informacji Naukowej w Zakładzie Udostępniania

Zbiorów BN udzieliła 61 368 informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych (w 2014 r. — 66 106).

Kontynuowano realizację edukacyjnego programu zwiedzania Biblioteki Narodowej, z którego skorzystało 2187 osób (w 2014 r. — 1839) w 96 grupach (w 2014 r. — 88). Byli to przede wszystkim uczniowie szkół średnich, studenci, nauczyciele i bibliotekarze oraz goście zagraniczni (78 osób).

Na zamówienie czytelników korzystających z materiałów zastępczych wykonano następujące usługi reprograficzne: ksero z oryginału — 1845 stron, ksero z mikrofilmu — 9 stron, mikrofilm pozytywowo — 255 mb., mikrofilm negatywowo — 8 klatek, skan z oryginału — 15 460 stron, skan z mikrofilmu — 15 984 strony, skan z cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA — 403 strony.

Liczba udzielonych informacji bibliotecznych, bibliograficznych i faktograficznych w BN w latach 2011–2015

Udostępnianie międzybiblioteczne

Biblioteka Narodowa współpracuje z innymi bibliotekami krajowymi i zagranicznymi w zakresie międzybibliotecznego udostępniania zbiorów. W 2015 r., realizując zamówienia użytkowników, Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego wysłał do bibliotek w kraju i za granicą łącznie 950 zamówień na materiały biblioteczne (w 2014 r. — 1536), z czego zostało zrealizowanych 683. Najwięcej wypożyczeń do Biblioteki Narodowej dokonały: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Biblioteka Uniwersytecka UAM i Książnica Kopernikańska. Partnerzy zagraniczni, od których najczęściej materiałów wpływa do BN, to: Bayerische Staatsbibliothek w Monachium i Centralna Biblioteka Medyczna w Kolonii (zB Med Köln), biblioteki uniwersyteckie w Hamburgu i Frankfurt nad Menem. Ok. 74% zamówień zagranicznych zrealizowano w formie kserokopii i skanów.

Biblioteka Narodowa udostępniała swoje zbiory innym bibliotekom krajowym i zagranicznym. W 2015 r. do BN wpłynęły łącznie 4262 zamówienia (w 2014 r. — 4109). W liczbie tej mieści się także udostępnianie mikrofilmów. W 2015 r. zrealizowano 368 zamówień na mikrofilmy, wypożyczając 758 szpul mikrofilmowych. Na koniec 2015 r. aktywne konta wypożyczeń w BN posiadało 75 bibliotek warszawskich i 115 pozostałych bibliotek z terenu kraju. Najwięcej materiałów ze zbiorów BN wypożyczyły: Centralna Biblioteka Statystyczna, Niemiecki Instytut Historyczny, Warszawski Uniwersytet Medyczny, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego i Ministerstwo Spraw Zagranicznych, spoza Warszawy: Instytut Badań Literackich PAN w Poznaniu oraz biblioteki uniwersyteckie z Poznania i Olsztyna, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Bytowie, biblioteki publiczne z Oświęcimia, Słupska

i Radomska. W wypożyczaniu międzynarodowym najczęściej zamówień wpłynęło z USA, Niemiec, Kanady, Słowacji, Czech i Włoch.

Biblioteka Narodowa udostępniała także swoje zbiory w celu zaprezentowania ich na wystawach organizowanych przez instytucje krajowe i zagraniczne. W 2015 r. Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego zarejestrował 29 wniosków o wypożyczenie materiałów ze zbiorów BN na wystawy. Łącznie poddano ocenie, przygotowano do wypożyczenia oraz wypożyczono i/lub przyjęto zwrot 334 obiektów przechowywanych w różnych komórkach. Wszystkie obiekty zwrócone po zakończeniu ekspozycji przeszły pomyślnie przegląd konserwatorski — ich stan nie budził zastrzeżeń.

Atrakcyjną formę wypożyczeń oferuje Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA, której uroczysta inauguracja odbyła się 18 grudnia 2014 r. W ramach tego projektu, realizowanego pod auspicjami Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej w oparciu o fundusze Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i we współpracy z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową, powstał system wypożyczeń wersji elektronicznej książek i czasopism naukowych. Obecnie ACADEMICA umożliwia dostęp do ponad 1 300 000 dokumentów, w tym do ponad 800 000 publikacji naukowych ze wszystkich dziedzin wiedzy (monografie, podręczniki, skrypty, artykuły z czasopism). Do końca 2015 r. do cyfrowej wypożyczalni ACADEMICA przystąpiły 162 biblioteki (w 2014 — 33). Zgodnie z założeniami system ten zastąpi z czasem dotychczasową tradycyjną formę wypożyczeń międzybibliotecznych.

05.

NOWOCZESNE
TECHNOLOGIE PROCESÓW
BIBLIOTECZNYCH

Zintegrowany **system biblioteczny**

Od 1997 r. Biblioteka Narodowa tworzyła główny katalog swoich zbiorów w bazie danych zintegrowanego systemu bibliotecznego INNOPAC/MILLENNIUM. W 2013 r. wprowadzono nową wersję systemu o nazwie SIERRA. Dokumenty biblioteczne, które wpływają do Biblioteki Narodowej, przede wszystkim książki i czasopisma, ale także druki ulotne, publikacje elektroniczne, nuty, mapy oraz nagrania dźwiękowe i audiowizualne, są na bieżąco rejestrowane w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA. System działa w oparciu o 5 głównych modułów: katalogowania, gromadzenia, zamawiania i rejestracji czasopism oraz udostępniania. Pomocniczo do funkcjonowania systemu wykorzystywany jest moduł administracyjny, moduł do automatycznego wyprowadzania i przesyłania danych. W zintegrowanym systemie bibliotecznym BN prowadzi referencyjną bazę danych dla katalogów centralnych i bibliografii.

Do katalogu głównego obsługiwanego przez system SIERRA wprowadzane są obecnie wszystkie typy dokumentów gromadzonych w BN. W roku 2015 baza danych systemu SIERRA powiększyła się o 2 352 859 rekordów różnych typów.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w bazie danych znajdowało się łącznie 9 831 103 rekordy różnego typu: bibliograficzne (3 947 377), wzorcowe (1 899 948), egzemplarza (3 804 802), zamówień (9774), dostawców (233, w tym 2 szkoleniowe), czytelnika (48 842), zasobu czasopism (116 777) oraz rachunków (3350).

W 2015 roku system został przygotowany do scalenia kartotek wzorcowych prowadzonych w BN (formalnej i przedmiotowej). Z tą procedurą związane były zmiany dokonane w systemie: dostosowanie tablic ładowań, zmiany w strukturze indeksów i przeprowadzenie reindeksacji bazy. Scalenie odbyło się w dniu 8 sierpnia i od tego momentu trwają prace nad weryfikacją dubletów i ujednoczeniem rekordów. Poddano weryfikacji i usunięto z bazy 41 874 rekordy wzorcowe. Prace nad scaleniem kartotek nadal trwają.

We wrześniu Innovative udostępniło interfejs programistyczny API dla rekordów wzorcowych (interfejs API dla rekordów bibliograficznych został udostępniony rok wcześniej).

Na dzień 31 grudnia w systemie SIERRA zdefiniowanych było 599 loginów umożliwiających pracę. Dla obsługi bazy głównej funkcjonują 272 pliki przeglądowe zawierające razem 6 250 000 rekordów. Pliki przeglądowe są rozdzielone według zapotrzebowania pomiędzy

wszystkie zakłady/komórki merytoryczne pracujące w systemie SIERRA. Osiem plików o łącznej liczbie rekordów 1 250 000, zakupionych przez Instytut Książki, służy do wystawiania rekordów dla systemu MAK+.

Bezpośrednią pracę w systemie, w celu wprowadzania opisów prasy, podjęło zdalnie 10 bibliotek.

Druga baza w systemie MILLENNIUM dla Katalogów Centralnych i Bibliografii liczy 96 plików przeglądowych. Dla systemu MILLENNIUM jest zdefiniowanych 87 autoryzacji umożliwiających pracę w tej bazie. Na koniec 2015 r. znajdowało się w niej 833 928 rekordów bibliograficznych: Centralny katalog książek zagranicznych — 661 016, Bibliografia polska 1901–1939 — 51 603, Bibliografia poloników zagranicznych — 116 788, Polonika XVI–XVIII wieku w bibliotekach rzymskich — 4521. Rekordy wzorcowe są kopią rekordów z bazy głównej.

Łącznie do obsługi obydwu baz BN posiada 450 licencji jednoczesnego dostępu do systemu, 50 licencji zostało dokupionych w 2015 r.

W grudniu 2014 r. uruchomiona została nowa wyszukiwarka ENCORE oraz katalog internetowy dla bazy Katalogi Centralne i Bibliografie. Zakupiono także nową bazę dla narodowego zasobu bibliotecznego, która od 2015 r. zapełniana jest danymi. Baza danych była regularnie monitorowana: codziennie sprawdzano status systemu oraz kontrolowano i modyfikowano formatki rekordów wzorcowych, poddawano sprawdzaniu dublowanie się haseł wzorcowych, opróżniano pliki z raportami o hasłach, uwalniano rekordy zatrzymane przez system, dokonywano korekty ustawień systemu zgodnie z zapotrzebowaniem użytkowników, tworzono nowe loginy i autoryzacje. Regularnie sporządzano także kopie bezpieczeństwa bazy. Weryfikowano poprawność opisów w bazach prowadzonych w systemie MAK przed importem rekordów do systemu SIERRA. Porządkowano bazę danych, zwłaszcza w zakresie rekordów haseł wzorcowych formalnych i przedmiotowych, przeglądano

i aktualizowano rekordy bieżącego wpływu czasopism pod kątem ich statusu. Analizowano również sugestie czytelników zapisywane w systemie i w przypadku uzasadnionych uwag dokonywano zmian w bazie. Odbywały się też szkolenia pracowników w zakresie pracy w systemie.

Udostępnianie danych z katalogu komputerowego BN

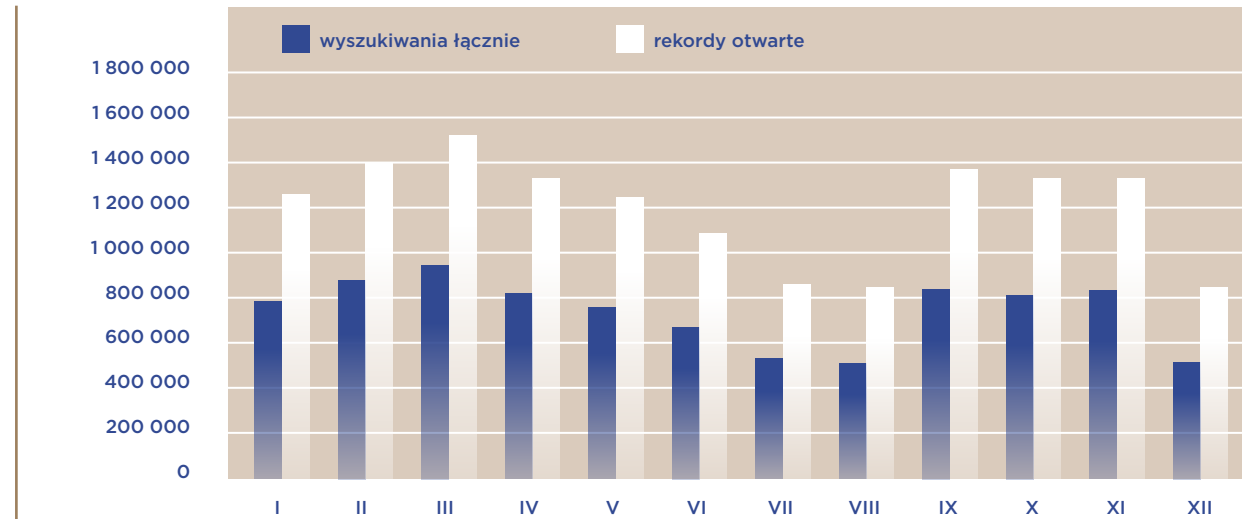
Dane z katalogu komputerowego Biblioteki Narodowej są pobierane przez biblioteki na trzy sposoby: za pomocą protokołu Z39.50 bezpośrednio z bazy katalogowej, z katalogów internetowych: OPAC i wyszukiwarki ENCORE, a także za pośrednictwem uruchomionego serwisu do pobierania danych za pomocą protokołu OAI.

Wykorzystanie katalogu w 2015 r. przedstawiają zamieszczone wykresy. Warto zaznaczyć, że wykazane połączenia za pomocą protokołu Z39.50 rejestrują połączenie do bazy z poszczególnych adresów IP serwerów/komputerów, nie odzwierciedlają natomiast liczby wykonanych wyszukiwań, których jest znacznie więcej. W ramach jednego połączenia można bowiem dokonać dowolnie dużo pobrań/wyszukiwań rekordów. Łączna liczba wyszukiwań (dane liczbowe nie zawierają pobrań/wyszukiwań z ENCORE i za pomocą serwisu OAI) za pośrednictwem katalogu internetowego w 2015 r. wyniosła 8 911 100 (w 2014 r. — 10 139 403). Z katalogu internetowego pobrano w 2015 r. 268 299 rekordów bibliograficznych (w 2014 r. — 208 205), natomiast z wykorzystaniem protokołu Z39.50 miały miejsce 21 494 182 połączenia do bazy (w 2014 r. — 22 118 744).

Katalog internetowy OPAC w 2015 r.

MIESIĄC	WYSZUKIWANIA ŁĄCZNIE	REKORDY POBRANE	REKORDY OTWARTE
I	775 814	22 023	1 265 317
II	860 652	12 893	1 397 736
III	949 104	9 066	1 533 501
IV	820 244	24 607	1 332 087
V	768 010	14 902	1 251 454
VI	674 258	22 959	1 092 776
VII	531 825	23 079	857 879
VIII	518 694	11 155	847 300
IX	844 950	17 350	1 368 958
X	813 241	47 439	1 320 711
XI	831 102	45 075	1 337 823
XII	523 206	17 751	853 871
RAZEM	8 911 100	268 299	14 459 413

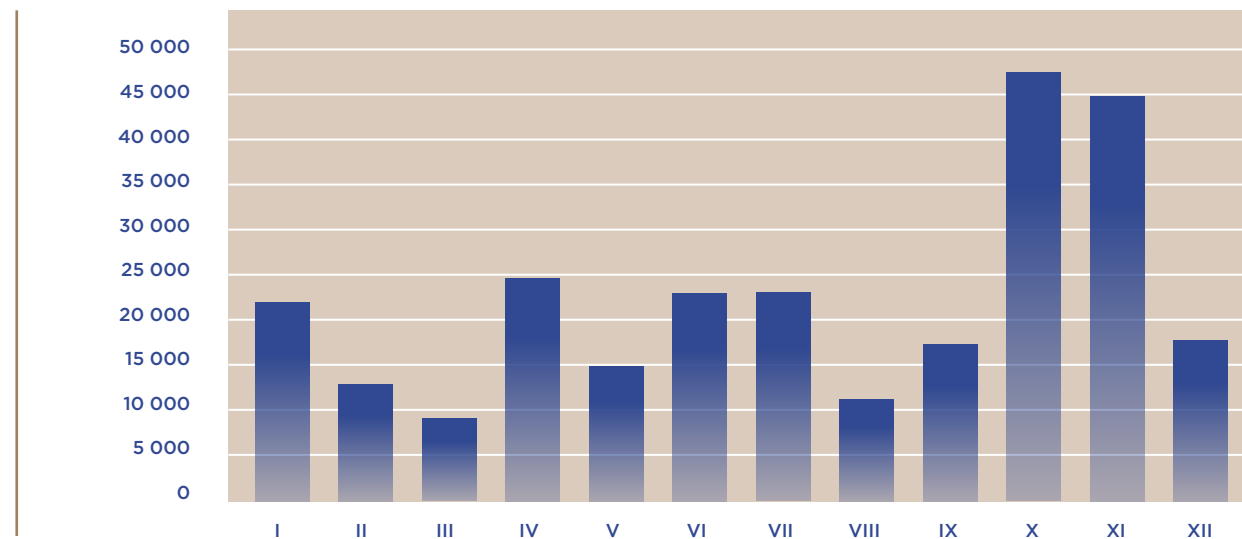
Wyszukiwania i rekordy otwarte w katalogu internetowym OPAC w 2015 r.

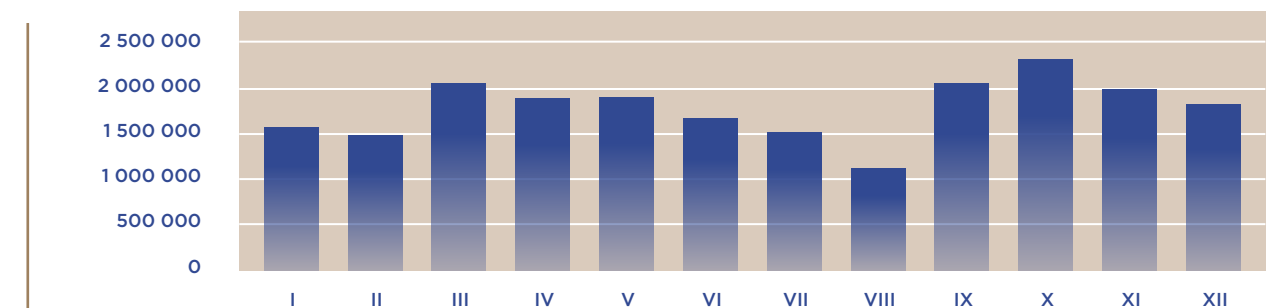
Liczba połączeń przez protokół Z39.50 w 2015 r.

MIESIĄC	LICZBA POŁĄCZEŃ Z39.50
I	1 571 957
II	1 503 244
III	2 076 910
IV	1 896 252
V	1 902 016
VI	1 653 915
VII	1 515 602
VIII	1 212 258
IX	2 045 880
X	2 313 340
XI	1 990 000
XII	1 812 808
RAZEM	21 494 182

Rekordy wyeksportowane – pobrane z katalogu internetowego OPAC w 2015 r.

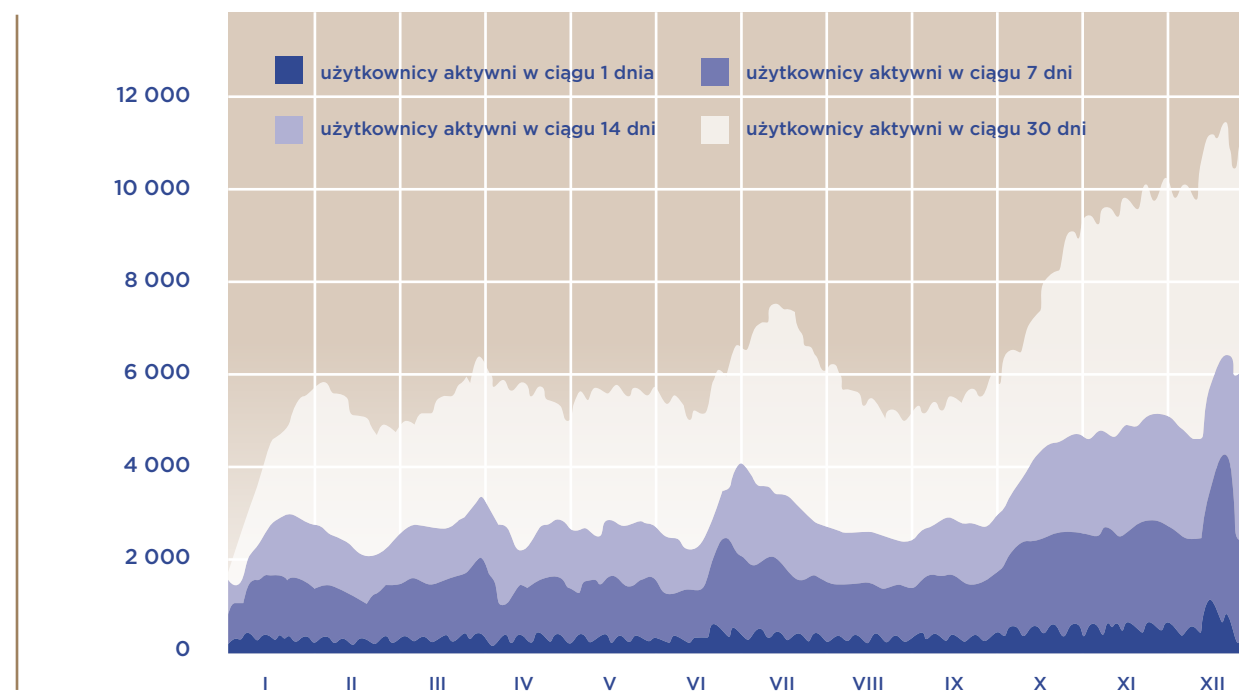
Połączenia za pomocą protokołu Z39.50 w 2015 r.

Suma wszystkich wyszukiwań w katalogu internetowym i przez protokół Z39.50 w 2015 r.

WYSZUKIWANIA W KATALOGU INTERNETOWYM	WYSZUKIWANIA PRZEZ PROTOKÓŁ Z39.50	SUMA WYSZUKIWAŃ
8 911 100	21 494 182	30 405 282

Użytkownicy aktywni w ENCORE w 2015 r.

W 2015 r. systematycznie przekazywane były rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowe (formalne i przedmiotowe) dla systemu MAK+, wdrażanego przez Instytut Książki. Rekordy bibliograficzne i wzorcowe przekazywano codziennie, modyfikacje rekordów — raz w tygodniu. Rekordy wzorcowe w postaci przygotowanych plików w formacie wymiennym pobierane są bezpośrednio z FTP Biblioteki Narodowej. W ten sposób rekordy pobierają: NUKAT, Miejska Biblioteka Publiczna w Warszawie, Biblioteka Dolnośląska, Biblioteka Publiczna w Dzielnicy Bemowo m. st. Warszawy dla systemu MATEUSZ, Konsorcjum Użytkowników Systemów SOWA, Federacja Bibliotek Kościelnych FIDES oraz firma MOL.

Opisy Biblioteki Narodowej są również przekazywane dla projektów międzynarodowych:

- OCLC (Online Computer Library Center) (rekordy bibliograficzne)
- VIAF (Virtual International Authority File) (rekordy wzorcowe)
- CERL (The Consortium of European Research Libraries) (rekordy starodruków)
- EUROPEANA (rekordy bibliograficzne)

Sprzęt i oprogramowanie komputerowe. Sieć lokalna i dostęp do internetu

W 2015 r. Zakład Technologii Informatycznych BN sprawował opiekę i prowadził serwis techniczny blisko tysiąca komputerów funkcjonujących w BN. Zajmował się też obsługą administracyjną i techniczną serwerów zainstalowanych na terenie Biblioteki Narodowej. Czynności te obejmowały m.in.: utrzymanie ciągłości

działania serwerów oraz aplikacji na nich działających, zakładanie kont dla nowych użytkowników i usuwanie nieaktualnych, zmianę haseł, nadawanie praw użytkownikom, zarządzanie zasobami serwerów, tworzenie kopii bezpieczeństwa i kopii archiwalnych (*backup*), odzyskiwanie zbiorów na życzenie użytkowników, interwencje w przypadkach braku dostępności usług, aktualizacje oprogramowania i zabezpieczeń, wdrażanie nowych serwerów. Obecnie BN dysponuje 65 serwerami fizycznymi oraz 134 serwerami wirtualnymi w systemie Citrix Xen Server. Uruchomiono środowisko wirtualne dla systemu płacowo-księgowego oraz lokalną instancję serwera dla systemu ENCORE. Uruchomiono serwer VuFind do pobierania rekordów przez OIA dla partnerów Biblioteki Narodowej na potrzeby DBN. Wdrożono system Aruba Clear Pass, pozwalający na dostęp z laptopów służbowych w sieci WiFi do sieci wewnętrznej BN. Ponadto przeprowadzono upgrade oprogramowania i rozbudowę macierzy EMC VNX5300, funkcjonującej na rzecz środowiska wirtualnego LAN. Zmigrowano na tę macierz środowisko wirtualne stref DMZ, pracujące wcześniej na starszej macierzy NetApp. Dzięki temu wzrosła nie tylko pojemność macierzy, ale i wydajność operacji wejścia-wyjścia, co przekłada się bezpośrednio na szybszą pracę serwerów. Przeprowadzono upgrade oprogramowania macierzy Infotrend, funkcjonującej na rzecz środowiska wirtualnego funkcjonującego w Pałacu Rzeczypospolitej. Uruchomiono środowisko wirtualne dla serwisu polona.pl. W ramach renegotiacji umowy na dostęp do sieci internet, zwiększono prędkość głównego łącza BN z 80 Mb/s do 900 Mb/s. Umowa obowiązywała do 31 grudnia 2015 r. W grudniu podpisano umowy na dwa niezależne symetryczne łącza internetowe po 50 Mb/s każde. Przeprowadzono audyty urządzeń drukujących.

006.

OCHRONA
I KONSERWACJA
ZBIORÓW

Biblioteka Narodowa, gromadząc polski dorobek piśmienniczy, podejmuje wiele działań, aby zapewnić zbiorom właściwe warunki przechowywania i ochrony. Nad procesem konserwacji i ochrony zbiorów pracują specjaliści, stosując przy tym najnowsze osiągnięcia sztuki konserwatorskiej i nowoczesne rozwiązania technologiczne. W ciągu ostatnich kilkunastu lat na potrzeby konserwacji zbiorów Biblioteki Narodowej zakupiono i zmodernizowano sprzęt umożliwiający realizację zabiegów służących ochronie zbiorów w skali masowej, takich jak dezynfekcja, digitalizacja czy odkwaszanie. W latach 2000–2008, dzięki funduszom zapewnionym przez Wieloletni Rządowy Program „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, możliwy był zakup i wdrożenie technologii masowego odkwaszania papieru: arkuszy i książek. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działania Programu, zaplanowano i zrealizowano inwestycje, które wzmocniły pozycję Polski jako ośrodka masowej konserwacji zbiorów z XIX i XX w. oraz jedynego kraju, w którym biblioteki i archiwa stały się właścicielami licencjonowanych, nowoczesnych urządzeń do odkwaszania zbiorów. Zastosowane w Narodowej Książnicy technologie oraz metody konserwatorskie są bardzo skuteczne w przedłużaniu trwałości materiałów bibliotecznych wytworzonych na tzw. kwaśnym papierze. W oparciu o wyniki badań podjęto

decyzję o poddawaniu zabiegom wyłącznie egzemplarze zaliczone do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Istotną zmianą, jaka zaszła w działaniach pracowni konserwatorskich BN, jest ograniczenie do koniecznego minimum tzw. konserwacji pełnej na rzecz konserwacji zachowawczej.

W listopadzie 2015 r. w Bibliotece Narodowej powstał Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Będzie on kontynuował i rozwijał znakomite tradycje zapoczątkowane utworzeniem w 1929 r. przez prof. Bonawenturę Lenartę Pracowni Konserwatorskiej BN oraz przejmie zadania realizowane dotychczas przez: Zakład Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, Zakład Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych, Zakład-Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych oraz Intrologatorię Specjalistyczną, które weszły w skład Instytutu jako następujące komórki:

- Pracownia Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych
- Pracownia Konserwacji Masowej Arkuszy
- Pracownia Konserwacji Masowej Książek
- Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych
- Intrologatoria Specjalistyczna

Wyniki badań, działań i dyskusji konserwatorskich są publikowane w wydawanym przez Bibliotekę Narodową „Notesie Konserwatorskim”. Jest to obecnie jedyny w Polsce specjalistyczny periodyk poświęcony ochronie zbiorów bibliotecznych i archiwalnych. W 2015 r. ukazał się numer 17 „Notesu”. Popularyzacji zagadnień związanych z ochroną i konserwacją zabytków piśmiennictwa dotyczącego kultury, sztuki i muzyki, religii, rzemiosła artystycznego oraz innych kategorii zbiorów służy także działający od 2013 r. na stronie internetowej BN blog tematyczny „Dobre zachowanie”.

Pracownicy Biblioteki Narodowej aktywnie uczestniczą również w spotkaniach, seminariach i konferencjach międzynarodowych i krajowych, poświęconych sprawom ochrony zbiorów oraz wymianie doświadczeń w tym zakresie. Wzrastające zainteresowanie problematyką konserwacji i ochrony zbiorów świadczy o zmianach świadomości bibliotekarzy i archiwistów w podejściu do ochrony zabytków piśmiennictwa. Największego znaczenia nabrała zarówno profilaktyka, jak i właściwe przechowywanie materiałów bibliotecznych.

Profilaktyka —

konserwacja zachowawcza

Badania chemiczne, mikrobiologiczne, prace intrologatorskie

Działania profilaktyczne, czyli ochrona całego księgozbioru, to strategiczny kierunek ochrony dla zbiorów, które są w całości przechowywane. Na bieżąco nadzoruje się warunki klimatyczne w magazynach zbiorów i salach wystawowych, regularnie oczyszcza się zbiory, wymienia opakowania ochronne lub wprowadza

nowoczesne opakowania dla zbiorów, które tego wymagają. Kompleksowe działania realizowane są przy użyciu specjalistycznego sprzętu i aparatury, stosowanych również w pracach badawczych z zakresu opracowywania, typowania i testowania nowych materiałów i metod konserwacji. Badania służą również rozpoznaniu i charakteryzowaniu czynników powodujących niszczenie i degradację materiałów bibliotecznych.

W 2015 r. wykonano 3196 pomiarów fizykochemicznych (w 2014 r. — 2774) podczas badań obiektów bibliotecznych oraz 11 895 pomiarów mikrobiologicznych (w 2014 r. — 7942) na zbiorach i z powietrza. Badaniom mikrobiologicznym poddano książki, dokumenty życia społecznego, druki, rękopisy, mapy, rysunki, grafiki. Łącznie wykonano 316 badań (w 2014 r. — 298). Do ich przeprowadzenia pobrano w 2015 r. 2411 prób mikrobiologicznych (w 2014 r. — 2133). Sukcesywnie badane było także powietrze w magazynach. W 2015 r. wykonano 2443 pomiary mikrobiologiczne aparatem MAS-100Eco (w 2014 r. — 2684) w pomieszczeniach BN, w tym w 81 magazynach z materiałami bibliotecznymi. Wyniki badań mikrobiologicznych powietrza w magazynach porównywane były z wynikami badań powietrza atmosferycznego (czyli tzw. tła). W 2015 r. wykonano 1434 takie pomiary (w 2014 r. — 1488). Za powyższymi danymi kryje się nie tylko liczba wykonanych pomiarów, ale przede wszystkim końcowe wnioski badań specjalistycznych, które mają charakter ekspertyz.

W ramach dezynfekcji materiałów bibliotecznych wykonano 57,25 „wsadów” dezynfekcyjnych w komorze ciśnieniowo-próżniowej (w 2014 r. — 64), co oznacza wydezynfekowanie tlenkiem etylenu około 40 m³ (w 2014 r. — 44,8 m³) książek, dokumentów, rękopisów, druków, rysunków, grafik, map i innych obiektów bibliotecznych, w tym 34 wsady wykonano dla potrzeb własnych BN, a 23,25 — odpłatnie dla instytucji zewnętrznych (m.in. dla: Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum Literatury, BUW, Akademii Sztuk

Pięknych w Warszawie, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Centralnej Biblioteki Wojskowej, Wydziału Fizyki uw).

Od roku 2000 w Intrologatorni Specjalistycznej BN pudła i teczki ochronne wykonane z kwaśnej tektury wymieniane są na opakowania ochronne z tektury bezkwasowej. W 2015 r. wykonano 1592 pudła ochronne, 157 teczek konserwatorskich, 5848 teczek kartonowych na zbiory archiwalne, 16 180 obwolot i kopert, 34 013 teczek na rękopisy i czasopisma.

Konserwacja tradycyjna

Tradycyjną konserwacją obejmowane są głównie zabytkowe obiekty ze zbiorów specjalnych oraz cymelia zbiorów głównych Biblioteki Narodowej. W 2015 r. w pracowniach Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych ukończona została konserwacja następujących obiektów:

- 27 rękopisów zawierających łącznie 2026 kart (w 2014 r. odpowiednio — 44, 4320), w tym m.in.: *Annales* Jana Długosza, *Rękopis znaleziony w Saragossie* Jana Potockiego, kajet Czesława Miłosza z 2003 r., rękopisy z Archiwum Themersonów
- 44 starodruków zawierających 7590 kart (w 2014 odpowiednio — 203, 7046), m.in.: inwentarze z Biblioteki Wilanowskiej, inkunabuły, prace Stanisława Kostki Potockiego
- 82 obiektów ikonograficznych — grafiki, rysunki, album z grafikami, fotografie, pocztówki — zawierających 156 kart (w 2014 r. odpowiednio — 51, 183), m.in. rysunki Stanisława Ignacego Witkiewicza
- 17 map dużego formatu (w 2014 r. — 24)
- 8 obiektów ze zbiorów muzycznych zawierających 822 karty (w 2014 r. odpowiednio — 2, 31)

- 1 rękopisu z Archiwum Biblioteki Narodowej, zawierającego 340 karty

Dla obiektów poddawanych zabiegom konserwatorskim wykonana została dokumentacja opisowa i fotograficzna, wprowadzona do komputerowej bazy dokumentacji konserwatorskich. Informacja o rodzaju zabiegów konserwatorskich wprowadzana jest do rekordu w zintegrowanym systemie bibliotecznym SIERRA.

W 2015 r. przygotowano 124 dokumentacje konserwatorskie dla 150 obiektów (w 2014 r. odpowiednio 140, 139), dla których wykonano 1287 fotografii kolorowych (w 2014 r. — 566) oraz 2298 fotografii cyfrowych (w 2014 r. — 2254).

W 2015 r. wykonano również 12 ekspertyz dla 126 obiektów oraz 14 wstępnych opinii konserwatorskich dla 187 obiektów wypożyczanych na wystawy organizowane poza Biblioteką Narodową, m.in. w: Muzeum Narodowym w Warszawie, Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, Muzeum Narodowym w Poznaniu, Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie, Muzeum Plakatu w Wilanowie, Muzeum Historii Katowic oraz w Muzeum Fryderyka Chopina w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina w Warszawie.

Opracowania zawierają opis stanu zachowania tych obiektów oraz szczegółowe wskazówki dotyczące warunków eksponowania wypożyczonych z Biblioteki Narodowej materiałów bibliotecznych.

Konserwacja masowa. Odkwaszanie

W XIX wieku nastąpiła istotna zmiana w technologii wytwarzania papieru. Masowa produkcja oparta na ścierze drzewnym oraz dodawanym do masy papierniczej kleju żywicznym i siarczanie glinowym spowodowała, że papier stawał się kwaśny już w chwili jego produkowania, a wraz z upływem lat szybko ciemniał i stawał się kruchy. Dokumenty utrwalone na tzw. kwaśnym papierze, ze względu na właściwości fizykochemiczne podłoża, są wrażliwsze na uszkodzenia mechaniczne i zagrożenia zewnętrzne. Nawet podczas magazynowania podlegają destrukcji na skutek absorpcji kwaśnych gazów zawartych w powietrzu. Zbiory XIX- i XX-wieczne stanowią główną i największą część zasobu Biblioteki Narodowej. Ich liczba jest zbyt duża, by można je było uratować metodami konserwacji tradycyjnej. Ratunek tym zbiorom może zapewnić tylko konserwacja masowa, tj. poddanie ich zabiegom w przeznaczonych do tego celu, wyspecjalizowanych, nowoczesnych urządzeniach lub instalacjach, w procesach dezynfekcji, laminacji, odkwaszania i wzmocnienia arkuszy oraz książek. W latach 2000–2008, dzięki specjalnym funduszom zapewnionym przez Wieloletni Program Rządowy „Kwaśny papier. Ratanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych”, uruchomiono w BN w 2005 r. technologię masowego odkwaszania arkuszy w urządzeniu C900 firmy Neschen, natomiast w 2007 r. — masowego odkwaszania książek metodą realizowaną przy użyciu instalacji Bookkeeper firmy Preservation Technologies. W ramach programu odkwaszaniem objęto zarówno zbiory znajdujące się w Narodowej Książnicy, jak również w innych bibliotekach, archiwach i instytucjach kultury podległych Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Po wygaśnięciu Wieloletniego Programu Rządowego „Kwaśny papier” odkwaszanie zasobów bibliotecznych, prowadzone w funkcjonującym od 2007 r.

Zakładzie Konserwacji Masowej Zbiorów Bibliotecznych BN (od 1 listopada 2015 r. — Pracowni Konserwacji Masowej Arkuszy i Pracowni Konserwacji Masowej Książek IKZB), jest finansowane ze środków własnych BN (w zakresie konserwacji zbiorów Narodowej Książnicy zaliczanych do Narodowego Zasobu Bibliotecznego). Dla innych instytucji i osób prywatnych od 2009 r. wprowadzono usługi odpłatne.

Pracownicy Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych oprócz odkwaszania zbiorów nowszych, pochodzących głównie z Zakładu Magazynów Bibliotecznych, wykonują również prace konserwatorskie obejmujące obiekty ze zbiorów specjalnych i cymelia z XIX i XX w. (np. kolekcja wilanowska, archiwa pisarzy i naukowców XX w., mapy i nuty). Zakres prac konsultowany jest z pracownikami merytorycznymi komórek przekazujących zbiory. Instytut przygotowuje też ekspertyzy stanu zachowania dla zbiorów nowszych wypożyczanych poza Bibliotekę Narodową. W 2015 r. przygotowano 11 opinii konserwatorskich dla 34 obiektów i 13 ekspertyz dla 119 obiektów.

W 2015 r. kontynuowano odkwaszanie m.in. XIX-wiecznej części kolekcji wilanowskiej i księgozbioru Czesława Miłosza, archiwum Aleksandra Janty-Połczyńskiego oraz Józefa Jankowskiego.

Efektom wprowadzonego kilka lat temu sposobu typowania zbiorów jest obecnie znaczne zwiększenie liczby obiektów przeznaczonych wyłącznie do odkwaszania. W 2015 roku dzięki czynnościom konserwatorskim wykonywanym z pomocą urządzenia C900 firmy Neschen odkwaszono 425 455,24 kart w przeliczeniu na format A4, który jest miernikiem obiektywnie pokazującym liczbę odkwaszonych materiałów w tej technologii (w 2014 r. — 410 901,92). W ramach odkwaszania druków zwartych w systemie Bookkeeper odkwaszono 104 284 wol./jed./teki archiwalne. Po odkwaszeniu obiekty ze zbiorów BN poddawane były pracom konserwatorskim o różnym stopniu zaawansowania.

Jeden z obiektów kartograficznych przeznaczonych do konserwacji i odkwaszania w Instytucie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych

Rysunki 18-letniej Zofii Nałkowskiej na wyklejkach jej notesu z *Dziennikami*, przed konserwacją

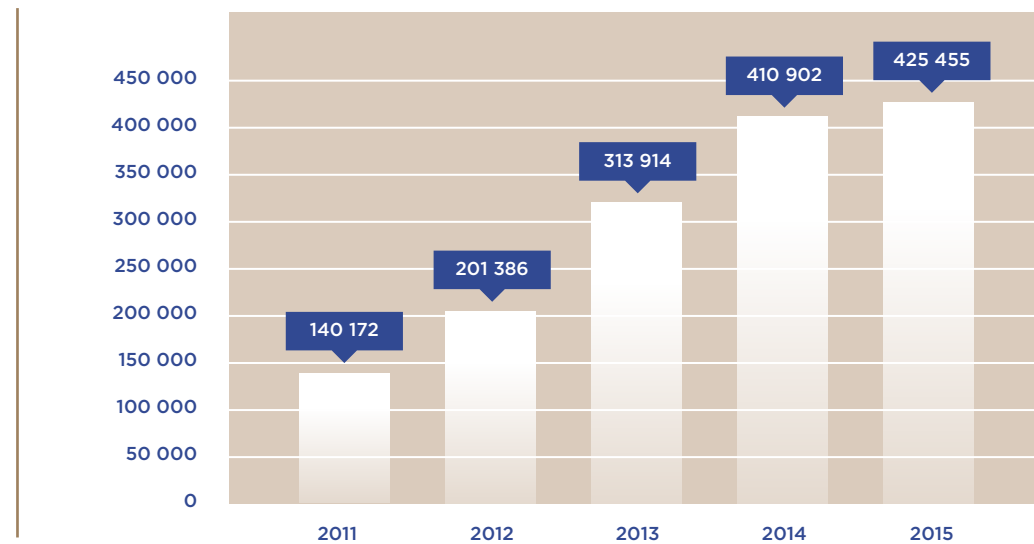

Jeden z plakatów żydowskich przed konserwacją

W latach 2005–2015 za pomocą urządzenia Neschen C900 odkwaszono łącznie 1 838 628 kart różnego formatu, co stanowi 3 415 785,08 kart w przeliczeniu na format A4. Dzięki stosowanym w Bibliotece Narodowej technologiom masowego odkwaszania udało się zatrzymać proces zakwaszania papieru w prawie 71% książek

ze zbiorów nowszych, 92% druków z kolekcji wilanowskiej, około 30% plakatów, nut, druków muzycznych, map oraz 11% rękopisów. Wszystkie odkwaszane materiały biblioteczne zalicza się do Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) odkwaszonych w technologii Neschen C900 w latach 2011–2015 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

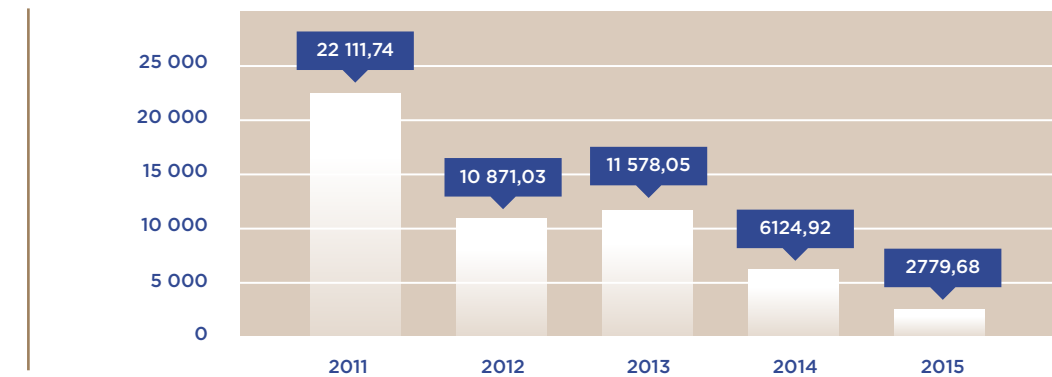
Część materiałów bibliotecznych, oprócz odkwaszenia w technologii Neschen C900 lub Bookkeeper, wymaga tradycyjnych zabiegów konserwatorskich. Pracom tym poddano w 2015 r. łącznie 3612 obiektów ze zbiorów BN i w ramach usług zewnętrznych (w 2014 r. — 4993), co stanowiło 24 109 kart różnego formatu, tj. 47 680,84 kart w przeliczeniu na format A4 (w 2014 r. odpowiednio 37 544 i 68 899,06).

Ponadto 3 obiekty ze zbiorów BN (2779,68 kart w przeliczeniu na format A4) poddano wzmocnieniu za pomocą laminacji Filmoplastem R (w 2014 r. — 4 obiekty, tj. 6124,92 kart w przeliczeniu na format A4). Zabieg jednostronnej laminacji, czyli wzmocnienia bibułą japońską, stosowany jest do ratowania bardzo kruchego papieru czasopism chronionych z Zakładu Magazynów Bibliotecznych. Co roku w ten

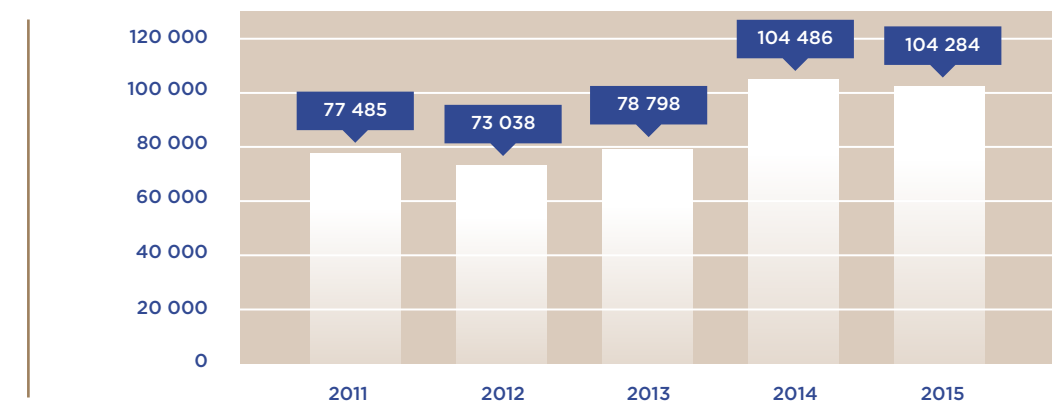
sposób ratowane są roczniki „Dziennika Chicagoskiego”. W 2015 r. laminacji poddano numery z dwóch pierwszych kwartałów 1939 r. tej gazety. W tych przypadkach papier jest tak bardzo zdegradowany, że dopiero po laminacji możliwe jest jego odkwaszenie.

W ramach odkwaszania książek (druków zwartych) w systemie Bookkeeper odkwaszono łącznie 104 284 woluminy o łącznej wadze 21 870,2 kg (w 2014 r. — 104 486 o wadze 31 242,10 kg), pochodzące ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz w ramach usług wykonanych dla innych instytucji.

Liczba arkuszy (w przeliczeniu na format A4) poddanych laminacji w latach 2011–2015 w Bibliotece Narodowej (zbiory BN i innych instytucji)

Liczba woluminów/tek archiwalnych odkwaszonych w systemie Bookkeeper w latach 2011–2015 w BN (zbiory BN i innych instytucji)

Wytwarzanie dokumentów zastępczych

Mikrofilmowanie i digitalizacja zbiorów

Przez dziesięciolecia jedynym sposobem ochrony zbiorów przez tworzenie tzw. dokumentów zastępczych było ich mikrofilmowanie. Program mikrofilmowania zbiorów w Bibliotece Narodowej realizowany był od 1950 r., kiedy to utworzono stację mikrofilmową i rozpoczęto mikrofilmowanie najcenniejszych dokumentów ze zbiorów bibliotek polskich. Obecnie zasób mikrofilmów Biblioteki Narodowej obejmuje blisko 280 000 jednostek i zawiera dokumenty polskich i zagranicznych książnic: kopie rękopisów, starodruków, muzykaliów, druków nowszych i czasopism, druków ulotnych oraz w mniejszym zakresie zbiorów ikonograficznych i kartograficznych. W Pracowni Reprografii i Digitalizacji BN (włączonej do powołanego 29 września 2015 r. Zakładu Zbiorów Cyfrowych) wykonano w 2015 r. 30 300 klatek mikrofilmu negatywowego (w 2014 r. — 6500) i 9640 mb. kopii pozytywowych (w 2014 r. — 765 mb.), przy czym procesowi temu poddane zostały w 2015 r. wyłącznie inwentarze zbiorów BN.

Podstawowym narzędziem ochrony unikatowych obiektów i jednocześnie masowego ich udostępniania stała się digitalizacja i budowanie bibliotek cyfrowych, które mogą ocalić dorobek kulturalny zapisany na tradycyjnych i nietrwałych nośnikach. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowa Książnica pełni od sześciu lat funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych w Polsce w ramach Wieloletniego Programu Kultura+.

BN stopniowo pozyskuje najnowocześniejszy sprzęt umożliwiający masową digitalizację. Pracownia

Reprografii i Digitalizacji Zbiorów wyposażona jest w skanery do oryginałów: Zeutschel os 10000, trzy skanery Zeutschel 12000, jeden skaner Zeutschel 14000 (zakupione w 2008 r.), dwa skanery Canon MS 800 do mikrofilmów. W 2010 r. Biblioteka Narodowa jako pierwsza instytucja w Polsce zakupiła dodatkowo trzy automatyczne skanery do książek. Zakup został sfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka) w ramach realizowanego przez BN projektu Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADÉMICA. W ramach tego samego projektu w 2011 r. BN została wyposażona w nowoczesny automatyczny skaner do mikrofilmów Zeutschel OM 1600, umożliwiający masową digitalizację klatek mikrofilmowych, a rok później zakupiono także specjalistyczny skaner przelotowy Scamax 422 CD oraz skaner Canon DR 7550 C. Pracownia posiada także dwa automatyczne skanery dziełowe ScanRobot, specjalistyczny skaner do digitalizacji materiałów ikonograficznych w formacie poniżej A4, trzy skanery firmy Kodak oraz nowoczesny skaner „Metis” z tzw. V-kołyską do digitalizacji trudno otwierających się kodeksów (zakupione w 2013 r.) oraz nabyte w 2014 r. dwa skanery dziełowe Zeutschel 12002, dwa skanery dokumentowe Kodak oraz profesjonalny zestaw fotograficzny przeznaczony do wykonywania reprodukcji. W 2015 roku zakupiono dwa skanery dziełowe Zeutschel 15000. Powstało też specjalne stanowisko fotograficzne do reprodukcji szczególnie cennych obiektów ze zbiorów Biblioteki Narodowej.

Bezpieczeństwo zbiorów Biblioteki Narodowej

Profilaktyka ochrony zbiorów polega także na zwiększeniu bezpieczeństwa budynków, w których przechowywane są zbiory. Systematycznie przeprowadzane są kontrole stanu urządzeń przeciwpożarowych, zespołów wentylacyjno-klimatyzacyjnych i systemów zabezpieczeń technicznych oraz telewizji przemysłowej, zamontowanych w latach ubiegłych. W zakresie technicznej i elektronicznej ochrony obiektów działają kamery monitorujące wnętrze, kamery zewnętrzne, systemy czujek elektronicznych, modernizowane są zabezpieczenia antywłamaniowe. Zwiększeniu bezpieczeństwa budynków i zbiorów służą stałe kontrole ochrony przeciwpożarowej w obiektach BN, ćwiczenia ewakuacyjne pracowników, ćwiczenia taktyczno-bojowe jednostek ratowniczo-gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz kompleksowy przegląd stanu technicznego podręcznego sprzętu gaśniczego i przeciwpożarowej instalacji wodociągowej. Repozytorium cyfrowe jest wyposażone w nowoczesne systemy sygnalizacji pożarowej, wczesnej detekcji dymu oraz stałe urządzenie gaśnicze, co znacznie podnosi bezpieczeństwo zbiorów elektronicznych. Budynek magazynowy C jest wyposażony w nowy System Sygnalizacji Pożaru (SSP) i wydzielenia przeciwpożarowe, w ramach których każda kondygnacja obiektu została podzielona na trzy odrębne strefy pożarowe, co pozwala na wczesną detekcję ewentualnego pożaru i zabezpiecza przed jego rozprzestrzenieniem się. W kolejnych latach planowane są podobne prace w pozostałych budynkach BN. Zwiększy to skuteczność wykrywania ewentualnych zdarzeń pożarowych i umożliwi lepszą ochronę zbiorów BN, pracowników i użytkowników. Ponadto modernizowany jest transporter materiałów bibliotecznych wraz z nowymi zabezpieczeniami przeciwpożarowymi (m.in. klapy ppoż.

i czujki dymu). Planowane jest również zabezpieczenie magazynów cenniejszych zbiorów systemami Stałych Urządzeń Gaśniczych. Podejmowane działania projektowe wynikają z zaleceń ekspertyz pożarowych, wykonanych na przestrzeni ostatnich lat, i są ukierunkowane na dostosowanie budynków BN do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa osób i mienia.

W 2015 r. w BN przeprowadzone zostały szkolenia przygotowujące do udziału i wykonania zadań w ramach działowego ćwiczenia obronnego DZIEDZICTWO 2015.

W lutym 2015 roku na polecenie Prezesa Rady Ministrów przeprowadzono kompleksową kontrolę wykonywania zadań obronnych, która potwierdziła przygotowanie Biblioteki Narodowej do działania w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa.

Stałym elementem profilaktycznej ochrony zbiorów, realizowanym od 2000 r., są paski magnetyczne wklejane do książek. Przeprowadzone w ostatnich kilku latach kontrolne skontra księgozbiorów podręcznych w dużych czytelniach i Informatorium nie wykazują braków w zbiorach, co potwierdza skuteczność zastosowanej metody.

07.

BIBLIOTEKI CYFROWE

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA

Cyfrowa Biblioteka Narodowa POLONA, która powstała w 2006 r., jest jednym z najnowocześniejszych portali tego typu na świecie. Udostępnia w postaci cyfrowej najważniejsze wydania tekstów literackich i naukowych, dokumenty historyczne, czasopisma, grafiki, fotografie, druki i rękopisy muzyczne oraz mapy pochodzące ze zbiorów Narodowej Książnicy. Strona główna w połączeniu z profilem POLONY na portalu społecznościowym FACEBOOK oraz blogiem blog.polona.pl — to główne narzędzie promocji kolekcji cyfrowej Biblioteki Narodowej.

POLONA zbudowana jest na zasadzie *one page application*, co pozwala uniknąć efektu przeładowywania strony po przejściu do kolejnego miejsca w serwisie czy do kolejnego obiektu. Portal wyposażony jest w technologie wspomagające wyszukiwanie: filtry, przeszukiwanie pełnotekstowe oraz wiele innych narzędzi, m.in. narzędzie umożliwiające płynne skalowanie obrazu. Wiele rozwiązań zastosowanych przy budowie portalu ma

charakter eksperymentalny. Każde z nich zaprojektowano tak, aby w dowolnym momencie mogło być dalej udoskonalane.

POLONA rozwija się nie tylko pod względem funkcjonalności, ale przede wszystkim powiększa udostępniany cyfrowo zasób biblioteczny. Wśród materiałów udostępnianych w cyfrowej bibliotece znajdują się starodruki, książki XIX- i XX-wieczne, ryciny, druki ulotne, nuty, rękopisy.

Zbiory POLONY udostępniane są jako pojedyncze obiekty, ale — dzięki wprowadzanym opisom — podzielone są także pod względem formalnym oraz tematycznie. Daje to możliwość prezentacji zbiorów w formie kolekcji. W 2015 r. listę kolekcji tematycznych uzupełniło 17 nowych tematów:

- Z powinszowaniem Nowego Roku
- Plany Warszawy / XVII–XX wiek
- Witkacy
- Ćwiczenia cielesne, zabawy ruchowe
- Szerełok Holmes, słynny agent śledczy
- Baczyński
- Precz z mięsożerstwem
- Fredro
- Themersonowie

- Konstytucja 1791
- Raszewski
- Tatry / Przyrodnicy i etnografowie
- Skarby kartografii
- Narodowy Instytut Fryderyka Chopina
- Międzynarodowe Centrum Kultury
- Pałac Rzeczypospolitej
- Norwid

Kolekcjom towarzyszą materiały publikowane na blogu polona.pl. W 2015 roku na blogu ukazało się 40 tekstów, a także cykl prezentujący muzykę lutniową oraz filmowy zapis wykonania przez Adama Struga *Pieśni o bożym umęczeniu*. Od czerwca 2013 roku działa fanpage na portalu społecznościowym FACEBOOK. Na koniec 2015 r. gromadził on ponad 29 tysięcy fanów. Do użytkowników POLONY i bibliotek dwa razy w miesiącu wysyłany jest newsletter z informacjami o nowościach w POLONIE. W kwietniu 2015 r. uruchomiony został profil POLONY na platformie mikroblogowej TUMBLR, która pozwala użytkownikom tworzyć wpisy w kategoriach: tekst, obrazek, klip wideo, plik dźwiękowy, link, cytat, dialog.

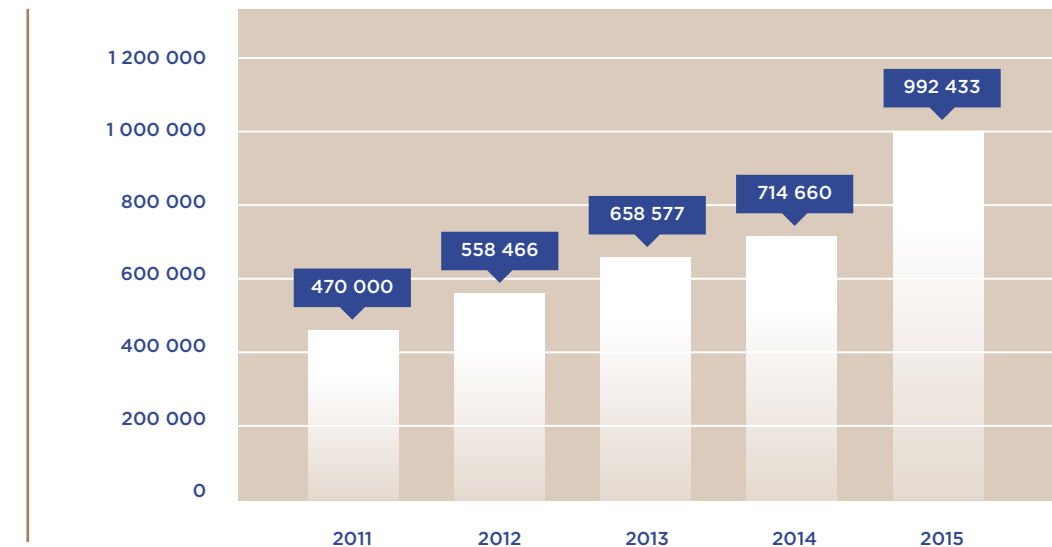
Promocja zbiorów Biblioteki Narodowej i biblioteki cyfrowej POLONA prowadzona jest także za pomocą mediów tradycyjnych (radio, prasa), w czasie wystąpień publicznych (warsztaty dla uczniów i nauczycieli podczas Warszawskich Targów Książki, prezentacja w trakcie Big Book Festival i Nocy Bibliotek, prezentacje pracowników POLONY i innych zakładów BN na konferencjach międzynarodowych). Informacje o POLONIE i jej zbiorach są też pokazywane w warszawskim metrze. W czerwcu 2015 r. odbyła się na serwisach specjalistycznych oraz społecznościowych promocja POLONY TYPO, aplikacji przygotowanej na bazie API (Application Programmer Interface). Był to pierwszy element promocji API POLONY, która zostanie udostępniona w otwarty sposób wszystkim zainteresowanym.

We współpracy z Instytutem Teatralnym prowadzono prace nad kolekcjami związanymi z przypadającą w 2015 roku 250. rocznicą Teatru Powszechnego — przygotowano kolekcje dotyczące Zbigniewa Raszewskiego i Aleksandra Fredry, które prezentują m.in. spuścizny przechowywane w BN i IT. Instytut Teatralny pozyskał od rodziny Zbigniewa Raszewskiego licencję, umożliwiającą udostępnienie jego prac i spuścizny w otwartym dostępie w POLONIE. W ramach festiwalu „Gorzkie żale” zorganizowanego przez Centrum Myśli Jana Pawła II odbył się koncert Adama Struga i zespołu Monodia. Muzycy wykonali *Pieśń o bożym umęczeniu* z zasobów cyfrowej biblioteki POLONA. W czasie tego samego festiwalu zdigitalizowane atlasy anatomiczne z POLONY zostały wykorzystane jako oprawa graficzna kolejnego koncertu, który odbył się w Collegium Anatomicum w Warszawie. Nawiązano również współpracę z „Bajkowiskiem” — projektem promującym literaturę dziecięcą w oparciu o źródła z POLONY.

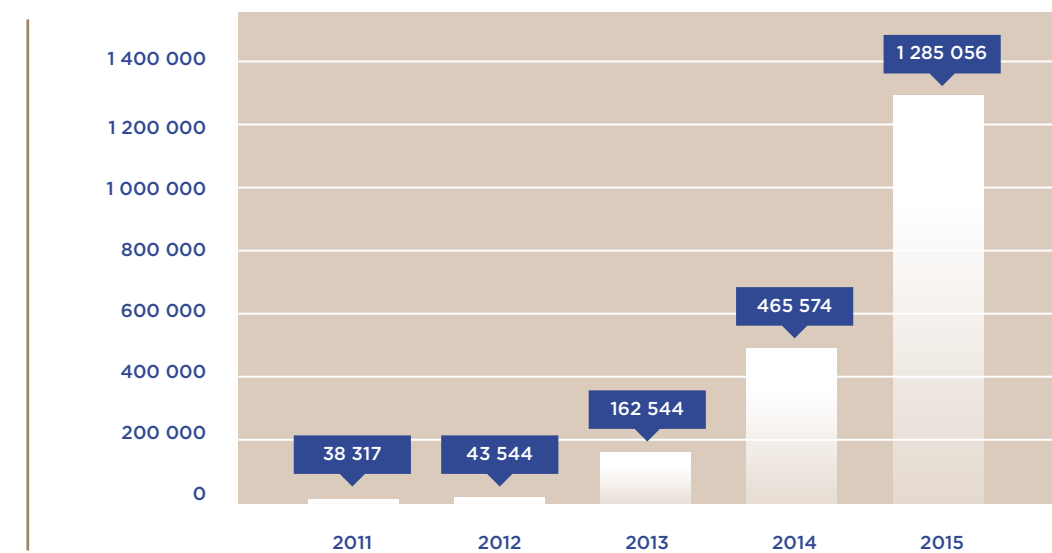
W POLONIE prezentowane są nie tylko zbiory BN, lecz również zbiory Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina, Instytutu Teatralnego, Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (publikacje na otwartych licencjach), Biblioteki Fundacji xx. Czartoryskich oraz biblioteki Zakonu Franciszkanów w Krakowie.

W roku 2015 umieszczono w POLONIE 819 482 publikacje cyfrowe (dla porównania w całym roku 2014 — 305 574). W 2015 r. CBN POLONA zanotowała 992 433 wizyty (w 2014 r. — 714 660) (rejestrowana była wizyta każdego nowego gościa, który oglądał stronę i nie łączył się z nią przez ostatnie 60 minut). Średni czas pozostawania użytkownika w serwisie wyniósł 8,24 minuty. Współczynnik odrzuceń to ok. 2%. Na koniec 2015 r. w serwisie POLONY założone były 35 363 konta użytkowników.

Liczba wizyt na stronie cBN POLONA w latach 2011–2015

Liczba dokumentów udostępnionych w cBN POLONA w latach 2011–2015

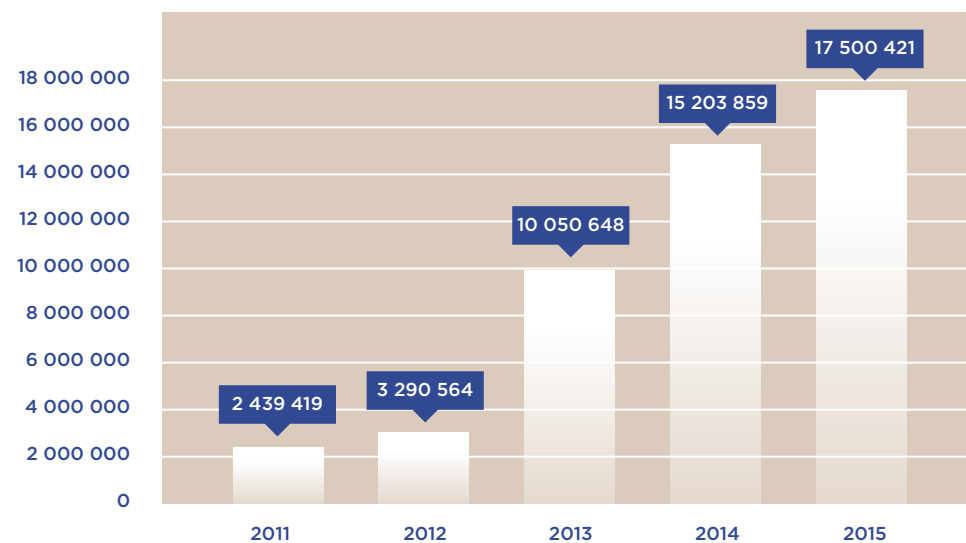

Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych

Zgodnie z założeniami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009–2020”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2009 r., Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów.

W pierwszej połowie roku 2015 w ramach Centrum Kompetencji rozwijane były m.in. standardy związane z prezentacją i udostępnianiem obiektów cyfrowych w sieci — wypracowane rozwiązania wykorzystane są w serwisie POLONA. Prowadzono prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności (przygotowywanie OCR, pozyskiwanie licencji niewyłącznych). Kontynuowano, rozpoczętą w 2013 r., digitalizację na dużą skalę dzienników oraz tygodników z XIX i pierwszej połowy XX w. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach WPR Kultura+ i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów. W ramach strony bn.org.pl przygotowano podstronę poświęconą zagadnieniom związanym z digitalizacją. Prowadzono prace związane ze zwiększeniem wydajności Repozytorium BN.

Liczba skanów wykonanych w BN w latach 2011–2015

Dzięki posiadanemu przez Bibliotekę Narodową nowoczesnemu sprzętowi umożliwiającemu masową digitalizację, znacząco wzrosła w ostatnich latach liczba skanów wykonanych w Zakładzie Reprografii i Digitalizacji, który od października 2015 roku jako osobna Pracownia wszedł w skład Zakładu Zbiorów Cyfrowych. W 2015 r. wykonano 17 500 421 skanów (w 2014 r. — 15 203 859), w tym z oryginału — 12 272 023, a z mikrofilmów — 5 228 398.

Wśród najcenniejszych obiektów bibliotecznych zdigitalizowanych w 2015 r. wymienić należy: 633 rękopisy (w tym rękopisy: Jana Długosza, Stanisława Ignacego Witkiewicza i Tadeusza Gajcego) oraz 930 starodruków.

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych

Repozytorium Dokumentów Elektronicznych zostało uruchomione przez Zakład Technologii Informatycznych BN w 2009 r. Pierwotnie składało się z dwóch przystosowanych systemów DSpace: zewnętrznego dostępnego dla wydawców i wewnętrznego przechowującego dane. W BN gromadzone są za jego pomocą wydawnictwa zwarte i ciągłe, publikowane wyłącznie w wersji cyfrowej i udostępniane przez internet. Publikacje elektroniczne nadsyłane są przez wydawców w ramach egzemplarza obowiązkowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie wykazu bibliotek uprawnionych do otrzymywania egzemplarzy obowiązkowych poszczególnych rodzajów publikacji oraz zasad ich przekazywania (Dz.U. 1997, nr 29, poz. 161), w Polsce prawo do egzemplarza obowiązkowego dokumentów elektronicznych przysługuje dwóm bibliotekom: Bibliotece

Jagiellońskiej i Bibliotece Narodowej. Dla każdego wydawnictwa zgłaszającego się do Repozytorium zostaje utworzone konto z odseparowanym zasobem, na które wydawcy samodzielnie przekazują publikacje.

Bibliotekarze cyfrowi dokonują korekty wprowadzanych metadanych dokumentów i ewentualnie je uzupełniają. Dla każdego zarchiwizowanego tytułu bibliotekarze opracowują rekord bibliograficzny w katalogu komputerowym wraz z adnotacją o lokalizacji dokumentu. W 2015 r. wydawcy przekazali do Repozytorium 50 243 jednostki zasobu (w 2014 r. — 60 843). Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. w Repozytorium zostały opublikowane 36 964 obiekty.

Oprócz bieżącego wpływu dokumentów on-line wprowadzane są także do Repozytorium i archiwizowane materiały zapisane na płytach CD, przesyłane do Biblioteki Narodowej w ubiegłych latach. Do końca 2013 r. publikacje elektroniczne były udostępniane w systemie DSpace. W 2014 r. został uruchomiony proces migracji zasobu do Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej. Dokumenty są udostępniane na terminalach komputerowych w Czytelni Ogólnej i Informatorium, natomiast publikacje elektroniczne zapisane na nośnikach fizycznych udostępnia się czytelnikom na stanowisku komputerowym w Czytelni Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych. W 2015 r. zakończono proces migracji. Wszystkie publikacje są obecnie dostępne za pośrednictwem Repozytorium, a cały bieżący wpływ wprowadzany jest bezpośrednio przez wydawców do Repozytorium.

Repozytorium Cyfrowe — przechowywanie zasobów cyfrowych BN

Zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, będące zarówno wynikiem digitalizacji, jak i dokumenty *born digital*, są przechowywane w Repozytorium Cyfrowym BN, którego kolejne wersje funkcjonują od 2004 roku. Obecna generacja oprogramowania Repozytorium działa w wysokiej jakości środowisku, którego podstawą jest oddana do eksploatacji w 2012 roku serwerownia, utworzona w wyniku gruntownej przebudowy szeregu pomieszczeń na terenie siedziby głównej BN przy al. Niepodległości 213. To nowoczesne centrum danych wyposażone jest w redundantną infrastrukturę umożliwiającą niezakłócone działanie, w tym dwutorowy system zasilania gwarantowanego z generatorem oraz systemy zabezpieczeń technicznych, takich jak: system przeciwpożarowy, przeciwzalaniowy, system antywłamaniowy oraz kontrola dostępu z czytnikami biometrycznymi i inne. Dzięki aparaturze wentylacji i klimatyzacji precyzyjnej zapewnione zostały odpowiednie warunki środowiskowe. Miedziane i światłowodowe okablowanie strukturalne pozwala na zestawianie wydajnych połączeń.

Repozytorium Cyfrowe BN jest wyposażone w następujące urządzenia IT:

- farmę serwerów wieloprocessorowych o standardowej konstrukcji dającej możliwość dostosowywania ich do zadań i posiadających elastyczną zmianę funkcji w ślad za zmieniającą się dynamiką potrzeb
- zwirtualizowane środowisko macierzowe o surowej pojemności znacznie przekraczającej petabajt. Wysokopoziomowe funkcje archiwum wraz ze sprzętowo realizowaną redundancją oraz replikacją i wirtualizacją pojemności tworzą wysoce wydajny magazyn o dużej niezawodności, będący podstawą systemu długotrwałego przechowywania

- zrobotyzowaną bibliotekę taśmową o pojemności znacznie przekraczającej petabajt, skalowalną do 50 PT, pozwalającą na ekonomiczne przechowywanie ogromnej ilości danych przy minimalnym zużyciu energii elektrycznej. Sprawdzona trwałość taśm wraz z mechanizmami automatycznej weryfikacji ich stanu czyni z niej odpowiedni nośnik dla systemu długotrwałego przechowywania
- automatyczną bibliotekę Bluray z nośnikami przenoszonymi do pancerniej szafy ognioodpornej, zapewniającą istnienie trzeciej kopii zbiorów o minimalnej kompresji i, przez dywersyfikację nośnika, stanowiącą zabezpieczenie na wypadek szczególnych kataklizmów
- zestaw urządzeń zabezpieczających i kontrolujących: firewall, systemy wykrywania włamań, analizatory, szyfratory, ochrona antywirusowa itp.

System informatyczny Repozytorium zlokalizowany w gmachu głównym BN replikuje dane do drugiej mniejszej instancji Repozytorium zlokalizowanej w wynajmowanej przestrzeni serwerowni komercyjnej oddległej o ponad 10 km od BN. Są tam przechowywane pełne kopie wszystkich zasobów cyfrowych. Urządzenia zgromadzone w Centrum Zapasowym, będące własnością BN, zabezpieczają ciągłość działania podstawowych funkcji systemu na wypadek poważnych awarii lub katastrof w Centrum Podstawowym.

Repozytorium Cyfrowe BN jest archiwum wieczystym, które zapewnia ciągłość przechowywania informacji, dlatego zastosowane przy jego projektowaniu technologie odznaczają się elastycznością, otwartością i skalowalnością. Wykorzystane mechanizmy umożliwią migrację danych w ramach Repozytorium pomiędzy kolejnymi generacjami sprzętu lub oprogramowania. Repozytorium jest przygotowane do przechowywania zarówno zasobów cyfrowych wytworzonych lub pozyskanych przez Bibliotekę Narodową, jak i przekazanych przez inne instytucje.

ACADEMICA — Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych

Funkcjonująca od grudnia 2014 roku Cyfrowa Wypożyczalnia Publikacji Naukowych ACADEMICA to nowatorskie narzędzie zapewniające badaczom i wszystkim zainteresowanym szybki dostęp do literatury naukowej.

W systemie ACADEMICA udostępniane są przede wszystkim publikacje z lat 1990–2014: podręczniki akademickie, prace naukowe, wybrane czasopisma naukowe z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, reprezentujące wszystkie dziedziny wiedzy.

Podstawę prawną udostępniania zasobów cyfrowych w systemie ACADEMICA stanowią zapisy dotyczące dozwolonego użytku publicznego w zakresie związanym z wykorzystaniem utworów w działalności bibliotek, zawarte w art. 28 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, którego ustęp 3 stanowi, że biblioteki, archiwa i szkoły mogą „udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek”. Ponadto przyjęto założenie, że międzybiblioteczne wypożyczanie wersji cyfrowych książek i czasopism nie może powodować zwiększenia liczby egzemplarzy dostępnych na rynku, co mogłoby zostać potraktowane jako — wynikające z art. 35 Ustawy o prawie autorskim — naruszenie słusznego interesu twórcy. Dlatego też wypożyczalnia ACADEMICA umożliwia dostęp do każdej publikacji tylko jednemu użytkownikowi w tym samym czasie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku międzybibliotecznych wypożyczeń publikacji papierowych, w których książka wypożyczona przez jedną z bibliotek nie jest dostępna dla wszystkich pozostałych. By ułatwić użytkownikom korzystanie z zasobów

chronionych prawem autorskim, wprowadzono system rezerwacji publikacji we wskazanych bibliotekach, co pozwala na zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu w wybranych przez nich terminach do szczególnie popularnych tekstów naukowych. Od listopada 2014 roku wpływały zgłoszenia z bibliotek zainteresowanych przystąpieniem do systemu. Zgłaszały się zarówno biblioteki, które współpracowały już z Biblioteką Narodową w ramach wypożyczania tradycyjnego, w tym duże biblioteki uniwersyteckie i naukowe, jak i małe biblioteki publiczne, które do tej pory nie miały dostępu do zbiorów BN, oraz biblioteki uczelni prywatnych.

W bazie, która stale się powiększa, jest dostępnych ponad 1 300 000 zdigitalizowanych książek i artykułów z czasopism obejmujących wszystkie dziedziny nauki. Przygotowanie tak ogromnego zasobu publikacji cyfrowych było możliwe dzięki zakupowi ze środków projektu najnowocześniejszego sprzętu w postaci skanerów automatycznych oraz przelotowych i wdrożeniu procesu masowej digitalizacji zbiorów Biblioteki Narodowej przy wykorzystaniu aplikacji do obsługi ścieżki digitalizacji i archiwizacji zbiorów.

Dzięki funduszom unijnym, pochodzącym z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Biblioteka Narodowa we współpracy z Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej zrealizowała od września 2014 do grudnia 2015 r. projekt Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych „Merkuriusz”. Zgodnie z założeniami projektu, w wyniku jego realizacji udostępniona została baza danych 611 112 artykułów z 1921 czasopism naukowych z listy czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz z 162 czasopism naukowych spoza listy MNISW, opracowywanych przez BN w ramach Bibliografii Zawartości Czasopism z lat 2002–2014.

Publikacje dostępne są w formie cyfrowej w bibliotekach na terenie całej Polski poprzez interfejs Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku w systemie ACADEMICA były zarejestrowane 162 biblioteki, autoryzowano 164 terminale, założono konta 1192 użytkownikom, udostępniono 1816 publikacji.

Polska Biblioteka

Internetowa

Biblioteka Narodowa przejęła nadzór nad Polską Biblioteką Internetową (PBI) w 2008 r., kiedy to — zgodnie z zapisem w Planie Informatyzacji Państwa na lata 2007–2013 — została przekazana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Celem PBI było wyrównanie szans dostępu do wiedzy osobom mieszkającym w małych miastach i wsiach oddalonych od ośrodków akademickich i kulturalnych, dla których komputer z dostępem do internetu jest często jedyną szansą kontaktu ze zdobyczami nauki i kultury. Biblioteka, której zasoby dostępne są w POLONIE, oferuje użytkownikom głównie lektury szkolne oraz dzieła polskiej literatury klasycznej. Dokumenty cyfrowe składające się na PBI nie spełniają międzynarodowych norm jakościowych i standardów dla obiektów cyfrowych, m.in. ze względu na niską rozdzielczość obrazów cyfrowych, brak metadanych, częsty brak powiązania reprodukcji cyfrowej ze skanowanym oryginałem oraz niedostateczną kontrolę w procesie produkcyjnym.

W związku z brakiem dodatkowych środków, które pozwoliłyby na kontynuowanie prac nad modernizacją Polskiej Biblioteki Internetowej i jej systematyczną

integracją z zasobami Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA, oraz po przeprowadzeniu analizy dotyczącej zasadności utrzymania PBI jako samodzielnego serwisu, Biblioteka Narodowa zwróciła się do MKiDN z wnioskiem o zakończenie działania PBI.

Europeana

W 2015 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę partnerską przy projekcie *Europeana v-2.0*, do którego dołączyła jesienią 2011 r. Celem projektu jest m.in. wzmocnienie pozycji *Europeany* na rynku europejskim i światowym, rozbudowa serwisów przeznaczonych dla użytkowników, dostawców treści oraz instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz przygotowanie i uruchomienie modelu organizacyjnego i ekonomicznego, który zapewni portalowi stabilność i możliwość rozwoju. W ramach *Europeana v-2.0* BN zaangażowana jest w zadanie związane z propagowaniem wiedzy o digitalizacji europejskiego dziedzictwa kulturalnego i o samej *Europeanie*.

W ramach projektu *Europeana v-2.0*, obejmującego po 10 cennych kolekcji z każdego kraju UE, Biblioteka Narodowa udostępniła za pośrednictwem polona.pl cyfrową kopię *Katalogu arcybiskupów gnieźnieńskich* Jana Długosza z ilustracjami Stanisława Samostrzelnika oraz kolekcję prac Franciszki Themerson zatytułowaną *Gaberbochus: some of the old favourites*. Projekt, który rozpoczął się w 2015 roku, będzie promowany przez cały rok 2016.

Europeana Newspapers

W marcu 2015 r. zakończona została realizacja projektu *Europeana Newspapers*, którego BN była jednym z partnerów. Uczestniczyło w nim 17 europejskich instytucji, w tym biblioteki narodowe 11 krajów. Liderem projektu, realizowanego od lutego 2012 r., była Biblioteka Państwowa w Berlinie. Cel prac to udostępnienie europejskiej prasy codziennej z początku XX wieku, ze szczególnym uwzględnieniem okresu I wojny światowej, oraz rozwój funkcjonalności portalu www.europeana.eu poprzez zastosowanie narzędzi służących do przeszukiwania i prezentacji zdigitalizowanej prasy. Każda z bibliotek uczestniczących w projekcie udostępniała za pośrednictwem portalu *Europeana* pełnotekstowe wersje zdigitalizowanych gazet, głównie z lat 1914–1920. W ramach projektu udostępniono ponad 20 milionów stron gazet archiwalnych. Dokonano również oceny jakościowej zastosowanych technologii oczyszczania zdigitalizowanego tekstu oraz transformacji lokalnych formatów metadanych, dostosowanych do standardu Europeana Data Model (EDM), w ścisłej współpracy partnerów z sektora publicznego i prywatnego.

Projekt *Europeana Newspapers* finansowany był ze środków Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego na rzecz Konkurencyjności i Innowacji 2007–2013 (CIP-ICT PSP).

08.

DZIAŁALNOŚĆ
NAUKOWA

Biblioteka Narodowa jest jednym z głównych krajowych ośrodków badawczych w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii, bibliologii i czytelnictwa. Obowiązek prowadzenia przez Bibliotekę Narodową działalności naukowej z zakresu bibliotekoznawstwa, nauki o książce i pokrewnych dziedzin wiedzy nakłada na Narodową Książnicę ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach. Prace naukowe są prowadzone w większości komórek organizacyjnych, przede wszystkim w instytutach. Do dwóch istniejących (Instytut Bibliograficzny, Instytut Książki i Czytelnictwa) w 2015 r. dołączył trzeci — Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Powołanie go było z jednej strony wynikiem uznania dla jakości prowadzonych tam prac naukowych oraz umiejętności i potencjału badawczego zatrudnionych pracowników, z drugiej — podjęciem przez Bibliotekę Narodową, w większym niż dotychczas zakresie, zadań o charakterze centralnym. W skład Instytutu weszły dotychczasowe komórki zajmujące się konserwacją. Obecnie tworzą go następujące Pracownie: Konserwacji Masowej Książek, Konserwacji Masowej Arkuszy, Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, Laboratorium Konserwatorskie Zbiorów Bibliotecznych, Intrologia-tornia Specjalistyczna. W wyniku konkursu został wyłoniony kierownik — Bogdan Filip Zerek, dotychczasowy kierownik Laboratorium Konserwatorskiego Zbiorów Bibliotecznych, oraz jego zastępca Jerzy

Manikowski — kierownik Pracowni Konserwacji Masowej Książek. Przed Instytutem i jego kierownictwem stoi opracowanie programu badawczego dla nowego instytutu oraz plan rozwoju kadry naukowej, w tym również zdobywania stopni naukowych.

Wyniki prac naukowych i informacyjnych ukazują się w postaci książek lub artykułów umieszczanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, a także w internetowych portalach tematycznych. Ogłaszane są też na łamach periodyków BN znajdujących się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” i „Polish Libraries”. Biblioteka jest organizatorem lub współorganizatorem licznych sympozjów, seminariów, otwartych zebrań naukowych, międzynarodowych, krajowych i środowiskowych konferencji naukowych oraz spotkań warsztatowych, a także multimedialnych pokazów i wystaw, które prezentują zbiory i dorobek naukowy BN.

Należy zwrócić uwagę na wprowadzony przez BN przy staraniu się o stanowisko starszego kustosa wymóg przynajmniej jednej publikacji w czasopiśmie punktowanym. Znacznie wzrosła liczba zatrudnionych w BN pracowników ze stopniem doktora.

Rada Naukowa Biblioteki Narodowej

Rada jest organem opiniodawczym i doradczym Dyrektora Biblioteki Narodowej, a do jej zadań należy: opiniowanie kierunków i programów badawczych, a także planów i sprawozdań z działalności naukowej Biblioteki, inspirowanie prac naukowych oraz ocena ich wyników, opiniowanie spraw dotyczących działalności podstawowej BN, rozpatrywanie i opiniowanie spraw związanych z rozwojem kadry naukowej BN. Radę Naukową powołuje Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego na wniosek Dyrektora BN.

Skład Rady Naukowej BN kadencji 2011–2017

Przewodniczący

- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk

Wiceprzewodnicząca

- prof. dr hab. Zofia Zielińska

Członkowie

- prof. dr hab. Włodzimierz Bolecki
- dr Nikodem Bończa-Tomaszewski
- prof. dr hab. Grażyna Borkowska
- prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa
- prof. dr hab. Hubert Izdebski
- prof. dr hab. Jadwiga Kasperek-Woźniak
- dr hab. Jacek Kopciński
- prof. dr hab. Jan Malicki
- prof. dr hab. Krzysztof Malinowski
- dr Monika Mitera
- prof. dr hab. Daria Nałęcz
- mgr Andrzej Ociepa
- dr Jarosław Pacek
- dr hab. Maria Próchnicka
- prof. dr hab. Andrzej Rachuba
- mgr Teresa Szymorowska
- prof. dr hab. Marek Ziółkowski
- prof. dr hab. Elżbieta Barbara Zyburt

Prace badawcze, dokumentacyjne, metodyczne

Ze względu na rangę gromadzonych przez BN zbiorów, jednym z podstawowych obowiązków badawczych Narodowej Książnicy jest tworzenie ich naukowej dokumentacji, a także centralna rejestracja zbiorów polskich bibliotek. Ważnym przedsięwzięciem jest kompletowanie dokumentacji utraconych podczas wojny zbiorów bibliotecznych, zwłaszcza rękopisów, inkunabułów i szesnastowiecznych poloników. Dokumentacja ta, prowadzona nieprzerwanie od lat 60. XX wieku, stanowi cenny materiał do badań historycznych. Podobnym celem służy ustalanie proveniencji zbiorów Biblioteki, zwłaszcza księgozbiorów historycznych. Wszelką dokumentację różnych rodzajów zbiorów zgromadzonych w Bibliotece Narodowej ułatwia bogate zaplecze informacyjno-bibliograficzne, na które składają się nie tylko wyspecjalizowane księgozbiory, lecz również katalogi, tematyczne i formalne kartoteki oraz indeksy, coraz liczniejsze i obszerniejsze specjalistyczne bazy danych. Wynikiem wieloletnich prac badawczych są drukowane katalogi inkunabułów, zbiorów rękopiśmiennych, kartograficznych, ikonograficznych i muzycznych, także bibliografie ogólne i specjalne, jak również opracowania monograficzne i specjalistyczne rozprawy. Zainteresowania zawodowe i naukowe pracowników Biblioteki obejmują także losy polskich książek za granicą, co sprzyja rozwijaniu naukowej współpracy BN z zagranicznymi i polonijnymi instytucjami kultury.

Współczesnemu bibliotekarstwu służą również prace metodyczne, zwłaszcza z zakresu teorii i metodyki bibliografii, zasad opisu bibliograficznego oraz metodologii opracowania rzeczowego zbiorów, prowadzone przez Instytut Bibliograficzny. W kwietniu 2014 r. w Instytucie rozpoczęła swą działalność Pracownia Deskryptorów BN, do której głównych zadań należy prowadzenie prac badawczych, rozwojowych i metodyczno-instrukcyjnych w zakresie opracowania rzeczowego zbiorów z zastosowaniem deskryptorów BN, prowadzenie kartoteki deskryptorów, prowadzenie szkoleń w zakresie opracowania rzeczowego z zastosowaniem deskryptorów. BN kontynuuje również dyskusję nad przyszłością języka haseł przedmiotowych, jego wykorzystaniem przez użytkowników i biblioteki cyfrowe oraz przygotowuje skrócone wydania Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej, ułatwiające tworzenie bieżącej bibliografii narodowej, z których korzystają biblioteki publiczne.

W ostatnim czasie Biblioteka Narodowa realizuje nowe zadania w dziedzinie ochrony, konserwacji i digitalizacji zbiorów bibliotecznych. Prowadzone są prace badawcze z pogranicza nauk biologicznych i chemicznych, dotyczące np. laminacji XIX- i XX-wiecznych gazet lub dezynfekcji druków, a także prace nad tworzeniem zasobów cyfrowych i zarządzaniem nimi.

Dzieje społecznego obiegu książek i prasy oraz losy instytucji zajmujących się ich produkcją i rozpowszechnianiem na ziemiach polskich, tematy związane z historią czytelnictwa, dziejami mecenatu kulturalnego, oddziaływaniem cenzury rosyjskiej na piśmiennictwo polskie, zagadnieniami prasy i książki polskiej w XIX i XX w., a także różnymi aspektami społecznego funkcjonowania książek w czasach współczesnych, są podejmowane przede wszystkim w Instytucie Książki i Czytelnictwa, w którym działają:

- Pracownia Bibliotekoznawstwa, zajmująca się badaniami z zakresu funkcjonowania bibliotek różnych typów, przede wszystkim bibliotek publicznych, z uwzględnieniem bibliotek dla dzieci i młodzieży, bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz bibliotek naukowych;
- Pracownia Badań Czytelnictwa, prowadząca badania naukowe z zakresu społecznego zasięgu książki w Polsce współczesnej, czytelnictwa na tle innych form uczestnictwa Polaków w kulturze, czytelnictwa wybranych kategorii społecznych (zwłaszcza młodzieży szkolnej, akademickiej, seniorów), praktyk lekturowych i strategii przetwarzania informacji w środowisku ICT;
- Pracownia Historii Bibliotek i Czytelnictwa, utworzona w kwietniu 2014 r., prowadząca badania naukowe nad dziejami bibliotek polskich od średniowiecza do współczesności, dziejami księgozbiorów polskich, w tym znajdujących się poza granicami kraju. Pracownia zajmuje się również upowszechnianiem wyników prac naukowych w postaci recenzowanych monografii i tomów zbiorowych, artykułów w recenzowanych tomach zbiorowych i czasopismach naukowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, bibliografii, edycji źródeł, przekładów, a także referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych.

Instytut Książki i Czytelnictwa przeprowadza okresowo badania empiryczne o zasięgu krajowym, które aktualizują stan wiedzy o wybranych zagadnieniach organizacji bibliotekarstwa publicznego i zawodu bibliotekarza, bieżących problemach rynku wydawniczego oraz mechanizmach kształtowania się zainteresowań czytelnictwa.

W 2015 r. pracownicy Instytutu prowadzili badania nad następującymi zagadnieniami dotyczącymi współczesnego czytelnictwa: społeczny zasięg książki w Polsce, czytelnictwo nastolatków, antropologia praktyk lekturowych, społeczne i kulturowe aspekty praktyk lekturowych i przetwarzania informacji w środowisku ICT, preferencje czytelnicze urzędników, organizacja bibliotek publicznych w Polsce, model obsługi czytelniczej w gminie, system ewaluacji bibliotek publicznych w Polsce, funkcje gminnych bibliotek publicznych wobec zmian w zakresie technologii cyfrowej XXI wieku a ich odbiór społeczny, biblioteki publiczne w nowym opisie statystycznym, biblioteki szkolne, pedagogiczne, publiczno-szkolne, publiczne dla dzieci w Polsce oraz ich finansowanie. Prowadzone były także prace badawcze nad zagadnieniami historycznymi, wśród nich: nad kulturą literacką i tzw. obiegiem literackim w Galicji okresu zaborów, kształtowaniem tożsamości imperialnej chłopów w Królestwie Polskim, tworzeniem bazy polskojęzycznych edycji dzieł Zygmunta Krasińskiego i Juliusza Słowackiego, dystrybucji książek jako darów w średniowiecznej Europie.

Na mocy umowy z 2013 r. zawartej z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju Biblioteka Narodowa jest także partnerem konsorcjum realizującego projekt „Efektywność energetyczna instytucji muzealnych i bibliotecznych”. Projekt realizowany jest w latach 2013–2016.

Czasopisma naukowe BN

Biblioteka Naukowa jest wydawcą trzech czasopism naukowych: „Rocznika Biblioteki Narodowej”, „Notesu Konserwatorskiego” oraz — od 2013 r. — „Polish Libraries”.

- „Rocznik Biblioteki Narodowej” jest periodykiem naukowym poświęconym szeroko rozumianej kulturze piśmiennej, w tym wybranym zagadnieniom historyczno-artystycznym, ikonograficznym i muzykologicznym, oraz jej funkcjonowaniu zarówno w perspektywie historycznej, jak współczesności. Tematyka artykułów zawartych w „Roczniku BN” dotyczy przede wszystkim bibliologii, bibliotekoznawstwa, historii wraz z naukami pomocniczymi, historii sztuki, muzykologii, edytorstwa i prasoznawstwa. W Radzie Naukowej „Rocznika BN” zasiadają: prof. dr hab. Paulina Buchwald-Pelcowa, dr Roman Chymkowski, dr Tomasz Makowski (redaktor naczelny), dr Monika Mitera, dr Sigita Narbutas oraz dr Grzegorz Płoszajski.
- „Notes Konserwatorski” jest czasopismem poświęconym problematyce ochrony i konserwacji zbiorów, stworzonym z myślą o ogólnopolskim środowisku konserwatorów książki. Szeroka formuła umożliwia publikację specjalistycznych tekstów, materiałów sprawozdawczych i publicystycznych. Nad

wydawaniem „Notesu Konserwatorskiego” czuwa Komitet Redakcyjny w składzie: Ewa Potrzebicka (przewodnicząca), prof. dr hab. Elżbieta Jabłońska, dr hab. Marzenna Ciechańska, dr Władysław Sobucki, Maria Woźniak i Bartosz Szymański, a redaguje go Agata Lipińska (redaktor naczelna).

- „Polish Libraries” jest anglojęzycznym rocznikiem wydawanym od 2013 r., udostępniającym międzynarodowemu środowisku naukowemu i bibliotekarskiemu prowadzoną w Polsce refleksję nad zagadnieniami związanymi z bibliotekarstwem. Rocznik ukazuje się w wersji internetowej i drukowanej. Redaktorem naczelnym jest dyrektor BN dr Tomasz Makowski, a w Radzie Naukowej pisma zasiadają wybitni teoretycy i praktycy bibliotekarstwa: prof. Elżbieta Barbara Zybert (przewodnicząca Rady), prof. Jan Malicki, prof. Zdzisław Pietrzyk, dr Anton Likhomanov, Teresa Szymorowska oraz Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora BN.

Publikacje pracowników Biblioteki Narodowej, które ukazały się w 2015 r.

Katarzyna Adamska

- *Lekarz, czyli detektyw* — artykuł na temat albumu *Ręka pracująca* Janiny i Henryka Mierzeckich, blog.polona.pl/2015/06/lekarz-czyli-detektyw/

Mariya Avramova

- *Images of Horsemen in Battle on Works of Thracian Art*, „Chronika” 2015 nr 5, s. 66–77

Piotr Bachtin

- *The Royal Harem of Naser al-Din Shah Qajar (r. 1848–96): The Literary Portrayal of Women's Lives by Taj al-Saltana and Anonymous 'Lady from Kerman'*, „Middle Eastern Studies” 2015 vol. 51 nr 6, 986–1009

Barbara Budyńska

- „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2011, Warszawa 2015 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- *Biblioteki publiczne na terenach wiejskich*, „Nowa Wieś Europejska” 2015 nr 8
- *Biblioteki publiczne w Polsce pierwszej dekady XXI wieku*, „Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze” 2014, zeszyt 6, s. 15–38

Michał Chlebicki

- *Biblioteki publiczne jako kapsuły czasu*, „Kultura Współczesna” 2015 nr 2, s. 67–76

Roman Chymkowski

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku*, Warszawa 2015 (wspólnie z Dominiką Michalak i Izabelą Koryś), www.bn.org.pl/download/document/1428654601.pdf
- „Przegląd Humanistyczny” 2015 nr 2 (współredakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego)
- „Przegląd Humanistyczny” 2015 nr 3 (współredakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego)
- „Kultura Współczesna” 2015 nr 2 (redakcja numeru tematycznego czasopisma recenzowanego)
- *Od animacji lektury do animacji kultury*, „Kultura Współczesna” 2015 nr 2, s. 9–13
- *Kultury antycypowanej przyszłości*, „Kultura Współczesna” 2015 nr 3, s. 209–212
- *Nieludscy mieszkańcy kultury popularnej*, „Przegląd Humanistyczny” 2015 nr 3 (wspólnie z Lechem M. Nijakowskim)

Marta Cichoń

- *Katalogowanie oparte na encjach*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 151–200 (wspólnie z Jakubem Kalinowskim i Grażyną Federowicz)

Joanna Cieloch-Niewiadomska

- *Szkoła nieczytania*, „Kultura Współczesna” 2015 nr 2, s. 48–66

Henryk Citko

- *„Ja na przykład rysuję niezłe...”. Rysunki Zbigniewa Herberta w jego archiwum = For One, I'm Quite Good at Drawing...”. Zbigniew Herbert's drawing from his archive*, w: *Zbigniew Herbert: Ludzie = People*, Kraków 2015, s. 108–113

Bartłomiej Czarski

- *Antyczne motywy numizmatyczne w emblematkach Andreea Alciatusa w kontekście źródeł literackich*, w: *O miejsce książki w historii sztuki*, red. A Groniek, Kraków 2015, s. 192–212
- *Respublica liberata. The Coin of Brutus Commemorating the Ides of March in the Emblematic Interpretation of Alciatus*, „Wiadomości Numizmatyczne” 2015 nr 59, s. 249–284
- *Odwołania do antycznych numizmatów w herbarzu Szymona Okolskiego na tle wcześniejszej tradycji*, „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego” nowej serii, 2015 t. XIII (XXIV), s. 15–26

Michał Czerenkiewicz

- *Sarmatyzm w „Hypomnema reginarum Poloniae” Wespazjana Kochowskiego*, w: *Z szablą i kielichem czyli życie po sarmacku*, red. J. Tazbir, S. Zagórski, Łomża 2015, s. 101–113
- Współpraca merytoryczna: *Instrumentum bibliographicum Neolatinum*, apparaverunt Dirk Sacré, Gilbert Tournoy, Kris Delacroix, iuvantibus Michał Czerenkiewicz, Antonio Dávila Pérez, Jeanine De Landtsheer, Jan Papy et Toon Van Haal, „Humanistica Lovaniensia. Journal of Neo-Latin Studies” 2015 vol. LXIV
- Współpraca merytoryczna: *Instrumentum bibliographicum Neolatinum*, apparaverunt Dirk Sacré, Gilbert Tournoy, Kris Delacroix, iuvantibus Michał Czerenkiewicz, Antonio Dávila Pérez, Jeanine De Landtsheer, Jan Papy et Toon Van Haal, „Humanistica Lovaniensia. Journal of Neo-Latin Studies” 2014 vol. LXIII, s. 449–532

Anna Danusewicz

- *XVII-wieczne mapy morskie w kolekcji Zakładu Zbiorów Kartograficznych*, cz. 1, cz. 2, artykuł do CBN POLONA

Olga Dawidowicz-Chymkowska

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2012 roku. Transmisja kultury pisma*, Warszawa 2015 (wspólnie z Dominiką Michalak)
- *Krajowa Statystyka Produkcji Wydawniczej (KSPW) dla książek. Geneza, organizacja i wykorzystanie do katalogowania pola 084 formatu MARC 21*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 201–242 (wspólnie z Witoldem Zakrzewskim)

Ewa Dombek

- *„Samouczek Techniczny” cieszyńska seria wydawnicza Brunona Kotuli*, „Bibliotekarz” 2015 nr 1
- *O bibliografii, cenzurze i wolności... słowa*, „Bibliotekarz” 2015 nr 3
- *Dylematy redaktora... przy ostatnich korektach*, „Bibliotekarz” 2015 nr 5
- *Potyczki bibliografa, czyli bibliografia od kuchni*, Warszawa 2015
- *Od pióra do komputera*, „Bibliotekarz” 2015 nr 8
- *O pseudonimach i nie tylko...*, „Bibliotekarz” 2015 nr 10
- *Biografie i słowniki biograficzne*, „Bibliotekarz” 2015 nr 12

Markus Eberharter

- *Die österreichische Literatur in den Forschungen polnischer Germanisten nach dem Zweiten Weltkrieg*, w: *Geschichte der literaturwissenschaftlichen Germanistik in Polen, Band I. Inhalte und Methoden*, red. W. Kunicki, M. Zybur, Leipzig 2015, s. 197–272 (wspólnie z Wojciechem Kunickim)
- Recenzja: *Jan Okopień, with the contribution of Joanna Czarkowska, Książka wyzwolona 1918–1950*, „Polish Libraries” 2015 vol. 3, s. 182–188

Grażyna Federowicz

- *Katalogowanie oparte na encjach*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 151–200 (wspólnie z Martą Cichoń i Jakubem Kalinowskim)

Jędrzej Greń

- *Japonia: pamięć wojny — pamięć o wojnie*, „Mówią Wieków” 2015 nr 5, s. 51–54

Jolanta Hys

- *Charakterystyka treściowa dokumentów i zasobów cyfrowych w projekcie SYNAT część PASSIM*, „Bibliotekarz” 2015 nr 2, s. 4–6 (wspólnie z Marią M. Michalską)
- *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w projekcie PASSIM*, „Toruńskie Studia Bibliologiczne” 2015 nr 1, s. 89–106 (wspólnie z Marią M. Michalską)
- *Plik wzorcowy UKD i jego adaptacja ma język polski*, „Bibliotekarz” 2015 nr 10 (wspólnie z Joanną Kwiatkowską i Anną Marsulą)
- *Klasyfikacje piśmiennictwa w dobie Internetu*, materiały pokonferencyjne, „Nowe oblicza przestrzeni informacyjnej w dobie WEB 2.0”, 2015

Beata Janowska

- Wywiad z Markiem Genslerem: *Arystoteles średniowieczny*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 137, dod. „Ale Historia” nr 24, s. 6–7
- Wywiad z Henrykiem Rutkowskim: *Droga przez dawną Polskę*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 97, dod. „Ale Historia” nr 17, s. 6–7
- Wywiad z Jackiem Adamczykiem: *Gdy futerko było rublem*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 38, dod. „Ale Historia” nr 7, s. 5–6
- Wywiad z Wojciechem Iwańczakiem: *Piękna Polka*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 161, dod. „Ale Historia” nr 28, s. 5–6
- Wywiad z Marią Koczerską: *Kronika życia Jana Długosza*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 238, dod. „Ale Historia” nr 41, s. 8–10

- Wywiad z Haliną Manikowską: *Ziemia Święta: 50 dukatów all-inclusive*, „Gazeta Wyborcza” 2015 nr 273, dod. „Ale Historia” nr 47, s. 6–8

Jacek Jarmosko

- *Studia Ananiasza Zajączkowskiego nad staroosmańskim tłumaczeniem Kalili i Dimny*, „Almanach Karaimski” 2014 vol. 3, s. 59–64

Małgorzata Jezierska

- „Biblioteki Publiczne w Liczbach” 2011, Warszawa 2015 (wspólnie z Barbarą Budyńską)
- *Biblioteki szkolne w świetle Raportu o bibliotekach. Stan na 2012 r.*, w: IX Krajowa Konferencja Nauczycieli Bibliotekarzy (Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.), 2015, s. 4–13 (wspólnie z Grażyną Walczewską-Klimczak)
- recenzja publikacji Magdaleny Staniszwskiej: *Jan Burakowski. Bibliotekarz, publicysta, literat. Monografia bibliograficzna*, „Bibliotekarz” 2015 nr 9, s. 40–42

Jakub Kalinowski

- *Katalogowanie oparte na encjach*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 151–200 (wspólnie z Martą Cichoń i Grażyną Federowicz)

Andrzej Kaszlej

- Recenzja książki: *Rękopisy supraskie w zbiorach krajowych i obcych*, oprac. A. Mironowicz [i inni], Białystok 2014, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 275–280
- *Nieznany „Kodeks supraski”*, w: Матэрыялы Міжнародных кнігазнаўчых чытаньняў, Мінск 2015, s. 75–83

Michał Klubiński

- *Bohdan Wodiczko — dyrygent nowoczesny*, „Ruch Muzyczny” 2015 nr 5
- Oprac.: *Listy Stefana Kisielewskiego i Zygmunta Mycielskiego* (cz. 1), „Ruch Muzyczny” 2015 nr 4
- *Beethoven i jego spadkobiercy*, „Ruch Muzyczny” 2015 nr 5 (wspólnie z Beatą Bolesławską-Lewandowską i Agnieszką Lewandowską-Kąkol)

Jarosław Kopeć

- *Gamification. Critical Approaches*, Warszawa 2015 (redakcja wspólnie z Krzysztofem Pacewiczem)
- *Let's put programs in our minds! The ideology of gamification. Case study of Habitrpg*, w: *Gamification. Critical Approaches*, red. J. Kopeć, K. Pacewicz, Warszawa 2015
- *Reading/writing in ICT. Habitual Alliances and Individual Style*, „Polish Libraries” 2014 vol. 2, s. 225–239
- *Z notesem wśród nie-ludzi. Propozycja dla antropologii kultury cyfrowej*, „Kultura i Historia” 2015 nr 27, www.kulturaihistoria.umcs.lublin.pl/archives/5421
- *Gdzie jest kultura? O trzech mocach nowoczesnych technologii*, „Czas Kultury” 2015 nr 2
- *Analogowe kontra cyfrowe — konflikt pozorny. O czytaniu literatury w sieci*, „Teksty Drugie” 2015 nr 3 (wspólnie z Dominiką Michalak i Izabelą Koryś)
- *Twitter nie zatrzyma Państwa Islamskiego*, http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114871,17793365,_Twitter_nie_zatrzyma_Panstwa_Islamskiego_Terrorysty.html
- *Gry wideo są dla kobiet. Ale kultura graczy ciągle nie:* www.wysokieobcasy.pl/wysokieobcasy/1,96856,17603780,Gry_wideo_sa_dla_kobiet__Ale_kultura_graczy_ciagle.html

Izabela Koryś

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku*, Warszawa 2015 (wspólnie z Dominiką Michalak i Romanem Chymkowskim), www.bn.org.pl/download/document/1428654601.pdf
- *Analogowe kontra cyfrowe — konflikt pozorny. O czytaniu literatury w sieci*, „Teksty Drugie” 2015 nr 3 (wspólnie z Jarosławem Kopciem i Dominiką Michalak)
- *Stan czytelnictwa w Polsce. Wyniki ostatnich badań i ich implikacje*, „Poradnik Bibliotekarza” 2015 nr 6

Krzysztof Kossarzecki

- *Prostki 1656*, [w serii:] „Zwycięskie Bitwy Polaków”, tom 24, Warszawa 2014, 89 s.
- *Iganie 1831*, [w serii:] „Zwycięskie Bitwy Polaków”, tom 25, Warszawa 2014, 89 s.
- Адступленне Крыштафа Радзівіла Перуна ў Інфлянтах у 1601 г. Паводле яго ўласных сведчаньняў, „Arche” 2015 nr 6, s. 159–177
- *Prusy Królewskie*, w: *Zniszczenia szwedzkie na terenie Korony w okresie potopu 1655–1660*, red. M. Nagielski, Warszawa 2015, s. 29–95
- *Wielkopolska (wraz z województwami łęczyckim i sieradzkim) i Kujawy*, w: *Zniszczenia szwedzkie na terenie Korony w okresie potopu 1655–1660*, red. M. Nagielski, Warszawa 2015, s. 92–242
- *Podlasie*, w: *Zniszczenia szwedzkie na terenie Korony w okresie potopu 1655–1660*, red. M. Nagielski, Warszawa 2015, s. 243–257

Anna Maria Krajewska

- *Kraj lat dziecińczych*. Recenzja książki Doroty Combrzyńskiej-Nogali *Syberyjskie przygody Chmurki* (Łódź: Wydawnictwo „Literatura” 2014) „Guliwer” 2014 nr 4, s. 22–25

Joanna Kwiatkowska

- *Plik wzorcowy UKD i jego adaptacja ma język polski*, „Bibliotekarz” 2015 nr 10 (wspólnie z Jolantą Hys i Anną Marsulą)

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- *Zerwana nić. Religijne sztuki teatralne dla dzieci w latach 1945–1950. Na tropie cenzury*, „Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia XI” 2014, s. 86–105
- *Ślady sacrum w poezji Alicji Baluch*, w: *O tym, co Alicja odkryła... W kręgu badań nad toposem dzieciństwa i literaturą dla dzieci i młodzieży*, red. A. Ungeheuer-Gołąb, M. Chrobak, M. Rogoż, Kraków 2015, s. 56–65

- *Biblioteki publiczno-szkolne w Polsce. Wczoraj, dziś, jutro?*, w: *Biblioteki i książki w życiu nastolatków*, red. M. Antczak, A. Walczak-Niewiadomska, Warszawa 2015, s. 17–32
- *Literatura dla dzieci i młodzieży w PRL-u. Ciąg dalszy*, „Guliwer” 2014 nr 4, s. 5–8 (recenzja książki *Literatura dla dzieci i młodzieży*. [T.4]. Red. K. Heska-Kwaśniewicz, K. Tałuż. Wydawnictwo UŚ, Katowice 2014, s. 349)
- *Fantastyczna literatura fantastyczna*, „Trendy” 2015 nr 1, s. 40–43, www.ore.edu.pl
- *Biblioteka dziecięcych marzeń*. „Bibliotekarz” 2015 nr 6, s. 10–11

Agata Lipińska

- *Opieka nad dwudziestowiecznymi kolekcjami rękopiśmiennymi na przykładzie archiwów pisarzy, naukowców i ludzi kultury. Możliwości technologii konserwatorskich*, „Notes Konserwatorski” 2015 nr 17, s. 15–27

Anna Marsula

- *Działalność normalizacyjna Komitetu Technicznego 242 ds. Informacji i Dokumentacji*, „Biuletyn EBIB” 2015 nr 160
- *Plik wzorcowy UKD i jego adaptacja ma język polski*, „Bibliotekarz” 2015 nr 10 (wspólnie z Jolantą Hys i Jolaną Kwiatkowską)

Dominika Michalak

- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2012 roku. Transmisja kultury pisma*, Warszawa 2015 (wspólnie z Olgą Dawidowicz-Chymkowską)
- *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku*, Warszawa 2015 (wspólnie z Izabelą Koryś i Romanem Chymkowskim), www.bn.org.pl/download/document/1428654601.pdf
- *Analogowe kontra cyfrowe — konflikt pozorny. O czytaniu literatury w sieci*, „Teksty Drugie” 2015 nr 3 (wspólnie z Jarosławem Kopciem i Izabelą Koryś)

- *Uniwersytet jako wspólnota komunikacyjna — trudna instytucjonalizacja seminarium*, „Kultura i Społeczeństwo” 2014 nr 4, s. 71–93
- *Przygodny czas Eliasa*, „Kultura i Społeczeństwo” 2015 nr 1

Maria M. Michalska

- *Charakterystyka treściowa dokumentów i zasobów cyfrowych w projekcie SYNAT część PASSIM*, „Bibliotekarz” 2015 nr 2, s. 4–6 (wspólnie z Jolantą Hys)
- *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiąta w projekcie PASSIM*, „Toruńskie Studia Bibliologiczne” 2015 nr 1, s. 89–106 (wspólnie z Jolantą Hys)

Anna Myśliwska

- *New library technologies and their application in the process of providing information*, w: *Knižnice v krajinách V4+ a perspektivy ich d'alsieho rozvoja do roku 2020 : zborník príspevkov z 5. Kolokvia knižnično-informačných expertov krajín V4+, ktoré sa konalo –. júna 2015 v Bratislave = Libraries in V4+ countries and perspectives of their further development towards 2020 : proceedings of the 5th Colloquium of library and information experts of the V4+ countries, held on June 8–9, 2015 in Bratislava*, 2015, s. 150–155

Tomasz Ososiński

- *Zwischen Tagebuch und Essay — Anmerkungen zu R.M. Rilkes Aufsatz über Puppen*, „Studia Germanica Gedanensia” 2015, nr 32
- *Współczesna poezja w Niemczech*, „Gazeta Festiwalowa” Festiwalu Poznań Poetów 2015
- *Ogród Lusi*, „Helikopter”, <http://opt-art.net/helikopter/tomasz-ososinski-ogrod-lusi>
- *Odnowione Łazienki Królewskie*, Warszawa 2015 (tłumaczenie)
- Sebastian Kleinschmidt, *Cyrklowanie wiersza. O poezji Adama Zagajewskiego*, „Zeszyty Literackie” nr 130 (tłumaczenie)
- *Dwie książki z dawnej biblioteki króla Zygmunta Augusta*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 97–108

Weronika Parfianowicz-Vertun

- *O tych, którzy „nie czytają, by czytać mógł ktoś”*. Figura „nie czytania” w dyskusjach o czytelnictwie i programach promocji czytelnictwa, „Kultura Współczesna” 2015 nr 2
- *„Człowiek własnego kąta”*. Mieszkania realne i fantazmatyczne, w: *Ceglane ciało, gorący oddech*. Warszawa Leopolda Tyrmanda, red. A. Karpowicz, P. Kubkowski, W. Pessel, I. Piotrowski, Warszawa 2015, s. 205–227
- *Alicja czy Pippi? Dziecko w uniwersum praktyk językowych*, „Communicare. Almanach antropologiczny. Szkoła/Pismo”, red. T. Buliński, M. Rakoczy, Warszawa 2015, s. 362–366
- *Estetyczny alfabet. Dyskusje wokół projektów Nasz Elementarz i Pierwsza Książka Mojego Dziecka*, „Communicare. Almanach antropologiczny. Szkoła/Pismo”, red. T. Buliński, M. Rakoczy Warszawa 2015, s. 370–377
- *Miejsca po wypędzonych*. Czeska kultura alternatywna wobec poniemieckich przestrzeni, „Colloquia Anthropologica et Communicativa. Wygnańcy, buntownicy, uciekinierzy”, red. M. Czapięga, K. Konarska, Wrocław 2015, s. 237–248

Agata Pietrzak

- *„Bazgrze iak Kura” czyli Fryderyk Chopin i powstańcy listopadowi w karykaturach Józefa Szymona Kurowskiego ze zbiorów Biblioteki Narodowej*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 5–45

Ewa Potrzebicka

- *Ochrona zbiorów bibliotecznych, praktyczne realizacje prac konserwatorskich w bibliotekach polskich*, program i abstrakty panelu tematycznego III Targów Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa 2015

Marzena Przybysz

- *Bibliografia regionalna a współczesny użytkownik*, „Bibliotekarz” 2015 nr 4, s. 37–40

- *Rozmowa z Witoldem Gagackim, Bibliotekarzem Roku 2014*, „Bibliotekarz” 2015 nr 7/8, s. 19–22
- *Rozmowa z Sylwią Mróz, laureatką ogólnopolskiego konkursu „Bibliotekarz Roku 2014”*, „Bibliotekarz” 2015 nr 9, s. 24–26
- *Rozmowa z Katarzyną Wituś, laureatką ogólnopolskiego konkursu „Bibliotekarz Roku 2014”*, „Bibliotekarz” 2015 nr 10, s.13–16
- *Z oficyny wydawniczej SBP*, „Bibliotekarz” 2015 nr 1, s. 47; nr 2, s. 36–37; nr 3, s. 44–45; nr 4, s. 41–42; nr 6, s. 43–44; nr 9, s. 42; nr 11, s. 41–42; nr 12, s. 36
- *Z życia SBP*, „Bibliotekarz” 2015 nr 1, s. 50; nr 2, s. 50–51; nr 3, s. 51; nr 4, s. 51; nr 5, s. 49–50; nr 6, s. 51; nr 7/8, s. 66; nr 9, s. 50–51; nr 10, s. 51; nr 11, s. 50–51; nr 12, s. 48

Anna Romaniuk

- *Ab ovo* [Józef Baran, Sławomir Mrozek, Scenopis od wieczności (listy)], „Twórczość” 2015 nr 1
- *oprac.: Jarosław Iwaszkiewicz, Listy do wnuczki Anny Włodek z lat 1957–1977 ze zbiorów BN*, wstęp Anna Włodek, „Twórczość” 2015 nr 2
- *oprac.: Jarosław Iwaszkiewicz, Listy do Zofii Nałkowskiej z lat 1944–1954 ze zbiorów BN*, „Twórczość” 2015 nr 6
- *oprac.: Tadeusz Różewicz, Listy do Henryka Voglera. Wybór z lat 1961–1969. Ze zbiorów BN*, „Kwartalnik Artystyczny” 2015 nr 2
- *oprac.: Tadeusz Różewicz, Listy do Kazimierza Wyki z lat 1970–1974 ze zbiorów BN*, „Twórczość” 2015 nr 8
- *Listy Tadeusza i Wiesławy Różewiczów do Henryka i Romany Voglerów. Wybór z lat 1958–2005*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 109–126

Fryderyk Rozen

- *Katalog starodruków Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce*, Warszawa 2015

Adam Rozmysłowicz

- *Dworzec Główny — godny II RP*, „Stolica” 2015 nr 6
- *Kurier Warszawski we wrześniu 1939 r.*, „Rocznik Historii Prasy Polskiej” 2015

Adam Rusek

- *To była chyba dobra robota, albo Durnowaty badacz rozmawia z wydawcą „Relaxu”* [wywiad A. Ruska z A. Kołodziejczykiem], „Zeszyty Komiksowe” 2015 nr 20, s. 116–121
- Opracowanie scenariusza i napisanie tekstu do wystawy: *Historia łódzkiego komiksu prasowego. Wicek i Wacek, czyli długa i kręta podróż obiboków z Kopenhagi do Widzewa*, Łódź, Muzeum Miasta Łodzi, 1–31 października 2015
- *Papcio Chmiel i jego przyjaciele*. Tekst w katalogu towarzyszącym wystawie: *Papcio Chmiel i Jego Podopieczni*, Muzeum Karykatury, Warszawa, 8 grudnia 2015 — 28 lutego 2016

Jan Rutkowski

- *Continental Atlas of Poland for Automobilists — the first road atlas in the independent Poland*, „Polski Przegląd Kartograficzny” („Polish Cartographical Review”) 2015 t. 47, nr 2

Patryk Sapala

- *Powojenne losy pozostałości zbiorów Przeddzieckich*, w: *Księgozbiory rozproszone. Losy księgozbiorów historycznych po II wojnie światowej. Materiały z konferencji naukowej zorganizowanej przez Muzeum Zamkowe w Malborku 19 października 2012*, Malbork 2015, s. 227–236

Helena Sobol

- *In defence of the textual integrity of the Old English Resignation*, „Studia Anglica Posnaniensia” 2015, s. 71–93

Jan Jerzy Sowa

- red.: *Studia nad staropolską sztuką wojenną*, t. IV, red. Z. Hundert, J.J. Sowa, K. Żojdź, Oświęcim 2015

- *Jednostki komputowe Adama Mikołaja Sieniawskiego do 1702: Cz. 1, Udział w działaniach wojennych w latach 1696–1702*, w: *Studia nad staropolską sztuką wojenną*, t. IV, red. Z. Hundert, J.J. Sowa, K. Żojdź, Oświęcim 2015
- „Będziesz mnie WPan miał za jednego esklawa sobie”: *Relacje patron-klient w listach Jana i Remigiana Wojakowskich*, w: *Epistolografia staropolska*, t. 6, Kraków 2015

Maciej Szablewski

- *Micrifilming in Poland*, „Polish Libraries” 2015 vol. 3, s. 20–147
- *Dzieje mikrofilmowania przez Bibliotekę Narodową*, Warszawa 2015

Adam Szczupak

- *Grekokatolicka diecezja przemyska w latach I wojny światowej*, Kraków 2015
- *W pamiętnych dniach Przemyśla. Wojenne zapiski biskupa Konstantina Czechowicza*, ks. Mirona Podolińskiego i ks. Aleksandra Zubryckiego z lat 1914–1915, „Rocznik Przemyski” 2015 t. 51, z. 3

Tomasz Szubiakiewicz

- *Deutschsprachige Titel in polnischer Übersetzung: Bibliographie 2011*, „Oder Übersetzungen: deutsch-polnisches Übersetzungsjahrbuch — Karl Dedecius Archiv” 2012 nr 3

Michał Szymański

- *Przebiecia*, Warszawa 2015
- „W blasku nawałnicy ukazało się coś...” *O spotkaniach Miłosza z Gombrowiczem*, „Zeszyty Literackie” 2015 nr 2/130
- *Majaczy za szybą*, „Zeszyty Literackie” 2015 nr 131
- oprac.: przypisy, przedmowa, *Witold Gombrowicz / Czesław Miłosz, Konfrontacje*, Warszawa 2015

Katarzyna Ślaska

- *Academica — mała wielka biblioteka*, „Bibliotekarz” 2015 nr 3, s. 4–10

Grażyna Walczewska-Klimczak

- *Dziecko w dialogu z tekstem literackim*, Warszawa 2015 (wspólnie z Danutą Świerczyńską-Jelonek)
- *Biblioteki szkolne w świetle Raportu o bibliotekach. Stan na 2012 r.*, w: *IX Krajowa Konferencja Nauczycieli Bibliotekarzy (Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.)*, s. 4–13 (wspólnie z Małgorzatą Jezierską)
- *Partnerstwo bibliotek publicznych i szkolnych — z doświadczeń realizacji programu Priorytet 2*, „Bibliotekarz” 2015 nr 9, s. 13–21
- *Libraries in Poland as of 2012*, „Polish Libraries” 2014 vol. 2, s. 8–132 (wspólnie z Barbarą Budyńską, Małgorzatą Jezierską, Grażyną Lewandowicz-Nosal)

Sonia Wronkowska

- *Kolekcja muzykaliów z księgozbioru rodziny Maltzanów z Milicza w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, „Biblioteka” 2014 nr 18(27), s. 33–46
- *The Manuscripts of Józef Elsner's Musical Works Preserved from the Pre-War Collections of the National Library. Description, History and Significance*, „Polish Libraries” 2015 vol. 3, s. 148–178
- *Elsneriana zachowane z przedwojennego zasobu Biblioteki Narodowej. Charakterystyka, losy i znaczenie kolekcji*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 47–77
- Redakcja wywiadu z prof. Pawłem Stępnem „Arytmetyka męki”, blog.polona.pl
- Prowadzenie stałej rubryki „POLONA” w miesięczniku „Ruch Muzyczny”

Jakub Wysmulek

- *Barbara Rosenwein, Obawy o emocje w historii*, „Teksty Drugie” 2015 nr 1 (przekład)

Witold Zakrzewski

- *Krajowa Statystyka Produkcji Wydawniczej (KSPW) dla książek. Geneza, organizacja, i wykorzystanie do katalogowania pola 084 formatu MARC 21*, „Rocznik Biblioteki Narodowej” 2014 t. XLV, s. 201–242 (wspólnie z Olgą Dawidowicz-Chymkowską)

Zofia Zasacka

- *Antonomie szkolnych i pozaszkolnych lektur*, „Polonistyka. Innowacje” 2015 nr 2
- *Książki na papierze i ekranie w życiu codziennym nastolatków*, w: *Biblioteki i książki w życiu nastolatków*, red. M. Antczak, A. Niewiadomska-Walczak, SBP, Łódź 2015
- *Praktyki czytelnicze na ekranie — wyniki badania czytelnictwa dzieci i młodzieży*, „Edukacja” 2015 nr 2 (133), s. 43–60
- *Potrzeby czytelnicze nastolatków a księgozbiory biblioteczne*, „Bibliotekarz” 2015 nr 5, s. 4–14
- *Dzieciocy i młodzieżowi czytelnicy książek*, „Poradnik Bibliotekarza” 2015 nr 5 (782), s. 9–14
- „Książka nie wygra z piłką nożną”. *Rozmowa z dr Zofią Zasacką na temat opublikowanego przez IBE i Bibliotekę Narodową Raportu o czytelnictwie dzieci i młodzieży*, „Głos Pedagogiczny” 2015, kwiecień, s. 8–13

Referaty pracowników Biblioteki Narodowej wygłoszone na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach i seminariach naukowych w 2015 r.

Agnieszka Alberska

- *Katalogowanie druków ulotnych z użyciem deskryptorów*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Mariya Avramova

- *Rekonstrukcja tożsamości na podstawie pozostałości archeologicznych na przykładzie pochówków ze złotymi maskami w okręgu grobów szybowych A w Mykenach*, konferencja naukowa „Quisquis es... — tożsamość i obcość w cywilizacjach starożytnych”, Poznań, 27–28 listopada 2015 r.

Piotr Bachtin

- *Dziewiętnastowieczne autobiografie Iranek: wyraz buntu i przełamanie literackiego „tabu skromności”? Na przykładzie Ruznâneh-ye safar-e ħajj-e Bânuy-e ‘alavîyeh-ye kermâni (1309–1313 q.)*, konferencja

naukowa „Perspektywa biograficzna w badaniach nad historią kobiet: źródła, metodologia, polityka”, Warszawa, 4–6 listopada 2015 r.

Agnieszka Barszczewska-Mikulska

- *Polonica rumuńskie i mołdawskie w zbiorach Biblioteki Narodowej w Warszawie*, konferencja naukowa „Historyczne i kulturowe aspekty relacji polsko-rumuńskich”, Suczawa, 10–11 września 2015 r.

Ewa Bielińska-Galas

- *Orfeusz w roli biegłego kantora. U źródeł koncepcji zmierzających do zniwelowania różnicy pomiędzy musicus a cantor*, interdyscyplinarna konferencja „Piękno i brzydota w ujęciu humanistycznym i artystycznym”, Łódź, 5–7 czerwca 2015 r.

Barbara Budyńska

- *Biblioteki publiczne wobec rozwoju usług elektronicznych — potencjał i wykorzystanie*, XI Ogólnopolska Konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek — biblioteki publiczne nowej generacji — nowoczesne narzędzia, usługi, obszary współpracy”, Wrocław, 16–17 kwietnia 2015 r.
- *Specyfika bibliotek publicznych w województwie zachodniopomorskim — kierunki zmian*, inauguracja XII Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek w Książnicy Pomorskiej w Szczecinie, Szczecin, 6 maja 2015 r.
- *O „uszczerbku” w działalności bibliotek publicznych*, Ogólnopolska Konferencja nt. łączenia bibliotek publicznych z innymi instytucjami, Książnica Pomorska, Szczecin, 3–4 listopada 2015 r.

Marta Cichoń

- *Katalogowanie oparte na encjach*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Bartłomiej Czarski

- *Recepcja antycznej ikonografii monetarnej w XVI-wiecznych drukach emblematycznych (projekt badawczy BN)*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 11 września 2015 r.

Michał Czerenkiewicz

- *Filozofia Justusa Lipsjusza*, Uniwersytet Warszawski, Instytut Filologii Klasycznej; wykład gościnny, 18 lutego 2015 r.
- *Działalność wydawnicza oficyny Schedlów jako przejaw XVII-wiecznej kultury literackiej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, 26 czerwca 2015 r.
- *International Neo-Latin Book-Transfer: the Case of the Officina Plantiniana and Christophorus Schedel Sr.*, XVIth International Congress of the International Association for Neo-Latin Studies, Innsbruck, 6 sierpnia 2015 r.

- *La modalità nel “Dworzanin polski”*, Uniwersytet Warszawski, Katedra Italianistyki, “Giornata del studio: dal Castiglione al Górnicki”, 19 listopada 2015 r.
- *Fundacja Bartłomieja Nowodworskiego jako forma mecenatu wydawniczego*, Uniwersytet Jagielloński, Pracownia Literatury Renesansu, 14 grudnia 2015 r.

Martyna Deszczyńska

- *Lektura prawniczej prasy francuskiej w Księstwie Warszawskim — propozycja badawcza*, seminarium pt. „Religia w dobie przemian. Od rewolucji francuskiej do restauracji”, UAM, Komisja Historyczna Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Poznań, 13 maja 2015 r.

Grażyna Federowicz

- *Przyszłość kartotek formalnych i przedmiotowych. W stronę wspólnej bazy DBN*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Jolanta Hys

- *UKD w Bibliotece Narodowej w kontekście współpracy z Konsorcjum UKD*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.
- *Aktywność Biblioteki Narodowej w zakresie zarządzania marką Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, konferencja „Zarządzanie i organizacja Bibliotek”, Gdańsk, 14–15 maja 2015 r.

Małgorzata Jeziarska

- *Biblioteki szkolne w świetle Raportu o bibliotekach. Stan na 2012 r.*, IX Krajowa Konferencja Nauczycieli Bibliotekarzy, Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.

Jakub Kalinowski

- *Deskryptory Biblioteki Narodowej*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Anna Kaludzka

- Prowadzenie sesji o katalogowaniu zbiorów specjalnych, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.
- *Edukacja przyszłości — kwalifikacje dla każdego*, Warszawa, 26 maja 2015 r.

Andrzej Kaszlej

- *Nieznanu „Kodeks supraski”*, udział w XI Международных книговедческих чтениях „Книжная культура Беларуси XI — начала XX в.”, Mińsk, 15–18 kwietnia 2015 r.

Jarosław Kopec

- *Humans between non-humans. The colonization of the analogue by the digital*, konferencja „Digital Ecosystems”, Warszawa, 29 czerwca 2015 r.
- *Wiedza i czytanie w środowisku nowoczesnych technologii — zarys problemów*, konferencja „Nowoczesne technologie i cyfrowy świat — wyzwania współczesnego bibliotekarstwa”, Jastrzębie-Zdrój, 15 maja 2015 r.

Izabela Koryś

- *More than an indicator. What the study on readership of the National Library of Poland reveals on the Polish society and its transformation*, 19th European Conference on Literacy, Klagenfurt, 16 lipca 2015 r.
- *Literacy, education and development in Polish regions. Do we really observe the long-term effect of partitions?*, seminarium FRESH Frontline Research in Economic and Social History: Economic History of

Education, Barcelona, 3 grudnia 2015 r. (wspólnie z Piotrem Korysiem)

- *Czytając między wierszami — co nowego zobaczymy w badaniach czytelnictwa dzięki zastosowaniu nowoczesnych metod analitycznych*, konferencja „Korelacje 2015”, Kraków, 20–22 maja 2015 r. (wspólnie z Joanną Ciecieląg)
- *O stanie czytelnictwa w Polsce*, konferencja „Czy biblioteka jest samotną wyspą?”, Kraków, 12 października 2015 r.

Krzysztof Kossarzecki

- *Archiwum Radziwiłłów w Narodowym Historycznym Archiwum Białorusi w Mińsku i jego znaczenie dla badań nad dziejami rodu Sobieskich*, konferencja „Nowe perspektywy badań nad dziejami rodu Sobieskich”, Warszawa, 10 grudnia 2015 r.

Bartłomiej Kowal

- *Co się wydaje za granicą o Polsce i Polakach?*, V Seminarium projektu „Archiwa Przełomu 1989–1991”, Warszawa, 23 czerwca 2015 r.

Agnieszka Kraśnicka-Kisiel

- *Katalogowanie nagrań dźwiękowych i audiowizualnych z użyciem Deskryptorów*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Joanna Kwiatkowska

- *Działalność metodyczna i informacyjna w Pracowni UKD w Bibliotece Narodowej*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Janusz Lachowski

- *Archiwum Themersonów w Bibliotece Narodowej*, Festiwal Themersonów „SkArPa”, Płock, 22–24 października 2015 r.
- *Nowe perspektywy badań nad twórczością Franciszki i Stefana Themersonów*, międzynarodowa konferencja naukowa „Common Room: przemoc — pomiędzy awersją a fascynacją”, Płock, 23–24 października 2015 r.

Grażyna Lewandowicz-Nosal

- *Formy pracy z dzieckiem w bibliotekach publicznych*, konferencja „Obcowanie małego dziecka ze sztuką”, Rzeszów, 21–23 października 2015 r.
- *Wpływ współczesnej literatury na rozwój emocjonalny dziecka*, konferencja MBP w Płocku, 11 września 2015 r.
- *Idealna — Niebanalna — biblioteka dla dzieci współcześnie*, referat dla bibliotekarzy bibliotek publicznych woj. dolnośląskiego, 30 września — 2 października 2015 r.
- *Jak dobrać książkę dla młodych*, seminarium „Kultura czytelnicza młodych: współczesne trendy”, MBP w Lesznie, 23 kwietnia 2015 r.
- *Warto mieć w bibliotece: o nowościach z literatury dla dzieci i młodzieży*, seminarium dla bibliotekarzy woj. świętokrzyskiego, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. W. Gombrowicza w Kielcach, 15 czerwca 2015 r.

Agata Lipińska

- *Konserwacja XX-wiecznych kolekcji rękopiśmiennych na przykładzie archiwów pisarzy, naukowców i ludzi kultury. Możliwości technologii konserwatorskich*, ogólnopolska konferencja naukowa „Konserwacja kolekcji zabytkowych — historia, wyzwania, ograniczenia”, Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.
- *Przegląd metod konserwacji zbiorów XX w.*, III Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków DZIEDZICTWO, konferencja „Ochrona zbiorów bibliotecznych. Praktyczne realizacje konserwatorskie w bibliotekach polskich”, Warszawa, 8 października 2015 r.

- *Kwaśny papier i metody konserwacji zbiorów XX w.* Przystanek Historia Centrum Edukacyjne IPN i BUIAD IPN, spotkanie w ramach Laboratorium_ archiwalne I.O. pt. *Uratowane od zniszczenia. O konserwacji dokumentów*, 8 grudnia 2015 r.

Tomasz Makowski

- *Biblioteki w 2015 r. Stan obecny, postulaty zmian, szanse i zagrożenia*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.
- *Współpraca bibliotek szkolnych z publicznymi*, IX Krajowa Konferencja Nauczycieli Bibliotekarzy, Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.
- *Panel ekspertów: Polityka kulturalna, informacyjna i biblioteczna Polski*, XVII Ogólnopolska Konferencja Bibliotek Niepublicznych i Publicznych Szkół Wyższych „Kształtowanie polityki bibliotecznej: w kierunku analizy PESTEL”, Warszawa, 26–27 listopada 2015 r.

Jerzy Manikowski

- *Experience in the Preservation of XIX-XXcc collections. The case of Bookkeeper and Neschen C900 technology*, międzynarodowa konferencja „Library as a cultural phenomenon”, Mińsk, 21–21 października 2015 r.

Anna Marsuła

- *Tablice skrócone i wykazy działań UKD w Bibliotece Narodowej*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Dominika Michalak

- Prezentacja wyników badań czytelnictwa w Polsce na zjeździe członków International Literacy Association (wcześniej — International Reading Association), Federation of European Literacy Associations i International Development in Europe Committee, Kopenhaga, 23–25 stycznia 2015 r.
- *Czego mogą nas nauczyć o książkach ci, którzy ich nie czytają?*, Dni Nauki, konwent Avangarda x, Politechnika Warszawska, 6 sierpnia 2015 r.

Anna Myśliwska

- *Infobroker w środowisku cyfrowym — analiza zachowań informacyjnych w procesie bibliotecznej mediacji*, III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Nauka o informacji (informacja naukowa w okresie zmian)”, Warszawa, 11–12 maja 2015 r.
- *New library technologies and their application in the process of providing information*, 5th Colloquium of Library and Information Experts of the v4+ Countries, Bratislava, 8–9 czerwca 2015 r.

Mariola Nałęcz

- *Katalogowanie zbiorów muzycznych z użyciem Deskryptorów BN*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Maria Nasilowska

- *Przekształcenie jhp KABA w Deskryptory Biblioteki Narodowej*, III Seminarium Członków Zarządów Okręgu Małopolskiego SBP „Z polskiego na nasze — perspektywy rozwoju opracowania przedmiotowego w Polsce”, Kraków, 5 października 2015 r.

Jarosław Pacek

- *Model FRBR, RDA i nowe pola w formacie MARC21 z grupy pól 3XX*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.
- *Ewolucja modelu akademickiego kształcenia bibliotekarzy w latach 1945–2015*, Łódź, 19 czerwca 2015 r.
- *Pole semantyczne książki w tekstach normalizacyjnych i prawnych*, XIII Krajowe FORUM Informacji Naukowej i Technicznej, Zakopane, 23–25 września 2015 r.

Weronika Parfianowicz-Vertun

- *„Living in the garden”. Stories from the backyards of transformation*, konferencja „Beyond the Café/Pub Split: Interlocking Urbanity and Rurality in the Popular Culture of East Central European Societies”, Praga, 30–31 października 2015 r.
- *Przydomowe szklarnie ze słoików po ogórkach kiszonych. Drugie życie przedmiotów w Europie Środkowej*, seminarium im. prof. Piotra Kowalskiego „O rzeczach zbędnych, zagubionych i zmarnowanych”, Uniwersytet Wrocławski, Łądek Zdrój, 1–2 czerwca 2015 r.
- *„Zrodzona z kryzysu, pogrzebana przez katastrofę”. Europa Środkowa jako projekt skazany na porażkę*, konferencja „Wyszło jak wyszło. Porażka i słabość w kulturze Europy Środkowej w latach 1970–2000”, Warszawa, 21–22 maja 2015 r.

Agata Pietrzak

- *Katalogowanie zbiorów ikonograficznych z użyciem Deskryptorów BN*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Ewa Potrzebicka

- *Rola Biblioteki Narodowej w ochronie dziedzictwa kulturowego*, v edycja szkoleń, Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zabytków we współpracy z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław, 13 marca 2015 r.
- *Ochrona zbiorów w Bibliotece Narodowej, struktura organizacyjna*, polsko-ukraińskie spotkanie, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Warszawa, 10 czerwca 2015 r.
- *Ochrona zbiorów bibliotecznych, praktyczne realizacje prac konserwatorskich w bibliotekach polskich*, III Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, otwarcie i prowadzenie panelu tematycznego, Warszawa, 7–9 października 2015 r.
- *Specyfika zbiorów bibliotecznych i ich ochrona*, szkolenie zorganizowane przez Komendę Główną Policji w Warszawie, 8 października 2015 r.
- *System ochrony dziedzictwa bibliotecznego na przykładzie Biblioteki Narodowej, rozwiązania prawne, struktura, standardy i dobre praktyki*, spotkanie zorganizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Tbilisi, 21 października 2015 r.
- *Ochrona dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych — zasady ochrony materiałów bibliotecznych przed nadzwyczajnymi zagrożeniami*, spotkanie zorganizowane przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Tbilisi, 22 października 2015 r.

Maria Przeciszewska

- *Konstytucyjni demokraci wobec przemocy antyżydowskiej w Imperium Rosyjskim: ofiary czy manipulatorzy?* międzynarodowa konferencja naukowa „Żydzi, przemoc, rewolucja 1905 rok”, Warszawa, 17 lutego 2015 r.
- *Elementarze jako narzędzie rosyjskiego imperial building w Królestwie Polskim (1865–1914)*, konferencja „Nauka w Polsce i Rosji — miejsca wspólne, miejsca różne (obszar humanistyki)”, Warszawa, 22–23 października 2015 r.

Fryderyk Rozen

- *Muzyka w Missale Fratrum Eremitarum Johanesa Amerbacha*, konferencja „Klasztor i muzyka od średniowiecza do czasów współczesnych”, Częstochowa, 5–8 maja 2015 r.
- *Badania bibliograficzne starodruków w Bibliotece Muzeum Polskiego w Ameryce*, konferencja „Badania młodych naukowców wobec wyzwań współczesnej nauki”, Warszawa, 18 kwietnia 2015 r.
- *Kolekcja starodruków Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce i jej opracowanie w Zakładzie Starych Druków Biblioteki Narodowej*, konferencja „Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej”, Białystok, 30 września – 2 października 2015 r.
- *Cechy charakterystyczne cenzury protestanckiej w Polsce od XVI do XVIII wieku*, konferencja „Cenzura: rzeczywistość z przeszłości?”, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, 8 grudnia 2015 r.

Maciej Sagata

- *Wszyscy jesteśmy dziećmi Pedra Parama, czyli magiczny realizm nad Dunajem. Relacje intertekstualne między „Wizytą arcybiskupa” Ádáma Bodora a „Pedrem Paramem” Juana Rulfo*, „Ameryka Łacińska bez granic”, Warszawa, 6 maja 2015 r.

Patryk Sapala

- *Poglądy szlachty dotyczące wpływu monarchii na obywateli i Rzeczpospolitą w świetle wykorzystania cytatu z Panegyricus de quarto consulatu Honorii Augusti Klaudiana w dyskursie politycznym za panowania Zygmunta Augusta*, konwersatorium Zespołu Historii Kultury Staropolskiej, Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, 27 stycznia 2015 r.
- *How to access special collections in Poland containing early modern correspondence?*, konferencja w ramach projektu „Reassembling the Republic of Letters, 1500–1800”, Oxford, 23 marca 2015 r.

- *Z prac nad katalogiem Tek Górskiego (rps BN BOZ 2053)*, seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 10 kwietnia 2015 r.
- *Zniszczone parlamentaria z czasów Zygmunta Augusta w zbiorach rękopisów BN rewindykowanych po traktacie ryskim*, seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 18 września 2015 r.

Helena Sobol

- *The representation of the Proto-Germanic back glide: Evidence from Verschärfung*, konferencja naukowa „Approaches to Phonology and Phonetics”, Lublin, 19–21 czerwca 2015 r.
- *The representation of [w] in West Germanic: Evidence from West Germanic Geminatation*, „The 23rd Manchester Phonology Meeting”, Manchester, 28–30 maja 2015 r.

Krzysztof Soliński

- *Biblioteka kościoła ewangelickiego imienia Żłóbka Chrystusa we Wschowie (Kripplein Christi) w świetle źródeł przechowywanych w Bibliotece Narodowej*, otwarte seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 11 grudnia 2015 r.

Jan Jerzy Sowa

- *Transition from Domain State to Tax State — a Polish-Lithuanian Case: Law, Taxes and State Finances in Early Modern Poland-Lithuania (1563–1717)*, „21st Annual Forum of Young Legal Historians”, Tel-Awiv, 28 lutego – 3 marca 2015 r.
- *Hetman sędzią: książę Janusz Radziwiłł i jego działalność w zakresie sądownictwa wojskowego w latach 1649–1651*, konferencja naukowa „Książęta Radziwiłłowie”, Wilno, 12–14 listopada 2015 r.

Tomasz Szwaciński

- *Historia Biblioteki Załuskich*, Ogólnorosyjska Państwowa Biblioteka Literatury Obcej im. M. I. Rudomino w Moskwie, 10 lutego 2015 r.
- *Współpraca polsko-rosyjska w procesie rekonstrukcji Biblioteki Załuskich*, konferencja w Muzeum Tołstoja w Jasnej Polanie, 14 lutego 2015 r.

Bartosz Szymański

- *Profilaktyka konserwatorska w Zakładzie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych (między teorią a praktyką)*, III Targi Konserwacji i Restauracji Zabytków oraz Ochrony, Wyposażenia Archiwów, Muzeów i Bibliotek DZIEDZICTWO, Warszawa, 7–9 października 2015 r.

Katarzyna Ślaska

- *System międzybibliotecznych wypożyczeń elektronicznych Academia i jego rola w bibliotekach publicznych*, XI Ogólnopolska Konferencja z cyklu „Automatyzacja bibliotek” pt. „Biblioteki nowej generacji — nowoczesne narzędzia, usługi, obszary współpracy”, Wrocław, 16–17 kwietnia 2015 r.
- *ACADEMICA. A new level of quality in interlibrary loan system*, konferencja LIBER, Londyn, 24–26 czerwca 2015 r.
- *Merkuriusz. Artykuły naukowe w systemie elektronicznych wypożyczeń międzybibliotecznych*, konferencja „Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Merkuriusz”, Warszawa, 18 września 2015 r.

Kacper Trzaska

- *Opracowanie książek i artykułów z czasopism z użyciem Deskryptorów Biblioteki Narodowej*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.
- *Deskryptory Biblioteki Narodowej — przyjazne narzędzie dla bibliotek*, „Jestem trendy — wybieram bibliotekę”, Skierniewice, 14 maja 2015 r.

- *Opracowanie rzeczowe wobec potrzeb bibliografii regionalnej, czyli o Deskryptorach Biblioteki Narodowej*, 34 spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej „Bibliografia wobec wyzwań nowych technologii”, Kraków, 18–19 czerwca 2015 r.
- *Dż jak gender, czyli mężczyzna (nie)pożądany w bibliotece*, x Forum Młodych Bibliotekarzy, Warszawa, 17–18 września 2015 r.
- *Kategoryzowanie społecznościowe: dobry pomysł na trudne czasy? — przegląd badań*, XIII Krajowe Forum Informacji Naukowej i Technicznej, Zakopane, 23–25 września 2015 r.
- *Katalogowanie książek i artykułów z czasopism z użyciem Deskryptorów Biblioteki Narodowej*, IX Konferencja Bibliotek Dolnośląskiego Zasobu Bibliotecznego, Legnica, 8–9 października 2015 r.
- *Deskryptory Biblioteki Narodowej: w stronę jednego modelu opracowania rzeczowego zbiorów w Polsce*, III Seminarium Członków Zarządów Okręgu Małopolskiego SBP „Z polskiego na nasze — perspektywy rozwoju opracowania przedmiotowego w Polsce”, Kraków, 5 października 2015 r.

Grażyna Walczewska-Klimczak

- *Bibliotek szkolnych portret własny — informacja o zasobach bibliotek na podstawie Raportu o stanie bibliotek 2012 i badań własnych*, konferencja ORE „Jak wspomagać nauczyciela bibliotekarza w zarządzaniu wiedzą w szkole”, Raszyn k. Warszawy, 5–7 marca 2015 r.

Marta Wojciechowska

- *Fałszywa koordynacja w wyszukiwaniu fasetowym — mit czy rzeczywistość?*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej”. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

Sonia Wronkowska

- *Problematyka badań zjawiska remiksu w staropolskiej kulturze muzycznej*, IV Międzynarodowe Forum Doktorantów „Historyk-Fakt-Metoda”, Częstochowa, 3–4 marca 2015 r.
- *Problem trwania „baroku” w kulturze muzycznej na terenie Rzeczypospolitej*, III Zlot Młodych Badaczy Kultury „Czas w badaniach nad kulturą”, Wrocław, 20–21 marca 2015 r.
- *Źródła bachowskie w zbiorach Biblioteki Narodowej*, sesja muzykologiczna „Bach w muzykologii polskiej”, Warszawa, 12 kwietnia 2015 r.
- *Sprawozdanie. RISM in Poland*, RISM Colloquium, Frankfurt nad Menem, 23 kwietnia 2015 r.
- *Muzyczne zapożyczenia w repertuarze kapel klasztornych działających na terenie Rzeczypospolitej*, międzynarodowa konferencja naukowa „Klasztor i muzyka od średniowiecza do czasów współczesnych”, Częstochowa, 5 maja 2015 r.
- *Keyboards arrangements in the 18th-century manuscripts from Polish female Convents*, konferencja „Arrangements, performance and the work concept 1700–1900”, Londyn, 16 czerwca 2015 r.
- *Musical sources in the National Digital Library of Poland — POLONA*, konferencja IAML/IMS „Music research in the digital age”, New York, 21–26 czerwca 2015 r.
- *Repertuar francuskich rękopisów muzycznych z dawnej Biblioteki Załuskich*, seminarium Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa BN, Warszawa, 2 września 2015 r.
- *Kontrafaktury w repertuarze kapel kościelnych działających na terenie Rzeczypospolitej*, Konferencja ZKP, Wrocław, 15–17 października 2015 r.
- *„Poczdami, Londyn, Milicz — muzyczne następstwa misji dyplomatycznej Joachima Carla Maltzana (1733–1817)*, Festiwal Stowarzyszenia De Musica, Warszawa, 14 listopada 2015 r.

Maria Wróblewska

- *Archiwizacja zasobów dźwiękowych polskich kolekcji publicznych*, VI Ogólnopolska Konferencja Fonotek „Archiwizacja zasobów audiowizualnych — kaprys czy konieczność”, Poznań, 19–20 maja 2015 r.
- *Podstawowe problemy opracowania zbiorów nagrań w archiwach i bibliotekach*, seminarium w Instytucie Sztuki PAN w ramach projektu „Polska muzyka ludowa — dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie”, Warszawa, 22 września 2015 r.
- Wykład na temat opracowania nagrań na płytach szybkoobrotowych, VII Spotkanie Robocze Bibliotekarzy Katalogujących Muzykalia, 26–27 października 2015 r.
- *Gatunki audialne i audiowizualne w zbiorach Biblioteki Narodowej*, seminarium „Gatunki audialne i audiowizualne”, Narodowy Instytut Audiowizualny, Warszawa, 26 listopada 2015 r.

Jakub Wysmulek

- *Books as Gifts in Medieval Culture: Introduction to the Field*, międzynarodowa konferencja „Birth and Roads of the Book”, Martin, 5–7 maja 2015 r.
- *Późnośredniowieczne mieszczańskie dyspozycje testamentowe dotyczące ksiąg i księgozbiorów*, konferencja „Loca scribendi: Miejsca i środowiska tworzące kulturę pisma w dawnej Rzeczypospolitej XV–XVIII stulecia”, Warszawa, 18–19 czerwca 2015 r.

Zofia Zasacka

- *Trends in Young Adults' Reading Preferences*, II międzynarodowe seminarium „Researching Young Readers: Theoretical and Empirical Approaches”, Pracownia Literatury oraz Kultury Dziecięcej i Młodzieżowej, Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław, 7 czerwca 2015 r.
- *Wybory lekturowe i motywacje czytelnicze dzieci i młodzieży*, IX Konferencja Nauczycieli Bibliotekarzy, Biblioteka Narodowa, Warszawa, 17 kwietnia 2015 r.

- *Dorastanie z książką — z wyników czytelnictwa dzieci i młodzieży*, konferencja „Kultura czytelnicza młodych: współczesne trendy”, Miejska Biblioteka Publiczna w Lesznie, Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Lesznie, Leszno, 23 kwietnia 2015 r.
- *Nastoletni czytelnicy — preferencje i motywacje lekturowe. Metodologia badań i wyniki*, seminarium „Empiryczne badania literatury i odbioru literackiego”, Instytut Badań Literackich PAN, Warszawa, 17 czerwca 2015 r.
- *Funkcje biblioteki szkolnej w rozwijaniu czytelnictwa dzieci i młodzieży*, Miejska Biblioteka Pedagogiczna w Łomży, Łomża, 16 czerwca 2015 r.
- *Kiedy fantastyka ma płęć? O pasjach czytelniczych nastolatków*, Dni Nauki, Politechnika Warszawska, koncert Awangarda X, 7 sierpnia 2015 r.
- *Zaangażowanie w czytanie — szansa na niwelowanie nierówności edukacyjnych*, konferencja „Badania dla edukacji”, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa, 20 października 2015 r. (wspólnie z Agatą Hacia)
- *Nie musi być nudnie! Literatura piękna w szkole a uczniowskie motywacje czytelnicze*, II Kongres Dydaktyki Polonistycznej w Katowicach, 18 listopada 2015 r.
- *Trendy w postawach czytelniczych polskiego społeczeństwa i implikacje dla działań promujących czytelnictwo*, VII Forum Bibliotekarzy, sekcja bibliotekarska przy Zarządzie Oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego w Łomży i Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki, Łomża, 9 grudnia 2015 r.
- *Zmiana miejsca i roli biblioteki szkolnej w rozwijaniu czytelnictwa uczniów*, konferencja poświęcona kulturze czytelniczej dzieci i młodzieży ORE, Falenty, 6 marca 2015 r.

Anna Zdanowicz

- *Czytelnictwo chłopów w okresie Drugiej Rzeczypospolitej w świetle materiałów pamiątkarskich*, konferencja „Kultura wsi w literaturze dokumentu osobistego”, Toruń, 25–26 czerwca 2015 r.

Bogdan Filip Zerek

- *Micorbiological sampling of library objects. Comparison of impress, dry swab and ATP methods*, XIII Congress IADA, Berlin, 12–16 października 2015 r.

Witold Zakrzewski

- *Szkoła Rycerska — szkoła świata cyrkulacji*, konferencja naukowa „Szkoła Rycerska jako szczególne osiągnięcie polskiego Oświecenia”, Chełm, 22 maja 2015 r.

Zofia Żurawińska

- *Deskryptory BN w systemie bibliotecznym*, konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”, Warszawa, 20–21 kwietnia 2015 r.

09.

WSPÓŁPRACA
MIĘDZYNARODOWA

J.H. 1840. Avignon.

Działalność Biblioteki Narodowej cieszy się od lat dużym uznaniem na świecie, czego wyrazem jest m.in. udział przedstawicieli BN w międzynarodowych instytucjach i gremiach czy zaproszenia do prezentowania doświadczeń Narodowej Książnicy podczas międzynarodowych konferencji, seminariów, warsztatów. Aktywność Biblioteki Narodowej na świecie przejawia się także w działaniach podejmowanych w ramach prac bibliotekarskich organizacji międzynarodowych, we współpracy z bibliotekami narodowymi innych państw, w udziale w europejskich projektach bibliotek cyfrowych, jak również w zakresie wspierania polonijnych placówek bibliotecznych i kulturalnych oraz w poszukiwaniu poloników w bibliotekach zagranicznych.

Najważniejszym wydarzeniem 2015 roku było ogłoszenie przez Międzynarodową Federację Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) powierzenia Polsce w 2017 r. organizacji światowego kongresu bibliotek i informacji IFLA, co było rezultatem wielu lat starań Biblioteki Narodowej, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich i miasta Wrocław.

Udział BN w organizacjach międzynarodowych

W 2015 r. Biblioteka Narodowa kontynuowała współpracę z następującymi organizacjami naukowymi:

- IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions, Międzynarodową Federacją Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji)
- CENL (Conference of European National Librarians, Konferencją Europejskich Bibliotek Narodowych)
- CDNL (Conference of Directors of National Libraries, Konferencją Dyrektorów Bibliotek Narodowych)
- TEL (The European Library, Biblioteką Europejską)
- CERL (Consortium of European Research Libraries, Europejskim Konsorcjum Bibliotek Naukowych)
- IIPC (International Internet Preservation Consortium, Międzynarodowym Konsorcjum Archiwizacji Internetu)
- ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureau, Stowarzyszeniem Bibliotek Specjalnych i Biur Informacyjnych)
- IAML (International Association of Music Libraries, Stowarzyszeniem Bibliotek Muzycznych, Archiwów i Ośrodków Dokumentacji)
- IASA (International Association of Sound and Audiovisual Archives, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Archiwów Dźwiękowych i Audiowizualnych)
- LIBER (Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche, Ligą Europejskich Bibliotek Naukowych)
- AIB (Association Internationale de Bibliophilie, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Bibliofilów)
- ISSN (International Standard Serial Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Publikacji Ciągłych)
- ISBN (International Standard Book Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Książki)
- IRA (International Reading Association, Międzynarodowym Stowarzyszeniem Czytelniczym)

- ISMN (International Standard Music Number, Centrum Międzynarodowego Znormalizowanego Numeru Druku Muzycznego)
- Bibliographical Society (Stowarzyszeniem Bibliograficznym)
- Bibliotheca Baltica (grupą roboczą 38 bibliotek z krajów bałtyckich)
- NAPLE FORUM (Stowarzyszeniem na rzecz wspierania bibliotek publicznych)
- OCLC (Online Computer Library Center, organizacją i serwisem o charakterze badawczym i usługowym w zakresie bibliotekarstwa cyfrowego)
- EBLIDA (European Bureau of Library, Information and Documentation Associations, organizacją zrzeszającą biblioteki oraz centra informacji i dokumentacji)

Udział pracowników BN w konferencjach międzynarodowych

W 2015 r. pracownicy BN uczestniczyli w konferencjach, spotkaniach i wydarzeniach ważnych dla światowego i europejskiego środowiska bibliotekarskiego.

W dniach 23–25 stycznia Dominika Michalak z Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w zjeździe członków International Literacy Association, Federation of European Literacy Associations i International Development in Europe Committee w Kopenhadze.

W dniach 30 stycznia — 1 lutego Sławomir Szyller z Zakładu Rękopisów BN wzięła udział w walnym zgromadzeniu członków portalu mediewistycznego Ménéstrel, które odbyło się w Paryżu.

W dniach 9–12 lutego Mikołaj Baliszewski, zastępca dyrektora ds. rozwoju oraz Marta Cichoń z Zespołu Bibliotekarza Systemowego BN wzięli udział w konferencji OCLC EMEA Regional Council Meeting, zorganizowanej we Florencji.

W dniach 9–16 lutego dr Tomasz Szwaciński z Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa BN wzięła udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej: „Biblioteki, muzea: główne kierunki współpracy i współpraca naukowo-praktyczna”, zorganizowanej przez Ogólnorosyjską Państwową Bibliotekę Literatury Obcej w Moskwie im. M. I. Rudomino.

W dniach 25–27 marca zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w posiedzeniu Komitetu ds. Prawnoautorskich i Prawnych IFLA (Committee on Copyright and other Legal Matters) w Hadze.

W dniach 12–17 kwietnia Marta Cichoń z Zespołu Bibliotekarza Systemowego BN wzięła udział w konferencji Innovative Users Group 2015 (IUG 2015), zorganizowanej w Minneapolis.

W dniach 15–18 kwietnia Andrzej Kaszlej z Zakładu Rękopisów BN wzięła udział w konferencji: „XI Międzynarodowe księgoznawcze lekcje. Kultura książki Białorusi XI — początek XX wieku”, zorganizowanej w Mińsku.

W dniach 20–22 kwietnia zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w konferencji „PERSIST”, zorganizowanej w Paryżu przez UNESCO.

W dniach 21–23 kwietnia Jan Mejor z Zakładu Technologii Informatycznych BN wzięła udział w międzynarodowej konferencji „Digital Library”, zorganizowanej w Jasnej.

W dniach 22–25 kwietnia Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w Kolokwium RISM w Centralnej Redakcji RISM we Frankfurcie nad Menem.

W dniach 4–8 maja Jakub Wysmułek z Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa BN wzięła udział w międzynarodowej konferencji „The Birth and Roads of Book”, zorganizowanej w Bratysławie.

W dniach 6–8 maja zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera wzięła udział w konferencji „EBLIDA” w Rydze.

W dniach 18–20 maja zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w konferencji CENL w Bernie.

W dniach 2–7 czerwca zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w spotkaniu Międzynarodowej Federacji Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA — International Federation of Library Associations and Institutions) w Stambule.

W dniach 6–9 czerwca Anna Myśliwska z Zakładu Informacji Naukowej i Paulina Błaszczkiewicz z Zakładu Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA wzięły udział w konferencji „The 5th Colloquium of Library and Information Experts of the V4+ Countries”, zorganizowanej w Bratysławie.

W dniach 14–16 czerwca Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w międzynarodowej konferencji „Arrangements performance and the work concept 1700–1900”, zorganizowanej w Londynie.

W dniach 20–28 czerwca Sonia Wronkowska z Zakładu Zbiorów Muzycznych wzięła udział w międzynarodowej konferencji IAML „Music Research in the Digital Age”, zorganizowanej w Nowym Jorku.

W dniach 23–26 czerwca zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska wzięła udział w konferencji LIBER w Londynie.

W dniach 12–19 lipca Anna Kuklińska, kierownik Zakładu Zbiorów Kartograficznych wzięła udział w „The 26th International Conference on the History of Cartography”, zorganizowanej w Antwerpii.

W dniach 13–17 lipca Izabela Koryś z Pracowni Badań Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w międzynarodowej konferencji „European Conference on Literacy”, zorganizowanej w Klagenfurcie.

W dniach 5–8 sierpnia Michał Czerenkiewicz z Zakładu Starych Druków wzięła udział w kongresie International Association for Neo-Latin Studies, zorganizowanym w Innsbrucku.

W dniach 14–21 sierpnia pięciu przedstawicieli Biblioteki Narodowej (zastępca dyrektora ds. naukowych dr Monika Mitera, zastępca dyrektora ds. cyfrowych Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora ds. rozwoju Mikołaj Baliszewski, Grażyna Feredorowicz, kierownik Zakładu Książki i Zespołu „Korpus Publikacji Polskich” oraz Marta Cichoń z Zespołu Bibliotekarza Systemowego BN) wzięło udział w kongresie IFLA, który odbył się w Kapsztadzie.

W dniach 2–4 września dyrektor BN dr Tomasz Makowski oraz zastępca dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów Ewa Potrzebicka wzięły udział w XXXVII Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie w Rapperswilu.

W dniach 9–13 września Agnieszka Barszczewska-Mikulska z Pracowni Bibliografii Poloników Zagranicznych wzięła udział w konferencji „Historyczne i kulturowe aspekty relacji polsko-rumuńskich”, zorganizowanej w Suczawie.

W dniach 21–23 września zastępca dyrektora ds. rozwoju Mikołaj Baliszewski wzięła udział w 23. Międzynarodowym Spotkaniu Panelowym Przedstawicieli ISMN

oraz ISBN (23rd International ISMN Panel Meeting & ISBN Annual General Meeting) w Indonezji.

W dniach 28 września — 2 października Agnieszka Kraśnicka-Kisiel z Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audio-wizualnych wzięła udział w konferencji IASA, organizowanej w Paryżu.

W dniach 1–4 października Sławomir Szyller z Zakładu Rękopisów BN wzięła udział w walnym zgromadzeniu członków portalu mediewistycznego Méneštreł, które odbyło się w Paryżu.

W dniach 11–17 października Bogdan Zerek, kierownik Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych wzięła udział w konferencji XIII Congress IADA, zorganizowanej w Berlinie.

W dniach 20–23 października Jerzy Manikowski, zastępca kierownika Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych, wzięła udział w III Międzynarodowym Kongresie „The Library as a Cultural Phenomenon”, zorganizowanym w Mińsku.

W dniach 26–28 października dr Tomasz Szwaciński z Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa BN wzięła udział w konferencji „International CERL Seminar on Library History”, zorganizowanej w Antwerpii.

W dniach 28–31 października dr Jolanta Hys, kierownik Pracowni Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej Instytutu Bibliograficznego wzięła udział w konferencji „Classification and Authority Control”, zorganizowanej w Lizbonie.

W dniach 2–5 grudnia Izabela Koryś z Pracowni Badań Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa wzięła udział w konferencji „Barcelona Frontier Research in Economic and Social History (FRESH) Meeting”, zorganizowanej w Barcelonie.

Ponadto w dniach 15–16 czerwca odbyło się posiedzenie Międzyrządowej Komisji Polsko-Ukraińskiej ds. ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Obradom współprzewodniczyli Piotr Żuchowski, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego oraz Ihor Lichowij, pierwszy zastępca ministra kultury Ukrainy. W obradach Komisji brał udział dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, który przewodniczył zespołowi robocznemu Komisji ds. zbiorów bibliotecznych. Delegacja ukraińska z ministrem Ihoem Lichowym ostatniego dnia obrad odwiedziła BN i spotkała się z przedstawicielami dyrekcji.

Wizyta delegacji ukraińskiej w Bibliotece Narodowej

Goście zwiedzili wybrane zakłady Narodowej Książnicy. W trakcie obrad Komisji strony omówiły możliwości wzajemnej wymiany dóbr kultury. Tematem posiedzenia była też współpraca prowadzona przez instytucje obu krajów (biblioteki, archiwa, muzea, Zakład Narodowy im. Ossolińskich), mająca na celu dokumentowanie,

ochronę i udostępnianie obiektów przynależnych do wspólnego dziedzictwa kulturowego. Komisja działała na podstawie Porozumienia z 25 czerwca 1996 r. między Rządem RP a Rządem Ukrainy w sprawie ochrony i zwrotu dóbr kultury utraconych i bezprawnie przemieszczonych podczas II wojny światowej. Gremium stanowi zasadnicze forum negocjowania z partnerami ukraińskimi problemów związanych z restytucją dóbr kultury.

Również w czerwcu grupa przedstawicieli norweskiej Biblioteki Narodowej odbyła studyjną wizytę w BN. Jej celem było szczegółowe zapoznanie się z systemem 24-godzinnego opracowania zbiorów wpływających w ramach egzemplarza obowiązkowego. Norwegowie rozważają wykorzystanie polskich doświadczeń do wprowadzenia podobnego systemu u siebie. Delegacja zainteresowana była także zmianami w opracowaniu rzeczowym związanymi z Deskryptorami BN. W składzie delegacji znaleźli się: Roger Jøsevoid, zastępca dyrektora norweskiej Biblioteki Narodowej; Jonny Edvardsen, dyrektor ds. gromadzenia i usług bibliograficznych; Kjersti Rustad, kierownik działu egzemplarza obowiązkowego; Kari Mathisen, kierownik działu opracowania egzemplarza obowiązkowego; Irene Hole, kierownik działu opracowania książek.

W dniach 7–9 października w Bibliotece Narodowej gościli przedstawiciele Biblioteki Narodowej Białorusi. Celem wizyty było spotkanie zespołu ekspertów do spraw bibliotecznych przy Polsko-Białoruskiej Komisji Konsultacyjnej do spraw Dziedzictwa Kulturalnego. Podczas posiedzenia zespołu stronę białoruską reprezentowali przedstawiciele BN Białorusi: Aliaksander Susha, zastępca dyrektora ds. naukowych i działalności wydawniczej oraz Iryna Gradovkina, kierownik naukowo-badawczego oddziału bibliografii; a także Eduard Shvaiko, dyrektor Centrum Kulturalnego Białorusi w Warszawie. Ze strony polskiej w obradach wzięła udział: Katarzyna Ślaska, zastępca dyrektora ds. cyfrowych, prof. Paulina Buchwald-Pelcowa z Zakładu Starych Druków BN, dr Tomasz

Szwaciński z Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa Instytutu Książki i Czytelnictwa BN, dr Marek Janicki z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego oraz Janusz Szymański, reprezentujący Departament Dziedzictwa Kulturowego Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Zespół opracował plany współpracy na najbliższe dwa lata, uwzględniające m.in. opracowanie inwentarza rękopisów pochodzących z Biblioteki Ordynacji Nieświejskiej Radziwiłłów, obecnie przechowywanych w bibliotekach na terenie Białorusi, Polski i Francji, oraz ich digitalizację.

Kongres IFLA 2017 w Polsce

Biblioteka Narodowa, Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich oraz Prezydent Miasta Wrocławia podjęli wspólne starania o organizację w 2017 roku kongresu IFLA we Wrocławiu. List intencyjny, podpisany w 2011 roku przez dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego, przewodniczącą SBP Elżbietę Stefańczyk oraz prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, deklaruje współpracę stron na rzecz organizacji we Wrocławiu Kongresu, „mając na uwadze wspólny cel, którym jest wzmocnienie roli bibliotek w rozwoju kultury i zachowania dziedzictwa kulturowego oraz pragnąc zaprezentować osiągnięcia polskiego bibliotekarstwa na arenie międzynarodowej, a także podkreślić znaczenie samorządów w podnoszeniu kompetencji kulturowych mieszkańców”. Światowy Kongres Bibliotekarstwa i Informacji IFLA jest największym i najważniejszym w świecie wydarzeniem związanym z bibliotekarstwem i informacją naukową. Co roku gromadzi ponad 3500 profesjonalistów z ok. 120 krajów, dając możliwość wymiany poglądów, ustalania wspólnego stanowiska i harmonogramu działań w najważniejszych dla środowiska sprawach oraz nawiązywania i zacieśniania współpracy między uczestniczącymi podmiotami — instytucjami i stowarzyszeniami.

Dla kraju-organizatora Kongres jest szansą na zademonstrowanie swojego dorobku profesjonalnego zagranicznym uczestnikom, a także okazją do nawiązania kontaktu z najwybitniejszymi przedstawicielami środowisk bibliotekarskich z całego świata.

W dniach 26–27 lutego przedstawiciele Zarządu International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) odbyli w Bibliotece Narodowej wizytę związaną z planami organizacji kongresu IFLA w 2017 roku. W gronie delegatów znaleźli się: Jennefer Nicholson, Sekretarz Generalny IFLA, Lynne Rudasill, Przewodnicząca Komitetu Doradczego ds. Kongresu oraz Josche Ouwerkerk odpowiedzialna w IFLA za konferencje i kontakty biznesowe. Wizyta rozpoczęła się od spotkania z przedstawicielami polskiego środowiska bibliotekarskiego w Pałacu Rzeczypospolitej. Goście obejrzeni także specjalnie przygotowany pokaz rękopisów ze zbiorów Biblioteki Narodowej. Delegacja spotkała się również z Dyrekcją BN oraz zwiedziła Bibliotekę.

Wizyta delegacji IFLA w Zakładzie Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych. Od lewej: Lynne M. Rudasill, Przewodnicząca Komitetu Doradczego ds. Kongresu; Jennefer Nicholson, Sekretarz Generalny IFLA; Josche Ouwerkerk i Bogdan Filip Zerek

Międzynarodowa Federacja Bibliotecznych Stowarzyszeń i Instytucji (IFLA) to, założona w 1927 roku, największa i najważniejsza na świecie niezależna, niekomercyjna organizacja pozarządowa skupiająca przedstawicieli branży bibliotekarstwa i informacji naukowej, która zrzesza obecnie ponad 1600 instytucji z około 150 krajów. Jej siedziba mieści się w Hadze.

Współpraca międzynarodowa w ramach umów dwustronnych

Biblioteka Narodowa współpracuje od wielu lat z bibliotekami narodowymi, uniwersyteckimi, archiwami i instytucjami kulturalnymi z innych państw, m.in. z: Białorusi, Chin, Czech, Estonii, Francji, Iranu, Izraela, Litwy, Łotwy, Gruzji, Maroka, Mołdawii, Niemiec, Rosji, Słowacji, Stanów Zjednoczonych, Szwecji, Ukrainy, Uzbekistanu, Wielkiej Brytanii. Umowy i porozumienia o współpracy zawierane z bibliotekami narodowymi i naukowymi innych państw, a także umowy umożliwiające realizację konkretnych projektów badawczych i wydawniczych, są szczególnie korzystne dla BN ze względu na prowadzoną od lat intensywną akcję sprowadzania publikacji polskich autorów wydawanych poza granicami kraju. Współpraca z zagranicznymi bibliotekami narodowymi pozwala na uzyskanie w miarę pełnej o nich informacji.

We współpracy ze stroną rosyjską kontynuowano przygotowania do edycji katalogu książek pochodzących z biblioteki króla Zygmunta Augusta, a znajdujących się w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej. Rozproszony po śmierci króla księgozbiór jest wyjątkowym źródłem historycznym w skali europejskiej, od końca

XVIII w. wzbudzającym zainteresowania badaczy. *Katalog książek z biblioteki króla Zygmunta 11 Augusta w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu*, opublikowany w 2015 roku, rejestruje odnalezione woluminy, uzupełnia zawartość katalogów już istniejących, przyczyniając się do rekonstrukcji biblioteki ostatniego Jagiellona.

Kontynuowano także prace nad pierwszym pełnym naukowym wydaniem XIX-wiecznego rękopisu cennej pracy Wacława Seweryna Rzewuskiego *Sur les chevaux orientaux et provenants des races orientales (O koniach wschodnich i rasach od nich pochodzących)*. Jest to czteroletni projekt realizowany od lutego 2012 r. we współpracy polsko-katarskiej. Wydanie naukowe obejmować będzie: krytyczną edycję tekstu w języku oryginału (francuskim) i jego tłumaczenie na polski i angielski (tom I), rysunki (tom II), eseje naukowe, objaśnienia do tekstu oraz słownik terminów i nazw, opracowany przez specjalistów z różnych dziedzin (tom III). Kierownikiem naukowym projektu jest prof. dr hab. Tadeusz Majda, wykładowca Uniwersytetu Warszawskiego i kurator zbiorów sztuki orientalnej Muzeum Narodowego w Warszawie. W 2015 r. ukazała się edycja faksymilowa dzieła Rzewuskiego. Kontynuowano też prace redakcyjne nad tekstem rękopisu. Przyjęto projekt szaty graficznej publikacji. Przedsięwzięcie edytorskie finansowane jest w całości przez Qatar Museums Authority, na mocy umowy podpisanej w 2012 r. przez BN.

W 2015 r. kontynuowano wymianę książek i czasopism z partnerami zagranicznymi. Najbardziej ożywione kontakty międzynarodowe w tej dziedzinie prowadzono z następującymi placówkami: Bibliothèque nationale de France (Paryż), Kungliga biblioteket (Sztokholm), Deutsche Forschungsgemeinschaft (Bonn), The University of Chicago Library (Chicago), Library of Congress (Waszyngton), The British Library (Londyn), Bodleian Library (Oksford), Národní knihovna (Praga) i Rossijskaja Nacionalnaja Biblioteka (Sankt Petersburg), a także z bibliotekami polonijnymi m.in. w Paryżu i Londynie.

Prace na rzecz polskiego dziedzictwa kulturowego poza granicami Polski

Polonia i jej dorobek kulturalny są od lat przedmiotem prac badawczych prowadzonych w Bibliotece Narodowej, która kontynuuje dokumentowanie tzw. zbiorów przemieszczonych: polskich, pozostałych poza granicami kraju, a także tych, które — przynależne do dziedzictwa kulturalnego krajów sąsiednich — znajdują się obecnie w polskich księżnicach. BN udziela wszechstronnej pomocy w opracowywaniu i ochronie emigracyjnych zbiorów oraz popularyzuje instytucje kultury polskiej działające poza granicami kraju.

Inwentaryzacja Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte

W 2015 r. finalizowano prace, prowadzone przez zespół specjalistów z BN oraz archiwistów Archiwów Państwowych pod kierunkiem Marii Wrede, na rzecz pełnej inwentaryzacji archiwum Instytutu Literackiego „Kultura” w Maisons-Laffitte. Wielkość zbioru rękopisów objętego pracami w latach 2009–2015 to 182 mb., w tym 165 mb. dokumentacji aktowej. Są to trzy zespoły materiałów: dokumentacja funkcjonowania wydawnictwa Instytut Literacki „Kultura” w latach 1946–2010, papiery osobiste mieszkańców Domu oraz materiały obce powierzone. Zespoły uporządkowano w 13 seriach i 76 podseriach. Baza danych liczy obecnie 61 000 rekordów opisów i 20 000 własnych haseł wzorcowych

(podstawowy zrzęb haseł został pobrany z kartotek wzorcowych BN). Aby ułatwić poszukiwanie informacji, przygotowano instrukcję korzystania z bazy danych.

Wszystkie rękopisy przed przeniesieniem do nowego magazynu poddano dezynfekcji, a kontrola konserwatorska przeprowadzona na zakończenie w 2015 r. wykażała ich bardzo dobry stan zachowania. Rękopisy zostały przepakowane w specjalne teczki magazynowe i opatrzone sygnaturami. W magazynie zastosowano także dwustopniowe oznaczenia topograficzne ułatwiające wyszukiwanie.

Prace zespołu specjalistów stanowią wypełnienie zobowiązań wynikających z umowy podpisanej w 2009 r. przez dyrektora BN dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych dr. Sławomira Radonia i prezydenta Stowarzyszenia Instytutu Literackiego „Kultura” Henryka Giedroycia. Projekt, zrealizowany zgodnie z harmonogramem w przewidywanym czasie, zakładał sporządzenie *Inwentarza Archiwum Instytutu Literackiego „Kultura”*, zawierającego pełną informację o zbiorach Instytutu, oraz zapewnienie właściwych warunków ich przechowywania, ochrony konserwatorskiej i udostępniania. W archiwum placówki znajdują się cenne źródła dokumentujące działalność Instytutu oraz życie polskiej emigracji politycznej w okresie powojennym, wśród nich: akta osobiste Jerzego Giedroycia, fragmenty spuścizny po Witoldzie Gombrowiczu, Konstantym Jeleńskim, Juliuszu Mieroszewskim, Jerzym Stempowskim, zbiór fotografii II Korpusu PSZ na Zachodzie, dokumentacja fotograficzna, audiowizualna i dźwiękowa.

Porządkowanie i inwentaryzacja Archiwum

Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

Celem projektu, realizowanego w ramach zawartej w 2010 i 2013 roku umowy pomiędzy Biblioteką Narodową w Warszawie a Fundacją „Biblioteca Benedetto Croce” w Neapolu, jest porządkowanie Archiwum Gustawa Herlinga-Grudzińskiego — przechowywanego w tejże Fundacji, przygotowanie jego inwentarza w formie komputerowej bazy danych w formularzu MARC21 (program MAK), stworzenie jego cyfrowej wersji (digitalizacja) w celu wieczystego archiwizowania przez Bibliotekę Narodową oraz wykorzystania — za zgodą i w ramach umów zawartych z Fundacją „Biblioteca Benedetto Croce” — w pracach naukowych i edytorskich, m.in. przy wydaniu przez Wydawnictwo Literackie w Krakowie „Dzieł zebranych” Herlinga-Grudzińskiego oraz jego korespondencji m.in. z Jerzym Giedroyciem. W 2015 r. trwały prace polegające na porządkowaniu i wpisywaniu do Inwentarza tekstów publicystycznych, wywiadów, wycinków prasowych z tekstami Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i dotyczącymi jego osoby, fotografii, kaset wideo, załączników do listów Jerzego Giedroycia, materiałów przysyłanych do wiadomości, w tym prac magisterskich i doktorskich poświęconych twórczości Herlinga-Grudzińskiego. Ponadto — korekt *Dziennika pisanego nocą*, listów do Herlinga-Grudzińskiego dotyczących edycji *Innego Świata*, formowaniu z nich jednostek rękopiśmiennych, nadawaniu numerów inwentarzowych. Utworzone jednostki rękopiśmienne przepakowywano do docelowych opakowań archiwalnych. Wpisywano uporządkowane jednostki do inwentarzowej bazy danych. Nadawano stałe sygnatury i ustawiano według nich opracowany materiał archiwalny w docelowym miejscu przechowywania.

Katalogowanie i inna pomoc biblioteczna instytucjom polonijnym

Celem projektu jest pomoc instytucjom polonijnym, przechowującym i gromadzącym zbiory polskie, w ich skatalogowaniu oraz zapewnieniu im odpowiedniej ochrony. W związku z przypadającą w roku 2015 rocznicą 100-lecia Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce przygotowany został katalog starodruków tej instytucji. Realizując zadanie związane ze wsparciem Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych i Fundacji Rzymskiej im. Margrabiny J. Z. Umiaszowskiej, specjalista z Zakładu Starych Druków BN Krzysztof Soliński wyjechał do Rzymu, gdzie kontynuował prace nad rejestrowaniem starodruków dotyczących Polski, a znajdujących się w bibliotekach rzymskich. Zebrany podczas pracy badawczej materiał posłuży do publikacji w 2016 roku kolejnych tomów serii *Polonika XVI–XVIII Wieku w Bibliotekach Rzymskich: Katalog starodruków biblioteki Papieskiego Instytutu Studiów Kościelnych w Rzymie* (t. 4) oraz *Katalog poloników w Biblioteca Casanatense* (t. 5).

Rękopisy z Biblioteki Żałuskich w Bibliotece Narodowej w Sankt Petersburgu

Na mocy podpisanego 26 sierpnia 2009 roku aneksu do umowy o współpracy z Rosyjską Biblioteką Narodową w Sankt Petersburgu prowadzone są wspólne prace nad rejestracją rękopisów dawnej Biblioteki Żałuskich.

W latach 2009–2012 przeprowadzono dokładne porównanie (z autopsji) zachowanych zbiorów, znajdujących się w Zakładzie Rękopisów Biblioteki Narodowej oraz w Dziale Rękopisów Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Zdobyty dzięki temu materiał stanowi podstawę do sporządzenia szczegółowej bazy danych, odnotowującej istniejące i zaginione rękopisy Biblioteki Żałuskich. Zweryfikowane na podstawie istniejącej literatury opisy oraz przygotowany w 2012 roku komentarz naukowy będą stanowiły podstawę planowanych na dalsze lata prac zmierzających do opublikowania inwentarza zachowanych w obu bibliotekach rękopisów Biblioteki Żałuskich. Projekt zaplanowany był na lata 2009–2012. W 2012 roku stronie rosyjskiej został przedstawiony, opracowany przez stronę polską, projekt umowy dotyczącej wspólnego wydania inwentarza zachowanych w Polsce i Rosji rękopisów z Biblioteki Żałuskich. Umowa pomiędzy Bibliotekami została podpisana 14 stycznia 2013 roku, a jej wynikiem jest przedłużenie funkcjonowania projektu do 2016 roku.

W roku 2015 odbyły się dwa wyjazdy robocze specjalistów z BN do Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Petersburgu (13–25 maja, 1–21 grudnia). Głównym celem pobytu była kontynuacja prac nad wyszukiwaniem znajdujących się w RBN rękopisów pochodzących z Biblioteki Żałuskich, weryfikacja ich opisów, a także uzupełnianie danych dotyczących rękopiśmiennych poloników w zbiorach RBN. Podczas dwutygodniowego pobytu zweryfikowano i uzupełniono z autopsji łącznie 234 opisy. Kontynuowano prace nad opisywaniem rękopisów w języku niemieckim. Przy okazji udało się dotrzeć do nowych, wcześniej niedostępnych rękopisów, których opisy sporządzono w bazie. Szczególnie wymienić tu należy spisany w latach 1820–1822, liczący kilkanaście tomów, inwentarz starych druków, wówczas znajdujący się w zbiorach CBP w Petersburgu. Ponadto trwały prace nad przygotowaniem inwentarza zachowanych rękopisów Biblioteki Żałuskich. Przeprowadzano meliorację bazy — zarówno jednostkową, jak i zbiorczą (łącznie 1766 rekordów). Przygotowane zostały także

materiały do korekty gotowych już opisów rękopisów w języku niemieckim. Przeprowadzono też kwerendę w sprawozdaniach Cesarskiej Biblioteki Publicznej dotyczącą historii porządkowania i opracowywania zbiorów pochodzących z Biblioteki Załuskich. W ramach projektu w dniach 28 września — 2 października 2015 r. w Warszawie przebywał specjalista z RBN, który pracował głównie nad niemieckimi rękopisami z Biblioteki Załuskich, przechowywanymi w BN.

Starodruki **z Biblioteki Załuskich** **w Bibliotece Narodowej** **w Sankt Petersburgu**

Celem projektu jest wyodrębnienie i zidentyfikowanie jak największej liczby starodruków pochodzących z dawnej Biblioteki Załuskich, przechowywanych w różnych komórkach organizacyjnych Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu. Projekt jest bezpośrednim efektem wieloletniej współpracy między BN a RBN w zakresie rejestracji rękopisów dawnej Biblioteki Załuskich. Wymierne rezultaty w postaci publikacji naukowych, konferencji oraz posiedzeń grupy ekspertów związanych z projektem „Rękopisy z Biblioteki Załuskich” otworzyły Bibliotece Narodowej pole do nawiązania współpracy w zakresie rejestracji starodruków przechowywanych również w RBN. Polscy specjaliści otrzymają możliwość prowadzenia badań z autopsji w zbiorach Oddziału Poligrafii Działu Zbiorów Zagranicznych RBN, dotychczas niedostępnego dla badaczy z Polski. W 2015 roku udało się zainaugurować projekt rejestracją ok. 550 jednostek starodrucznych z zasobu Oddziału Zbiorów Zagranicznych RBN.

Jednostki te pochodziły z historycznego, sformowanego w XIX wieku Oddziału Filologicznego, w skład którego wchodzi najprawdopodobniej ok. 3 tys. starodruków z Biblioteki Załuskich. Badania nad zbiorem dawnego Oddziału Filologicznego (stosunkowo niewielkiego w porównaniu do całości zasobu) zostały zasugerowane przez Marię Tkaczenko, kierownika Oddziału Zbiorów Zagranicznych RBN, w zbiorach którego znajduje się znaczna część interesującej Bibliotekę Narodową kolekcji. Zespół specjalistów z Zakładu Starych Druków BN w trakcie delegacji służbowej (1–21 grudnia 2015 r.) otrzymał bezpośredni dostęp do zbiorów OZZ RBN wraz z możliwością fotograficznej dokumentacji własnym sprzętem. Taka organizacja pracy umożliwiła rejestrację znacznej liczby starodruków oraz określenie perspektyw czasowych dalszych etapów projektu. Starodruki rejestrowane są zgodnie z polską normą PN N011538 w bazie danych MAK, stworzonej specjalnie na potrzeby projektu. Ukształtowanie bazy oraz zgromadzony materiał fotograficzny pozwoli na dokładne opracowanie bibliograficzne starodruków na miejscu w BN, z wykorzystaniem dostępnych w Polsce źródeł i baz danych. Efektem końcowym projektu będzie opublikowanie katalogu starodruków z dawnej Biblioteki Załuskich zachowanych w zbiorach Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu.

Kwerenda **w Dziale Druków Historycznych** **Biblioteki Państwowej** **w Berlinie**

Współpraca między Biblioteką Narodową a Biblioteką Państwową w Berlinie została zainicjowana przez ministrów kultury Polski i Niemiec. Jej głównym założeniem jest katalogowanie i digitalizacja obiektów bibliotecznych odnoszących się do polsko-niemieckiej historii i dziedzictwa kulturowego oraz wspólne prace badawcze nad polskim dziedzictwem w Niemczech i niemieckim dziedzictwem w Polsce.

Kwerenda w zbiorach Działu Druków Historycznych Biblioteki Państwowej w Berlinie prowadzona była przez specjalistów z Zakładu Starych Druków Biblioteki Narodowej w październiku 2015 roku. Wykonane prace nawiązywały do badań z lat 2011–2012 i obejmowały przede wszystkim rejestrację poloników pochodzących z dawnych bibliotek klasztornych z obszaru Wielkopolski. Wykorzystując zachowane w SBB księgi akcesyjne dawnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie (Akzessionsjournal „E” i „F”), prowadzono rejestrację i weryfikację z autopsji starodruków o polskich proveniencjach. Dzięki prowadzonym badaniom udało się zidentyfikować egzemplarze pochodzące z księgozbiorów klasztornych cystersów w Obrze, cystersów w Bledzewie, cystersów w Gościkowie-Paradyżu, benedyktynów w Lubiniu, franciszkanów konwentalnych w Grabowie, franciszkanów reformatorów w Goruszkach oraz franciszkanów-bernardynów w Koźmini. Na podstawie udostępnionych egzemplarzy oraz katalogu komputerowego SBB opracowano skrócone opisy bibliograficzne oraz karty inwentarzowe (łącznie 250) druków zidentyfikowanych jako pochodzące z bibliotek klasztornych na ziemiach polskich. Prowadzone prace

pozwołyły również na weryfikację stosowanych w katalogu SBB zapisów „Kriegsverlust” („strata wojenna”) i „Kriegsverlust möglich” („możliwa strata wojenna”) oraz na ustalenie faktycznego miejsca przechowywania danego egzemplarza. Ponadto, podczas tegorocznej kwerendy szczegółowo przeanalizowano zapisy w kolejnych (w stosunku do prac z roku 2011) sześciu tomach ksiąg akcesyjnych dawnej Biblioteki Królewskiej w Berlinie, obejmujących lata 1815–1849. W żadnym z tomów nie natrafiono na informację o źródle wpływu do biblioteki, którą można by łączyć z księgozbiorem wywodzącym się z ziem I Rzeczypospolitej. Zebrany podczas kwerend w latach 2011, 2012 i 2015 materiał stanie się podstawą do przygotowania bazy danych, obejmującej proveniencje zbiorów trafiających do ówczesnej Biblioteki Królewskiej m.in. po kasatach klasztorów na ziemiach polskich zaboru pruskiego.

10.

WYDARZENIA,
WYSTAWY,
PROMOCJE

Biblioteka Narodowa jest od lat cenionym miejscem wydarzeń kulturalnych, spotkań, debat, dyskusji, wręczania prestiżowych nagród za osiągnięcia kulturalne i naukowe. Narodowa Książnica udziela także gościny twórcom, artystom i uczonym realizującym tu swoje plany badawcze i zawodowe ambicje. W siedzibie Biblioteki organizowane są wystawy, koncerty, promocje książek, spotkania z pisarzami i wydawcami. Te formy działalności BN stają się ważnymi wydarzeniami kulturalnymi Polski i Warszawy, wywołują duże zainteresowanie środowisk naukowych i artystycznych oraz skupiają uwagę mediów.

Konferencja
„Działania na rzecz rozwoju
promocji czytelnictwa”

Podczas konferencji prasowej, która odbyła się w Bibliotece Narodowej 22 stycznia 2015 roku, podsumowano dotychczasowe działania w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. W konferencji udział wzięli: prof. Małgorzata Omilanowska, minister kultury i dziedzictwa narodowego, Joanna Kluzik-Rostkowska, minister edukacji narodowej, dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, oraz Grzegorz Gauden, dyrektor Instytutu Książki. Podpisany został list intencyjny w sprawie współpracy między Ministerstwami Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Edukacji Narodowej na rzecz tworzenia, prowadzenia oraz promowania programów wspierających rozwój czytelnictwa. Przedstawione zostały także plany dotyczące promocji czytelnictwa w roku 2015. Po konferencji opublikowany został raport dotyczący stanu czytelnictwa w Polsce w 2014 roku.

Uroczyste przekazanie
Archiwum
Themersonów

Uroczystość z udziałem prof. Małgorzaty Omilanowskiej, minister kultury i dziedzictwa narodowego, odbyła się 28 stycznia 2015 roku w Pałacu Rzeczypospolitej. W czasie spotkania na ręce Dyrektora Biblioteki Narodowej dotychczasowa właścicielka — Jasia Reichardt przekazała Archiwum Franciszki i Stefana Themersonów. W zbiorze znajdują się liczne rękopisy, fotografie, listy, notatki, prace graficzne, dokumenty, a nawet obiekty pamiątkowe, takie jak maszyna do pisania, aparat fotograficzny czy klocki drzeworytnicze. Archiwum gromadzi materiały dotyczące twórczości obojga artystów — rękopisy i maszynopisy wierszy i wykładów, dzienniki i notatki warsztatowe Stefana Themersona, jego rysunki „figur niemożliwych”, nagrania z wykładów i odczytów, książki i czasopisma, a także rysunki i prace graficzne Franciszki oraz wspólne projekty zrealizowanych i niezrealizowanych filmów, wśród tych ostatnich np. *Dziecko Europy*.

Z Archiwum Franciszki i Stefana Themersonów

Z Archiwum Franciszki i Stefana Themersonów

Uroczystość przekazania Archiwum Themersonów do zbiorów Biblioteki Narodowej. Nick Wadley, Jasia Reichardt, Tomasz Makowski

Wręczenie nagród miesięcznika „Magazyn Literacki KSIĄŻKI” za Książki Roku 2014

W Bibliotece Narodowej 3 lutego 2015 roku po raz trzynasty wręczono nagrody miesięcznika „Magazyn Literacki KSIĄŻKI” za Książki Roku 2014 oraz dyplomy dla wydawców, autorów i tłumaczy za Książki Miesiąca. Przyznano ponadto tytuły Wydawcy Roku 2014 (wydawnictwo Prószyński Media), Wydarzenie Roku 2014 (wydawnictwo Arkady za serię „Skarby Sztuki”), a Człowiekiem Roku 2014 został Tadeusz Zysk, twórca i właściciel wydawnictwa Zysk i S-ka.

Themersonowie. Prawdopodobieństwo dziury w niebie

Wieczór poświęcony Franciszce i Stefanowi Themersonom — dwie rozmowy i pokaz filmów — odbył się w Bibliotece Narodowej 19 lutego 2015 roku. Okazją do spotkania stało się przekazanie Archiwum Themersonów do zbiorów BN. W rozmowie, której tematem było miejsce Themersonów w historii sztuki awangardowej, recepcja twórczości artystów oraz obecność ich książek na rynku wydawniczym, wzięli udział Józef Robakowski, Piotr Rypson i Milada Ślizińska, a prowadził ją Łukasz Ronduda. Druga rozmowa dotyczyła nie tylko Themersonów. W dyskusji dwojga artystów — Agnieszki Polskiej i Jakuba Woynarowskiego oraz Adrian

Prodeus — pojawiła się refleksja, w jaki sposób sztuka, również współczesna, próbuje połączyć zmysłowość z intelektualnym zaangażowaniem odbiorcy. Rozmowę prowadził Kuba Mikurda. Zaprezentowano także pierwszą część archiwum Themersonów udostępnioną online w serwisie POLONA. Spotkaniu towarzyszyła projekcja filmów *Przygoda człowieka poczciwego* (1937) oraz *Oko i ucho* (1944–1945).

Konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej”

W dniach 20–21 kwietnia 2015 roku w Bibliotece Narodowej odbyła się międzynarodowa konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”. Dwudniowe obrady zgromadziły ponad trzystu uczestników z całej Polski. Licznie reprezentowane były środowiska zarówno bibliotekarskie, akademickie, jak też twórcy oprogramowania bibliotecznego. Obrady transmitowano na żywo poprzez internet i tą drogą trafiły do ponad 3300 odbiorców. W ramach pięciu sesji zaprezentowano 21 wystąpień, których celem było przedstawienie koncepcji mającej prowadzić do uproszczenia i podniesienia efektywności opracowania przedmiotowego. Konferencję otworzył dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej referatem pt. *Biblioteki w 2015 r. Stan obecny, postulaty zmian, szanse i zagrożenia*. W konferencji uczestniczyli również goście zagraniczni: Ted Fons (dyrektor wykonawczy WorldCat, OCLC), który przedstawił referat *Strategies for Exposing Library Data on the Web & The Next Generation of Library Data*; Vincent Boulet (szef pracowni KHW, Bibliothèque nationale de France, Sekretarz Rady

Konferencja „Deskryptory Biblioteki Narodowej. Propozycja zmian w opracowaniu zbiorów bibliotecznych w dobie sieci semantycznej”. Warszawa, kwiecień 2015 r. Referat wygłasza Marta Cichoń

VIAF) z referatem *Putting data forward on the Web: the data.bnf.fr project* oraz Robert Jacobs (Director for Northern Europe, Innovative Interfaces Inc.), który przedstawił referat *New developments in ISL software — APIs, Apps, Mobile*. Wystąpienia pracowników Biblioteki Narodowej skupiły się na wyjaśnieniu podstaw metodologicznych podejmowanych zmian. Przedstawione zostały zagadnienia związane z wykorzystanymi modelami teoretycznymi: modelem związków — encji, standardami FRBR, FRAD, RDA, podstawami kognitywistycznymi i strukturalistycznymi dla proponowanej koncepcji deskryptorów, z przyszłością kartotek formalnych i przedmiotowych oraz ze zjawiskiem fałszywej koordynacji. Kolejne prezentacje wyjaśniały proponowane zasady stosowania deskryptorów BN dla opracowania rzeczowego poszczególnych typów zbiorów: książek i artykułów, zbiorów ikonograficznych, map, druków ulotnych, nagrań dźwiękowych i audiowizualnych, zbiorów muzycznych. Omówiono zmiany w formacie MARC 21 wprowadzane przez BN dla potrzeb opracowania deskryptorowego, a także prace związane

z Uniwersalną Klasyfikacją Dziesiątą, z klasyfikacją Thema wykorzystywaną przez rynek wydawców oraz przedstawiono tworzony przez BN serwis dla wydawców i bibliotekarzy e-ISBN.

Gala wręczenia Nagrody Literackiej m. st. Warszawy

W Bibliotece Narodowej w dniu 24 kwietnia 2015 roku odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody Literackiej m. st. Warszawy. Decyzją Jury — pod przewodnictwem prof. Andrzeja Z. Makowieckiego — w składzie: Janusz Drzewucki, Karolina Głowacka, Joanna Kulmowa, Krzysztof Masłoń, Anna Romaniuk oraz Rafał Skąpski — laureatami ósmej edycji Nagrody Literackiej m. st. Warszawy zostali:

- w kategorii „Literatura piękna — proza”: Andrzej Stasiuk, *Wschód*, Wydawnictwo Czarne
- w kategorii „Literatura piękna — poezja”: Urszula Koziół, *Klangor*, Wydawnictwo Literackie
- w kategorii „Literatura piękna dla dzieci”: Anna Piwkowska (tekst), Emilia Bojańczyk (ilustracje), *Franciszka*, Fundacja Zeszytów Literackich
- w kategorii „Edycja warszawska”: Elżbieta Markowska i Katarzyna Naliwajek-Mazurek, *Warszawa 1939–1945. Okupacyjne losy muzyków*, Towarzystwo im. Witolda Lutosławskiego.

Warszawskim Twórcą 2015 został Jarosław Marek Rymkiewicz, który nagrody nie przyjął.

Nagroda jest kontynuacją wyróżnienia o tej samej nazwie, przyznawanego w latach 1926–1938. Pierwszym

laureatem był najstarszy syn Adama Mickiewicza — Władysław, ostatnim zaś — przed II wojną światową — Leopold Staff (1938). Wyróżniono również twórców tak wybitnych, jak Waław Berent (1929), Tadeusz Boy-Żeleński (1933), Pola Gojawiczyńska (1935), Maria Kuncewiczowa (1937). Biblioteka Narodowa jest partnerem Nagrody.

Inauguracja Nocy Bibliotek

W dniu 30 maja 2015 roku w Bibliotece Narodowej odbyła się uroczysta inauguracja Nocy Bibliotek. Pierwszym punktem programu było wspólne czytanie *Lokomotywy* Juliana Tuwima — w wykonaniu zaproszonych artystów oraz przedstawicieli organizatorów i patronów wydarzenia. BN reprezentował jej dyrektor, dr Tomasz Makowski. W inauguracji wzięła udział prof. Małgorzata Omilanowska, minister kultury i dziedzictwa

Uroczysta inauguracja Nocy Bibliotek w Bibliotece Narodowej

narodowego oraz Ewa Dudek, wiceminister edukacji narodowej. Pierwsze godziny poświęcone były najmłodszym, dla których przygotowano prezentację najciekawszych dziecięcych treści z POLONY — Cyfrowej Biblioteki Narodowej oraz konkursy, zabawy, film, a także głośne czytanie w wykonaniu Joanny Brodzik i Rafała Rutkowskiego. Część trwającą do północy wypełniły dyskusje z udziałem pisarzy, językoznawców i dziennikarzy oraz literatura grozy głośno czytana przez Rafała Rutkowskiego i Piotra Borowca.

Imieniny Jana Kochanowskiego

Imieniny Jana Kochanowskiego odbyły się 20 czerwca 2015 roku w Ogrodzie Krasińskich. Tegorocznymi bohaterami imprezy — poza Janem Kochanowskim — byli Franciszka i Stefan Themersonowie, a także Jan Długosz — w ustanowionym z okazji 600. rocznicy urodzin Roku Długosza — i ks. Jan Twardowski w 100. rocznicę urodzin. Ich twórczość, jako inspiracja dla współczesnych, stanowiła punkt wyjścia do odbywających się na trzech scenach dyskusji o polskiej literaturze. W rozstawionych na parkowych alejkach namiotach można było kupić książki ponad 100 wydawnictw i spotkać się z ponad 50 autorami. W emocjonującym meczu literackim zmierzyły się drużyny gwiazd, interpretując teksty Stefana Themersona i awangardową twórczość Sterna, Jasińskiego, Tuwima, Witkacego i Gałczyńskiego. Udział wzięli: Iwona Bielska, Joanna Brodzik, Urszula Dudziak, Roma Gąsiorowska, Piotr Głowacki, Rafał Mohr, Marian Opania, Janina Paradowska, Józef Pawłowski, Kasia Warnke, Przemysław Wyszyński, Zbigniew Zamachowski. Arbitrem zmagania był Grzegorz Markowski. *Pieśń świętojańska o Sobótce* — będąca stałym elementem wszystkich edycji

Na *Imieninach Jana Kochanowskiego* w Parku Krasińskich

Dziecięca Dzieńdobrynka na *Imieninach Jana Kochanowskiego*

Dansing z zespołem Mitch&Mitch na zakończenie *Imienin Jana Kochanowskiego*

Imienin Jana Kochanowskiego — wykonała Ania Rusowicz w nowoczesnej aranżacji Magdy Tejchmy. Bardzo urozmaicony był w tym roku program dla najmłodszych, który przygotowano, inspirując się twórczością Franciszki i Stefana Themersonów. Obejmował spektakle, koncert, warsztaty ilustratorskie, a jego finałem była wieczorynka — widowisko wykorzystujące filmy Themersonów (*Oko i ucho*), muzykę Karola Szymanowskiego (pieśń *Św. Franciszek*) oraz libretto opery Stefana Themersona *Św. Franciszek i Wilk z Gubbio* — w nowym, specjalnie na tę okazję sporządzonym przekładzie Magdaleny Heydel. Przez cały dzień można było uczestniczyć w przygotowanych przez Bibliotekę Narodową warsztatach plastycznych z elementami biblioterapii. Nocą bawiono się na dansingu z zespołem Mitch&Mitch.

Przekazanie

rękopisu

Alberta Sowińskiego

9 października 2015 roku odbyło się uroczyste przekazanie rękopisu Wojciecha Alberta Sowińskiego *Fantaisie brillante pour piano sur la Perle du Brésil* do zbiorów BN. Wydarzenie uświetniło prawykonanie tego utworu przez Radosława Sobczaka, cenionego pianistę, profesora Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Rękopis *Fantaisie brillante pour piano sur la Perle du Brésil* został ofiarowany przez stowarzyszenie przyjaciół kultury polskiej Cercle Européen de Soutien à la Culture Polonaise. W wydarzeniu udział wzięli: prezes Stowarzyszenia François de Waresquiel, wiceprezes Danuta Dubois, prof. Adam Wibrowski, dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski oraz prof. Irena Poniatowska, przewodnicząca Rady Narodowego

Instytutu Fryderyka Chopina i Vincenzo Manno, ambasador Zakonu Maltańskiego w Polsce. Przekazany Bibliotece Narodowej rękopis *Fantaisie brillante pour piano sur la Perle du Brésil* to niedatowany autograf Sowińskiego, być może autograf edycyjny.

Dzień Otwarty

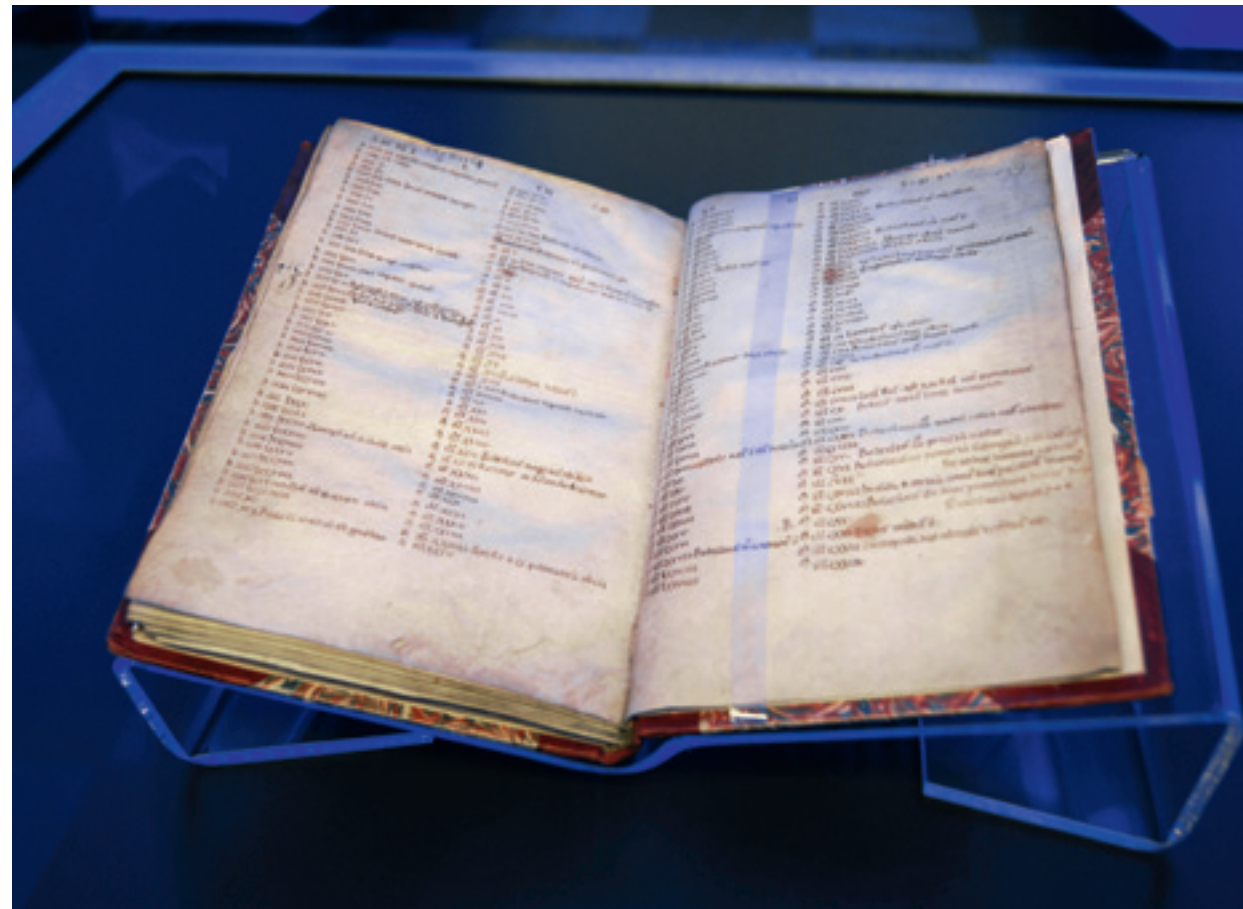
Pałacu Rzeczypospolitej.

Inauguracja cyklu

PIERWSZE/NAJSTARSZE

24 października 2015 roku w ramach projektu „Konservacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie — europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”, zorganizowano Dzień Otwarty Pałacu Rzeczypospolitej. W programie wydarzenia znalazły się prezentacja *Rocznika dawnego* w ramach inauguracji cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE oraz wycieczki po Pałacu z przewodnikiem. Tego dnia Pałac odwiedziło ponad 1600 osób.

PIERWSZE/NAJSTARSZE to cykl prezentacji z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski. Co miesiąc Biblioteka Narodowa przedstawia w Pałacu Rzeczypospolitej najważniejsze i najstarsze zabytki kultury i historii, dokumentujące początki państwa polskiego.

Inauguracja cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE, w ramach którego co miesiąc prezentowane będą najstarsze zabytki kultury i historii polskiej dokumentujące początki państwa polskiego. Jako pierwszy pokazano *Rocznik dawny* — to właśnie na jego karcie widnieje wiadomość o przybyciu do Polski czeskiej księżniczki Dobrawy w roku 965 i o chrzcie Mieszka I w roku następnym

Gala piątej edycji „Rankingu Bibliotek”

Biblioteka Narodowa była współorganizatorem gali, przygotowywanej przez Instytut Książki i dziennik „Rzeczpospolita”, które na uroczystości 19 listopada 2015 roku nagrodziły samorządy najbardziej zaangażowane w kulturalny rozwój swojej gminy. Wyróżnieni zostali ci, dla których dobrze działająca biblioteka gminna jest najlepszym świadectwem dbałości samorządu o zapewnienie łatwego i bezpłatnego

Dyrektor Biblioteki Narodowej dr Tomasz Makowski gratuluje laureatom piątej edycji „Rankingu Bibliotek”

dostępu do kultury, wiedzy i nowych mediów. Tytuł lidera „Rankingu Bibliotek” obroniła Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin (kujawsko-pomorskie), która zwyciężyła także rok temu. Drugie miejsce w konkursie zajęła Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach (warmińsko-mazurskie), a trzecie — Biblioteka Publiczna Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu (podlaskie). Liderom pogratulował dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej, który zasiada w kapitule „Rankingu”.

Wystawa 70 lat działalności Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie

21 listopada 2015 roku w Bibliotece Narodowej otwarto wystawę *70 lat działalności Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie* z okazji 70-lecia istnienia Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie, 65-lecia Nagrody Literackiej i 40-lecia pisma „Pamiętnik Literacki”. Zaprezentowano — po raz pierwszy szerokiej publiczności — bogaty dorobek i historię działalności londyńskiej placówki, której celem od początku istnienia (1946) była pomoc polskim pisarzom oraz obrona wolności myśli i słowa wobec narzuconej Polsce cenzury.

Przekazanie rękopisów muzycznych Włodka Pawlika

26 listopada 2015 roku odbyła się uroczystość przekazania do zbiorów Biblioteki Narodowej rękopisów muzycznych Włodka Pawlika, kompozytora, pianisty jazzowego, laureata nagrody Grammy 2014. Wśród dzieł przekazanych zeszytów nutowych ze szkicami utworów Pawlika znalazły się rękopisy muzyki filmowej (do filmu *Rewers* i *Within the Whirlwind* — *Wichry Kołomyj*), szkic *11 koncertu fortepianowego* artysty oraz muzyka do wierszy wybitnych polskich poetów: Jarosława Iwaszkiewicza (*Struny Na Ziemi*, 2011), Czesława Miłosza (*Miłosz Jazz Project*, 2011) i Józefa Czechowicza (widowisko muzyczne *Wieczorem*, 2013). Jest to kolejny dar wzbogacający Archiwum Jazzu Polskiego, którego działalność zapoczątkowało w 2011 roku pozyskanie spuścizny Krzysztofa Komedy. Uroczystość uświetnił krótki koncert w wykonaniu Włodka Pawlika.

Uroczystość przekazania rękopisów Włodek Pawlika do zbiorów Biblioteki Narodowej. Umowę podpisali Włodek Pawlik i dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej

Przy fortepianie — Włodek Pawlik

Prezentacja

Sakramentarza tynieckiego —

pokaz z cyklu

PIERWSZE/NAJSTARSZE

28 listopada 2015 roku w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się całodniowa prezentacja skarbu BN — bogato zdobionego kodeksu z XI wieku, należącego do najstarszych rękopisów przechowywanych w Polsce. *Sakramentarz* można było też obejrzeć na wystawie, która pokazywała wybrane, powiększone, najciekawsze strony z księgi ozdobione charakterystycznymi elementami średniowiecznej ikonografii. Pokaz uzupełniły dwa wykłady: benedyktyna br. dr. hab. Michała Gronowskiego — *Początki opactwa tynieckiego* oraz dr. Grzegorza Paca — *Kobiety i książki we wczesnośredniowiecznej Polsce i Europie*. Wystawę odwiedziło około 300 osób.

Sakramentarz tyniecki w Pałacu Rzeczypospolitej — pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE

Gala

Nagrody Literackiej

Skrzydła Dedala

17 grudnia 2015 roku w Pałacu Rzeczypospolitej odbyło się uroczyste wręczenie Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala, ustanowionej przez Bibliotekę Narodową w 2015 roku. Wyróżnienie to przyznawane jest corocznie pisarzom za książkę lub całokształt twórczości w dziedzinach literatury pięknej, ze szczególnym uwzględnieniem prozy, krytyki literackiej, artystycznej, historii oraz szeroko rozumianej problematyki społecznej. W ocenie jury brane są pod uwagę w szczególności istotne walory poznawcze twórczości nominowanych, a także niekonwencjonalność sądów, opinii, odwaga i precyzja myśli oraz piękno słowa. Nagroda nawiązuje do idei Nagrody im. Andrzeja Kijowskiego, przyznawanej w latach 1985–1989 przez Komitet Kultury Niezależnej, a następnie w latach 1995–2008 przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu (Ossolineum) i w latach 2010–2012 przez Bibliotekę Narodową. Jury w składzie: prof. Włodzimierz Bolecki, Tomasz Burek, prof. Dariusz Gawin, Antoni Libera, wskazało Laureata Nagrody — Przemysława Dakowicza „za odważną, oryginalną poznawczo i artystycznie refleksję nad destrukcją polskiej świadomości historycznej, opisaną w książce *Afazja polska* (Wydawnictwo Sic!, 2015) oraz w innych tomach eseistycznych i poetyckich opublikowanych w ciągu ostatnich lat”. Nagrodę wręczyła dr Małgorzata Gawin, wiceminister kultury i dziedzictwa narodowego, Generalny Konserwator Zabytków oraz dr Tomasz Makowski, dyrektor Biblioteki Narodowej.

Przemysław Dakowicz — pierwszy laureat Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala

Prezentacja

Roczników Jana Długosza —

pokaz z cyklu

PIERWSZE/NAJSTARSZE

19 grudnia 2015 roku w Pałacu Rzeczypospolitej odbył się kolejny pokaz z cyklu PIERWSZE/NAJSTARSZE. Zaprezentowano *Roczniki* Jana Długosza zachowane m.in. w BN w pięciu rękopisach i jednym druku. Wydarzenie uświetnił wykład dr. Marka Janickiego — „*Roczniki*” Jana Długosza jako fundament tożsamości historycznej dawnej Rzeczypospolitej. Uczestnicy mieli okazję posłuchać o tym, jak powstała i co zawiera jedna z największych i najznakomitszych kronik średniowiecza, jakie jest jej znaczenie dla poznania przeszłości Polski i innych państw Europy Środkowo-Wschodniej oraz o niepospolitej osobowości Jana Długosza i o tym, w jaki sposób jego poglądy ukształtowały treści *Roczników*.

W 2015 roku Biblioteka Narodowa włączała się w wiele akcji społecznych i projektów służących promocji kultury i czytelnictwa, których organizatorami były instytucje państwowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe. Jest też od lat miejscem wręczania prestiżowych nagród za osiągnięcia literackie i dorobek historyczny, przyznawanych autorom i wydawcom książek.

Narodowa Książnica jest od dwóch lat partnerem Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta, ustanowionej przez Fundację im. Zbigniewa Herberta i przyznawanej za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne — przede wszystkim w dziedzinie poezji — w nawiązaniu do wartości, które wskazywał w swej twórczości autor *Pana Cogito*. W jury nagrody zasiadają poeci, eseiści, tłumacze i wydawcy: Lidija Dimkovska (Macedonia/Słowenia), Edward Hirsch (USA), Wolfgang Matz (Niemcy), Jarosław Miłkołajewski (Polska), Agneta Pleijel (Szwecja), Jaume Vallcorba Plana (Hiszpania) oraz Tomas Venclova (Litwa/USA). 9 marca 2015 roku ogłoszono, że laureatem kolejnej edycji Nagrody Herberta został Ryszard Krynicki, wybitny polski poeta i tłumacz wierszy, współtwórca Wydawnictwa a5.

11 marca 2015 roku w siedzibie Biblioteki Narodowej w Pałacu Rzeczypospolitej odbyła się Gala Fundacji Dziedzictwa Kulturowego. Podczas uroczystości z udziałem Piotra Żuchowskiego, wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego i dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora BN, zaprezentowano szereg projektów konserwatorskich i promocyjnych, jakie Fundacja zrealizowała na rzecz ochrony polskiego dziedzictwa za granicą w ciągu ostatnich dwóch lat. Zasłużonym konserwatorom oraz twórcom i mecenasom Fundacji wręczono wysokie odznaczenia państwowe i resortowe.

W ramach obchodów Roku Jana Długosza Biblioteka Narodowa przygotowała koncepcję i zleciła wykonanie strony internetowej poświęconej twórczości Długosza:

<https://dlugosz.polona.pl/pl>. Portal daje możliwości niedostępne dotychczas dla badaczy średniowiecza: umożliwia porównywanie rękopisów z wielu okresów, przechowywanych w różnych instytucjach w Europie. BN była też współorganizatorem, razem z Polskim Towarzystwem Historycznym, trzech konferencji poświęconych życiu i twórczości kronikarza.

BN włączyła się także do ogólnopolskiej akcji „Narodowe czytanie” pod Honorowym Patronatem Pary Prezydenckiej Andrzeja Dudy i Agaty Kornhauser-Dudy — 5 września w przestrzeniach publicznych polskich miast czytano *Lalkę* Bolesława Prusa.

12 września 2015 roku na Krakowskim Przedmieściu, przy pomniku Bolesława Prusa odbyła się ósma edycja Festiwalu Wokulskiego — imprezy organizowanej pod patronatem Biblioteki Narodowej przez Warszawską Wyższą Szkołę Humanistyczną im. Bolesława Prusa oraz Urząd Dzielnicy Śródmieście m. st. Warszawy.

W październiku, w Płocku, w ramach Festiwalu „Skarpa” odbyła się konferencja „Common Room: przemoc — pomiędzy awersją a fascynacją”, poświęcona działalności artystycznej Franciszki i Stefana Themersonów. Patronat nad wydarzeniem, zorganizowanym przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Płocku oraz Płocki Ośrodek Kultury i Sztuki, objęła Biblioteka Narodowa.

Biblioteka Narodowa jest także partnerem Nagrody im. Jerzego Giedroycia przyznawanej przez dziennik „Rzeczpospolita”. Uroczystość wręczenia nagrody odbyła się 1 grudnia 2015 roku w Pałacu Rzeczypospolitej. Laureatem piętnastej edycji Nagrody został Tomas Venclova, litewski poeta, eseista, publicysta i tłumacz. Nagrodę przyznano też Instytutowi Wielkiego Księstwa Litewskiego z Kowna za budowanie dobrosąsiedzkich stosunków w Europie Środkowo-Wschodniej.

W grudniu 2015 roku po raz czwarty Biblioteka Narodowa była gospodarzem uroczystości wręczenia

prestiżowej Nagrody im. Kazimierza Moczarskiego przyznawanej przez Narodowe Centrum Kultury oraz Fundację im. Kazimierza i Zofii Moczarskich pod patronatem Prezydenta RP za najlepszą książkę historyczną. Laureatką siódmej edycji nagrody, której gala odbyła się w Pałacu Rzeczypospolitej, została Alexandra Richie, kanadyjska historyczka, autorka książki *Warszawa 1944. Tragiczne powstanie*.

W Bibliotece Narodowej odbyła się w grudniu prezentacja zbiorów biblijnych Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA oraz Gala Konkursu na najlepsze opowiadanie inspirowane Ewangelią i duchowością chrześcijańską „ZIARNA” 2015. Uroczystość, z udziałem Jarosława Sellina, wiceministra kultury i dziedzictwa narodowego, dr. Tomasza Makowskiego, dyrektora Biblioteki Narodowej, Piotra Wojciechowskiego, przewodniczącego jury, Ernesta Brylla, uświetnił koncert polskich pieśni tradycyjnych opartych na historiach Starego i Nowego Testamentu w wykonaniu Adama Struga.

Archiwum Teofila Kwiatkowskiego w Bibliotece Narodowej

Teofil Kwiatkowski (1809–1891) uznawany jest za jednego z najlepszych polskich malarzy okresu romantyzmu. Bywa też zwany Malarzem Chopina, ze względu na łączącą go z kompozytorem bliską przyjaźń, która zaowocowała między innymi wieloma powszechnie znanymi portretami oraz wizerunkami pianisty na łożu śmierci.

Kameralna i pełna liryzmu twórczość Teofila Kwiatkowskiego rozkwitła we Francji, dokąd artysta trafił po upadku powstania listopadowego. Zespół prac artysty, zakupiony do zbiorów BN na aukcji w jednym z paryskich antykwariatów, stanowi fragment spuścizny pochodzącej od wnuczek artysty — Marie-Louise Dervault i Isabelle Hellier. Jest to rodzaj artystycznego archiwum o niezwykle intymnym charakterze, złożonego z drobnych szkiców i rysunkowych notatek, w większości naklejonych przez autora na arkusze błękitnego papieru. W pozyskanym zbiorze znalazły się motywy i pomysły plastyczne gromadzone podczas podróży po Normandii, Prowansji i Burgundii w celu ich późniejszego wykorzystania i rozwinięcia w większych kompozycjach malarskich. Wśród 171 rysunków przeważają szkice z portu w Marsylii, przedstawiające fragmenty zabudowań, ukazujące łodzie i statki, rejestrujące charakterystyczne sylwetki i obyczaje rybaków i marynarzy.

Wśród rysunków nie brak też szkiców pełnych subtelnego wdzięku postaci kobiecych, dostrzeżonych nie tylko w marsylijskim porcie, ale i zaobserwowanych w okolicach Avignonu lub w Avallon, gdzie Kwiatkowski mieszkał.

Archiwum zawiera również portrety, zwłaszcza kobiet i dzieci, wyróżniające się doskonałą charakterystyką modelu. Nie są to jednak wizerunki reprezentacyjne, oficjalne. Mając wyraźnie prywatny charakter, zdradzają osobistą relację autora i portretowanego. Podobny utrzymać się najczęściej w nostalgicznym nastroju, choć zdarzają się ujęcia o karykaturalnym, humorystycznym wyrazie.

Portrety i sceny rodzajowe dopełniają pejzaże i szkice pejzażowe przedstawiające motywy powtarzane następnie wielokrotnie przez Kwiatkowskiego w dużych kompozycjach olejnych, wśród nich np. *Pejzaż z doliny Coussin* czy *Dzieci z Avinionu*. W twórczości artysty dominują pejzaże, powstałe w latach 1840–1850, przedstawiające francuską prowincję, głównie Prowansję oraz

burgundzkie miasteczko Avallon. Artystę urzekły również okolice leżącej nad Rodanem średniowiecznej siedziby papieża — Awinionu, a zwłaszcza widoczny na wielu płótnach romański most św. Benedykta. Jeden z zakupionych rysunków przedstawia most namalowany z wielką swobodą i przesycony nieco melancholijnym nastrojem, podkreślonym subtelną srebrzysto-beżową tonacją barwną.

Niewątpliwie najokazalszym dziełem w tej kolekcji jest kompozycja *Syreny* — akwarelowa wersja jednego z najbardziej znanych obrazów Kwiatkowskiego. Obraz olejny o tym samym tytule, pochodzący z Hôtel Lambert, wystawiany na Paryskim Salonie w 1846 roku został w roku 1995 zakupiony do zbiorów Muzeum XX Czarotoryskich w Krakowie. Inną akwarelową wersję tej kompozycji posiadał francuski poeta Teofil Gautier, który poświęcił obrazowi poemat *Nereides*, zamieszczony w tomiku *Emaux et camées*, opublikowanym w roku 1853. Tematem obrazu jest swobodnie potraktowany motyw zaczerpnięty z *Odysei* Homera — piękne syreny śpiewem wabią na zatracenie w morskich otchłaniach żeglarzy z widocznego w głębi okrętu.

Tematy religijne, mitologiczne i przede wszystkim alegoryczne często pojawiały się w twórczości Kwiatkowskiego. W zakupionym archiwum znajduje się kilka szkiców łączących wątki religijne, historyczne i patriotyczne w kompozycje o niejednoznacznej symbolice. Postać rycerza wspartego na mieczu zdaje się nawiązywać do znanego cyklu akwarel „Dawne Pany”. Para w tańcu i para w strojach historycznych powielają motywy z „Balu w hotelu Lambert” oraz serii „Polonezów”, „Mazurków” i „Krakowiaków”. Scena z kobiecą postacią unoszącą się nad mogiłą to zapewne jedna z często rysowanych przez artystę alegorii Polski. Natomiast akwarela przedstawiająca dziewczynę przy powstańczej mogile jest jedyną znaną pracą Kwiatkowskiego odnoszącą się wprost do jego udziału w powstaniu.

Artysta był uczestnikiem Nocy Listopadowej. Wstąpił do Akademickiej Gwardii Honorowej, a po jej zlikwidowaniu został przeniesiony do 4. Pułku piechoty liniowej (Czwartaków), gdzie awansował do stopnia podporucznika. Przeszedł szlak bojowy swego macierzystego pułku, biorącego znaczący udział m.in. w bitwach pod Wawrem, Grochowem, Dębem Wielkim i Ostrołęką. Walki na odcinku pomiędzy wsiami Rutki i Mężenin toczyły się 20 maja 1830 r. i okupione zostały „krwią kilkuset najwaleczniejszych żołnierzy i oficerów”, co zapewne głęboko utkwilo w pamięci Kwiatkowskiego. Rysunek wydaje się być reminiscencją tamtych wydarzeń. Wspomina je jeden z uczestników bitwy pod Mężeninem — Franciszek Salezy Gawroński (1787–1871), zauważając: „wszyscy mieszkańcy szlachta, lecz bardzo uboga, gdyż boso chodzą”, i notując w dzienniku: „Wszędzie mieszkańce wsiów, choć nawet z odległych okolic, nie zrażeni bynajmniej świeżym przechoodem wojska nieprzyjacielskiego, wychodzili naprzeciw naszego wojska i z uniesieniem prawdziwie patryotycznym wynosili jadła i napoje w cebrach, konwach, garnkach i innych naczyniach; był to widok nader rozczulający”. Rysunek ten należy do grupy prac o tematyce narodowo-patriotycznej, których egzemplarze Kwiatkowski rozdawał towarzystwu skupionemu wokół Hotel Lambert. Monografistka artysty Aleksandra Melbichowska-Luty pisała, iż Kwiatkowski wyprzedził tym samym dzieło Artura Grottgera, poświęcone martyrologii powstania styczniowego.

Wraz z rysunkami autorstwa Kwiatkowskiego zakupionych zostało kilkanaście fotografii należących do jego archiwum. Jest wśród nich m.in., wykonany przez wybitnego fotografa Gasparda-Félixa Tournachona (1820–1910), portret francuskiego architekta Jean-Marie-Victor Viela (1796–1863). Wiel był świadkiem na ślubie Kwiatkowskiego z Marią Karoliną Jordan w roku 1859. Cenna, wykonana na papierze solnym, odbitka portretu jest ręcznie sygnowana przez Nadara. Wyróżnia się w tej grupie również podmalowany przez Kwiatkowskiego akwarelą fotograficzny portret Marceliny

Czarotoryskiej. Interesujące są także przykłady fotograficznych reprodukcji obrazów religijnych, których kopiowaniem Kwiatkowski trudnił się dla zarobku (obraz Rafaela *Piękna ogrodniczka* lub płótno Johanna Gebharda *Flatza Adoracja Dzieciątka*).

Prawdziwą ciekawostką są pochodzące z archiwum Kwiatkowskiego dwie prace Thomasa Couture’a (1815–1879), cenionego francuskiego malarza akademickiego, o którego osobistych kontaktach z polskim artystą właściwie nic dotąd nie było wiadomo. Na jednej z kart szkicownika Kwiatkowskiego naklejono dwa niewielkie rysunki tuszem wykonane przez Couture’a — *Portret kobiety* i datowaną na rok 1848 autokarykaturę *Couture par lui même*.

Zakupiony do zbiorów Biblioteki Narodowej zespół prac Teofila Kwiatkowskiego to istotne źródło do dalszych badań nad twórczością artysty. Stanowi on nie tylko świadectwo artystycznego kunsztu, ale również dostarcza wielu nowych informacji na temat jego działalności, podróży oraz artystycznych i towarzyskich kontaktów.

[Widok wybrzeża z łodziami], ca 1840,
akwarela, ołówek; 11 × 19,2 cm

[Szkice z portu w Marsylii], ca 1840,
akwarela, ołówek; 11,3 × 17 cm

[Rybak przy pracy], ca 1850,
akwarela ołówek; 10 × 4,7 cm

[Postać rybaka], ca 1850,
akwarela, ołówek; 10,7 × 4,9 cm

[Kobieta w zielonym czepcu], ca 1840
akwarela, ołówek; 13,1 × 6,5 cm

[Portret kobiety z dwojgiem dzieci], ca 1850
akwarela; 15,1 × 11,9 cm

[Portret kobiety w zielonej sukni], ca 1840
akwarela; 15,9 × 12,5 cm (owal)

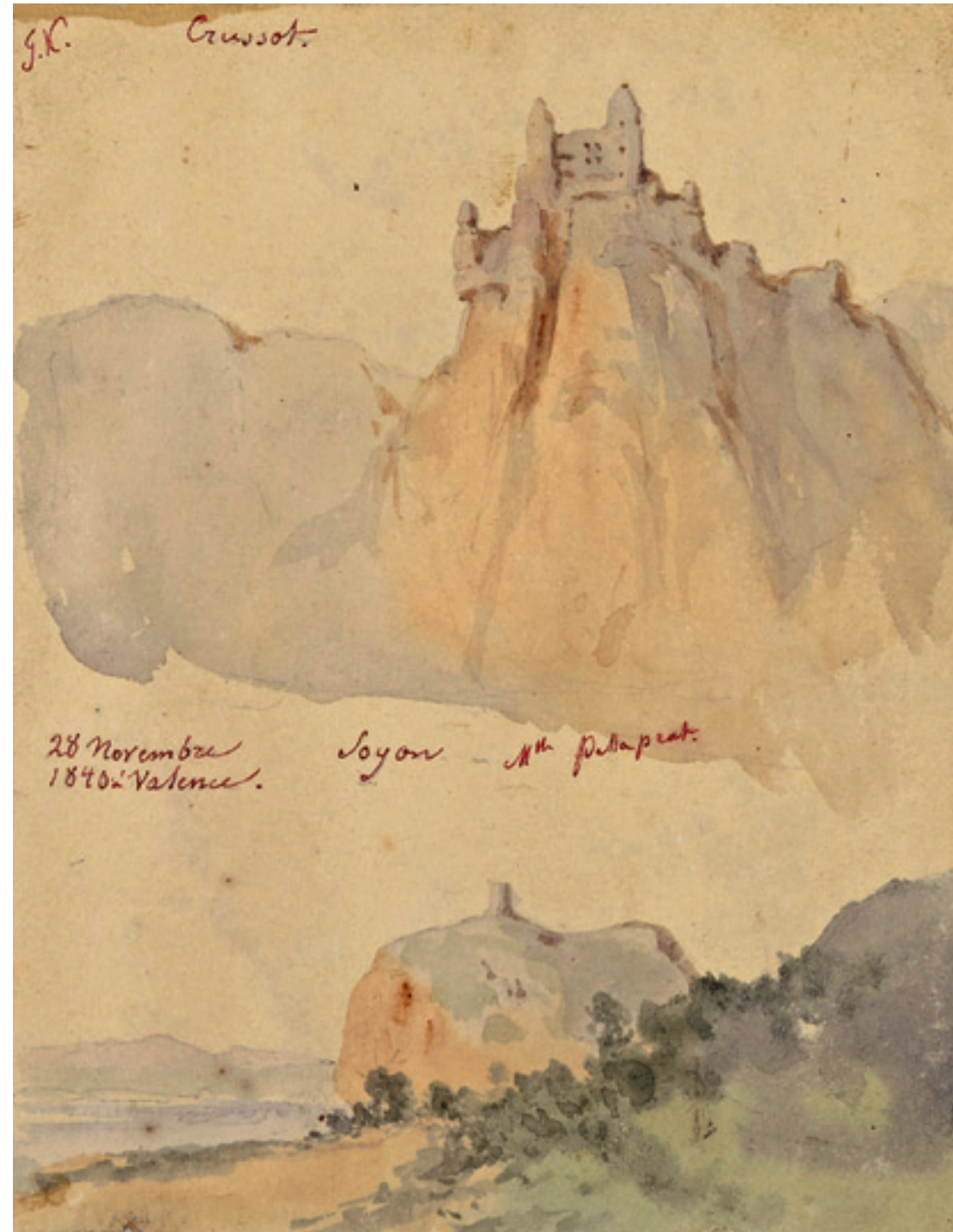
[Kobieta drzemiąca w fotelu], 1884
akwarela, biały gwasz, ołówek; 10,3 × 9,8 cm

Pont St. Benezet [!] Avignon, 1850
akwarela; 9,3 × 13,6 cm

[Sireny], 1841
akwarela, ołówek; 41 × 57 cm

[Widok zamku Crussol i widok z okolic Soyons], 1840
akwarela, ołówek; 13,3 × 10,3 cm

[Rycerz wsparty na mieczu], 1834
akwarela, ołówek; 12,5 × 6,3 cm

[Dziewczyna przy powstańczej mogile], 1850
(oznaczenie: Mężenin 1832)
akwarela, ołówek; 14,7 × 9,2 cm

11.

DZIAŁALNOŚĆ
WYDAWNICZA

Dorobek edytorski Biblioteki Narodowej to publikacje będące wynikiem jej działalności naukowej i informacyjnej. Pełna oferta wydawnicza Biblioteki Narodowej oraz elektroniczne wersje publikacji BN są dostępne na stronie księgarni internetowej BN: <http://ksiegarnia.bn.org.pl/>. Publikacje BN można nabyć w Informatorium w gmachu głównym BN, a także w księgarniach internetowych i stacjonarnych na terenie całego kraju, podczas targów książki, konferencji, wystaw i uroczystych spotkań odbywających się w siedzibie BN.

UDZIAŁ BIBLIOTEKI NARODOWEJ W TARGACH KSIĄŻKI W 2015 ROKU	
XXI Targi Wydawców Katolickich w Warszawie	16–19 kwietnia
XXV Abu Dhabi International Book Fair	7–13 maja
VI Warszawskie Targi Książki	14–17 maja
XIX Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie	22–25 października
XXIV Targi Książki Historycznej w Warszawie	26–29 listopada

Wybrane publikacje Biblioteki Narodowej wydane w 2015 roku

Maciej Szablewski

Dzieje mikrofilmowania przez Bibliotekę Narodową

Książka z dziedziny reprografii przedstawia, w ujęciu historycznym, problem utrwalania, uzupełniania i zabezpieczania zabytków piśmiennictwa za pomocą techniki mikrofilmowania, ze szczególnym uwzględnieniem działalności mikrofilmowej prowadzonej przez Bibliotekę Narodową. Obszerna monografia, zawierająca także spis katalogów i informatorów o zbiorach mikrofilmowych w polskich instytucjach kultury, prezentuje całą historię mikrofilmowania zbiorów własnych i obcych przez BN. Zasięg i rezultaty tej akcji są wyjątkowe w historii bibliotekarstwa.

Olga Dawidowicz-Chymkowska,
Dominika Michalak

Stan czytelnictwa w Polsce w 2012 roku. Transmisja kultury pisma

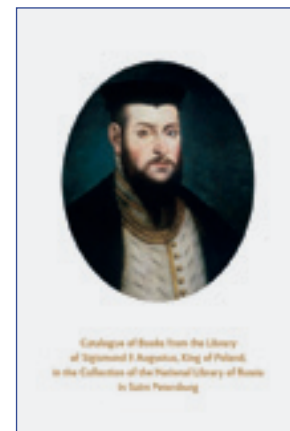
Książka przedstawia wyniki sondażu czytelnictwa przeprowadzonego dla BN w 2012 roku. Praca nawiązuje do stanowiącego podsumowanie dwóch dekad badań BN raportu *Społeczny zasięg książki w Polsce w 2010 roku* — pogłębia podjętą w nim analizę czytelnictwa w kontekście różnic demograficznych, ekonomicznych i kulturowych. Autorki prezentowanej publikacji starają się uchwycić zależności między kulturą pisma a strukturą społeczną oraz zidentyfikować najważniejsze z punktu widzenia transmisji owej kultury instytucje i socjologiczne mechanizmy. Zrozumienie tych zależności jest niewątpliwie ważnym krokiem w poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie o to, jak sprawić, by w Polsce czytano chętniej i więcej.

Władysław Sobucki,
Elżbieta Jeżewska

Wiedza o papierze dla konserwatorów zbiorów

Publikacja skierowana jest przede wszystkim do osób zajmujących się ochroną sporządzonych na papierze zbiorów w bibliotekach, archiwach i muzeach, a więc do konserwatorów zabytkowych i nie tylko zabytkowych kolekcji. Wiedza o wytworach papierniczych, ich właściwościach i sposobach wytwarzania, bogato ilustrowana rysunkami i zdjęciami (w tym mikrofotografiami ułatwiającymi identyfikację włókien), na pewno będzie bardzo pomocna przy podejmowaniu decyzji o charakterze i zakresie zabiegów przeprowadzanych w trakcie konserwacji obiektów na papierze bądź z udziałem papieru. Dużo uwagi poświęcono też papierom ręcznie czerpanym. Książka, obok charakterystyki wybranych asortymentów i problematyki trwałych papierów, dość szczegółowo przedstawia również analizę składu włóknistego papierów.

Catalogue of Books from the Library of Sigismund II Augustus, King of Poland, in the Collection of the National Library of Russia in Saint Petersburg

Oprac. Maria Tkaczenko,
Maria Brynda

Biblioteka króla Zygmunta Augusta (1520–1572) — jedna z najwspanialszych i najzasobniejszych prywatnych księżnic w renesansowej Europie — była przedmiotem wieloletnich badań i poszukiwań królewskich tomów, prowadzonych przez prof. Alodię Kawecką-Gryczową, która w 1988 roku opublikowała *Bibliotekę ostatniego Jagiellona. Pomnik kultury renesansowej*. Zamieszczony jest tam katalog liczący 960 zidentyfikowanych edycji druków, składających się na królewski księgozbiór, rozproszonych obecnie w ponad pięćdziesięciu bibliotekach na świecie. Największym znaleziskiem królewskich „monumentów” ostatnich lat okazały się aż 74 woluminy (obejmujące 110 edycji), zidentyfikowane w 2004 roku w Rosyjskiej Bibliotece Narodowej w Sankt Petersburgu. Przedmiotem bogato ilustrowanej publikacji są opisy tego niezwykle cennego zespołu książek dokonane przez zespół polskich i rosyjskich badaczy w ramach realizowanego wspólnie projektu naukowego.

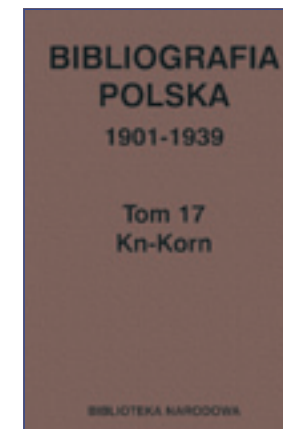

Wojciech Tomaszewski

Kronika życia muzycznego w Warszawie w latach 1836–1840

Cz. 1 1836–1838
Cz. 2 1839–1840

Podwójny tom *Kroniki* szczegółowo komentuje życie muzyczne Warszawy lat 1836–1840, utrwalone przede wszystkim w warszawskiej prasie codziennej, czasopiśmie i afiszach teatralnych. Niebywale rozległy obszar rejestracji kroniki obejmuje zarówno koncerty i przedstawienia teatralne, uroczystości państwowe i religijne, jak i zabawy taneczne oraz muzykę wykonywaną w kawiarnianych ogródkach, dostarczając licznych unikatowych informacji poszerzających naszą wiedzę o ówczesnym życiu muzycznym stolicy.

Bibliografia polska 1901–1939 T. 17 Kn–Korn

Oprac. Małgorzata
Barańska,
Anna Bobrowicz,
Hanna Machnik

Bibliografia polska 1901–1939 to retrospektywna bibliografia narodowa zajmująca się kontynuacją chronologiczną *Bibliografii polskiej XIX w.* Estreicherów. Rejestruje wydawnictwa opublikowane na ziemiach polskich (bez względu na język publikacji i narodowość autora) oraz polonica spoza ziem polskich. Zasięg terytorialny to granice Polski z 1939 roku Zasięg chronologiczny obejmuje okres od 1901 do końca sierpnia 1939 roku. Zasięg formalno-wydawniczy obejmuje druki zwarte, wydawnictwa nutowe, atlasy, mapy, albumy rycin. Tom 17 zawiera ponad 6400 pozycji.

Katalog starodruków Biblioteki Muzeum Polskiego w Ameryce

Oprac. Fryderyk Rozen

Biblioteka Muzeum Polskiego w Ameryce z siedzibą w Chicago należy do największych bibliotek polonijnych na świecie. Niezwykle ciekawą i cenną część jej zbiorów stanowi kolekcja starodruków z XVI–XVIII wieku. Ilustrowany *Katalog* prezentuje, obok samego zestawienia dzieł, interesującą historię powstawania księgozbioru poloników. Książkę uzupełnia bogata literatura przedmiotu oraz trzy indeksy: osób i instytucji, typograficzny (drukarzy, nakładców i księgarzy) i typograficzno-geograficzny.

**Katalog Rękopisów
Biblioteki Narodowej
T. 23 Archiwum
Leszka Kołakowskiego**

Oprac. Maria
Gamdzik-Kłuźniak

Najnowszy tom *Katalogu Rękopisów Biblioteki Narodowej* zawiera dokumenty, rękopisy prac filozoficznych i literackich, korespondencję, notatki i teksty wykładów na uniwersytetach polskich i zagranicznych wybitnego polskiego filozofa — Leszka Kołakowskiego. Są tu także bruliony i maszynopisy wielu referatów, odczytów, wypowiedzi dla prasy światowej, wywiady, materiały związane z działalnością polityczną, zwłaszcza z lat 1977–1980, kiedy prof. Kołakowski był przedstawicielem Komitetu Obrony Robotników za granicą. Publikację wzbogacają obszerne indeksy: osobowy, tytułów i incipitów oraz instytucji.

**Pamiętniki
i relacje w zbiorach
rękopiśmiennych
Biblioteki Narodowej**

Oprac. Danuta Kamolowa,
Teresa Sieniatecka

Przeważająca większość ponad 1300 zgromadzonych w Bibliotece Narodowej i omówionych w publikacji manuskryptów pamiętników to dzienniki i wspomnienia pisane w ciągu dwóch ostatnich wieków. Celem publikacji było przede wszystkim wprowadzenie czytelnika w maksymalnie zobiektywizowaną treść pamiętników, barwnie opisujących wydarzenia i losy autorów, ich rodzin i środowisk. Książka zawiera dokładne streszczenia wszystkich pamiętników, które wpłynęły do zbiorów BN do końca 2012 roku, indeksy, ułatwiające poruszanie się po tak rozbudowanym materiale, i zapowiada niezwykle ciekawą panoramę życia i obyczajów przedstawicieli różnych epok i profesji.

Barbara Lętocha,
Izabela Jabłońska

**Afisze Żydów
radomskich wydane
w II Rzeczypospolitej
w zbiorach Biblioteki
Narodowej**

Wyjątkowy portret przedwojennego żydowskiego Radomia. Kolejny katalog prezentujący żydowskie afisze znajdujące się w zbiorach Biblioteki Narodowej przedstawia dokumenty z lat: 1919–1920, 1922–1927, 1930, 1931 oraz z roku 1935. Przywołują one bezcenny, bo już nieistniejący, obraz radomskiej społeczności żydowskiej – wraz z jej bogatą aktywnością społeczną i gospodarczą, działalnością charytatywną i sportową, różnorodnością polityczną. Publikacja obejmuje 129 dokumentów, wybranych i zreprodukowanych ze zbiorów BN. Z uwagi na fakt, iż każdy z ocalonych druków obrazujących część życia unicestwionego społeczeństwa żydowskiego ma duże znaczenie dla współczesnych historyków, autorki dołączyły do katalogu pewną liczbę ogłoszeń w mniejszych formatach, spełniających jednak tę samą rolę, co afisze.

Barbara Lętocha,
Izabela Jabłońska

**Afisze Żydów ze Lwowa,
Drohobycza
i Borysławia wydane
w latach 1929–1939
w zbiorach Biblioteki
Narodowej**

Kolejny katalog prezentujący żydowskie afisze znajdujące się w zbiorach Biblioteki Narodowej powinien cieszyć nie tylko miłośników judaików, lecz także wszystkich zainteresowanych dawnymi Kresami. Dokumenty pochodzące z przedwojennego Lwowa, Drohobycza i Borysławia przynoszą bowiem wyjątkowo interesujący portret tych szczególnych terenów II Rzeczypospolitej. Dwujęzyczna, polsko-angielska publikacja, na łamach której zreprodukowane zostały 94 afisze wydrukowane w latach 1929–1939 w ówczesnych drukarniach, stanowi doskonałe źródło wiedzy o specyfice codziennego życia, problemach, ale i pasjach ludności żydowskiej zamieszkującej tamte rejony.

Biblioteki Publiczne w Liczbach 2011

Roczniki zawierają analizę statystyczną sytuacji organizacyjnej i wyników działania bibliotek publicznych w Polsce, opartą na oficjalnych danych Głównego Urzędu Statystycznego i sprawozdaniach opisowych wojewódzkich bibliotek publicznych. Publikacja rejestruje także wpływ zmian o szerszym zasięgu na funkcjonowanie bibliotek, w tym przeobrażeń globalnych o charakterze cywilizacyjnym i technologicznym oraz zmian specyficznych dla społeczeństwa polskiego natury społecznej, demograficznej i kulturowej. W opracowaniu za 2011 rok pojawia się nowy zakres danych dotyczący finansowania bibliotek publicznych, czyli informacje o budżecie bibliotek, strukturze źródeł finansowania, pełniejszy opis wydatków na zbiory.

Notes Konserwatorski nr 17

Siedemnasty numer „Notesu Konserwatorskiego” w nowej szacie edytorskiej. W publikacji dużo uwagi poświęcono zbiorom fotograficznym: ocenie ich stanu zachowania, technikom retuszu fotograficznego, rekonstrukcjom obrazów fotograficznych, a także albumom fotograficznym rodzinnym. Na uwagę zasługuje też artykuł poświęcony opiece nad XX-wiecznymi kolekcjami rękopiśmiennymi — na przykładzie archiwów pisarzy, naukowców i ludzi kultury, jak również tekst omawiający zastosowanie metody Bookkeeper w konserwacji akwarel, pastelów i innych zabytków na papierze. Niezwykle interesujące są artykuły z części zatytułowanej *Z praktyki konserwatora*, poruszające tematy: archaicznych form papieru, konserwacji papirusów i drzeworytu chińskiego, a także ozdobnych montażi oraz różnych sposobów montowania obiektów wielkoformatowych na podłożu papierowym.

Polish Libraries vol. 3

„Polish Libraries” to angielskojęzyczny periodyk wydawany przez Bibliotekę Narodową, adresowany do zagranicznych środowisk bibliotekarskich. Jego zadaniem jest przedstawianie wybranych zagadnień z dziejów i teraźniejszości polskiego bibliotekarstwa zainteresowanym tą problematyką cudzoziemcom. W tomie trzecim najczęściej miejsca poświęcono historii mikrofilmowania zbiorów własnych i obcych przez Bibliotekę Narodową — akcji wyjątkowej w historii bibliotekarstwa na świecie. Na uwagę zasługuje również artykuł opisujący prywatne archiwum Leszka Kołakowskiego, które rok po jego śmierci w 2010 roku przekazała jako dar dla Biblioteki Narodowej Tamara Kołakowska. Niezwykle interesujący jest też artykuł traktujący o jednej z najważniejszych kolekcji muzycznych w zbiorach Biblioteki Narodowej — zbiorze rękopisów Józefa Elsnera.

Rocznik Biblioteki Narodowej t. XLV

Tom XLV „Rocznika Biblioteki Narodowej” zawiera zróżnicowane tematycznie artykuły, poświęcone m.in.: niezidentyfikowanym dotychczas pracom Józefa Szymona Kurowskiego, malarza specjalizującego się w portretowaniu osobistości Wielkiej Emigracji, historii dziewiętnastowiecznej kolekcji utworów Józefa Elsnera (1769–1854), ikonografii miniatur w Komentowanej Apokalipsie — pochodzącym z początku XIX stulecia rękopisie ze środowiska staroobrzędowców na terenie Rosji, listom z lat 1958–2005 Tadeusza Różewicza (1921–2014) do Henryka Voglera (1911–2005), pisarza, krytyka literackiego. W tomie znalazły się też teksty o zmianach w zakresie wyrażania elementów opisu formalnego i przedmiotu oraz o zasadach nowej kategoryzacji książek w Bibliotece Narodowej na potrzeby statystyki wydawnictw.

12.

ZADANIA ZLECONE
PRZEZ MINISTRA
KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO

Biblioteka Narodowa, na podstawie odpowiednich regulacji prawnych, pełni w obszarze kultury wiele funkcji mających charakter centralny.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z 19 marca 1998 r. Biblioteka Narodowa jest instytucją upoważnioną do prowadzenia centralnego wykazu bibliotek naukowych. W bazie EWIDENCJA BN prowadzi wykaz bibliotek naukowych (1389) oraz bibliotek należących do ogólnokrajowej sieci bibliotecznej (25 711). W 2015 r. przeprowadzono częściową ankietyzację bazy, wysyłając ankietę do placówek posiadających pocztę elektroniczną. Wprowadzono poprawki otrzymane w drodze ankiety, a także korzystając z innych źródeł. Baza jest dostępna w sieci lokalnej BN oraz na stronie internetowej BN.

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę, dyrektor Biblioteki Narodowej wydaje zezwolenia na wywóz za granicę materiałów bibliotecznych mających więcej niż 50 lat. Nowelizacja ustawy podniosła w czerwcu 2010 r. próg wartości jednostkowej zabytków, co zmniejszyło liczbę wniosków wpływających w tej sprawie do BN. W 2015 r. wydano

10 zezwoleń na wywóz materiałów bibliotecznych za granicę (w 2014 r. — 3).

Ponadto, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 9 grudnia 2008 r., Biblioteka Narodowa została upoważniona do uznawania kwalifikacji do wykonywania zawodów bibliotekarza i bibliotekarza-pracownika dokumentacji i informacji naukowej, nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) — stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Zgodnie z założeniami „Programu digitalizacji dóbr kultury oraz gromadzenia, przechowywania i udostępniania obiektów cyfrowych w Polsce 2009–2020”, ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w 2009 roku, Biblioteka Narodowa pełni funkcję Centrum Kompetencji w zakresie digitalizacji materiałów bibliotecznych. Do zadań Centrum Kompetencji należy wdrażanie zmian technologicznych dotyczących digitalizacji i przechowywania zasobów cyfrowych oraz koordynacja działań w zakresie gromadzenia i przechowywania tych zasobów. W roku 2015 w ramach Centrum Kompetencji rozwijane były m.in. standardy związane z prezentacją i udostępnianiem obiektów cyfrowych

w sieci — wypracowane rozwiązania wykorzystane są w serwisie POLONA. Prowadzone były prace na rzecz zwiększenia liczebności zasobów biblioteki cyfrowej i ich dostępności. Kontynuowano, rozpoczętą w 2013 r., digitalizację na dużą skalę dzienników i tygodników z XIX i pierwszej połowy XX w. Udzielano informacji instytucjom, które uzyskały finansowanie w ramach WPR Kultura+ i są zobowiązane do przekazania do repozytorium BN kopii cyfrowych obiektów.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z 28 lutego 2011 r. w sprawie rozciągnięcia stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, dyrektor Biblioteki Narodowej jest organem upoważnionym do wydawania opinii, czy ruchomość — materiał biblioteczny — stanowi zabytek oraz do wskazania państwowej instytucji kultury, której materiał winien być przekazany.

Biblioteka Narodowa, na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, kontynuowała także w 2015 r. prowadzenie obsługi administracyjnej Krajowej Rady Bibliotecznej i Rady do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego.

Krajowa Rada Biblioteczna (KRB)

Zgodnie z ustawą o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 lutego 2012 r., do zadań Krajowej Rady Bibliotecznej, której kadencja trwa pięć lat, należy: opiniowanie aktów prawnych dotyczących bibliotek, koordynowanie ogólnokrajowych przedsięwzięć bibliotecznych, stymulowanie rozwoju najważniejszych kierunków polskiego bibliotekarstwa, opiniowanie działań i inicjatyw istotnych dla rozwoju bibliotek oraz okresowa ocena działalności bibliotek i skuteczności polityki bibliotecznej. W skład Rady powoływani są przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dyrektor Biblioteki Narodowej, dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, czterech przedstawicieli bibliotek publicznych wskazani przez MKiDN, czterech przedstawicieli bibliotek szkolnych, pedagogicznych i naukowych wskazani przez Ministra Edukacji Narodowej, dwaj przedstawiciele środowisk naukowych wskazani przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz trzech przedstawiciele środowisk bibliotekarskich i twórczych. W 2014 r. zakończyła się III kadencja Rady działającej od 2009 r. do 10 czerwca 2014 r. Przewodniczącym Krajowej Rady Bibliotecznej od 2009 r. jest dyrektor BN dr Tomasz Makowski. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego powołała Krajową Radę Biblioteczną IV kadencji na okres 2014–2019 w następującym składzie:

- **Paweł Braun** — Dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku, przedstawiciel MKiDN
- **Sylwia Czacharowska** — Dyrektor Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie, przedstawiciel MEN
- **Jan Krajewski** — prezes Polskiego Związku Bibliotek

- **Alicja Kuduk** — nauczyciel bibliotekarz w II Liceum Ogólnokształcącym im. gen. Gustawa Orlicz-Dreszera w Chełmie, przedstawiciel MEN
- **dr Emanuel Kulczycki** — Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Wydział Nauk Społecznych, Instytut Filozofii, przedstawiciel MNiSW
- **prof. dr hab. Jan Malicki** — Dyrektor Biblioteki Śląskiej w Katowicach
- **dr Tomasz Makowski** — Dyrektor Biblioteki Narodowej (wybrany na pierwszym posiedzeniu przewodniczącym Rady)
- **Piotr Matywiecki** — przedstawiciel Stowarzyszenia Pisarzy Polskich
- **Agnieszka Miśkiewicz** — nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół Społecznych nr 1 w Krakowie, przedstawiciel MEN
- **Jacek Nowiński** — Dyrektor Biblioteki Elbląskiej, przedstawiciel MKiDN
- **Andrzej Ociepa** — Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu, przedstawiciel MKiDN
- **prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk** — Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej
- **doc. dr hab. Jacek Soszyński** — Uniwersytet Warszawski, Wydział Historyczny, Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych, przedstawiciel MNiSW
- **Elżbieta Stefańczyk** — przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich
- **Irena Zalewska** — nauczyciel bibliotekarz w Zespole Szkół nr 1 w Stargardzie Szczecińskim, przedstawiciel MEN

W 2015 r. odbyło się pięć posiedzeń KRB. Głównym przedmiotem narad KRB było rozpatrywanie wniosków w sprawie zamiarów łączenia bibliotek z innymi instytucjami kultury. Rozpatrzone 50 wniosków i wydano 35 negatywnych i 15 pozytywnych opinii. Ponadto Rada zapoznała się z raportami przedstawionymi przez dr. Romana Chymkowskiego, kierownika Instytutu Książki i Czytelnictwa BN *Stan czytelnictwa w Polsce w 2014 roku* i dr Barbarę Budyńską, kierownika

Pracowni Bibliotekoznawstwa IKiCZ *Biblioteki publiczne w roku 2013*. Na grudniowym posiedzeniu Rada omówiła również obowiązki KRB w 2016 roku wynikające z rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie sposobu i trybu zaliczania bibliotek do niektórych bibliotek naukowych oraz ustalenia ich wykazu. W celu realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia Rada powołała zespół roboczy w składzie: dr Emanuel Kulczycki, prof. Zdzisław Pietrzyk (przewodniczący), prof. Jacek Soszyński, Katarzyna Ślaska, dr Zofia Tylewska-Ostrowska.

Rada do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego

Rada działa w oparciu o zapisy ustawy o bibliotekach z dnia 27 czerwca 1997 r. oraz zarządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie Regulaminu Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Na podstawie § 11 ust. 2 tego zarządzenia obsługę techniczno-organizacyjną Rady zapewnia Biblioteka Narodowa. Zadaniem Rady jako organu opiniodawczo-doradczego dla Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest: opiniowanie wniosków organizatorów bibliotek o włączenie ich zbiorów do Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przedstawianie ministrowi propozycji dotyczących zatwierdzenia tych wniosków, opiniowanie systemu informacji o narodowym systemie bibliotecznym, opracowanie i przyjmowanie planów pracy dotyczących zasobu. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zarządzeniem z dnia 8 czerwca 2012 r. powołał skład Rady na lata 2012–2016. W Radzie zasiadają:

- **dr Tomasz Makowski** — dyrektor Biblioteki Narodowej, przewodniczący Rady
- **prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk** — dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, wiceprzewodniczący Rady
- **dr Mariusz Dworsatschek** — wicedyrektor ds. bibliotecznych Zakładu Narodowego im. Ossolińskich
- **dr Zina Jarmoszuk** — dyrektor Departamentu Mecenatu Państwa, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- **dr Jan Kozłowski** — radca ministra w Departamencie Strategii, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- **prof. dr hab. Jan Malicki** — dyrektor Biblioteki Śląskiej
- **Beata Pawłowska** — dyrektor Departamentu Kształcenia Ogólnego i Wychowania, Ministerstwo Edukacji Narodowej
- **dr Ewa Perłakowska** — dyrektor Departamentu Kształcenia Narodowego Zasobu Archiwalnego, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych
- **Ewa Potrzebnicka** — zastępca dyrektora ds. ochrony i udostępniania zbiorów, Biblioteka Narodowa
- **dr Zofia Tylewska-Ostrowska** — dyrektor Biblioteki Gdańskiej, Polska Akademia Nauk

W 2015 r. odbyły się trzy posiedzenia Rady. Na posiedzeniu w dniu 26 marca 2015 r. przyjęto sprawozdanie z działalności Rady za rok 2014 i plan prac na rok 2015. Dyskutowano również nad wnioskiem Towarzystwa Naukowego Płockiego o zaliczenie części zbiorów Biblioteki im. Zielińskich TNP do Narodowego Zasobu Biblioteczny. Rada postanowiła zwrócić się do TNP z prośbą o ponowny przegląd zasobu biblioteki i uzupełnienie wniosku. Ponadto powołano zespół roboczy ds. zaopiniowania wniosku Biblioteki Elbląskiej o zaliczenie części jej zbiorów do NZB. Na posiedzeniu w dniu 11 maja 2015 r. Rada wydała opinię o projekcie rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia krajowego rejestru utraconych dóbr kultury. Ponadto

powołała zespół roboczy ds. zaopiniowania wniosku Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu o zaliczenie części jej zbiorów do Narodowego Zasobu Biblioteczny. Na posiedzeniu 29 czerwca 2015 r. Rada pozytywnie zaopiniowała wniosek o zaliczenie części zbiorów Biblioteki Elbląskiej im. Cypriana Norwida oraz Biblioteki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu do Narodowego Zasobu Biblioteczny.

Program „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”

W 2009 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wyraził zgodę na uruchomienie przez Bibliotekę Narodową Programu „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek” w ramach zadań własnych BN. Dyrektor BN powołał w strukturze BN osobny Zespół do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”. Pracami Zespołu kieruje od 2013 r. Marzena Kowalczyk-Alberska. Nadzór w imieniu dyrektora BN sprawuje pełnomocnik dyrektora ds. współpracy z bibliotekami publicznymi.

Program, realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2014–2020, w 2015 r. składał się z dwóch priorytetów:

- **Priorytet 1:** Zakup nowości wydawniczych do bibliotek, adresowany do bibliotek publicznych, które mogą ubiegać się o dofinansowanie na zakup nowości wydawniczych do zbiorów, w tym 1/3 dotacji przeznaczona jest na zakup nowości dla dzieci i młodzieży.

- **Priorytet 2:** Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zgodnie z potrzebami partnerskich bibliotek szkolnych (szkół stopnia podstawowego i gimnazjów), adresowany do bibliotek publicznych, które nawiążą współpracę z bibliotekami szkolnymi w celu zwiększenia poziomu czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży oraz poprawy jakości obsługi czytelniczej tych grup poprzez zakup nowości wydawniczych.

Mając na względzie zwiększenie dostępności, wzrost czytelnictwa czasopism i ich promowanie, Program w roku 2015 poszerzył dotychczasową ofertę zakupu o możliwość nabywania bieżących czasopism kulturalnych i społeczno-kulturalnych. W dniu 17 kwietnia 2015 r. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zatwierdziła Regulamin Programu na rok 2015. W dniu 27 kwietnia 2015 r. w Bibliotece Narodowej w Warszawie zorganizowano posiedzenie dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych i członków Zespołu Sterującego ds. Zakupu nowości wydawniczych do bibliotek w sprawie przedstawienia Regulaminu Programu oraz przygotowania *Kryteriów i zasad rozdziału dotacji na zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych w 2015 r.*

Podział dotacji 25 mln zł dla 2495 bibliotek, rekomendowany przez Zespół Sterujący, został zatwierdzony przez Dyrektora BN w dniu 1 czerwca 2015 r. Wypłaty dotacji rozpoczęły się 7 sierpnia, a zakończyły 7 października 2015 roku.

Schemat Organizacyjny BN

(stan na 31 grudnia 2015 r.)

I. Dyrektor —

dr Tomasz Makowski

Dyrektorowi Biblioteki Narodowej
podlegają bezpośrednio:

- Główny Księgowy BN — Beata Szczygieł
- Biuro Finansowo-Księgowe — Bogumiła Bańska
- samodzielne stanowisko pracy — Radca Prawny
Barbara Karpowicz-Ćwiek
- samodzielne stanowisko pracy — Audytor
Wewnętrzny BN Aneta Szymanek-Wołek
- samodzielne stanowisko pracy — Sekretarz
Dyrekcji Martyna Marcinkowska
- samodzielne stanowisko pracy — pełnomocnik
Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. ochrony
informacji niejawnych Maria Remisz
- samodzielne stanowisko pracy — Administrator
Bezpieczeństwa Informacji Tomasz Mińko
- Zespół Zadaniowy do spraw zarządzania
ryzykiem informacji niejawnych w Bibliotece
Narodowej — Maria Remisz

II. Zastępca dyrektora

do spraw naukowych —

dr Monika Mitera

Zastępcy dyrektora do spraw naukowych
podlegają bezpośrednio:

- Biuro Spraw Pracowniczych — Magdalena Sowier
- Instytut Książki i Czytelnictwa — p.o. kierownika
dr Roman Chymkowski
- Zakład Bibliografii Polskiej 1901-1939 —
Joanna Podurpiel
- Zakład Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów —
Hanna Wiejacz
- Zakład Rękopisów — Anna Romaniuk
- Zakład Starych Druków — Barbara Dzierżanowska
- Zakład Zbiorów Bibliologicznych —
dr Maciej Szablewski
- Zakład Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych —
p.o. kierownika Magdalena Kosałka
- Zakład Zbiorów Ikonograficznych — Agata Pietrzak
- Zakład Zbiorów Kartograficznych —
Anna Kuklińska
- Zakład Zbiorów Muzycznych — Mariola Naęcz

- samodzielne stanowisko pracy — Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych Anna Kowalska
- Zespół zadaniowy do spraw ewaluacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa — dr Roman Chymkowski

Z upoważnienia Dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca dyrektora do spraw naukowych sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy ds. BHP — Jolanta Chrzęścik, Andrzej Ziemiszewski
- samodzielnym stanowiskiem pracy ds. kontroli wewnętrznej — Alfred Kabata
- samodzielnym stanowiskiem pracy ds. obronnych i zarządzania kryzysowego — Sławomir Wilemski

III. Zastępca dyrektora —

Mikołaj Baliszewski

Zastępcy dyrektora Mikołajowi Baliszewskiemu podlegają bezpośrednio:

- Instytut Bibliograficzny — dr Jarosław Pacek
- Zakład Udostępniania Zbiorów — Krzysztof Dzieliński
- Zakład Czasopism — Krzysztof Alberski
- Zakład Dokumentów Życia Społecznego — Agnieszka Alberska
- Zakład Katalogowania Dziedziny — Grażyna Federowicz
- samodzielne stanowisko pracy — Bibliotekarz Systemowy Zofia Żurawińska
- samodzielne stanowisko pracy do spraw statystyki wydawnictw — dr Olga Dawidowicz-Chymkowska

- samodzielne stanowisko pracy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN — Katarzyna Nakonieczna
- Zespół Zadaniowy „Korpus Publikacji Polskich” — Grażyna Federowicz
- Zespół Zadaniowy do spraw rozwoju POLONY — Agnieszka Leszyńska
- Zespół Zadaniowy do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN — Katarzyna Nakonieczna
- Zespół Zadaniowy do spraw Centrum Kompetencji — Wieloletni Program Rządowy „Kultura+”, Priorytet Digitalizacja — Agnieszka Leszyńska

IV. Zastępca dyrektora —

Dominik Cieszkowski

Zastępcy dyrektora Dominikowi Cieszkowskiemu podlegają bezpośrednio:

- Biuro Komunikacji i Promocji — Liliana Skoczylas
- Sekretariat — zastępca kierownika Anna Kowalska
- Służba Ochrony — Marcin Wojtaś
- Zakład Technologii Informatycznych — Anna Surma
- Zakład Zbiorów Cyfrowych — dr Urszula Horoszko

V. Zastępca dyrektora —

Grażyna Spiechowicz-Kristensen

Zastępcy dyrektora Grażynie Spiechowicz-Kristensen podlegają bezpośrednio:

- Biuro Planowania i Zamówień Publicznych — Sławomir Majcher
- Zakład Administracyjno-Gospodarczy — Katarzyna Ostenda
- Zakład Inwestycji i Remontów — Artur Galiński
- samodzielne stanowisko pracy ds. ochrony przeciwpożarowej — Łukasz Podolec, Henryk Łoza
- Zespół Zadaniowy Biuro Projektu ds. wdrażania założeń montażu techniczno-finansowego w ramach realizacji planowanego projektu „Konservacja i rewitalizacja Pałacu Krasińskich (Pałacu Rzeczypospolitej) w Warszawie — europejskiego dziedzictwa kulturowego XVII wieku”

VI. Zastępca dyrektora —

Katarzyna Ślaska

Zastępcy dyrektora Katarzynie Ślaskiej podlegają bezpośrednio:

- Archiwum — Maria Remisz
- Instytut Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych — Bogdan Filip Zerek
- Kancelaria — Marzena Sokołowska
- Zakład Edukacji Bibliotekarskiej — Magdalena Rud
- Zakład Kontroli Zbiorów — Marta Chodowska
- Zakład Magazynów Bibliotecznych — Hanna Ławska-Płaska
- Zakład Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego — Dorota Fortuna
- Zakład Zasobu Wymiennego — Joanna Piekarska

- Zespół Zadaniowy ds. realizacji projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz — Renata Wójcik
- Zespół Zadaniowy Biuro Projektu Zintegrowana Platforma Polskich Czasopism Naukowych Mercuriusz — Jakub Czułba

Z upoważnienia dyrektora Biblioteki Narodowej zastępca dyrektora Katarzyna Ślaska sprawuje nadzór nad:

- samodzielnym stanowiskiem pracy — Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej ds. współpracy z bibliotekami publicznymi Elżbieta Stefańczyk
- samodzielnym stanowiskiem pracy — Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego Ewa Potrzebnicka
- Zespołem Zadaniowym do spraw Programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” Marzena Kowalczyk-Alberska

Pracownicy Biblioteki Narodowej

(stan na 31 grudnia 2015 r.)

Liczba etatów ogółem	782
Liczba pracowników ogółem	805
Kadra zarządzająca	7
Pracownicy merytoryczni (pracownicy naukowcy, bibliotekarze, pozostali pracownicy merytoryczni)	585
Pracownicy administracyjni	91
Pracownicy techniczni i obsługi (w tym służba ochrony BN)	122
Pracownicy ze stopniem naukowym	37
Pracownicy z wyższym wykształceniem	492

Zarządzenia dyrektora Biblioteki Narodowej wydane w 2015 r.

- **Zarządzenie 1 z dnia 12 stycznia 2015 r.** w sprawie przygotowania i udziału Biblioteki Narodowej w działowym ćwiczeniu obronnym DZIEDZICTWO 2015
- **Zarządzenie 2 z dnia 14 stycznia 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Czytelni
- **Zarządzenie 3 z dnia 14 stycznia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa do badań nad dziejami bibliotek i czytelnictwa w zaborze pruskim
- **Zarządzenie 4 z dnia 14 stycznia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty-koordynatora wydarzeń w Sekretariacie Organizacyjnym
- **Zarządzenie 5 z dnia 14 stycznia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Pracowni Bibliografii Poloników Zagranicznych w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku japońskim
- **Zarządzenie 6 z dnia 14 stycznia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Pracowni Bibliografii Poloników Zagranicznych w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku koreańskim
- **Zarządzenie 7 z dnia 21 stycznia 2015 r.** w sprawie powołania komisji likwidacyjnej do likwidacji zużytych składników (elementów) majątku ruchomego niebędącego sprzętem komputerowym
- **Zarządzenie 8 z dnia 4 lutego 2015 r.** zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”
- **Zarządzenie 9 z dnia 10 lutego 2015 r.** w sprawie bezpośredniego udziału Biblioteki Narodowej w działowym ćwiczeniu obronnym pk. „DZIEDZICTWO — 2015”
- **Zarządzenie 10 z dnia 11 lutego 2015 r.** w sprawie zakończenia udziału Biblioteki Narodowej w działowym ćwiczeniu obronnym pk. „DZIEDZICTWO — 2015”
- **Zarządzenie 11 z dnia 13 lutego 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu zadaniowego do spraw ewaluacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa
- **Zarządzenie 12 z dnia 13 marca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie wyposażenia w umundurowanie pracowników Oddziału Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 13 z dnia 13 marca 2015 r.** w sprawie wprowadzenia Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
- **Zarządzenie 14 z dnia 16 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika w Zakładzie Dokumentacji Księgoznawczej
- **Zarządzenie 15 z dnia 16 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza/starszego kustosza w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym
- **Zarządzenie 16 z dnia 16 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko zastępcy kierownika Zakładu-Wydawnictwo BN
- **Zarządzenie 17 z dnia 23 marca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału-Kancelaria
- **Zarządzenie 18 z dnia 23 marca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Oddziału Udostępniania Zbiorów Specjalnych
- **Zarządzenie 19 z dnia 23 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do spraw przekazania stanowiska Pełnomocnika Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw zakupów i darów materiałów bibliotecznych
- **Zarządzenie 20 z dnia 23 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosza w Oddziale Wypożyczania Krajowego i Zagranicznego do prowadzenia wypożyczalni cyfrowej Academica
- **Zarządzenie 21 z dnia 25 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych
- **Zarządzenie 22 z dnia 25 marca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza do katalogowania fotografii krajoznawczych ze zbioru Mieczysława Orłowicza w Zakładzie Zbiorów Ikonograficznych

- **Zarządzenie 23 z dnia 31 marca 2015 r.** w sprawie aktualizacji planu ochrony zbiorów Biblioteki Narodowej zaliczanych do narodowego zasobu bibliotecznego
- **Zarządzenie 24 z dnia 31 marca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie wyposażenia w umundurowanie pracowników Oddziału Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 25 z dnia 31 marca 2015 r.** w sprawie zmiany zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie wyposażenia w umundurowanie pracowników Oddziału Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 26 z dnia 1 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko szefa ochrony BN w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 27 z dnia 2 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko specjalisty-głównego specjalisty zastępcy kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 28 z dnia 2 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Elektronicznych
- **Zarządzenie 29 z dnia 2 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania spraw z Oddziału-Kancelaria do Oddziału Udostępniania Zbiorów Specjalnych
- **Zarządzenie 30 z dnia 2 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu Dokumentacji Księgoznawczej
- **Zarządzenie 31 z dnia 9 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 32 z dnia 17 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Szefa Ochrony BN
- **Zarządzenie 33 z dnia 28 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 34 z dnia 28 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zakładu-Wydawnictwo BN
- **Zarządzenie 35 z dnia 28 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na samodzielne stanowisko ds. znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN
- **Zarządzenie 36 z dnia 28 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Pracowni Inwentarza Książek w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
- **Zarządzenie 37 z dnia 28 kwietnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Pracowni Uzupełniania Zbiorów w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów
- **Zarządzenie 38 z dnia 13 maja 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu zadaniowego do spraw opracowania dokumentacji bezpieczeństwa systemu teleinformatycznego służącego do przetwarzania informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone” w Bibliotece Narodowej
- **Zarządzenie 39 z dnia 13 maja 2015 r.** w sprawie wyznaczenia w Bibliotece Narodowej dni wolnych od pracy w związku ze świętami przypadającymi w soboty w roku 2015
- **Zarządzenie 40 z dnia 28 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Książki
- **Zarządzenie 41 z dnia 28 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Czasopism
- **Zarządzenie 42 z dnia 28 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych
- **Zarządzenie 43 z dnia 29 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 44 z dnia 29 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 45 z dnia 29 maja 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów niemieckich
- **Zarządzenie 46 z dnia 3 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego specjalisty w Sekretariacie Organizacyjnym do obsługi sekretariatu dyrekcji
- **Zarządzenie 47 z dnia 3 czerwca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Komisji opiniującej wnioski dotyczące wywozu materiałów bibliecznych za granicę
- **Zarządzenie 48 z dnia 3 czerwca 2015 r.** zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”
- **Zarządzenie 49 z dnia 12 czerwca 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu zadaniowego do spraw zarządzania ryzykiem informacji niejawnych w Bibliotece Narodowej
- **Zarządzenie 50 z dnia 17 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 51 z dnia 19 czerwca 2015 r.** w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 52 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym
- **Zarządzenie 53 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego kustosa w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym
- **Zarządzenie 54 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa w Pracowni Deskryptorów Biblioteki Narodowej w Instytucie Bibliograficznym
- **Zarządzenie 55 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Bibliotekoznawstwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa

- **Zarządzenie 56 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko bibliotekarza w Zakładzie Czyteliń
- **Zarządzenie 57 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Bibliografii Polskiej 1901–1939
- **Zarządzenie 58 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Teorii i Organizacji Bibliografii w Instytucie Bibliograficznym
- **Zarządzenie 59 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Książki do katalogowania poloników zagranicznych
- **Zarządzenie 60 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek w językach skandynawskich
- **Zarządzenie 61 z dnia 30 czerwca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku niderlandzkim
- **Zarządzenie 62 z dnia 1 lipca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Bibliograficznego
- **Zarządzenie 63 z dnia 1 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty zastępcy kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 64 z dnia 1 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- **Zarządzenie 65 z dnia 1 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- **Zarządzenie 66 z dnia 1 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów muzycznych
- **Zarządzenie 67 z dnia 1 lipca 2015 r.** w sprawie nagród pieniężnych za rok 2014
- **Zarządzenie 68 z dnia 15 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Zespołu Zadaniowego do spraw znormalizowanych numerów wydawnictw ISBN i ISMN
- **Zarządzenie 69 z dnia 20 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Sekretariatu Organizacyjnego
- **Zarządzenie 70 z dnia 20 lipca 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 71 z dnia 30 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 72 z dnia 30 lipca 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa/starszego kustosa w Zakładzie Gromadzenia i Uzupełniania Zbiorów do uzupełniania kolekcji historycznych i wyceny zbiorów
- **Zarządzenie 73 z dnia 3 sierpnia 2015 r.** w sprawie utworzenia Pracowni Redakcja POLONY w Zakładzie Cyfrowej Biblioteki Narodowej POLONA
- **Zarządzenie 74 z dnia 7 sierpnia 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty zastępcy kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 75 z dnia 25 sierpnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 76 z dnia 28 sierpnia 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska kierownika Oddziału Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 77 z dnia 28 sierpnia 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ogłoszenia składu Komisji Socjalnej
- **Zarządzenie 78 z dnia 8 września 2015 r.** w sprawie ustanowienia Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala
- **Zarządzenie 79 z dnia 8 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Dźwiękowych i Audiowizualnych
- **Zarządzenie 80 z dnia 8 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza — starszy kustosz w Zakładzie Zbiorów Kartograficznych
- **Zarządzenie 81 z dnia 8 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z dawnych kolekcji historycznych
- **Zarządzenie 82 z dnia 9 września 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”
- **Zarządzenie 83 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu rolnictwa
- **Zarządzenie 84 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu prawa
- **Zarządzenie 85 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu medycyny
- **Zarządzenie 86 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu nauk inżynierskich i technicznych
- **Zarządzenie 87 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosa w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu biologii

- **Zarządzenie 88 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu ekonomii
- **Zarządzenie 89 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek z zakresu fizyki chemii i matematyki
- **Zarządzenie 90 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Książki do katalogowania egzemplarzy obowiązkowych książek
- **Zarządzenie 91 z dnia 9 września 2015 r.** w sprawie kontroli prawidłowości wykonywania przez biblioteki publiczne zadań określonych w umowach dotyczących dofinansowania realizowanych w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 30 listopada 2014 r. w ramach programu Biblioteki Narodowej „Zakup nowości wydawniczych do bibliotek” Priorytet 1 — Zakup nowości wydawniczych do bibliotek
- **Zarządzenie 92 z dnia 23 września 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ogłoszenia składu Komisji Socjalnej
- **Zarządzenie 93 z dnia 1 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 94 z dnia 2 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do wyłonienia najkorzystniejszej oferty w konkursie ofert na przeprowadzenie ilościowego badania czytelnictwa metodą CAPI (Computer Assisted Personal Interview — wspomagany komputerowo wywiad kwestionariuszowy) na losowej ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie minimum 3000 obywateli Polski w wieku 15 lat i więcej
- **Zarządzenie 95 z dnia 8 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta/adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa do badań księgozbiorów polskich znajdujących się w krajach Europy Zachodniej
- **Zarządzenie 96 z dnia 8 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku bułgarskim
- **Zarządzenie 97 z dnia 8 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku chorwackim
- **Zarządzenie 98 z dnia 8 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Dokumentów Elektronicznych
- **Zarządzenie 99 z dnia 9 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko szefa ochrony BN w Oddziale Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 100 z dnia 12 października 2015 r.** w sprawie powołania w Bibliotece Narodowej komisji inwentaryzacyjnej
- **Zarządzenie 101 z dnia 12 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do likwidacji uszkodzonego sprzętu komputerowego oraz oprogramowania wycofanego z użytkowania
- **Zarządzenie 102 z dnia 19 października 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy — Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki Narodowej do spraw Narodowego Zasobu Bibliotecznego
- **Zarządzenie 103 z dnia 21 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego bibliotekarza w Zakładzie Bibliografii Zawartości Czasopism
- **Zarządzenie 104 z dnia 21 października 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza w Zakładzie Rękopisów
- **Zarządzenie 105 z dnia 28 października 2015 r.** w sprawie nadania symboli komórkom organizacyjnym Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 106 z dnia 30 października 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Bibliograficznego
- **Zarządzenie 107 z dnia 30 października 2015 r.** uchylające zarządzenie w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego Bibliotekarza Systemowego
- **Zarządzenie 108 z dnia 30 października 2015 r.** w sprawie zmiany zarządzenia w sprawie wyposażenia w umundurowanie pracowników Oddziału Służby Ochrony BN
- **Zarządzenie 109 z dnia 30 października 2015 r.** w sprawie ustalenia aktualnego podziału zadań Dyrektora i zastępców dyrektora Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 110 z dnia 2 listopada 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego do spraw rozwoju POLONY
- **Zarządzenie 111 z dnia 4 listopada 2015 r.** w sprawie aktualizacji oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w Zakładzie Magazynów Bibliotecznych
- **Zarządzenie 112 z dnia 4 listopada 2015 r.** zmieniające Regulamin organizacyjny Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 113 z dnia 5 listopada 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia składu osobowego Kolegium Biblioteki Narodowej oraz wprowadzenia „Regulaminu określającego zasady działania Kolegium Biblioteki Narodowej”
- **Zarządzenie 114 z dnia 5 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko starszego wartownika-konwojenta w Oddziale Służby Ochrony Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 115 z dnia 5 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty ds. zamówień publicznych w Biurze Planowania i Zamówień Publicznych
- **Zarządzenie 116 z dnia 5 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosza w Zakładzie Książki do katalogowania książek w języku chińskim
- **Zarządzenie 117 z dnia 5 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta /adiunkta w Pracowni Historii Bibliotek i Czytelnictwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej

- **Zarządzenie 118 z dnia 5 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko asystenta w Pracowni Bibliotekoznawstwa w Instytucie Książki i Czytelnictwa
- **Zarządzenie 119 z dnia 9 listopada 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych
- **Zarządzenie 120 z dnia 10 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Instytutu Konserwacji Zbiorów Bibliotecznych
- **Zarządzenie 121 z dnia 10 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Biura Komunikacji i Promocji
- **Zarządzenie 122 z dnia 16 listopada 2015 r.** zmieniające Jednolity rzeczowy wykaz akt dla Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 123 z dnia 16 listopada 2015 r.** w sprawie utworzenia i ustalenia zakresu działania Zespołu Zadaniowego do spraw Centrum Kompetencji — Wieloletni Program Rządowy „Kultura+” Priorytet Digitalizacja
- **Zarządzenie 124 z dnia 16 listopada 2015 r.** w sprawie określenia wzoru zaświadczenia o ukończeniu szkolenia zorganizowanego przez Zakład Edukacji Bibliotekarskiej
- **Zarządzenie 125 z dnia 16 listopada 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Biura Komunikacji i Promocji
- **Zarządzenie 126 z dnia 16 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji zdawczo-odbiorczej do przekazania stanowiska Szefa Ochrony BN
- **Zarządzenie 127 z dnia 16 listopada 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Sekretariatu
- **Zarządzenie 128 z dnia 16 listopada 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania Instytutu Bibliograficznego
- **Zarządzenie 129 z dnia 16 listopada 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia zakresu działania samodzielnego stanowiska pracy — Bibliotekarz Systemowy
- **Zarządzenie 130 z dnia 17 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Zbiorów Cyfrowych
- **Zarządzenie 131 z dnia 17 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji przetargowej do spraw sprzedaży środków trwałych
- **Zarządzenie 132 z dnia 20 listopada 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie zabezpieczenia materiałów bibliotecznych o szczególnej wartości zabytkowej ze zbiorów Biblioteki Narodowej
- **Zarządzenie 133 z dnia 20 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Katalogowania Dziedziny
- **Zarządzenie 134 z dnia 20 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko młodszego bibliotekarza/starszego kustosa w Zakładzie Rękopisów do katalogowania rękopisów XIX w.
- **Zarządzenie 135 z dnia 20 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko kierownika Zakładu Udostępniania Zbiorów
- **Zarządzenie 136 z dnia 20 listopada 2015 r.** zmieniające „Procedurę w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”
- **Zarządzenie 137 z dnia 20 listopada 2015 r.** zmieniające Regulamin Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala
- **Zarządzenie 138 z dnia 25 listopada 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia kwalifikacji i brakowania dokumentacji niejawnej w Kancelarii Dokumentacji Niejawnej
- **Zarządzenie 139 z dnia 2 grudnia 2015 r.** w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko od specjalisty do głównego specjalisty w Biurze Spraw Pracowniczych
- **Zarządzenie 140 z dnia 4 grudnia 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia rekrutacji na stanowisko głównego specjalisty ds. zamówień publicznych w Biurze Planowania i Zamówień Publicznych
- **Zarządzenie 141 z dnia 7 grudnia 2015 r.** zmieniające Regulamin Nagrody Literackiej Skrzydła Dedala w części dotyczącej wysokości nagrody pieniężnej
- **Zarządzenie 142 z dnia 17 grudnia 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Udostępniania Zbiorów
- **Zarządzenie 143 z dnia 17 grudnia 2015 r.** w sprawie ustalenia zakresu działania Zakładu Zbiorów Cyfrowych
- **Zarządzenie 144 z dnia 28 grudnia 2015 r.** w sprawie wprowadzenia zmian w „Polityce rachunkowości w Bibliotece Narodowej”
- **Zarządzenie 145 z dnia 28 grudnia 2015 r.** zmieniające zarządzenie w sprawie wprowadzenia „Procedury w sprawie kwalifikacji podatkowej nabywanych przez Bibliotekę Narodową towarów i usług pod względem prawa do odliczenia podatku VAT naliczonego”

coll. des Jardins.